

Školní vzdělávací program

PRAKTICKÁ SESTRA

Obor vzdělávání: 53-41-M/03 Praktická sestra

Platnost od: 1. 9. 2025

Identifikační údaje:

Název instituce:	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou
Adresa instituce:	Dvořákova 4, Žďár nad Sázavou, 591 01
Zřizovatel:	Kraj Vysočina
Název ŠVP:	Praktická sestra
Kód a název oboru:	53-41-M/03 Praktická sestra
Číslo jednací:	
Stupeň vzdělání:	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Délka studia:	4 roky
Forma studia:	Denní
Jméno ředitele:	Mgr. Stanislav Šmerda
Kontaktní adresy:	informace@szsyr.cz, www.szsyr.cz
Telefon:	566 623 446
Datum platnosti:	Od 1. 9. 2025 pro všechny ročníky

1. Profil absolventa ŠVP	5
1.1. Uplatnění absolventa.....	5
1.2. Kompetence absolventa	5
1.3. Délka a forma vzdělávání.....	12
1.4. Dosažený stupeň vzdělání	12
1.5. Podmínky pro přijetí ke vzdělávání.....	12
1.6. Způsob ukončení vzdělávání	12
2. Charakteristika školního vzdělávacího programu	13
2.1. Celkové pojetí vzdělávání v daném programu	13
2.2. Charakteristika obsahových složek	14
2.3. Organizace výuky.....	17
2.4. Realizace klíčových kompetencí a průřezových témat	18
2.5. Hodnocení žáků	18
2.6. Metody a formy výuky	19
2.7. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných	19
3. Učební plán.....	22
4. Přehled rozpracování obsahu vzdělávání z RVP do ŠVP	24
Český jazyk a literatura	25
Anglický jazyk	38
Dějepis	55
Občanská nauka	64
Fyzika	75
Chemie	85
Biologie.....	92
Matematika	99
Estetická výchova.....	108
Tělesná výchova.....	114
Informační a komunikační technologie	127
Ekonomie.....	137
Somatologie	145
Patologie	156
Latinská terminologie.....	165
Klinická propedeutika	170
Výchova ke zdraví	177
Základy epidemiologie a hygieny	188

Ošetřovatelství/teorie	195
Ošetřovatelství/cvičení.....	206
První pomoc v ošetřovatelství.....	219
Ošetřovatelství v chirurgii	230
Ošetřovatelství ve vnitřním lékařství.....	239
Ošetřovatelství ve vybraných klinických oborech.....	249
Ošetřování nemocných.....	259
Psychologie a komunikace	275
Odborný cizí jazyk.....	287
5. Personální a materiální zabezpečení vzdělávání.....	298
5.1. Personální zabezpečení	298
5.2. Materiální zabezpečení.....	298
5.3. Spolupráce se sociálními partnery.....	299
5.4. Organizační podmínky.....	300
5.5. BOZP.....	301
6. Přílohy	303
6.1. Průřezové téma Občan v demokratické společnosti.....	303
6.2. Člověk a životní prostředí.....	304
6.3. Člověk a svět práce	305
6.4. Člověk a digitální svět.....	307
6.5. Ochrany člověka za mimořádných událostí.....	311
7. Seznam zkratek.....	313
8. Autoři:.....	314

Název instituce	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou
Adresa instituce:	Dvořákova 4, Žďár nad Sázavou, 591 01
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Název ŠVP	Praktická sestra
Kód a název oboru	53-41-M/03 Praktická sestra
Stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Forma studia	Denní
Datum platnosti	1. 9. 2025

1. Profil absolventa ŠVP

1.1. Uplatnění absolventa

Absolvent se uplatní ve zdravotnických zařízeních lůžkového i ambulantního charakteru a při poskytování komunitní nebo domácí zdravotní péče i jako zdravotnický pracovník v zařízeních sociálních služeb, zejména v léčebnách dlouhodobě nemocných, v zařízeních geriatrické péče a v zařízeních hospicové a respitní péče.

Absolvent je způsobilý vykonávat povolání praktická sestra v rozsahu stanoveném vyhláškou č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.

1.2. Kompetence absolventa

Vzdělávání v daném oboru směřuje v souladu s cíli středního odborného vzdělávání k tomu, aby si žáci vytvořili následující klíčové a odborné kompetence. "

A) Klíčové kompetence

a) Kompetence k učení

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn., že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

b) Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn., že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

c) Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí nejméně v jednom cizím jazyce;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění podle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě);
- chápat výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, být motivováni k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení.

d) Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn., že absolventi by měli:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;

- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislostí;
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraveni řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotní;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

e) Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn., že absolventi by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě;
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život
- a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen
- pozitivní vztah.

f) Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn., že absolventi by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady;
- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle;
- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků;
- rozumět podstatě a principům podnikání, mít představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání;
- dokázat vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi.

g) Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- správně používat a převádět běžné jednotky;
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru;
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymežit,
- popsat a správně využít pro dané řešení;
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);
- aplikovat znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině
- i prostoru;
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

h) Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn. že absolvent:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života;
- digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby nebo pracovní prostředí a nástroje;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
- navrhuje prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie či jejich části; dokáže poradit ostatním s běžnými technickými problémy;
- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy;
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

B) Odborné kompetence

a) Poskytovat nebo zajišťovat bez odborného dohledu a bez indikace a v souladu s diagnózou stanovenou lékařem nebo zubním lékařem základní ošetrovatelskou péči a podílet se pod odborným dohledem nebo přímým vedením všeobecné sestry, dětské sestry nebo porodní asistentky na poskytování specializované nebo vysoce specializované ošetrovatelské péče.

Tzn., aby absolventi byli schopni zejména:

- poskytovat ošetrovatelskou péči v souladu s danými postupy, právními předpisy a standardy;
- sledovat a zaznamenávat fyziologické funkce pacienta za použití zdravotnických prostředků, jeho fyzický a psychický stav a schopnost příjmu potravin;
- provádět komplexní hygienickou péči, včetně prevence proleženin a opruzenin, sledovat poruchy celistvosti kůže;
- rozdělovat stravu pacientům podle diet a dbát na jejich dodržování, dohlížet na

- dodržování pitného režimu, sledovat bilanci tekutin pečovat o vyprazdňování;
- aplikovat zábaly, obklady, léčivé koupele, teplé a studené procedury;
 - provádět sociální aktivizaci zejména v rámci péče o seniory;
 - pečovat o zajištění psychické pohody pacienta, pocitu jistoty, bezpečí a sociálního kontaktu;
 - vykonávat činnosti při zajištění herních aktivit dětí;
 - provádět ve spolupráci s fyzioterapeutem, ergoterapeutem, všeobecnou sestrou, dětskou sestrou a porodní asistentkou rehabilitační ošetřovatelství včetně metod bazální stimulace;
 - pečovat o močové katetry pacientů starších 3 let (péčí o močové katetry se rozumí zejména hygiena genitálu, dezinfekce katetru, výměna močového sáčku);
 - ošetřovat periferní žilní vstupy;
 - zajišťovat činnosti spojené s přijetím, přemístováním a propuštěním pacientů;
 - poskytovat a zajišťovat psychickou podporu umírajícím a jejich blízkým a po stanovení smrti lékařem zajišťovat péči o tělo zemřelého a činnosti spojené s úmrtím pacienta;
 - vykonávat v rozsahu své odborné způsobilosti činnosti při přejímání, kontrole, manipulaci a uložení léčivých prostředků a činnosti při přejímání, kontrole, manipulaci a uložení zdravotnických prostředků vč. prádla, jejich dezinfekci a sterilizaci a zajišťování jejich dostatečné zásoby;
 - vykonávat činnosti při stálé připravenosti pracoviště včetně jeho vybavení a funkčnosti zdravotnických prostředků;
 - při všech činnostech dbát na dodržování hygienicko-epidemiologického režimu v souladu s právními předpisy;
 - provádět zápisy do zdravotnické dokumentace a vykonávat administrativní činnosti související s poskytováním zdravotní péče, pracovat s informačním systémem pracoviště;
 - poskytovat pacientovi informace v souladu se svou odbornou způsobilostí a pokyny lékaře, dbát na ochranu osobních údajů;
 - motivovat a edukovat jednotlivce, rodiny a skupiny osob k přijetí zdravého životního stylu a k péči o sebe;
 - při komunikaci s pacienty a dalšími osobami jednat v souladu se společenskými pravidly a profesní etikou, zohledňovat jejich osobnostní, sociální a kulturní specifika; zvládat
 - základní komunikaci s pacienty v cizím jazyce;
 - spolupracovat v rozsahu své odborné způsobilosti při řešení následků mimořádné události nebo krizové situace, poskytnout neodkladnou první pomoc;
 - pracovat jako člen zdravotnického týmu, dbát na dodržování pracovněprávních norem a interních předpisů zařízení.

b) Vykonávat bez odborného dohledu na základě indikace lékaře nebo zubního lékaře jednoduché výkony při poskytování zdravotní péče.

Tzn., aby absolventi byli schopni zejména:

- podávat léčivé přípravky s výjimkou radiofarmak v rozsahu stanoveném vyhláškou č. 55/2011 Sb., odst. 2 a), ve znění pozdějších předpisů,
- provádět odsávání sekretů z horních cest dýchacích u pacientů při vědomí starších 10 let a zajišťovat jejich průchodnost;
- zavádět a udržovat inhalační a kyslíkovou terapii, odebírat kapilární a žilní krev a jiný biologický materiál;
- provádět vyšetření biologického materiálu získaného neinvazivní cestou a kapilární krve;
- provádět ošetření nekomplikovaných chronických ran, ošetřovat stomie;
- podávat potraviny pro zvláštní lékařské účely.
-

c) Pod odborným dohledem zubního lékaře zpracovávat dentální materiály v ordinaci a vykonávat činnost zubní instrumentárky.

d) Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci.

Tzn., aby absolventi:

- chápali bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. pacientů, klientů, návštěvníků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem;
- znali a dodržovali základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence;
- osvojili si zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci s přístroji a u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeji apod.), rozpoznali možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a byli schopni zajistit odstranění závad a možných rizik;
- znali systém péče o zdraví pracujících (včetně preventivní péče, uměli uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce).

e) Usilovat o nejvyšší kvalitu své práce a zdravotních služeb

Tzn., aby absolventi:

- chápali kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména pracoviště, tj. zdravotnického nebo sociálního zařízení;
- dodržovali stanovené normy (standardy) a předpisy související s systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti;
- dbali na zabezpečování parametrů (standardů) kvality poskytovaných služeb,
- zohledňovali požadavky pacientů a jiných klientů.

f) Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje.

Tzn., aby absolventi:

- znali význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení;
- zvažovali při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) také možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady;
- efektivně hospodařili s finančními prostředky;
- nakládali se zdravotnickými prostředky i materiálem, energiemi, odpady, vodou a jinými pracovními prostředky ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

1.3. Délka a forma vzdělávání

- realizace formou 4letého denního studia

1.4. Dosažený stupeň vzdělání

- střední vzdělání s maturitní zkouškou

1.5. Podmínky pro přijetí ke vzdělávání

- přijímání ke vzdělávání se řídí zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a prováděcími předpisy;
- splnění podmínek zdravotní způsobilosti uchazečů o vzdělávání v daném oboru vzdělání.

1.6. Způsob ukončení vzdělávání

Vzdělání je ukončeno maturitní zkouškou, jejíž konání se řídí školským zákonem a příslušným prováděcím předpisem (§ 79 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů.

Dokladem o získání středního vzdělání s maturitní zkouškou je vysvědčení o maturitní zkoušce.

Ředitel školy v souladu s prováděcím právním předpisem (školský zákon), určí nabídku povinných a nepovinných zkoušek v profilové části maturitní zkoušky pro daný obor, a to dle následujícího:

- povinné zkoušky: Ošetřování nemocných (praktická zkouška), Ošetřovatelství (ústní zkouška před maturitní komisí), Psychologie a komunikace (ústní zkouška před maturitní komisí)
- nepovinné zkoušky: Somatologie (ústní zkouška před maturitní komisí), Občanská nauka (ústní zkouška před maturitní komisí)

2. Charakteristika školního vzdělávacího programu

2.1. Celkové pojetí vzdělávání v daném programu

Záměrem vzdělávání v oboru praktická sestra je připravit žáka na úspěšný, smysluplný a odpovědný osobní, občanský i pracovní život v podmínkách měnícího se světa. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žák v přiměřené míře naplnil čtyři základní cíle vzdělávání, tj. učit se poznávat, učit se pracovat a jednat, učit se být a učit se žít společně. Pro splnění výše uvedených základních cílů se uplatňují různé metody.

V rovině teoretického vyučování jsou ve větší míře využívány moderní a alternativní metody výuky pomocí nových didaktických pomůcek a digitálních technologií.

Velký důraz je v průběhu studia věnován jazykovému vzdělávání. Po celé čtyři roky studia žáci rozvíjejí své vědomosti nejen v oblasti mateřského jazyka, ale i jazyka cizího. Od druhého ročníku prohlubují žáci své dosažené jazykové znalosti a dovednosti ve volitelném předmětu Odborný cizí jazyk, jenž vytváří dostatečný prostor pro přípravu žáků pro zvládnutí cizího jazyka na úrovni B1 dle požadavků maturitní zkoušky pro střední stupeň vzdělávání.

Po celé čtyřleté studium využívají žáci dovedností práce s počítači, ovládají potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence. Důraz je kladen na prohloubení práce s počítačem. Žáci dokáží vyhledávat, zpracovávat, posoudit a vyhodnotit získané informace a s informacemi pracovat.

Teoretické poznatky získané v odborných předmětech (somatologie, ošetrovatelství, psychologie a komunikace a dalších) jsou prakticky procvičovány v laboratorních podmínkách školy (odborné učebny). Žáci zde aplikují a zdokonalují osvojené vědomosti na modelových situacích. Od druhého ročníku v předmětu Ošetřování nemocných probíhá výuka v reálných podmínkách zdravotnických zařízení, kde pod vedením odborných učitelek realizují ošetrovatelskou péči. Praktická výuka poskytuje žákům dostatek možností k nacvičení a získání odborných dovedností k úspěšnému vykonávání povolání praktické sestry.

Ve 3. ročníku je realizovaná čtyřtýdenní odborná praxe ve zdravotnickém zařízení. Praxe přispívá k rozvíjení týmové spolupráce, komunikace s pacienty, personálem a zdokonalování praktických dovedností žáků.

Výchova k občanským a klíčovým kompetencím je realizována ve výuce jednotlivých předmětů tak, aby byla v souladu s obsahem vzdělávání a na žáky působila přirozeně, byla odstupňovaná podle jejich věku a navazovala na předchozí stupeň rozvoje.

Podobným způsobem jsou začleněna i průřezová témata, která se vážou k obsahu jednotlivých předmětů a přirozeným způsobem ho rozvíjejí viz. příloha.

Metody a postupy výuky se vyvíjejí v závislosti na úrovni žáků, zkušenostech pedagogů, nových poznatcích pedagogické vědy a podmínkách sociálních partnerů.

Vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami zajišťují ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou a výchovným poradcem pedagogové v rámci svého odborného vzdělání. Jde převážně o žáky se specifickými vývojovými poruchami učení, pro které jsou upraveny vyučovací metody a metody prověřování.

V každém případě je uplatňován individuální přístup k žákům, který respektuje jejich individuální vlohy a potřeby a snaží se o jejich rozvoj.

2.2. Charakteristika obsahových složek

Přehled vzdělávacích oblastí:

Jazykové vzdělávání a komunikace

Jazykové vzdělávání v českém jazyce vychovává žáky k sdělnému, kultivovanému jazykovému projevu a podílí se na rozvoji jejich duševního života. Obecným cílem jazykového vzdělávání je rozvíjet komunikační kompetenci žáků a naučit je užívat jazyka jako prostředku k dorozumívání a myšlení, k přijímání, sdělování a výměně informací na základě jazykových a slohových znalostí. Jazykové vzdělávání se rovněž podílí na rozvoji sociálních kompetencí žáků. K dosažení tohoto cíle přispívá i estetické vzdělávání, a naopak estetické vzdělávání prohlubuje znalosti jazykové a kultivuje jazykový projev žáků.

Vzdělávání v cizích jazycích navazuje na vzdělávání vymezené v RVP základního vzdělávání (ZV), podle něhož se žáci již vzdělávají ve dvou cizích jazycích, proto je nutno k této skutečnosti přihlídnout. Vzdělávání a komunikace v cizích jazycích se významně podílí na přípravě žáků na aktivní život v multikulturní společnosti, neboť je vede k získání jak obecných, tak i komunikativních kompetencí k dorozumění v situacích každodenního osobního a pracovního života. Připravuje žáky k efektivní účasti v přímé i nepřímé komunikaci včetně přístupu k informačním zdrojům, rozšiřuje jejich znalosti o světě. Současně přispívá k formování osobnosti žáků, učí je toleranci k hodnotám jiných národů, rozvíjí jejich schopnost učit se po celý život.

Společenskovědní vzdělávání

Obecným cílem společenskovědního vzdělávání v odborném školství je připravit žáky na aktivní a odpovědný život v demokratické společnosti. Společenskovědní vzdělávání směřuje k pozitivnímu ovlivňování hodnotové orientace žáků, aby byli slušnými lidmi a odpovědnými občany svého demokratického státu, aby jednali uvážlivě nejen pro vlastní prospěch, ale též pro veřejný zájem. Kultivuje jejich historické vědomí, a tím je učí hlouběji rozumět jejich současnosti, učí je uvědomovat si vlastní identitu, kriticky myslet, nenechat se manipulovat a co nejvíce porozumět světu, v němž žijí.

Přírodovědné vzdělávání

Výuka přírodních věd přispívá k hlubšímu a komplexnímu pochopení přírodních jevů a zákonů, k formování žádoucích vztahů k přírodnímu prostředí a umožňuje žákům proniknout do dějů, které probíhají v živé i neživé přírodě. Přírodovědné vzdělávání nemůže být nahrazeno pouhou znalostí vybraných faktů, pojmů a procesů.

Cílem přírodovědného vzdělávání je především naučit žáky využívat přírodovědných poznatků v profesním i občanském životě, klást si otázky o okolním světě a vyhledávat k nim relevantní, na důkazech založené odpovědi.

Nároky jednotlivých oborů vzdělání na přírodovědné vzdělávání a jeho součásti jsou rozdílné. Z toho důvodu byly zpracovány varianty přírodovědného vzdělání. Škola si zvolí variantu fyzikálního a chemického vzdělávání minimálně na úrovni uvedené v poznámkách k rámcovému rozvržení obsahu vzdělávání (může si tedy zvolit i variantu s vyššími nároky na příslušné vzdělávání).

Matematické vzdělávání

Matematické vzdělávání má v odborném školství kromě funkce všeobecně vzdělávací ještě funkci průpravnou pro odbornou složku vzdělávání.

Obecným cílem matematického vzdělávání je výchova přemýšlivého člověka, který bude umět používat matematiku v různých životních situacích (v odborné složce vzdělávání, v dalším studiu, v osobním životě, budoucím zaměstnání, ve volném čase apod.).

Uvedené výsledky vzdělávání a učivo představují v odborném školství základ matematického vzdělávání pro daný stupeň vzdělání.

Estetické vzdělávání

Estetické vzdělávání významně přispívá ke kultivaci člověka, vychovává žáky ke kultivovanému jazykovému projevu a podílí se na rozvoji jejich duševního života. Má nadpředmětový charakter; při tvorbě školních vzdělávacích programů je proto třeba dbát nato, aby prolínalo co největším počtem vyučovacích předmětů.

Obecným cílem estetického vzdělávání je utvářet kladný vztah k materiálním a duchovním hodnotám, snažit se přispívat k jejich tvorbě i ochraně. Vytvořený systém kulturních hodnot pomáhá formovat postoje žáka a je obranou proti snadné manipulaci a intoleranci. Estetické vzdělávání se podílí rovněž na rozvoji sociálních kompetencí žáků. K dosažení tohoto cíle přispívá i jazykové vzdělávání v mateřském jazyce a naopak estetické vzdělávání prohlubuje znalosti jazykové a kultivuje jazykový projev žáků.

Vzdělávání pro zdraví

Oblast vzdělávání pro zdraví si klade za cíl vybavit žáky znalostmi a dovednostmi potřebnými k preventivní a aktivní péči o zdraví a bezpečnost, a tak rozvinout a podpořit jejich chování a postoje ke zdravému způsobu života a celoživotní odpovědnosti za své zdraví. Vede žáky k tomu, aby znali potřeby svého těla v jeho biopsychosociální jednotě a rozuměli tomu, jak působí výživa, životní prostředí, dodržování hygieny, pohybové aktivity, pozitivní emoce, překonávání negativních emocí a stavů, jednostranné činnosti, mezilidské vztahy a jiné vlivy na zdraví.

Důraz se klade na výchovu proti závislostem (na alkoholu, tabákových výrobcích, drogách, hracích automatech, počítačových hrách aj.), proti médii vnucovanému ideálu tělesné krásy mladých lidí a na výchovu k odpovědnému přístupu k sexu. Protože jsou lidé v současnosti vystaveni řadě nebezpečí, která ohrožují jejich zdraví a často i život, nabývají

na významu i dovednosti potřebné pro obranu a ochranu proti nim, tj. pro chování při vzniku mimořádných událostí.

V tělesné výchově se usiluje zejména o výchovu a vzdělávání pro celoživotní provádění pohybových aktivit a rozvoj pozitivních vlastností osobnosti. Žáci jsou vedeni k pravidelnému provádění pohybových činností, ke kvalitě v pohybovém učení, jsou jim vytvářeny podmínky k prožívání pohybu a sportovního výkonu, ke kompenzování negativních vlivů způsobu života a ke spolupráci při společných činnostech. Nezanedbatelné je dodržování zásad bezpečnosti a prevence úrazů při pohybových aktivitách. V tělesné výchově se rozvíjejí jak pohybově nadaní, tak zdravotně oslabení žáci.

Informatické vzdělávání

Obecným cílem informatického vzdělávání je vést žáky ke schopnosti rozpoznávat informatické aspekty světa a využívat poznatky z informatiky k porozumění a uvažování o přirozených i umělých systémech a procesech, ke schopnosti řešit nejrůznější pracovní a životní situace, cílevědomě a systematicky volit a uplatňovat optimální postupy. Výuka informatiky přispívá k hlubšímu a komplexnímu porozumění výpočetním zařízením a principům, na kterých fungují. Tím usnadňuje využití digitálních technologií v ostatních oborech a rozvoj uživatelských dovedností žáků vázaných na vzdělávací obsah těchto oborů

Ekonomické vzdělávání

Cílem obsahového okruhu je vybavit žáky základními znalostmi pro ekonomické chování jak v profesním, tak osobním životě. Obsahový okruh není zpracován zvlášť pro jednotlivé obory vzdělání, ale tak, aby byl využitelný pro všechny obory vzdělání. Provázání na vlastní odbornost zajistí škola ve svém ŠVP a vyučující přímo ve výuce. Výsledkem vzdělávání nejsou pouze znalosti, ale hlavně praktické dovednosti žáků.

Odborné vzdělávání

a) Základ pro poskytování ošetrovatelské péče

Obsahový okruh má propedeutický charakter, neboť poskytuje nezbytný odborný základ z vědních disciplín, které jsou potřebné pro poskytování ošetrovatelské péče a pro práci kvalifikovaného zdravotnického pracovníka.

b) Ošetrovatelství a ošetrování nemocných

Učivo tohoto obsahového okruhu poskytuje žákům ucelený přehled o ošetrovatelství a ošetrování nemocných. Umožňuje jim získat odborné znalosti a praktické dovednosti z ošetrovatelských postupů v péči o nemocné potřebné pro poskytování komplexní ošetrovatelské péče v rámci ošetrovatelského procesu.

Žáci si osvojí nejen potřebné pracovní činnosti, dovednosti a návyky, ale také žádoucí postoje ke svému povolání, k pacientům a spolupracovníkům.

c) Sociální vztahy a dovednosti

Okruh formuje vztah žáků k povolání a rozvíjí jejich profesní a sociální kompetence, zejména vztah k nemocným. Žáci jsou vedeni k osvojení vybraných znalostí a dovedností z psychologie a jejich aplikaci při řešení konkrétních pracovních problémů a situací. Na modelových situacích se učí komunikovat s nemocnými různého typu i s jejich okolím a osvojují si zásady týmové práce. Pozornost je věnována také osobnostnímu rozvoji žáků a prevenci syndromu vyhoření.

Z hlediska požadovaných klíčových kompetencí rozvíjí tento obsahový okruh nejen komunikativní, sociální a personální kompetence, ale také kompetence konstruktivně řešit problémy a efektivně se učit, pracovat s informacemi a využívat prostředků informačních a komunikačních technologií. Obsahový okruh přispívá také k rozvoji občanské kompetence a kulturního povědomí tím, že formuje postoje a chování žáků k nemocným a zdravotně nebo sociálně handicapovaným osobám i k osobám z jiného jazykového a kulturního prostředí.

2.3. Organizace výuky

Výuka je realizována systémem vyučovacích hodin. V předmětech obsahujících větší míru konkrétních praktických poznatků, které je třeba soustavně procvičovat a upevňovat, jsou třídy děleny na skupiny dle počtu žáků ve třídě. Výuka je umístěna do adekvátně vybavených odborných učeben.

V rámci tělesné výchovy a výchovy ke zdraví se dle zájmu žáků organizuje sportovní výcvik pro žáky prvního a druhého ročníku. V každém školním roce je pro zájemce organizován sportovní kroužek.

Pro zvýšení motivace ke studiu cizích jazyků jsou pravidelně organizovány konverzační soutěže v cizích jazycích. Znalosti mateřského jazyka a cizího jazyka mohou žáci prokázat ve školních a okresních kolech olympiád.

V rámci odborného vzdělávání organizuje škola dle zájmu žáků kroužek první pomoci a pořádá soutěž první pomoci. Vítězná družstva se zúčastní mezinárodní soutěže první pomoci.

Další aktivitou je příprava soutěže v rámci předmětu Psychologie a komunikace na dané téma.

V průběhu studia je výuka doplněna exkurzemi, kulturními akcemi, výlety a dalšími aktivitami, což vede k lepšímu naplnění vzdělávacích cílů.

Systém poznávacích exkurzí je směřován do kulturně významných míst České republiky, zejména do Prahy. Exkurze jsou zaměřeny na poznávání architektonicky, kulturně a historicky významných památek a jsou organizovány systematicky podle ročníků.

Odborné exkurze jsou dle možností zajišťovány ve specializovaných zdravotnických zařízeních.

V oblasti výuky cizích jazyků jsou organizovány pravidelné výukové a poznávací zájezdy do anglicky, případně německy mluvících zemí.

Metodické přístupy k výuce v jednotlivých třídách a ročnících jsou průběžně vyhodnocovány a přizpůsobovány konkrétním cílům vzdělávání a úrovni žáků.

Pro usnadnění přechodu žáků ze základních škol a pro co nejrychlejší vytvoření fungujícího školního kolektivu jsou pro žáky prvních ročníků organizovány adaptační kurzy zážitkové pedagogiky dle nabídky. Kurzy jsou připravovány a vedeny na profesionální úrovni odborně proškolenými učiteli ve spolupráci s odborníky. Kurzů se vždy zúčastňují třídní učitelé.

2.4. Realizace klíčových kompetencí a průřezových témat

Klíčové kompetence jsou realizovány ve výuce jednotlivých předmětů tak, aby byly v souladu s obsahem vzdělávání a na žáky působily přirozeně, byly odstupňovány podle jejich věku a navazovaly na předchozí stupeň rozvoje.

Podobným způsobem jsou začleněna i průřezová témata, která se vážou k obsahu jednotlivých předmětů a přirozeným způsobem ho rozvíjí.

2.5. Hodnocení žáků

Kritéria pro hodnocení a klasifikaci žáků jsou stanovena klasifikačním řádem (je součástí školního řádu). Během hodnocení a pedagogické diagnostiky jsou dodržovány následující zásady:

- Hodnocení žáka má mít motivační charakter (žák má být hodnocen v kontextu hodnocení třídy, za momentální výkon).
- Při hodnocení žáka využívat formativní metody hodnocení.
- Velkou roli při hodnocení žáků má zpětná vazba. Pravidla pro hodnocení výkonu žáků musí být stanovena předem.
- Důležitá je i správná práce s chybou – na chyby je třeba upozornit, žák se má z chyby poučit. Je vhodné důkladně zvážit závažnost chyb – zásadní chyby ovlivní celkový výsledek snažení žáka.
- Jednotná pravidla klasifikace vycházejí z klasifikačního řádu školy, slouží k základnímu přehledu žáků v této oblasti a umožňují předcházení zbytečným nedorozuměním.
- Nedílnou součástí hodnocení žáků je slovní hodnocení, které umožní zhodnotit předvedený výkon v širším kontextu.
- Hodnocení a diagnostika má být pro žáka návodem, jak se efektivně učit, jaké je třeba volit metody učení a opakování, jakých nedostatků se vyvarovat.
- Při hodnocení žáků se specifickými poruchami učení se postupuje dle doporučení odborníků pedagogicko-psychologické poradny.
- Hodnocení praktické výuky má specifický charakter a řídí se kritérii uvedenými v klasifikačním řádu.

2.6. Metody a formy výuky

Za základní formy výuky ve všech předmětech je považováno frontální, skupinové a projektové vyučování. Vyučující sám volí odpovídající formu prezentace učiva podle tématu, které vyučuje. Z hlediska vyučovacích metod může vyučující volit metodu slovní, názornou, praktickou nebo některou z metod aktivizačních. Důraz je kladen na řízené rozhovory se žáky, diskuse a podle aktuální nabídky také na besedy.

Při výuce je využívána moderní didaktická technika.

Využívány jsou také metody, které vedou k samostatnému učení a práci žáků. Žáci jsou vedeni k prezentaci a obhajobě samostatné práce.

V oblasti odborného vzdělávání je kladen důraz na dostatečné praktické procvičení ošetřovatelských výkonů, edukačních postupů a komunikativních dovedností žáků.

Cílem výše uvedených vyučovacích metod a forem výuky je podpořit aktivitu, spolupráci žáků, usnadnit jim učení, rozvíjet tvořivost, samostatnost a zodpovědnost žáků v procesech učení, podporovat rozvoj komunikativních, personálních a digitálních kompetencí.

2.7. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci, kteří k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na vzdělávání na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpurných opatření 2. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpurných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona (ŠZ). Podpurná opatření realizuje škola a školské zařízení.

Podpurná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpurná opatření prvního stupně lze uplatnit i bez doporučení školského poradenského zařízení a nemají normovanou finanční náročnost. Podpurná opatření druhého až pátého stupně může škola nebo školské zařízení uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení (ŠPZ) a s informovaným souhlasem zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Začlenění podpurných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Pro žáky s přiznanými podpurnými opatřeními prvního stupně škola zpracuje plán pedagogické podpory (PLPP). Pro žáky s přiznanými podpurnými opatřeními od druhého stupně navrhuje podpurná opatření školské poradenské zařízení (PPP, SPC). Tato podpurná opatření mohou být podkladem pro tvorbu individuálního vzdělávacího plánu (IVP). PLPP a IVP zpracovává škola.

Při poskytování podpurných opatření je možné zohlednit také § 67 odst. 2 ŠZ, který uvádí, že ředitel školy může ze závažných důvodů, zejména zdravotních, uvolnit žáka na žádost zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu. Žák uvedený v § 16 odst. 9 ŠZ může být uvolněn (nebo nemusí být hodnocen) také z provádění některých činností, ovšem nemůže být uvolněn z předmětu rozhodujícího pro odborné zaměření absolventa. To znamená, že žák nemůže být uvolněn z odborných teoretických i praktických předmětů (tj. příslušných cvičení, učební a odborné praxe) nezbytných pro dosažení odborných kompetencí a výsledků vzdělávání vymezených příslušným RVP a ŠVP, z předmětů nebo obsahových částí propedeutických pro odborné vzdělávání a pro získání požadovaných gramotností nebo předmětů a obsahových částí maturitní zkoušky. V případě potřeby škola nabídne žákovi taková podpurná opatření, která mu umožní zvládnout odborné

vzdělávání v celém rozsahu a úspěšně vykonat maturitní zkoušku (úpravu podmínek maturitní zkoušky pro žáky se SVP stanoví příslušné prováděcí předpisy vč. vyhlášky č. 27/2016 Sb.). Žákovi, který nemůže zvládnout vzdělávání v daném oboru vzdělání z vážných zdravotních nebo jiných důvodů, škola nabídne po poradě se ŠPZ a zástupci nezletilého žáka, popř. s jinými institucemi, jiný, pro něj vhodnější obor vzdělání (tato nabídka je učiněna žákovi včas, jakmile škola zjistí závažné překážky ke vzdělávání žáka v daném oboru vzdělání).

Nezbytným předpokladem pro přijetí ke vzdělávání a zvládnutí požadavků na odborné vzdělání v jednotlivých oborech je splnění podmínek zdravotní způsobilosti uchazečů o vzdělávání na střední škole. Požadavky na zdravotní způsobilost uchazečů o vzdělávání na střední škole jsou stanoveny v příloze k Nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Vzdělávání nadaných žáků

V souladu se zněním ŠZ § 17 je povinností školy vytvářet podmínky pro rozvoj nadání žáků. Výuka by měla podněcovat rozvoj potenciálu žáků včetně různých druhů nadání a být zaměřena na to, aby se tato nadání mohla ve škole projevit a rozvíjet. Za nadaného žáka se podle § 27 odst. 1 vyhlášky považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za žáka mimořádně nadaného se pak považuje především žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech (§ 27 odst. 2 vyhlášky).

Zjišťování mimořádného nadání a vzdělávacích potřeb mimořádně nadaného žáka provádí ŠPZ ve spolupráci se školou. Jestliže se u žáka projevuje vyhraněný typ nadání (v oblasti pohybové, umělecké, manuální), vyjadřuje se ŠPZ zejména ke specifikům jeho osobnosti, která mohou mít vliv na průběh jeho vzdělávání, zatímco míru žákova nadání zhodnotí odborník v příslušném oboru. Žákovi s mimořádným nadáním může škola povolit vzdělávání podle IVP nebo ho přeřadit na základě zkoušek do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku (§ 17 odst. 3 ŠZ; § 28 – § 31 vyhlášky). Může se jednat například o nadání vztahující se k výkonům speciálních manuálních nebo kognitivních činností, které žák v základním vzdělávání nevykonával, protože zde nebyly předmětem, resp. obsahem vzdělávání, a tento typ nadání tudíž nemohl být u žáka identifikován. Mohou to být i žáci vysoce motivovaní ke studiu daného oboru a povolání nebo příslušné technické aj. oblasti vědy a techniky. Je žádoucí věnovat těmto žákům zvýšenou pozornost a využívat pro rozvoj jejich nadání také podpůrná opatření vymezená pro vzdělávání těchto žáků ŠZ a vyhláškou. Jedná se nejen o vzdělávání podle IVP u žáků s diagnostikovaným mimořádným nadáním, ale také o možnost rozšířit obsah vzdělávání, popř. i výstupy vzdělávání, nad RVP a ŠVP, vytvářet skupiny nadaných žáků z různých ročníků, popř. se paralelně vzdělávat formou stáží na jiné škole včetně VOŠ (popř. na vysoké škole) nebo na odborných pracovištích, účastnit se studijních a jiných pobytů v zahraničí (např. v rámci programu ERASMUS+), zapojovat je do různých projektů (školních i projektů sociálních partnerů), soutěží a jiných aktivit rozvíjejících nadání žáků.

System péče o žáky se SVP a žáky nadané ve škole

Na základě zjištěného stavu žáků se SVP a žáků nadaných vzhledem k charakteru oboru vzdělání a podmínkám vzdělávání jsou určeny zejména:

- pravidla, postup tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP;
- pravidla, postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP pro žáky se SVP, popř. i pro žáky mimořádně nadané;
- způsob vyhledávání a podpory žáků nadaných a žáků mimořádně nadaných.

Škola uvede (nebo stanoví pravidla pro poskytování) další formy podpory kromě podpůrných opatření uvedených v ŠZ, pokud je poskytuje, nebo bude poskytovat, např. speciální podpory žákům ze znevýhodněného sociálního nebo z odlišného kulturního prostředí.

Ve škole je určen pracovník (výchovní poradce), který se bude komplexně věnovat vzdělávání žáků se SVP, sledovat využívání a vyhodnocování poskytovaných podpůrných opatření ve spolupráci s třídním učitelem, komunikovat se ŠPZ, žáky a rodiči nezletilých žáků, s dalšími pracovníky školy (např. s učiteli příslušných vyučovacích předmětů, koordinátory a vedoucí praktického vyučování nebo metodikem prevence), popř. s dalšími institucemi (§ 10 a § 11 vyhlášky); v případě poskytování podpůrných opatření druhého a vyšších stupňů škola určí pedagogického pracovníka (výchovní poradce) odpovídajícího za spolupráci se ŠPZ. Podobně je určen i pracovník pro péči o nadané a mimořádně nadané žáky.

Pro dosažení úspěšnosti při vzdělávání těchto žáků je třeba zejména:

- povzbuzovat žáky při případných neúspěších a posilovat jejich motivaci k učení;
- uplatňovat formativní hodnocení žáků;
- poskytovat pomoc při osvojování si vhodných učebních způsobů a postupů se zřetelem k individuálním obtížím jednotlivců;
- věnovat pozornost začleňování těchto žáků do běžného kolektivu a vytváření pozitivního klimatu ve třídě a ve škole;
- spolupracovat s odbornými institucemi, tj. se ŠPZ a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby také s odborníky mimo oblast školství (odbornými lékaři nebo pracovníky z oblasti sociálně právní ochrany žáka apod.);
- spolupracovat s dalšími sociálními partnery školy, zejména s rodiči žáků (jak žáků se SVP při řešení individuálních zdravotních či učebních obtíží žáků, tak s ostatními rodiči) a také se základními školami, ve kterých žáci plnili povinnou školní docházku (zjistit, jaká podpora byla žákovi poskytována na základní škole);
- spolupracovat se zaměstnavateli při zajišťování praktické části přípravy na povolání (odborné praxe) nebo při hledání možností prvního pracovního uplatnění absolventů se zdravotním postižením; je vhodné seznámit zaměstnavatele, u něhož se bude realizovat praktická výuka žáků se SVP, a zejména instruktora dané skupiny se specifiky vzdělávání těchto žáků a přístupu k nim;
- realizovat další vzdělávání učitelů všech předmětů zaměřené na vzdělávání žáků se SVP (i žáků nadaných) a uplatňování adekvátních metod a forem výuky, hodnocení a komunikace s těmito žáky.

Název instituce	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou
Adresa instituce:	Dvořákova 4, Žďár nad Sázavou, 591 01
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Název ŠVP	Praktická sestra
Kód a název oboru	53-41-M/03 Praktická sestra
Stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Forma studia	Denní
Datum platnosti	1. 9. 2025

3. Učební plán

Kategorie a názvy vyučovacích předmětů	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	CELKEM
Povinné předměty					
Český jazyk a literatura	3	3	3	3	12 (3)
Cizí jazyk	2	3	2	3	10
Dějepis	1	-	-	-	1
Občanská nauka	2	1	0	1	4
Fyzika	1,5	1	-	-	2,5(0,5)
Chemie	1,5	1	-	-	2,5(0,5)
Biologie	2	-	-	-	2 (2)
Matematika	3	2	2	-	7
Estetická výchova	-	1	-	-	1
Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Informační a komunikační technologie	2	-	2	-	4
Ekonomie	-	1	-	1	2
Somatologie	4	-	-	-	4
Patologie	-	1	-	-	1(1)
Latinská terminologie	1	-	-	-	1(1)
Klinická propedeutika	-	2	-	-	2
Výchova ke zdraví	-	1	-	-	1
Základy epidemiologie a hygieny	-	1	-	-	1
Ošetřovatelství/teorie	2	-	-	-	2
Ošetřovatelství/cvičení	4	6	-	-	10
První pomoc v ošetřovatelství	1	-	-	-	1
Ošetřovatelství v chirurgii	-	-	2	1	3
Ošetřovatelství ve vnitřním lékařství	-	-	3	2	5
Ošetřovatelství ve vybraných klinických oborech	-	-	-	2	2
Ošetřování nemocných	-	3	14	14	31
Psychologie a komunikace	-	2	1	2	5
Odborný cizí jazyk	-	1	1	1	3(3)
Celkem	32	32	32	32	128 (11)

Plánované rozvržení týdnů ve školním roce

Činnost	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Počet vyučovacích týdnů dle rozpisu učiva	33	33	32	30
Lyžařský výcvikový kurz	1	0	0	0
Sportovně-turistický kurz	0	1	0	0
Odborná praxe	0	0	4	0
Časová rezerva (opakování učiva, exkurze, projektové týdny, vzdělávací akce)	6	6	4	5
Celkem	40	40	40	35

(v závorkách jsou uvedeny počty praktických cvičení z celkového počtu hodin)

Poznámky:

- 1. Odborná praxe je organizována během třetího ročníku v délce 20 pracovních dnů.*
- 2. Ve všech ročnících denního studia je v každém školním roce zařazeno 6 vyučovacích hodin ochrany obyvatelstva za mimořádných situací. Jsou organizovány podle platných pokynů MŠMT ČR.*
- 3. V rámci prevence rizikového chování mohou být realizovány harmonizační dny.*
- 4. Nepovinné předměty nejsou vyučovány.*

Název instituce	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou
Adresa instituce:	Dvořákova 4, Žďár nad Sázavou, 591 01
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Název ŠVP	Praktická sestra
Kód a název oboru	53-41-M/03 Praktická sestra
Stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Forma studia	Denní
Datum platnosti	1. 9. 2025

4. Přehled rozpracování obsahu vzdělávání z RVP do ŠVP

RVP			ŠVP				
Vzdělávací oblasti a obsahové okruhy		Minimální počet vyučovacích hodin za celou dobu vzdělání		Vyučovací předmět	Počet vyučovacích hodin za studium		
		Týdenní	celkový		Počet vyučovacích hodin	Disponibilní hodin	Celkem
Jazykové vzdělání	Český jazyk	5	160	Český jazyk	8	3	256
	Cizí jazyk I	10	320	Cizí jazyk	10	0	319
Společenskovední vzdělání		5	160	Dějepis	1	0	33
				Občanská nauka	4		129
Přírodovědné vzdělání		4	128	Fyzika	2,5	3	82,5
				Chemie	2,5		82,5
				Biologie	2		66
Matematické vzdělání		7	224	Matematika	7	0	229
Estetické vzdělání		5	160	Estetická výchova	1	0	33
				Český jazyk	4	0	128
Vzdělávání pro zdraví		8	256	Tělesná výchova	8	0	256
Vzdělání v ICT		4	128	Informační technologie	4	0	130
Ekonomické vzdělání		2	64	Ekonomie	2	0	63
Základ pro poskytování ošetrovatelské péče		8	256	Somatologie	4	2	132
				Patologie	1		33
				Klinická propedeutika	2		66
				Výchova ke zdraví	1		33
				Latinská terminologie	1		33
				Základy epidemiologie a hygieny	1		33
Ošetrovatelství a péče		54	1728	Ošetrovatelství – teorie	2	0	
				Ošetrovatelství - cvičení	10		396
				První pomoc v ošetrovatelství	1		33
				Ošetrovatelství v chirurgii	3		94
				Ošetrovatelství ve vnitřním lékařství	5		156
				Ošetrovatelství ve vybraných klinických oborech	2		60
				Ošetrování nemocných	31		967
Sociální vztahy a dovednosti		5	160	Psychologie a komunikace	5	0	158
				Odborný cizí jazyk	3	3	95
Disponibilní hodiny		11	352			11	
Celkem		128	4096		128		4096

Název instituce	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou
Adresa instituce:	Dvořákova 4, Žďár nad Sázavou, 591 01
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Název ŠVP	Praktická sestra
Kód a název oboru	53-41-M/03 Praktická sestra
Stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Forma studia	Denní
Datum platnosti	1. 9. 2025

Český jazyk a literatura

Pro obor: 53-41-M/03 Praktická sestra

Celkový počet vyučovacích hodin za studium: 12 (384)

Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl

Předmět český jazyk a literatura vychovává žáky v oblasti jazykového a literárního vzdělávání.

Obecným cílem jazykového vzdělávání je rozvíjet komunikační schopnosti žáka, tj. připravit ho na každodenní dorozumívání se s lidmi v různých komunikačních situacích prostřednictvím jazykových i mimojazykových prostředků a naučit je společensky žádoucím způsobem dorozumívání.

Obecným cílem literárního vzdělávání je utvářet kladný vztah k materiálním a duchovním hodnotám. Práce s textem je zaměřena především na výchovu k vědomému, kultivovanému čtenářství.

Učební osnova	Český jazyk a literatura				
Ročník	I	II	III	IV	Celkem
Počet týdenních vyučovacích hodin	3	3	3	3	12

Didaktické pojetí výuky

Učivo je rozvrženo do tří oblastí:

Oblast mluvnice

- navazuje na znalosti ze základní školy, prohlubuje a upevňuje znalost pravopisu a mluvnického učiva;
- rozvíjí slovní zásobu a vyjadřovací schopnost žáka.

Oblast slohu

- věnuje se jednotlivým funkčním stylům;
- v rámci těchto stylů jsou preferovány útvary, s nimiž se budou žáci setkávat v běžných životních situacích.

Oblast literatury je zaměřena na

- rozlišování základních literárních druhů a žánrů;
- získání základních poznatků z teorie české a světové literatury;
- rozbor literárních textů.

Výuka českého jazyka a literatury směřuje k tomu, aby žáci:

- dodržovali zásady slušnosti a zdvořilosti;
- respektovali názor y druhých a byli schopni empaticky navazovat kontakty;
- nenechali sebou manipulovat, tvořili si vlastní úsudek;
- hodnotili kriticky výsledky své práce;
- vnímali knihy jako zdroj zábavy a poučení.

Preferované strategie výuky

Výuka předmětu je realizována v 1. až 4. ročníku ve vzájemně na sebe navazujících celcích. Podle probíraného tématu volí učitel různé formy výuky.

V literatuře je to jednoduchý výklad, samostatná i skupinová práce, zadávání referátů, individuální i společná četba, rozbor, interpretace a memorování literárních textů.

V jazyce jsou využívána gramatická a stylistická cvičení, diktáty, řečnická cvičení a slohové práce.

Výuku doplňují i multimediální metody (počítač, video, DVD, dataprojektor, interaktivní tabule). Součástí výuky je lekce v městské knihovně (1. ročník), návštěva Muzea knihy ve Žďáře nad Sázavou, kulturní exkurze (2. ročník – Havlíčkova Borová, 3. ročník – Lipnice nad Sázavou, Praha) a návštěva divadelních nebo filmových představení.

Způsoby hodnocení žáků

V předmětu český jazyk a literatura se hodnotí obsahová správnost a použití gramatických a stylistických prostředků, a to v projevu ústním i písemném.

Při hodnocení budou používány formy:

- individuální i frontální zkoušení;
- písemné testy;
- slohové práce;
- domácí práce (referáty);
- pravopisné prověrky.
-

Vědomosti budou prověřovány průběžně a hodnoceny v souladu s klasifikačním řádem. Hodnocení je veřejné, vyučující známku vždy zdůvodní, žáci mají právo se ke známce vyjádřit.

Přínos předmětu k rozvoji kompetencí a průřezových témat

Rozvíjené klíčové kompetence

Kompetence k učení:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího

vzdělávání, tzn., že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn., že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);

- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění podle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě).

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn., že absolventi by měli:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislostí;
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn., že absolventi by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě;
- uznávat hodnotu života;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;

- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn., že absolventi by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle.

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn. že absolvent:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života;
- vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků.

Průřezová témata:

Ročník	Rozvíjená průřezová témata
1.	
2.	Práce - Písemná i verbální prezentace v prostředí trhu práce – formy aktivního hledání práce, zpracování žádosti o zaměstnání, formy životopisů a motivačních dopisů a jejich vytvoření, praktická příprava na jednání s potenciálním zaměstnavatelem, přijímací pohovor a výběrové řízení. Občan v demokratické společnosti (ODS)
3.	
4.	Digi - Vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků a vytvářet a upravovat vlastní digitální obsah v různých formátech; měnit, vylepšovat a zdokonalovat obsah stávajících děl s cílem vytvořit nový, originální a relevantní obsah.

Rozvíjené mezipředmětové vztahy

V předmětu český jazyk a literatura se uplatňují mezipředmětové vztahy k předmětům dějepis, estetická výchova, občanská nauka, informační a komunikační technologie.

Český jazyk a literatura – 1. ročník (99 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v písemném projevu uplatňuje znalosti českého pravopisu; - orientuje se v soustavě jazyků; - pracuje s nejnovějšími normativními příručkami českého jazyka 	<p>1. Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností</p> <ul style="list-style-type: none"> - hlavní principy českého pravopisu - jazyková kultura - postavení češtiny mezi ostatními evropskými jazyky
<ul style="list-style-type: none"> - vystihne charakteristické znaky různých druhů textu a rozdíly mezi nimi; - rozpozná funkční styl, dominantní slohový postup a v typických příkladech slohový útvar; 	<p>2. Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a tvorba komunikátu - komunikační situace, komunikační strategie - slohotvorní činitele objektivní a subjektivní - vyjadřování přímé i zprostředkované technickými prostředky, monologické i dialogické, neformální i formální, připravené i nepřipravené - funkční styly - projevy prostě sdělovací (krátké informační útvary, osnova, inzerát a odpověď na něj) - referát-druhy, forma mluvená a psaná - vyprávění
<ul style="list-style-type: none"> - má přehled o knihovnách a jejich službách; 	<p>3. Práce s textem a získávání informací</p> <ul style="list-style-type: none"> - informatická výchova, knihovny a jejich služby

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období; - zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, pro příslušný umělecký směr i pro další generace; - vyjádří vlastní prožitky z recepce daných uměleckých děl; - samostatně vyhledává informace v této oblasti; 	<p>4. Literatura a ostatní druhy umění</p> <ul style="list-style-type: none"> - umění jako specifická výpověď o skutečnosti - aktivní poznávání různých druhů umění našeho i světového, současného i minulého, v tradiční i mediální podobě - vývoj české a světové literatury v kulturních a historických souvislostech - - ústní lidová slovesnost - starověké státy - antická literatura - středověká česká literatura - renesance a humanismus v Evropě - česká renesance a humanismus - baroko - evropský klasicismus, osvícenství a preromantismus - české národní obrození -1. a 2. etapa
<ul style="list-style-type: none"> - rozezná umělecký text od neuměleckého; - vystihne charakteristické znaky různých literárních textů a rozdíly mezi nimi; - text interpretuje a debatuje o něm; - konkrétní literární díla klasifikuje podle základních druhů a žánrů; - při rozboru textu uplatňuje znalosti z literární teorie; 	<p>5. Práce s literárním textem</p> <ul style="list-style-type: none"> - základy literární vědy - literární druhy a žánry - četba a interpretace literárního textu - metody interpretace textu

Český jazyk a literatura – 2. ročník (99 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - Žák: - rozlišuje spisovný jazyk, hovorový jazyk, dialekty a stylově příznakové jevy a ve vlastním projevu volí prostředky adekvátní komunikační situaci; - v písemném a mluveném projevu využívá poznatků z tvarosloví; - používá adekvátní slovní zásobu včetně příslušné odborné terminologie; - nahradí běžné cizí slovo českým ekvivalentem a naopak; - řídí se zásadami správné výslovnosti; 	<p>6. Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností</p> <ul style="list-style-type: none"> - národní jazyk a jeho útvary - tvoření slov, stylové rozvrstvení a obohacování slovní zásoby - slovní zásoba vzhledem k příslušnému oboru vzdělávání, terminologie - základy morfologie - gramatické tvary a konstrukce a jejich sémantické funkce - zvukové prostředky a ortoepické normy jazyka
<ul style="list-style-type: none"> - sestaví základní projevy administrativního stylu; 	<p>7. Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - projevy administrativní, jejich základní znaky, postupy a prostředky (osobní dopisy, životopis, pracovní hodnocení, jednoduché úřední, popř. podle charakteru oboru odborné dokumenty) - popis (např. popis osoby, popis věci, návod k činnosti)
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí obsahu textu i jeho části; 	<p>8. Práce s textem a získávání informací</p> <ul style="list-style-type: none"> - techniky a druhy čtení (s důrazem na čtení studijní), orientace v textu, jeho rozbor z hlediska sémantiky, kompozice a stylu
<ul style="list-style-type: none"> - zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období; - zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, pro příslušný umělecký směr i pro další generace; - vyjádří vlastní prožitky z recepce daných uměleckých děl; - samostatně vyhledává informace v této oblasti; 	<p>9. Literatura a ostatní druhy umění</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivní poznávání různých druhů umění našeho i světového, současného i minulého, v tradiční i mediální podobě - vývoj české a světové literatury v kulturních a historických souvislostech - - romantismus ve světové - romantismus v české literatuře - česká literatura 40. - 50. let 19. století - kritický realismus ve světové literatuře - literární skupiny 2. poloviny 19. století (májovci, ruchovci a lumírovci) - kritický realismus v české literatuře

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - vystihne charakteristické znaky různých literárních textů a rozdílů mezi nimi; - text interpretuje a debatuje o něm; - při rozboru textu uplatňuje znalosti z literární teorie; 	<p>10. Práce s literárním textem</p> <ul style="list-style-type: none"> - četba a interpretace textu - metody interpretace textu

Český jazyk a literatura – 3. ročník (96 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje znalosti ze skladby při logickém vyjadřování; 	<p>11. Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností</p> <ul style="list-style-type: none"> - větná skladba, druhy vět z gramatického a komunikačního hlediska
<ul style="list-style-type: none"> - využívá emociální a emotivní stránky mluveného slova, vyjadřuje postoje neutrální, pozitivní (pochválit) i negativní (kritizovat, polemizovat); - vyjadřuje se věcně správně, jasně a srozumitelně; - rozlišuje typy mediálních sdělení a jejich funkci, identifikuje jejich typické postupy, jazykové a jiné prostředky; - uvede příklady vlivu médií a digitální komunikace na každodenní podobu mezilidské komunikace; - sestaví jednoduché zpravodajské a propagační útvary (zpráva, reportáž, pozvánka, nabídka...); - na příkladech doloží druhy mediálních produktů; - uvede základní média působící v regionu; - zhodnotí význam médií pro společnost a jejich vliv na jednotlivé skupiny uživatelů; - kriticky přistupuje k informacím z internetových zdrojů a ověřuje si jejich hodnověrnost (např. informace dostupné z Wikipedie, sociálních sítí, komunitních webů apod.) - samostatně vyhledává, porovnává a vyhodnocuje mediální, odborné aj. informace; - vhodně se prezentuje, argumentuje a obhajuje svá stanoviska; - ovládá techniku mluveného slova, umí klást otázky a vhodně formulovat odpovědi; - přednese krátký projev; 	<p>12. Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - média a mediální sdělení - - styl publicistický - úvaha, recenze - řečnické útvary
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí obsahu textu i jeho části; 	<p>13. Práce s textem a získávání informací</p> <ul style="list-style-type: none"> - četba a interpretace textu

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období; - zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, pro příslušný umělecký směr i pro další generace; - vyjádří vlastní prožitky z recepce daných uměleckých děl; - samostatně vyhledává informace v této oblasti; 	<p>14. Literatura a ostatní druhy umění</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivní poznávání různých druhů umění našeho i světového, současného i minulého, v tradiční i mediální podobě - vývoj české a světové literatury v kulturních a historických souvislostech - moderní umělecké směry přelomu století - prokletí básníci - česká moderna - generace buřičů - světová literatura 1. poloviny 20. století - česká literatura 1. poloviny 20. století (poezie, próza, drama)
<ul style="list-style-type: none"> - vystihne charakteristické znaky různých literárních textů a rozdílů mezi nimi; - text interpretuje a debatuje o něm; - při rozboru textu uplatňuje znalosti z literární teorie; 	<p>15. Práce s literárním textem</p> <ul style="list-style-type: none"> - četba a interpretace textu - metody interpretace textu

Český jazyk a literatura – 4. ročník (90 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí zákonitosti vývoje češtiny - orientuje se ve výstavbě textu; - odhaluje a opravuje jazykové nedostatky a chyby; 	<p>16. Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností</p> <ul style="list-style-type: none"> - vývojové tendence spisovné češtiny - pravopis - hláskosloví - tvarosloví - skladba
<ul style="list-style-type: none"> - odborně se vyjadřuje o jevech svého oboru v základních útvarech odborného stylu, především popisného a výkladového; - správně používá citace a bibliografické údaje, dodržuje autorská práva; - má přehled o slohových postupech uměleckého stylu; - posoudí kompozici textu, jeho slovní zásobu a skladbu; - vhodně používá jednotlivé slohové postupy a základní útvary; 	<p>17. Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - odborný styl (výklad) - umělecký styl
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí obsahu textu i jeho části; - pořizuje z odborného textu výpisky a výtah, dělá si poznámky z přednášek a jiných veřejných projevů; - vypracuje anotaci a resumé; - zaznamenává bibliografické údaje podle státní normy; 	<p>18. Práce s textem a získávání informací</p> <ul style="list-style-type: none"> - zpětná reprodukce textu, jeho transformace do jiné podoby - práce s různými příručkami pro školu i veřejnost ve fyzické i elektronické podobě
<ul style="list-style-type: none"> - zařadí typická díla do jednotlivých uměleckých směrů a příslušných historických období; - zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, pro příslušný umělecký směr i pro další generace; - vyjádří vlastní prožitky z recepce daných uměleckých děl; - samostatně vyhledává informace v této oblasti; 	<p>19. Literatura a ostatní druhy umění</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivní poznávání různých druhů umění našeho i světového, současného i minulého, v tradiční i mediální podobě - vývoj české a světové literatury v kulturních a historických souvislostech - světová literatura 2. poloviny 20. století - česká literatura po roce 1945
<ul style="list-style-type: none"> - text interpretuje a debatuje o něm; - při rozboru textu uplatňuje znalosti z literární teorie; 	<p>20. Práce s literárním textem</p> <ul style="list-style-type: none"> - četba a interpretace textu - metody interpretace textu

Název instituce	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou
Adresa instituce:	Dvořákova 4, Žďár nad Sázavou, 591 01
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Název ŠVP	Praktická sestra
Kód a název oboru	53-41-M/03 Praktická sestra
Stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Forma studia	Denní
Datum platnosti	1. 9. 2025

Anglický jazyk

Pro obor: 53-41-M/03 Praktická sestra

Celkový počet vyučovacích hodin za studium: 10 (319)

Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl

Obecným cílem předmětu je rozšiřování a prohlubování komunikativní kompetence žáků v cizím jazyce, neboť znalost cizího jazyka a jeho aktivní použití se stává nezbytností. Přispívá k formování osobnosti žáků, učí je toleranci k hodnotám jiných národů a jejich respektování.

Vzdělávání a komunikace v cizím jazyce vede k získání kompetencí k dorozumění v situacích každodenního osobního a pracovního života. Přípravuje žáky k efektivní účasti v přímé i nepřímé komunikaci, k přístupu k informačním zdrojům a rozšiřování jejich znalosti o světě, a rozvíjí jejich schopnost se učit po celý život.

Vzdělávání v anglickém jazyce směřuje k osvojení takové úrovně komunikativních jazykových kompetencí, která odpovídá úrovni B1 podle Společného evropského referenčního rámce. Osvojení slovní zásoby min. 2 300 lexikálních jednotek, z toho 20 % odborná terminologie.

Vzdělávání v anglickém jazyce je ukončeno povinnou maturitní zkouškou.

Ve výuce anglického jazyka je kladen důraz na rozvoj řečových dovedností, zahrnujících dovednosti receptivní, produktivní i interaktivní. Na komunikativní dovednosti navazuje písemný projev a také porozumění čtenému textu.

Učební osnova	Anglický jazyk				
Ročník	I	II	III	IV	Celkem
Počet týdenních vyučovacích hodin	2	3	2	3	10

Didaktické pojetí výuky

Výuka cizího jazyka směřuje k rozvoji komunikativní kompetence, kritického myšlení a schopnosti efektivně pracovat s jazykovými zdroji. Cílem je, aby žáci dokázali:

- Komunikovat v cizím jazyce v různých situacích, volit adekvátní jazykové prostředky a strategie.
- Pracovat s autentickými materiály a efektivně využívat digitální technologie
- Získávat informace o světě a studovaných zemích, rozvíjet kulturní povědomí a toleranci.

- Využívat interaktivní a moderní učebnice, které propojují jazyk s reálným světem.
- Tvořit vlastní obsah a aktivně se zapojovat do mediace jazykových a kulturních informací.

Metody a přístupy

- Rozvoj dovedností – poslech a čtení s porozuměním, tvorba mluvených a psaných výstupů.
- Mediace – schopnost přenášet význam mezi jazyky a kulturami (např. shrnování, tlumočení, přizpůsobení obsahu pro různé publikum).
- Propojení školního a reálného prostředí – využití online zdrojů, tvorba vlastního obsahu
- Podpora autonomie žáků – vedení k samostatnému učení a efektivní práci s cizojazyčnými zdroji.

Preferované strategie výuky

Výuka cizího jazyka je založena na moderních didaktických principech, které podporují aktivní zapojení žáků, rozvoj komunikativních dovedností a samostatné myšlení. Důraz je kladen na efektivní a přirozené osvojování jazyka prostřednictvím činností, které napodobují reálné situace, kritické myšlení a sebedůvěru v komunikaci.

Klíčové principy výuky

- Learning by doing – žáci si jazyk osvojují jeho aktivním používáním v autentických situacích.
- Kognitivní výzva a sebereflexe – žáci jsou vedeni k samostatnému myšlení, obhajobě názorů a kritickému hodnocení vlastní práce.
- Scaffolding (podpůrná výuka) – žáci postupně přebírají více odpovědnosti za své učení a rozvíjejí sebedůvěru.
- Interaktivita a multimediální výuka – využití autentických materiálů (videa, písňe, podcasty, literatura v originále, apod).
- Využití digitálních nástrojů – práce s AI, překladači, interaktivními učebnicemi a online zdroji, apod.

Preferované výukové strategie

- Aktivizační metody – konverzační hry, storytelling, role-play, simulace reálných situací.
- Práce ve skupinách – panelové debaty, peer-feedback, spolupráce na multimediálních výstupech
- Samostatná tvorba obsahu
- Práce s autentickými materiály – reálné články, filmy, literatura a podcasty podporující kritické myšlení.
- Reflexe a sebehodnocení – žáci hodnotí svou schopnost porozumět, komunikovat a formulovat vlastní názory.

Způsoby hodnocení žáků

Cílem je poskytovat informativní a výchovnou zpětnou vazbu, která vede žáky k sebereflexi a aktivnímu zapojení do vlastního učení.

- Sumativní hodnocení – klasifikace pomocí známek (1–5), přičemž se přihlíží nejen ke gramatické a lexikální správnosti, ale také k rozsahu a rozmanitosti používaných jazykových a stylizačních prostředků.
- Formativní hodnocení – průběžná zpětná vazba pomáhá žákům identifikovat silné a slabé stránky.
- Sebehodnocení a kolektivní hodnocení – žáci kriticky hodnotí vlastní výkony i práci spolužáků, což posiluje jejich odpovědnost za učení.
- Spolupráce učitelů a žáků – otevřená diskuse pomáhá identifikovat nedostatky a navrhnout strategie ke zlepšení.
- Hodnocení zaměřené na kompetence – důraz na praktické použití jazyka, kreativní úkoly a projekty.
- Autentické hodnocení – využití prezentací, rozhovorů, simulací reálných situací namísto pouhého testování gramatiky.

Přínos předmětu k rozvoji kompetencí a průřezových témat

Rozvíjené klíčové kompetence

Kompetence k učení:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn., že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn., že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;

- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí nejméně v jednom cizím jazyce;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění podle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě);
- chápat výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, být motivováni k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení.

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn., že absolventi by měli:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislosti;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn., že

absolventi by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn., že absolventi by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;
- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle.

Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- používat pojmy kvantifikujícího charakteru;
- aplikovat znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru;
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn. že absolvent:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Průřezová témata:

Ročník	Rozvíjená průřezová témata
1.	
2.	Práce - formální a neformální vzdělávací příležitosti, možnosti vzdělávání v zahraničí, návaznosti vzdělávání po absolvování střední školy, rekvalifikace; Digi - běžně a samozřejmě využívali vhodné digitální technologie a jejich kombinace k naplnění svých potřeb; digitální technologie a způsob jejich použití nastavovali a měnili podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jejich vlastní potřeby;
3.	Práce - sebereflexe ve vztahu k osobním profesním a vzdělávacím plánům, mimoškolním aktivitám, přístupu k učení a studijním výsledkům, schopnostem, vlastnostem i zdravotním předpokladům
4.	Občan v demokratické společnosti (ODS)

Rozvíjené mezipředmětové vztahy

Výuka cizího jazyka se přirozeně prolíná s dalšími předměty, zejména v tématech týkajících se lidské společnosti, kultury a odborného vzdělání. Např.

Občanská nauka, psychologie – diskuze o sociálních tématech, mezilidských vztazích, etice a multikulturní komunikaci.

Český jazyk a literatura – analýza světové literatury v originále, porovnávání literárních stylů a historických souvislostí.

Odborné zdravotnické předměty – osvojování odborné terminologie, práce s cizojazyčnými materiály a komunikace v profesním prostředí.

Díky mezipředmětovým vztahům žáci nejen rozvíjejí jazykové dovednosti, ale také hlouběji chápou souvislosti mezi jednotlivými obory, což podporuje komplexní vzdělávání a lepší orientaci v odborné i společenské problematice.

Anglický jazyk – 1. ročník (66 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím rodilých mluvčích pronášeným ve standardním hovorovém tempu; - odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu a způsobu tvoření; - porozumí školním a pracovním pokynům; - čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu, - požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení; - přeloží text a používá slovníky (i elektronické); - reaguje na jednoduché dotazy; - požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení 	<p>1. Řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - receptivní řečová dovednost sluchová = poslech (pochopení záměru mluvčího a hlavní myšlenky; rozlišení faktické informace od názoru; rozpoznání klíčových slov pro pochopení tématu sdělení) - receptivní řečová dovednost zraková = čtení a práce s textem včetně odborného (vyhledání specifické informace; rychlá četba pro pochopení hlavní myšlenky; odhad významu textu na základě nadpisu a podnadpisů; odhad významu textu na základě nadpisu, fotografií a obecných znalostí) - produktivní řečová dovednost ústní = mluvení zaměřené situačně i tematicky (výrazy pro udržování konverzace; výrazy zájmu, zaujetí, překvapení; správná intonace; zdvořilé vyjádření žádosti; žádost o radu a poskytnutí informace; větný přízvuk) - produktivní řečová dovednost písemná (výběr správné slovní zásoby a vhodného slovesného času; členění textu; popis zajímavosti; sdělení minulé události; psaní příběhu; vyjádření vlastního názoru) - jednoduchý překlad - interaktivní řečové dovednosti = střídání receptivních a produktivních činností
<p>vyslovuje srozumitelně co nejlépe přirozené výslovnosti, rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka a koriguje odlišnosti zvukové podoby jazyka;</p> <p>komunikuje s jistou mírou sebedůvěry a aktivně používá získanou slovní zásobu, včetně vybrané frazeologie v rozsahu</p> <p>uplatňuje základní způsoby tvoření slov v jazyce;</p>	<p>2. Jazykové prostředky</p> <p>výslovnost (zvukové prostředky jazyka), intonace, větný a slovní důraz slovní zásoba dle tematických okruhů, její tvoření a osvojování</p> <p>gramatika (tvarosloví a větná skladba)</p> <p>minulé časy (prostý a průběhový); kvantifikátory; modální slovesa pro vyjádření nutnosti a zákazu;</p> <p>stupňování přídavných jmen</p>

<p>dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu, opravuje chyby;</p>	<p>grafická podoba jazyka a pravopis</p>
<p>vyjadřuje se ústně i písemně, k tématům osobního života i k tématům z oblasti odborného zaměření studia;</p> <p>řeší pohotově a vhodně standardní řečové situace a frekventované situace týkající se pracovních činností;</p> <p>domluví se v běžných situacích; získá i poskytne informace;</p>	<p>3. Tematické okruhy, obecné komunikační situace a jazykové funkce</p> <p>tematické okruhy + okruhy dané zaměřením studovaného oboru: cestování a doprava; prázdniny a výlety; domácí práce; domov a bydlení; zdravý životní styl (jídlo, sport a fitness); počasí; přírodní katastrofy</p> <p>komunikační situace: plánování výletu; vyprávění o uplynulém víkendu; sousedské vztahy; diskuze o zdravých návycích; pochopení a analýza problémů</p> <p>jazykové funkce: navrhování a reagování na návrhy, sdílení osobních zážitků, vysvětlování</p>
<p>prokazuje faktické znalosti;</p> <p>uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí</p>	<p>4. Poznátky o zemích</p> <p>cestování – kultura, tradice a zajímavosti; způsoby bydlení v jiných zemích; zdravá výživa a plodiny; příroda a katastrofy</p>

Anglický jazyk – 2. ročník (99 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <p>rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím rodilých mluvčích pronášeným ve standardním hovorovém tempu;</p> <p>odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu a způsobu tvoření;</p> <p>nalezne v promluvě hlavní a vedlejší myšlenky a důležité informace;</p> <p>porozumí školním a pracovním pokynům;</p> <p>čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu, sdělí obsah, hlavní myšlenky či informace vyslechnuté nebo přečtené;</p> <p>vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity; sdělí a zdůvodní svůj názor;</p> <p>zformuluje vlastní myšlenky a vytvoří text na dané téma a ve stanoveném rozsahu, např. formou popisu, sdělení, vyprávění, dopisu a odpovědi na dopis;</p> <p>přeloží text a používá slovníky (i elektronické)</p> <p>reaguje na jednoduché dotazy; - zapojí se do běžného hovoru bez přípravy;</p> <p>požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení;</p>	<p>5. Řečové dovednosti</p> <p>receptivní řečová dovednost sluchová = poslech (výpis poznámek; pochopení hlavní myšlenky; rozlišení detailu a mluvčích)</p> <p>receptivní řečová dovednost zraková = čtení a práce s textem včetně odborného (rozpoznání účelu textu; parafrázování; odhad významu z kontextu)</p> <p>produktivní řečová dovednost ústní = mluvení zaměřené situačně i tematicky (návrhy, intonace v otázkách; popis fotografií, použití frází; používání imperativů; srovnávání obrázků, konverzační výplně)</p> <p>produktivní řečová dovednost písemná (argumentace s kontrastními spojkami; neformální e-mail (správné časy, fráze); strukturovaná zpráva s nadpisy; formální žádost o práci)</p> <p>jednoduchý překlad</p> <p>interaktivní řečové dovednosti = střídání receptivních a produktivních činností</p>

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>vyslovuje srozumitelně co nejbližší přirozené výslovnosti, rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka a koriguje odlišnosti zvukové podoby jazyka;</p> <p>komunikuje s jistou mírou sebedůvěry a aktivně používá získanou slovní zásobu, včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných tematických okruhů, zejména v rutinních situacích každodenního života, a vlastních zálib;</p> <p>uplatňuje základní způsoby tvoření slov v jazyce;</p> <p>dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu, opravuje chyby;</p>	<p>6. Jazykové prostředky</p> <p>výslovnost (zvukové prostředky jazyka), intonace a používání větného a slovního důrazu</p> <p>slovní zásoba dle tematických okruhů, její tvoření a osvojování</p> <p>gramatika (tvarosloví a větná skladba) – budoucí časy; kondicionály; trpný rod; předpřítomný a předminulý čas; časová souslednost a nepřímá řeč</p> <p>grafická podoba jazyka a pravopis</p>
<p>vyjadřuje se ústně i písemně, k tématům osobního života i k tématům z oblasti odborného zaměření studia;</p> <p>řeší pohotově a vhodně standardní řečové situace a frekventované situace týkající se pracovních činností;</p> <p>domluví se v běžných situacích; získá i poskytne informace;</p> <p>používá stylisticky vhodné obraty umožňující nekonfliktní vztahy a komunikaci;</p>	<p>7. Tematické okruhy, obecné komunikační situace a jazykové funkce</p> <p>tematické okruhy + okruhy dané zaměřením studovaného oboru: škola a vzdělávání; volný čas – mimoškolní aktivity; fáze života, dospívání a mezilidské vztahy; věda, technika, vesmír; práce a výdělečná činnost, plány do budoucna</p> <p>komunikační situace: diskuze o školním životě, vzdělávání a volnočasových aktivitách; sdílení životních zkušeností, kulturních rozdílů a dospívání; diskuze o vesmíru, vědě a technologii; hledání brigády, pracovní zkušenosti, osobní dovednosti</p> <p>jazykové funkce: navrhování a reagování na návrhy, sdílení osobních zážitků, vysvětlování, -instrukční fráze, strukturované psaní zprávy</p>
<p>prokazuje faktické znalosti</p> <p>uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí.</p>	<p>8. Poznatky o zemích</p> <p>školství ve světě; kultury a tradice spojené s dospíváním; pracovní příležitosti v zahraničí; objevování vesmíru - spolupráce zemí</p>

Anglický jazyk – 3. ročník (64 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <p>rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím rodilých mluvčích pronášeným ve standardním hovorovém tempu;</p> <p>odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu a způsobu tvoření; nalezne v promluvě hlavní a vedlejší myšlenky a důležité informace;</p> <p>sdělí obsah, hlavní myšlenky či informace vyslechnuté nebo přečtené;</p> <p>vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity</p> <p>sdělí a zdůvodní svůj názor;</p> <p>pronese jednoduše zformulovaný monolog před publikem;</p> <p>vytvoří text na dané téma a ve stanoveném rozsahu, např. formou popisu, sdělení, vyprávění, dopisu a odpovědi na dopis;</p> <p>při pohovorech, na které je připraven, klade vhodné otázky a reaguje na dotazy tazatele;</p> <p>vyřeší většinu běžných denních situací, které se mohou odehrát v cizojazyčném prostředí</p> <p>požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení;</p> <p>přeformuluje a objasní pronesené sdělení a zprostředkuje informaci dalším lidem;</p> <p>ověří si i sdělí získané informace písemně</p>	<p>9. Řečové dovednosti</p> <p>receptivní řečová dovednost zraková = čtení a práce s textem včetně odborného (předpovědi; rozpoznání účelu textu; odhad významu z kontextu)</p> <p>produktivní řečová dovednost ústní = mluvení zaměřené situačně i tematicky (příprava prezentace, poznámky pro sestavení příběhu; popis a porovnání fotografií, použití frází)</p> <p>produktivní řečová dovednost písemná (posloupnost vyprávění příběhu, vytváření odstavců, použití spojek v textu, uvádění rozdílů); esej s argumenty pro a proti</p> <p>interaktivní řečové dovednosti = střídání receptivních a produktivních činností</p>
<p>vysslovuje srozumitelně co nejlíže přirozené výslovnosti, rozlišuje základní zvukové prostředky daného</p>	<p>10. Jazykové prostředky</p> <p>výslovnost (zvukové prostředky jazyka), intonace a používání větného a slovního důrazu</p>

<p>jazyka a koriguje odlišnosti zvukové podoby jazyka;</p> <p>komunikuje s jistou mírou sebedůvěry a aktivně používá získanou slovní z daných tematických okruhů, zejména v rutinních situacích každodenního života, a vlastních zálib;</p> <p>používá opisné prostředky v neznámých situacích, při vyjadřování složitých myšlenek;</p> <p>uplatňuje základní způsoby tvoření slov v jazyce;</p> <p>dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu, opravuje chyby; požívá slovní zásobu, včetně vybrané frazeologie v rozsahu</p>	<p>slovní zásoba dle tematických okruhů, její tvoření a osvojování</p> <p>gramatika (tvarosloví a větná skladba) – minulý čas prostý a průběhový, předminulý čas; vazba used to; předpřítomný čas vs. minulý čas; předpřítomný čas průběhový; tvoření komparativu a superlativu; výrazy spojené s použitím jednotlivých časů; modální slovesa; kvantifikátory</p> <p>grafická podoba jazyka a pravopis</p>
<p>vyjadřuje se ústně i písemně, k tématům osobního života i k tématům z oblasti odborného zaměření studia;</p> <p>řeší pohotově a vhodně standardní řečové situace a frekventované situace týkající se pracovních činností;</p> <p>domluví se v běžných situacích; získá i poskytne informace;</p> <p>používá stylisticky vhodné obraty umožňující nekonfliktní vztahy a komunikaci</p>	<p>11. Tematické okruhy, obecné komunikační situace a jazykové funkce</p> <p>tematické okruhy + okruhy dané zaměřením studovaného oboru: hraní her; kladné a záporné pocity; přátelství a mezilidské vztahy; svět online a jeho rizika; fyzické aktivity a zdravý životní styl; sport a hry</p> <p>komunikační situace: diskuze o počítačových a stolních hrách; vyjadřování pocitů; diskuze na téma přátelství a vztahy; diskuze o rizicích sociálních sítí; diskuze o sportech a dalších aktivitách</p> <p>jazykové funkce: popis pravidel společenské hry; vztahy v rodině a jejich proměna v čase; použití frází při vyprávění příběhu</p>
<p>prokazuje faktické znalosti především o geografických, ekonomických a kulturních faktorech zemí dané jazykové oblasti a uplatňuje je také v porovnání s realitami mateřské země;</p> <p>uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí</p>	<p>12. Poznatky o zemích</p> <p>globální svět internetu; online komunikace s anglicky hovořícími přáteli; výhody a nevýhody studia v zahraničí; mezinárodní hry a soutěže</p>

Anglický jazyk – 4. ročník (90 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <p>sdělí a zdůvodní svůj názor;</p> <p>vyjadřuje se téměř bezchybně v běžných, předvídatelných situacích;</p> <p>dokáže experimentovat, zkoušet a hledat způsoby vyjádření srozumitelné pro posluchače;</p> <p>zaznamená písemně podstatné myšlenky a informace z textu, zformuluje vlastní myšlenky a vytvoří text na dané téma a ve stanoveném rozsahu, např. formou popisu, sdělení, vyprávění, dopisu a odpovědi na dopis;</p> <p>vyjádří písemně svůj názor na text;</p> <p>přeloží text a používá slovníky (i elektronické);</p> <p>vyhledá, zpracuje a prezentuje informace týkající se odborné problematiky, reaguje na jednoduché dotazy;</p> <p>zapojí se do běžného hovoru bez přípravy;</p> <p>vyměňuje si informace, které jsou běžné při neformálních hovorech</p> <p>zapojí se do debaty nebo argumentace, týká-li se známého tématu;</p> <p>při pohovorech, na které je připraven, klade vhodné otázky a reaguje na dotazy tazatele; - vyřeší většinu běžných denních situací, které se mohou odehrát v cizojazyčném prostředí;</p> <p>požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení;</p> <p>přeformuluje a objasní pronesené sdělení a zprostředkuje informaci dalším lidem;</p>	<p>13. Řečové dovednosti</p> <p>receptivní řečová dovednost zraková = čtení a práce s textem včetně odborného (analýza literárních textů, porozumění odborným článkům, přiřazování, práce s informačními zdroji)</p> <p>produktivní řečová dovednost ústní = mluvení zaměřené situačně i tematicky (prezentace na zadané téma, vyjádření vlastního názoru, zjišťování informací, rozhodování a umění vyjednávání, diskuse a debaty, vyprávění příběhů, srovnávání obrázků)</p> <p>produktivní řečová dovednost písemná (psaní esejí, formální a neformální dopisy, vytváření zpráv a článků, psaní emailu, užití popisné slovní zásoby, vytvoření blogu)</p> <p>jednoduchý překlad se specifikací na studijní obor</p> <p>interaktivní řečové dovednosti = střídání receptivních a produktivních činností, role-playing a simulace, skupinové projekty a spolupráce, interaktivní hry a aktivity</p>

<p>vyslovuje srozumitelně dle zásad správné výslovnosti daného cizího jazyka;</p> <p>má dostatečnou slovní zásobu včetně frazeologie;</p> <p>používá opisné prostředky v neznámých situacích, při vyjadřování složitých myšlenek;</p> <p>používá vhodně základní odbornou slovní zásobu ze svého studijního oboru;</p> <p>dodržuje základní pravopisné normy.</p>	<p>14. Jazykové prostředky</p> <p>výslovnost (zvukové prostředky jazyka), intonace a přízvuk, výslovnost specifických hlásek a slovních spojení, rytmus a melodie řeči</p> <p>slovní zásoba dle tematických okruhů, její tvoření a osvojování</p> <p>gramatika (budoucí časy, vztažné věty restriktivní/nerestriktivní, přímá/nepřímá řeč, souslednost časová, podmínkové věty 3. typu, pasivum, slovesné vzorce; tvoření slov: prefixy, sufixy, složeniny</p> <p>osvojování slovní zásoby: techniky a strategie (např. flashcards, kontextové učení)</p> <p>grafická podoba jazyka a pravopis (pravidla pravopisu, interpunkce, formátování textu-odstavce, nadpisy, seznamy)</p>
<p>vyjadřuje se ústně i písemně, k tématům osobního života i k tématům z oblasti odborného zaměření studia;</p> <p>řeší pohotově a vhodně standardní řečové situace a frekventované situace týkající se pracovních činností;</p> <p>domluví se v běžných situacích; získá i poskytne informace;</p> <p>používá stylisticky vhodné obraty umožňující nekonfliktní vztahy a komunikaci;</p>	<p>15. Tematické okruhy, obecné komunikační situace a jazykové funkce</p> <p>tematické okruhy + okruhy dané zaměřením studovaného oboru: cestování a doprava, vlogy, zdraví a životní styl, nakupování, popis míst, jídlo, povolání, reklama, technologie a inovace, životní prostředí a ekologie</p> <p>komunikační situace: rezervace ubytování a cestování, návštěva lékaře a zdravotní konzultace, diskuse o nových technologiích, debaty o ochraně životního prostředí, rozhovory při nakupování, objednávka v restauraci, tvorba CV</p> <p>jazykové funkce: vyjadřování názorů a preferencí, žádosti a nabídky pomoci, popisování problémů a navrhování řešení, vyjadřování souhlasu a nesouhlasu</p>

<p>prokazuje faktické znalosti</p> <p>uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí.</p> <p>používá opisné prostředky v neznámých situacích, při vyjadřování složitých myšlenek;</p> <p>je schopen podat základní informace o České republice, hlavním městě Praze;</p> <p>je schopen se orientovat v otázce anglicky mluvících zemí a podat jednoduché seznámení se s příslušnými zeměmi.</p>	<p>16. Poznatky o zemích</p> <p>školství ve světě; kultury a tradice spojené s dospíváním; národní kuchyně a měny cizích zemí, zdravotnický systém v anglicky mluvících zemích, pracovní příležitosti v zahraničí</p>
--	--

Název instituce	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou
Adresa instituce:	Dvořákova 4, Žďár nad Sázavou, 591 01
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Název ŠVP	Praktická sestra
Kód a název oboru	53-41-M/03 Praktická sestra
Stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Forma studia	Denní
Datum platnosti	1. 9. 2025

Dějepis

Pro obor: 53-41-M/03 Praktická sestra

Celkový počet vyučovacích hodin za studium: 1 (32)

Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl

Obecným cílem předmětu je připravit žáky na aktivní a odpovědný občanský život v demokratické společnosti. Společenskovědní vzdělávání směřuje k pozitivnímu ovlivňování hodnotového orientace žáků. Kultivuje historické vědomí, a tím je učí hlouběji rozumět jejich současnosti, učí je uvědomovat si vlastní identitu, kriticky myslet, nenechat se manipulovat a co nejlépe porozumět světu, v němž žijí.

Učební osnova	Dějepis				
Ročník	I	II	III	IV	Celkem
Počet týdenních vyučovacích hodin	1	0	0	0	1

Didaktické pojetí výuky

Učivo je probráno během prvního a druhého ročníku, jedná se o systémový výběr nejdůležitějších událostí světových a českých národních dějin, na základě kterého žáci nejnázne pochopí mechanismus působení zákonitostí společenského vývoje v naší zemi i ve světě.

Výuka předmětu je realizována v 1. a v 2. ročníku v níže uvedených a vzájemně na sebe navazujících tematických celcích. Kromě běžných metod výuky, jako jsou výklad, frontální vyučování a řízený rozhovor, se uplatňují i další formy, např. prezentace, skupinové práce, rozbor textů, „brainstorming“, referáty atd., využívající především moderní informační a komunikační technologie. Zvláštní důraz je kladen na samostatné vyhledávání a zpracování informací. Do výuky se zařazují exkurze podporující zájem žáků o předmět.

Preferované strategie výuky

Výuka dějepisu směřuje k tomu, aby žáci:

- dodržovali zásady slušnosti, zdvořilosti a tolerance;

- respektovali názory druhých a byli schopni tolerovat odlišnosti jiných kultur, národů, politických a náboženských skupin;
- nenechali sebou manipulovat, tvořili si vlastní úsudek na základě poznanych fakt a vlastních znalostí;
- dokázali odlišit objektivní výklad historických událostí od propagandy a jednostranného výkladu;
- hodnotili kriticky výsledky své práce.

Způsoby hodnocení žáků

Při hodnocení budou používány formy individuálního i frontálního zkoušení. Jsou hodnoceny jak domácí práce (referáty, prezentace), tak i školní testy po jednotlivých tematických oddílech a celcích, popř. shrnující písemné práce.

Vědomosti jsou prověřovány průběžně a hodnoceny v souladu s klasifikačním řádem školy. Hodnocení je veřejné, vyučující známku vždy zdůvodní, žáci mají právo se ke známce vyjádřit.

Přínos předmětu k rozvoji kompetencí a průřezových témat

Rozvíjené klíčové kompetence

Kompetence k učení:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn., že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn., že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;

- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn., že absolventi by měli:

- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn., že absolventi by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě;

- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn., že absolventi by měli:

- uvědomovat si význam celoživotního učení.

Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- používat pojmy kvantifikujícího charakteru;
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.).

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn. že absolvent:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků.

Průřezová témata:

Ročník	Rozvíjená průřezová témata
1.	Digi - vyjadřovali se za pomoci digitálních prostředků a vytvářeli a upravovali vlastní digitální obsah v různých formátech. Občan v demokratické společnosti (ODS)
2.	
3.	
4.	

Rozvíjené mezipředmětové vztahy

V předmětu dějepis se uplatňují mezipředmětové vztahy k předmětům estetická výchova, jazyk český, občanská výchova.

Dějepis – 1. ročník (33 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní smysl poznávání dějin a variabilitu jejich výkladů; - dokáže časově zařadit, pojmenovat a charakterizovat jednotlivá vývojová období; 	<p>1. Dějepis a jeho význam</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznávání dějin, význam poznávání dějin, periodizace dějin
<ul style="list-style-type: none"> - dokáže objasnit vznik prvních států; - uvede příklady kulturního přínosu starověkých civilizací; - popíše základní změny ve starověku 	<p>2. Pravěk a starověké kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mezopotámie - Egypt - Řecko - Řím
<ul style="list-style-type: none"> - popíše základní změny ve středověku a raném novověku, - zná nejvýznamnější osobnosti a jejich dějinný přínos, - porozumí problematice husitství, - zná důsledky bitvy na Bílé hoře 	<p>3. Středověk a raný novověk</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sámova říše, Velká Morava - Přemyslovci, Lucemburkové, - Jagellonci - Jiří z Poděbrad - Habsburkové
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje vztah Velké Británie ke koloniím v Severní Americe; - vysvětlí význam Velké francouzské revoluce; - popíše průběh napoleonských válek v Evropě; - objasní vznik novodobého českého národa a jeho úsilí o emancipaci; 	<p>4. Novověk do I. pol. 19. století</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik USA - Velká francouzská revoluce - napoleonské války - české národní obrození
<ul style="list-style-type: none"> - na příkladu významných občanských revolucí vysvětlí boj za občanská i národní práva a vznik občanské společnosti; - objasní pojem průmyslové revoluce, - charakterizuje proces modernizace společnosti; - popíše česko-německé vztahy a postavení Židů a Romů ve společnosti 18. a 19. století; - popíše evropskou koloniální expanzi; 	<p>5. Novověk - revoluční rok 1848 v Evropě a život v II. pol. 19. stol.</p> <ul style="list-style-type: none"> - revoluce v evropských zemích - revoluce v českých zemích - dualismus v habsburské monarchii, vztahy mezi Čechy a Němci - vznik Německa, Itálie - modernizace společnosti – průmyslová revoluce - modernizovaná společnost a jedinec - sociální struktura společnosti
<ul style="list-style-type: none"> - objasní smysl poznávání dějin a variabilitu jejich výkladů; - uvede příklady kulturního přínosu starověkých civilizací, judaismu a křesťanství; - popíše základní - revoluční změny ve středověku a raném novověku; 	<p>6. Člověk v dějinách</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznávání dějin, význam poznávání dějin, variabilita výkladů dějin - starověk - středověk a raný novověk (16. – 18. století)

- Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na příkladu významných občanských revolucí vysvětlí boj za občanská a národní práva a vznik občanské společnosti; - objasní vznik novodobého českého národa a jeho úsilí o emancipaci; - popíše česko-německé vztahy a postavení Židů a Romů ve společnosti 18. a 19. stol. - charakterizuje proces modernizace společnosti; - popíše evropskou koloniální expanzi; - vysvětlí rozdělení světa v důsledku koloniální expanze a rozpory mezi velmocemi; 	<p>7. Novověk - 19. století</p> <ul style="list-style-type: none"> - velké občanské revoluce – americká a francouzská, revoluce 1848-49 v Evropě a v českých zemích - společnost a národy – národní hnutí v Evropě a v českých zemích, česko-německé vztahy, postavení minorit, dualismus v habsburské monarchii, vznik národního státu v Německu - modernizace společnosti - technická, průmyslová, komunikační revoluce, urbanizace, demografický vývoj, evropská koloniální expanze - modernizovaná společnost a jedinec – sociální struktura společnosti, postavení žen, sociální zákonodárství, vzdělání
<ul style="list-style-type: none"> - popíše 1. světovou válku a objasní významné změny ve světě po válce; - charakterizuje první Československou republiku a srovná její demokracii se situací za tzv. druhé republiky (1938-39), objasní vývoj česko-německých vztahů; - vysvětlí projevy a důsledky velké hospodářské krize; - charakterizuje fašismus a nacismus, srovná nacistický a komunistický totalitarismus; - popíše mezinárodní vztahy v době mezi první a druhou světovou válkou, objasní, jak došlo k dočasné likvidaci ČSR; - objasní cíle válčících stran ve druhé světové válce, její totální charakter a její výsledky, popíše válečné zločiny včetně holocaustu; - objasní uspořádání světa po druhé světové válce a důsledky pro Československo; - popíše projevy a důsledky studené války; - charakterizuje komunistický režim v ČSR v jeho vývoji a v souvislostech se změnami v celém komunistickém bloku; 	<p>8. Novověk – 20. století</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztahy mezi velmocemi - pokus o revizi rozdělení světa 1. světovou válkou, české země za světové války, první odboj, poválečné uspořádání Evropy a světa, vývoj v Rusku - demokracie a diktatura - ČSR v meziválečném období - autoritativní a totalitní režimy, nacismus v Německu a komunismus v Rusku a SSSR, velká hospodářská krize, mezinárodní vztahy ve 20. a 30. letech, růst napětí a cesta k válce, druhá světová válka, Československo za války, druhý čs. odboj, válečné zločiny, včetně holocaustu, důsledky války - svět v blocích – poválečné uspořádání v Evropě a ve světě, poválečné ČSR, studená válka, komunistická diktatura v Československu a její vývoj, demokratický svět, USA - světová supervelmoc, sovětský blok, SSSR - soupeřící velmoc, třetí svět a dekolonizace, konec bipolarity Východ-Západ

<ul style="list-style-type: none"> - popíše vývoj ve vyspělých demokraciích a vývoj evropské integrace; - popíše dekolonizaci a objasní problémy třetího světa; - vysvětlí rozpad sovětského bloku; - uvede příklady úspěchů vědy a techniky ve 20. století; 	
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v historii svého oboru; - uvede její významné mezníky a osobnosti, vysvětlí přínos studovaného oboru pro život lidí. 	<p>9. Dějiny studovaného oboru</p>

Název instituce	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou
Adresa instituce:	Dvořákova 4, Žďár nad Sázavou, 591 01
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Název ŠVP	Praktická sestra
Kód a název oboru	53-41-M/03 Praktická sestra
Stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Forma studia	Denní
Datum platnosti	1. 9. 2025

Občanská nauka

Pro obor: 53-41-M/03 Praktická sestra

Celkový počet vyučovacích hodin za studium: 4 (129)

Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl

V předmětu Občanská nauka se žáci zabývají otázkami z oblasti politiky a politického života. Předmět Občanská nauka se zaměřuje na problematiku demokracie jako obecného společenského fenoménu, její podstatu, pravidla a společenský rozměr. Cílem je připravit žáky na samostatný a aktivní život v moderní demokratické společnosti směřující k vytyčení pozitivního žebříčku hodnot podpořeného informovaností, odpovědností a tolerancí názorům druhých. Učí je rozvíjet kritické myšlení, uvědomovat si vlastní identitu, prosazovat svůj názor a pochopit svět, ve kterém žijí.

Učební osnova	Občanská nauka				
Ročník	I	II	III	IV	Celkem
Počet týdenních vyučovacích hodin	2	1	0	1	4

Didaktické pojetí výuky

Vedle klasických metod výuky (výklad, frontální vyučování, řízený rozhovor) se uplatňují i další formy, jako je řešení problémových úkolů, prezentace, rozbor textů, referáty a využívání digitálních technologií. Zvláštní zřetel se věnuje samostatnému vyhledávání a zpracovávání informací. Motivaci žáků podporují i informace získané z dostupných masmédií.

Preferované strategie výuky

Diskuse a debaty: Studenti mohou diskutovat o aktuálních otázkách, což podporuje jejich kritické myšlení a schopnost formulovat vlastní názory.

Projektové učení: Studenti mohou pracovat na dlouhodobých projektech, například analýze multikulturní společnosti nebo právních systémů. Projektová práce umožňuje hlubší pochopení daného tématu a rozvíjí dovednosti pro práci v týmu.

Případové studie: Analyzování konkrétních případů, například případů porušování lidských práv nebo mediálních manipulací, pomáhá studentům lépe pochopit teoretické koncepty v reálném světě.

Exkurze: Návštěvy institucí, jako je úřady nebo soudy, mohou studentům poskytnout praktický vhled do témat probíraných ve výuce.

Kritické myšlení a analýza médií: Aktivní podpora studentů k analýze médií, identifikaci fake news a rozvoji kritického myšlení. To je zásadní pro pochopení role masmédií a šíření informací.

Filozofické a etické diskuze: Zapojení studentů do diskuzí na téma filozofie, etiky a hodnot v praktickém životě. To může zahrnovat i hledání odpovědí na filozofické otázky a diskuse o etických dilematech.

Způsoby hodnocení žáků

Hodnocení výsledků žáků se skládá z ústního i písemného zkoušení a plnění zadaných úkolů. Hodnoceny jsou zejména schopnosti žáka porozumět probranému učivu, společenským jevům a možnosti využít získané poznatky v praxi. Klasifikace se opírá i o stupeň aktivního zapojení žáků do vyučovacího procesu a jejich přístup k probíraným tématům. Důležitou roli hraje samostatné a logicky správné vyjadřování.

Přínos předmětu k rozvoji kompetencí a průřezových témat

Rozvíjené klíčové kompetence

Kompetence k učení:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn., že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn., že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;

- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- chápat výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, být motivováni k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení.

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn., že absolventi by měli:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislostí;
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraveni řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotní;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro

život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn., že absolventi by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě;
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn., že absolventi by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady;
- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle;
- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků;
- rozumět podstatě a principům podnikání, mít představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání; dokázat vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi.

Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- správně používat a převádět běžné jednotky;
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru;
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn. že absolvent:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života;
- digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby nebo pracovní prostředí a nástroje;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy;
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Průřezová témata:

Ročník	Rozvíjená průřezová témata
1.	Práce - trh práce z hlediska globalizace i regionální ekonomiky, jeho ukazatele, všeobecné vývojové trendy, požadavky zaměstnavatelů Digi - vyhledávali příležitosti k zapojení se do občanského života prostřednictvím vhodných digitálních technologií a služeb, např. při komunikaci s úřady;
2.	Digi - znali a uplatňovali právní normy v digitálním prostředí včetně norem týkajících se ochrany citlivých a osobních údajů, duševního vlastnictví a kybernetické bezpečnosti;
3.	
4.	

Rozvíjené mezipředmětové vztahy

V předmětu občanská nauka se uplatňují mezipředmětové vztahy k předmětům dějepis, estetická výchova, matematika, ekonomika, ošetrovatelství, výchova ke zdraví, psychologie a komunikace.

Občanská nauka – 1. ročník (66 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje soudobou českou společnost, její etnické a sociální složení; - chápe význam péče o kulturní hodnoty, význam vědy a umění; 	<p>1. Člověk v lidském společenství</p> <ul style="list-style-type: none"> - soudobá česká společnost, společenské vrstvy, elity a jejich úloha - společnost, společnost tradiční, moderní a pozdně moderní - hmotná a duchovní kultura
<ul style="list-style-type: none"> - popíše sociální nerovnost a chudobu ve vyspělých demokraciích, uvede postupy, jimiž lze do jisté míry řešit sociální problémy; popíše, kam se může obrátit, když se dostane do složité sociální situace; - rozlišuje pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje, dokáže sestavit rozpočet domácnosti; - navrhne, jak řešit schodkový rozpočet domácnosti a jak naložit s jeho přebytkem; - zná způsoby využití volných finančních prostředků a vybere vhodný způsob jejich investování; - vybere nejvýhodnější úvěrový produkt, zdůvodní své rozhodnutí a posoudí způsoby zajištění úvěru a vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení; - dovede posoudit nabízené služby; - objasní způsoby ovlivňování veřejnosti; 	<p>2. Sociální problémy</p> <ul style="list-style-type: none"> - sociální nerovnost a chudoba v současné společnosti - majetek, způsoby jeho nabývání, rozhodování o finančních záležitostech jedince a rodiny, rozpočtu domácnosti, zodpovědné hospodaření - sociální zabezpečení občanů - řešení krizových finančních situací
<ul style="list-style-type: none"> - objasní význam solidarity a dobrých vztahů v komunitě; - debatuje o pozitivních i problémech multikulturního soužití, objasní příčiny migrace lidí; - posoudí, kdy je v praktickém životě rovnost pohlaví porušována; 	<p>3. Národ, národnost, soužití majority s minoritami</p> <ul style="list-style-type: none"> - rasy, etnika, národy a národnosti - majority a minoritami - migrace, migranti, azylanti - multikulturní soužití - postavení mužů a žen - genderové problémy
<ul style="list-style-type: none"> - objasní postavení církví a věřících v ČR, vysvětlí, čím jsou nebezpečné některé náboženské sekty a náboženský fundamentalismus; 	<p>4. Víra a ateismus</p> <ul style="list-style-type: none"> - náboženství a církve - náboženská hnutí - náboženský fundamentalismus - sekty

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - objasní postavení ČR v Evropě a v soudobém světě; - charakterizuje soudobé cíle EU a posoudí její politiku; - popíše funkci a činnost OSN a NATO; - vysvětlí zapojení ČR do mezinárodních vztahů a podílu ČR na jejich aktivitách; - uvede příklady projevů globalizace a debatuje o jejích důsledcích. 	5. ČR a svět <ul style="list-style-type: none"> - NATO - zapojení ČR do mezinárodních struktur - Integrace a dezintegrace - mezinárodní bezpečnost na počátku 21. století - konflikty v soudobém světě - OSN - globální problémy a globalizace
<ul style="list-style-type: none"> - dokáže popsat znaky a formy státu, jeho význam; zejména ve vztahu k vývoji české státnosti; 	6. Stát <ul style="list-style-type: none"> - český stát - státy na počátku 21. století
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje demokracii a objasní, jak funguje a jaké má problémy (korupce, kriminalita...); - objasní význam práv a svobod, které jsou zakotveny v českých zákonech, popíše způsoby, jak lze ohrožená lidská práva obhajovat; - vysvětlí pojem demokratický právní stát a principy jeho fungování; 	7. Demokracie <ul style="list-style-type: none"> - základní hodnoty a principy demokracie - lidská práva, jejich obhajoba - veřejný ochránce práv - práva dětí
<ul style="list-style-type: none"> - dovede kriticky přistupovat k obsahům médií a pozitivně využívat jejich nabídky; 	8. Masová média <ul style="list-style-type: none"> - svobodný přístup k informacím, - masmédiá a jejich funkce - kritický přístup k mediím - maximální využití potenciálu médií
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje současný český politický systém, objasní funkci politických stran a svobodných voleb; - uvede příklady funkcí obecní a krajské samosprávy; 	9. Politický systém ČR <ul style="list-style-type: none"> - Ústava ČR - struktura veřejné správy - obecní a krajská samospráva
<ul style="list-style-type: none"> - objasní funkci politických stran a svobodných voleb; 	10. Politologie <ul style="list-style-type: none"> - politika - politická ideologie - politické strany - volby, systém voleb
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady občanské aktivity ve svém regionu, vysvětlí, co si představuje pod pojmem občanská společnost, dokáže diskutovat o vlastnostech, které by měl mít občan demokratického státu; 	11. Občanská společnost <ul style="list-style-type: none"> - státní občanství ČR - občanská participace - občanské dovednosti a ctnosti potřebné pro demokracii a multikulturní soužití

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, jaké jsou projevy politického radikalismu či politického extremismu; - vysvětlí, proč je nepřijatelné propagovat hnutí omezující práva a svobody jiných lidí; 	<p>12. Politický extremismus a radikalismus</p> <ul style="list-style-type: none"> - politický radikalismus a extremismus - současná česká extremistická scéna a její symbolika - extremismus a mládež - terorismus, teror
<ul style="list-style-type: none"> - dokáže popsat, s jakými konflikty a problémy se potýká soudobý svět, ví, jak jsou řešeny, diskutuje o jejich možných perspektivách; - popíše rozdělení soudobého světa na civilizační sféry a civilizace, charakterizuje základní světová náboženství. 	<p>13. Soudobý svět</p> <ul style="list-style-type: none"> - Civilizační sféry a kultury; - nejvýznamnější světová náboženství; - velmoci, vyspělé státy, - rozvojové země a jejich problémy; - konflikty v soudobém světě

Občanská nauka – 2. ročník (33 hodin)

Výsledky vzdělávání	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem právo, právní stát, uvede příklady právní ochrany a právních vztahů; - vysvětlí, kdy je člověk způsobilý k právním úkonům; 	<p>14. Právo a spravedlnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - právo jako systém norem, právní stát - právní řád, vztahy, - právní ochrana občanů
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, kdy má trestní odpovědnost; - objasní postupy vhodného jednání, stane-li se obětí nebo svědkem jednání, jako je šikana, lichva, korupce, násilí, vydírání; 	<p>15. Právo ve veřejné sféře</p> <ul style="list-style-type: none"> - trestní odpovědnost - druhy trestů a ochranná opatření - orgány činné v trestním řízení - kriminalita páchaná na dětech a mladistvých - kriminalita páchaná mladistvými
<ul style="list-style-type: none"> - popíše soustavu soudů v ČR a činnost policie, soudů, advokacie a notářství; - popíše, jaké závazky vyplývají z běžných smluv a na příkladu ukáže možné důsledky vyplývající z neznalosti smlouvy, včetně jejich všeobecných podmínek; - dovede hájit své spotřebitelské zájmy, např. podáním reklamace; - popíše práva a povinnosti mezi dětmi a rodiči, mezi manželi; popíše, kde může o této oblasti hledat informace nebo získat pomoc při řešení svých problémů. 	<p>16. Člověk a právo</p> <ul style="list-style-type: none"> - soustava soudů v ČR - advokáti, notáři, soudci - správní řízení - vlastnictví, - právo v oblasti duševního vlastnictví; - smlouvy, - odpovědnost za škodu - rodinné právo

Občanská nauka – 4. ročník (30 hodin)

Výsledky vzdělávání	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">- vysvětlí, jaké otázky řeší filozofie filozofická etika;- dovede používat vybraný pojmový aparát, který byl součástí učiva;- dovede pracovat s pro něj obsahově a formálně dostupnými texty;- debatuje o praktických filozofických otázkách (ze života kolem sebe – např. z kauz známých z médií, z krásné literatury a jiných druhů umění, i z hlediska medicíny a činnosti zdravotnického pracovníka);	<p>17. Člověk a svět (praktická filozofie)</p> <ul style="list-style-type: none">- co řeší filozofie a filozofická etika- význam filozofie a etiky v životě člověka, jejich smysl pro řešení životních situací
<ul style="list-style-type: none">- debatuje o praktických etických otázkách (ze života kolem sebe – např. z kauz známých z médií, z krásné literatury a jiných druhů umění, i z hlediska medicíny a činnosti zdravotnického pracovníka);- vysvětlí, proč jsou lidé za své názory, postoje a jednání odpovědni jiným lidem	<p>18. Etika</p> <ul style="list-style-type: none">- etika a její předmět,- základní pojmy etiky;- morálka,- mravní hodnoty a normy,- mravní rozhodování a odpovědnost- životní postoje a hodnotová orientace,- člověk mezi touhou po vlastním štěstí a angažováním se pro obecné dobro a pro pomoc jiným lidem

Název instituce	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou
Adresa instituce:	Dvořákova 4, Žďár nad Sázavou, 591 01
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Název ŠVP	Praktická sestra
Kód a název oboru	53-41-M/03 Praktická sestra
Stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Forma studia	Denní
Datum platnosti	1. 9. 2025

Fyzika

Pro obor: 53-41-M/03 Praktická sestra

Celkový počet vyučovacích hodin za studium: 2,5 (83)

Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl

Předmět fyzika přispívá k chápání přírodních jevů a jejich souvislostí v přírodě, podněcuje zvědavost a přemýšlení o světě kolem nás. Cílem vyučování předmětu fyzika v netechnických oborech středních škol je poskytnout fyzikální vzdělání pro praktický život, získané vědomosti a dovednosti dokázat uplatnit v běžném životě i v odborné pracovní činnosti

Učební osnova	Fyzika				
Ročník	I	II	III	IV	Celkem
Počet týdenních vyučovacích hodin	1,5	1			2,5

Didaktické pojetí výuky

Ve fyzice je využíváno tradičních metod (výkladové hodiny) i moderních výukových metod. Je nutné zohlednit jak individuální vzdělávací potřeby žáků, tak jejich intelektuální úroveň. Žáci jsou orientováni na auto-didaktické metody (osvojení různých technik samostatného učení a práce odpovídající jejich schopnostem). Žák by měl probrané pojmy, jevy a zákony pochopit ve vzájemných souvislostech tak, aby byl schopen si další potřebné poznatky samostatně vyhledávat a doplňovat. Důraz je kladen na sociálně komunikativní aspekty učení a vyučování (diskuse, týmová spolupráce a kooperace projevující se zejména při shrnutí a opakování učiva při laboratorních pracích). Učitel dbá na aktualizaci učiva – soustavné uvádění aplikací fyzikálních jevů v technice a občanském

životě a hodnocení jejich vlivu na přírodu a člověka. Vyučující zdůrazňuje pravidla bezpečného zacházení s technickými prostředky a zásady poskytování první pomoci.

Důraz je kladen i na motivační činitele (zařazení jednoduchých pokusů i s improvizovanými prostředky, zařazení her, veřejné prezentace žáků, podpora aktivit mezipředmětového charakteru), shrnutí a opakování učiva po každém tematickém celku.

V prvním ročníku je zařazeno minimálně osm laboratorních cvičení. Tato cvičení jsou prováděna v dvouhodinových blocích, ve kterých se žáci s ohledem na bezpečnost práce dělí na poloviny.

Preferované strategie výuky

- Aktivní zapojení žáků
- Výuka klade důraz na diskusi, otázky a zpětnou vazbu od žáků. Aktivní metody výuky, jako jsou řešení problémových úloh nebo skupinové projekty, umožňují lepší porozumění souvislostem mezi teorií a praxí.
- Praktická výuka a experimenty
- Praktická cvičení tvoří klíčovou součást výuky. Žáci provádějí měření fyzikálních veličin a seznámí se s přístroji běžně používanými ve zdravotnictví.
- Propojení s odbornými předměty
- Výklad fyzikálních principů je úzce provázán s odbornými zdravotnickými předměty, jako je anatomie, chemie či biologie. Žáci se tak učí vnímat fyziku jako součást komplexního systému vědních oborů, nezbytných pro pochopení zdravotnických procesů.
- Využití moderních technologií
- Ve výuce se využívají digitální nástroje, jako jsou interaktivní simulace fyzikálních jevů, online databáze a výukové aplikace, které žákům umožňují zkoumat složité principy intuitivním způsobem.

Způsoby hodnocení žáků

K hodnocení žáků se používá různých forem zjišťování úrovně znalostí: ústní zkoušení, písemné zkoušení (orientační testy, testy s výběrem odpovědí, opakovací testy), hodnocení seminárních prací.

Způsoby hodnocení spočívají v kombinaci známkování, slovního hodnocení, využívání bodového systému. Pozornost by měla opět být věnována sebehodnocení žáků.

Hodnotí se správnost, přesnost, pečlivost v písemných testech a protokolech ze seminárních prací. Významným kritériem při hodnocení je zejména schopnost samostatného úsudku a s ohledem na celkové pojetí předmětu schopnost výstižné formulace s využitím odborné terminologie.

Přínos předmětu k rozvoji kompetencí a průřezových témat

Rozvíjené klíčové kompetence

Kompetence k učení:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího

vzdělávání, tzn., že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn., že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);

- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí nejméně v jednom cizím jazyce;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění podle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě);
- chápat výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, být motivováni k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení.

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn., že absolventi by měli:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislostí;
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraveni řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotní;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn., že absolventi by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;

- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě;
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn., že absolventi by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady;
- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle;
- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků;
- rozumět podstatě a principům podnikání, mít představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání; dokázat vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi.

Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- správně používat a převádět běžné jednotky;
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru;
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení;
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);
- aplikovat znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru;

- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn. že absolvent:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života;
- digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby nebo pracovní prostředí a nástroje;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
- navrhuje prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie či jejich části; dokáže poradit ostatním s běžnými technickými problémy;
- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy;
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Průřezová témata:

Ročník	Rozvíjená průřezová témata
1.	Digi - získávali data, informace a obsah z různých zdrojů v digitálním prostředí; při vyhledávání používali různé strategie; získaná data a informace kriticky hodnotili, posuzovali jejich spolehlivost a úplnost; Digi - přizpůsobovali organizaci a uchování dat, informací a obsahu danému prostředí a účelu; Digi - komunikovali prostřednictvím různých digitálních technologií a přizpůsobovali prostředky komunikace danému kontextu; Digi - sdíleli prostřednictvím digitálních technologií data, informace a obsah s ostatními; používali digitální technologie pro spolupráci a společné vytváření zdrojů a znalostí.
2.	
3.	
4.	

Rozvíjené mezipředmětové vztahy

V předmětu fyzika se uplatňují mezipředmětové vztahy k předmětům matematika, chemie, biologie, občanská nauka, první pomoc, somatologie, ošetrovatelství, klinická propedeutika.

Fyzika – 1. ročník (50 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - Žák: - rozliší druhy pohybů a řeší jednoduché úlohy na pohyb hmotného bodu; - určí síly, které působí na tělesa, a popíše, jaký druh pohybu tyto síly vyvolají; - určí mechanickou práci, výkon a energii při pohybu tělesa působením stálé síly; - vysvětlí na příkladech platnost zákona zachování mechanické energie; - určí výslednici sil působících na těleso a jejich momenty; - určí těžiště tělesa jednoduchého tvaru; - aplikuje Pascalův a Archimédův zákon při řešení úloh; 	<p>1. Mechanika</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohyby přímočaré, pohyb rovnoměrný po kružnici, skládání pohybů - Newtonovy pohybové zákony, síly v přírodě, gravitační pole, vrhy - mechanická práce a energie - mechanika tuhého tělesa - tlakové síly a tlak v tekutinách, proudění tekutin
<ul style="list-style-type: none"> - změří teplotu v Celsiově teplotní stupnici a vyjádří ji jako termodynamickou teplotu; - vysvětlí význam teplotní roztažnosti látek v přírodě a v technické praxi; - vysvětlí pojem vnitřní energie soustavy (tělesa) a způsoby její změny; - řeší jednoduché případy tepelné výměny; - popíše principy nejdůležitějších tepelných motorů; - popíše přeměny skupenství látek a jejich význam v přírodě a v technické praxi; 	<p>2. Molekulová fyzika a termika</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní poznatky termiky - teplo a práce, přeměny vnitřní energie - tělesa, tepelná kapacita, měření tepla - tepelné děje v ideálním plynu, první termodynamický zákon, práce plynu, účinnost - struktura pevných látek a kapalin, přeměny skupenství látek

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - popíše elektrické pole z hlediska jeho působení na bodový elektrický náboj; - vysvětlí princip a funkci kondenzátoru; - řeší úlohy s elektrickými obvody s použitím Ohmova zákona; - zapojí elektrický obvod podle schématu a změří napětí a proud; - popíše princip a praktické použití polovodičových součástek; - určí magnetickou sílu v magnetickém poli vodiče s proudem; - vysvětlí podstatu elektromagnetické indukce a její praktický význam; - popíše princip generování střídavých proudů a jejich využití v energetice; 	<p>3. Elekřina a magnetismus</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektrický náboj tělesa, elektrická síla, elektrické pole, kapacita vodiče - elektrický proud v látkách, zákony elektrického proudu, elektrické obvody, vodivost polovodičů, přechod PN - magnetické pole, magnetické pole elektrického proudu, elektromagnet, elektromagnetická indukce, indukčnost - vznik střídavého proudu, přenos elektrické energie střídavým proudem

Fyzika – 2. ročník (33 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší základní druhy mechanického vlnění a popíše jejich šíření; - charakterizuje základní vlastnosti zvukového vlnění; - chápe negativní vliv hluku a zná způsoby ochrany sluchu; - charakterizuje světlo jeho vlnovou délkou a rychlostí v různých prostředích; - řeší úlohy na odraz a lom světla; - řeší úlohy na zobrazení zrcadly a čočkami; - vysvětlí principy základních typů optických přístrojů; - popíše význam různých druhů elektromagnetického záření z hlediska působení na člověka a využití v praxi; 	<p>4. Vlnění a optika</p> <ul style="list-style-type: none"> - mechanické kmitání a vlnění - zvukové vlnění - světlo a jeho šíření - zobrazování zrcadlem a čočkou - spektrum elektromagnetického záření, rentgenové záření, vlnové vlastnosti světla
<ul style="list-style-type: none"> - popíše strukturu elektronového obalu atomu z hlediska energie elektronu; - popíše stavbu atomového jádra a charakterizuje základní nukleony; - vysvětlí podstatu radioaktivity a popíše způsoby ochrany před jaderným zářením; - popíše štěpnou reakci jader uranu a její praktické využití v energetice; - posoudí výhody a nevýhody způsobů, jimiž se získává elektrická energie; 	<p>5. Fyzika atomu</p> <ul style="list-style-type: none"> - model atomu, spektrum atomu vodíku, laser - nukleony, radioaktivita, jaderné záření, jaderná energie a její využití, biologické účinky záření
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje Slunce jako hvězdu; - popíše objekty ve sluneční soustavě; - zná příklady základních typů hvězd; - zná současné názory na vznik a vývoj Vesmíru. 	<p>6. Vesmír</p> <ul style="list-style-type: none"> - sluneční soustava - hvězdy a galaxie

Název instituce	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou
Adresa instituce:	Dvořákova 4, Žďár nad Sázavou, 591 01
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Název ŠVP	Praktická sestra
Kód a název oboru	53-41-M/03 Praktická sestra
Stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Forma studia	Denní
Datum platnosti	1. 9. 2025

Chemie

Pro obor: 53-41-M/03 Praktická sestra

Celkový počet vyučovacích hodin za studium: 2,5 (83)

Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl

Vyučovací předmět chemie je jedním z předmětů přírodovědného vzdělávání. Přispívá s ostatními přírodovědnými předměty k vytvoření uceleného pohledu žáka na dění v živé i neživé přírodě. Umožňuje pochopení dějů, které probíhají v živých organizmech, učí řešit jednoduché přírodovědné problémy a získat dovednost správně zacházet s chemickými látkami. Podílí se na vytváření předpokladů žáků pro další odborné vzdělávání.

Chemické vzdělávání rozvíjí vědomosti a dovednosti žáků získané na ZŠ a doplňuje je o vybrané aplikace chemických jevů a zákonů z hlediska zdravotnických oborů. Cílem je ukázat souvislosti chemických jevů a zákonitostí s fungováním lidského organismu a s uplatněním chemie v medicíně a jiných zdravotnických disciplínách.

Učební osnova	Chemie				
Ročník	I	II	III	IV	Celkem
Počet týdenních vyučovacích hodin	1,5	1	0	0	2,5

Didaktické pojetí výuky

Výuka předmětu chemie je teoretická i praktická. V prvním ročníku je zařazeno osm laboratorních cvičení. Tato cvičení jsou prováděna ve dvouhodinových blocích, ve kterých se žáci s ohledem na bezpečnost práce dělají na poloviny.

Hloubku probírání učiva ovlivňují potřeby studijního oboru. Důležitou součástí výuky je aplikace poznatků v běžném životě a v praxi.

Kromě výkladu si žáci učivo chemie osvojují pomocí referátů a prezentací, které tvoří ve skupinách nebo samostatně. Prezentace jsou využívány jako nástroj pro vizualizaci a lepší pochopení složitých chemických dějů. Žáci se učí vyhledávat, analyzovat a interpretovat informace z různých zdrojů.

Použití různých metod, jako jsou diskuse, skupinová práce, e-learning a samostatné studium, směřuje k tomu, aby výuka byla co nejvíce přístupná a zajímavá.

Vhodné jsou návštěvy zdravotnických zařízení a laboratoří, kde studenti mohou vidět chemii v praxi.

Preferované strategie výuky

- laboratorní cvičení, experimenty a badatelské nebo projektové činnosti a propojovat je se znalostmi z jiných disciplín (např. fyziky, biologie, zdravotnické propedeutiky).
- exkurze (navštěvovat zdravotnická zařízení, ...)
- diskuse a řízený rozhovor, skupinové práce, e-learning, samostatné studium
- frontální výuka
- individuální výuka
- gamifikace

Způsoby hodnocení žáků

- formativní hodnocení – průběžné hodnocení, které poskytuje studentům zpětnou vazbu a pomáhá jim zlepšovat se
- sumativní hodnocení – hodnocení na konci určitého období během kterého byl probrán určitý tematický celek
- sebehodnocení – podpora sebehodnocení, aby žáci mohli reflektovat své vlastní pokroky a nastavovat si cíle
- vzájemné hodnocení – žáci hodnotí práci svých spolužáků, což podporuje kritické myšlení a schopnost poskytovat konstruktivní zpětnou vazbu
- praktické hodnocení – hodnocení na základě výkonu studentů v laboratorních cvičeních, včetně jejich schopnosti provádět experimenty a analyzovat výsledky
- hodnocení prezentací, které studenti připravují a přednášejí na vybraná témata
-

Žáci jsou hodnoceni v souladu s platným klasifikačním řádem školy. Při hodnocení je kladen důraz na porozumění učivu, na schopnost žáka spojovat získané poznatky s ostatními přírodovědnými znalostmi a na jeho dovednosti tyto poznatky použít při řešení nových úkolů.

Přínos předmětu k rozvoji kompetencí a průřezových témat

Rozvíjené klíčové kompetence

Kompetence k učení:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího

vzdělávání, tzn., že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;

- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí.

Kompetence k řešení problémů:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn., že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.).

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn., že absolventi by měli:

- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn., že

absolventi by měli:

- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje.

Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- správně používat a převádět běžné jednotky;
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru;
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení;
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn. že absolvent:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků.

Průřezová témata:

Ročník	Rozvíjená průřezová témata
1.	<p>Digi - sdíleli prostřednictvím digitálních technologií data, informace a obsah s ostatními; používali digitální technologie pro spolupráci a společné vytváření zdrojů a znalostí;</p> <p>Digi - získávali data, informace a obsah z různých zdrojů v digitálním prostředí; při vyhledávání používali různé strategie; získaná data a informace kriticky hodnotili, posuzovali jejich spolehlivost a úplnost;</p> <p>Digi - vyjadřovali se za pomoci digitálních prostředků a vytvářeli a upravovali vlastní digitální obsah v různých formátech;</p>
2.	<p>Digi - sdíleli prostřednictvím digitálních technologií data, informace a obsah s ostatními; používali digitální technologie pro spolupráci a společné vytváření zdrojů a znalostí;</p> <p>Digi - získávali data, informace a obsah z různých zdrojů v digitálním prostředí; při vyhledávání používali různé strategie; získaná data a informace kriticky hodnotili, posuzovali jejich spolehlivost a úplnost;</p> <p>Digi - vyjadřovali se za pomoci digitálních prostředků a vytvářeli a upravovali vlastní digitální obsah v různých formátech;</p>
3.	
4.	

Rozvíjené mezipředmětové vztahy

V předmětu chemie se uplatňují mezipředmětové vztahy k předmětům matematika, fyzika, biologie, občanská nauka, první pomoc, somatologie, ošetřovatelství, klinická propedeutika.

Chemie – 1. ročník (50 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">– dokáže porovnat fyzikální a chemické vlastnosti různých látek;– popíše stavbu atomu, vznik chemické vazby;– zná názvy, značky a vzorce vybraných chemických prvků a sloučenin;– popíše charakteristické vlastnosti nekovů, kovů a jejich umístění v PSP;– popíše základní metody oddělování složek ze směsí a jejich využití v praxi;– vyjádří složení roztoku a připraví roztok požadovaného složení;– vysvětlí podstatu chemických reakcí a zapíše jednoduchou chemickou reakci chemickou rovnicí;– provádí jednoduché chemické výpočty, které lze využít v odborné praxi;	<p>1. Obecná chemie</p> <ul style="list-style-type: none">– Chemické látky a jejich vlastnosti– Částicové složení látek, atom, molekula– Chemická vazba– Chemické prvky, sloučeniny– Chemická symbolika– Periodická soustava prvků– Směsi a roztoky– Chemické reakce, chemické rovnice– Výpočty v chemii
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">– Vysvětlí vlastnosti anorganických látek– Tvoří chemické vzorce a názvy vybraných anorganických sloučenin– Charakterizuje vybrané prvky a anorganické sloučeniny a zhodnotí jejich využití v odborné praxi a v běžném životě, posoudí je z hlediska vlivu na zdraví a životní prostředí	<p>2. Anorganická chemie</p> <ul style="list-style-type: none">– Anorganické látky, oxidy, kyseliny, hydroxidy, soli– Názvosloví anorganických sloučenin– Vybrané prvky a anorganické sloučeniny v běžném životě a v odborné praxi

Chemie – 2. ročník (33 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">- Charakterizuje základní skupiny uhlovodíků a jejich vybrané deriváty a tvoří jednoduché chemické vzorce a názvy- Uvede významné zástupce jednoduchých organických sloučenin a zhodnotí jejich využití v odborné praxi a v běžném životě, posoudí je z hlediska vlivu na zdraví a životní prostředí	<p>3. Organická chemie</p> <ul style="list-style-type: none">- Vlastnosti atomu uhlíku- Základ názvosloví organických sloučenin- Organické sloučeniny v běžném životě a odborné praxi
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">- Charakterizuje biogenní prvky a jejich sloučeniny- Charakterizuje nejdůležitější přírodní látky- Popíše vybrané chemické děje	<p>4. Biochemie</p> <ul style="list-style-type: none">- Chemické složení živých organismů- Přírodní látky, bílkoviny, sacharidy, lipidy, nukleové kyseliny, biokatalyzátory- Biochemické děje

Název instituce	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou
Adresa instituce:	Dvořákova 4, Žďár nad Sázavou, 591 01
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Název ŠVP	Praktická sestra
Kód a název oboru	53-41-M/03 Praktická sestra
Stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Forma studia	Denní
Datum platnosti	1. 9. 2025

Biologie

Pro obor: 53-41-M/03 Praktická sestra

Celkový počet vyučovacích hodin za studium: 2 (66)

Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl

Cílem vzdělávání je poskytnout žákům komplexní pohled na rozmanitost živé přírody, vytvořit přehled o složení, stavbě, funkcích a vývoji živé hmoty.

Umožňuje chápat přírodní zákonitosti a veškeré projevy živé hmoty ve vzájemných souvislostech a chápat podmínky existence života na Zemi. Z toho vyplývá souvislost vzájemných vztahů člověka a živé i neživé přírody, nutnost vést žáky ke kladnému a odpovědnému vztahu k přírodě, k zájmu o její ochranu, k aktivním postojům při řešení ekologických problémů a k uplatňování zásad udržitelného rozvoje. V tomto směru souvisí učivo biologie se všemi ostatními předměty, zejména přírodovědnými, společenskovedními a odbornými.

Učební osnova	Biologie				
Ročník	I	II	III	IV	Celkem
Počet týdenních vyučovacích hodin	2	0	0	0	2

Didaktické pojetí výuky

Koncepce výuky biologie umožňuje získávání řady nových poznatků, osvojení si nových odborných biologických pojmů. Hloubka probírání učiva je variabilní a ovlivňují ji zejména potřeby studijního oboru. Při výuce jsou využívány různé metody a formy práce. Žáci řeší učební úlohy jednak v rámci výuky, ať samostatně či skupinově, tak i jako dlouhodobější úkoly zpracováním referátů, seminárních prací, prezentací. Pracují s různými informačními zdroji a dostatečně při tom využívají mezipředmětové vztahy.

Důraz je kladen i na motivační činitele (zařazení jednoduchých pokusů i s improvizovanými prostředky, zařazení her, prezentace žáků, podpora aktivit mezipředmětového charakteru), shrnutí a opakování učiva po každém tematickém celku.

Preferované strategie výuky

- aktivní zapojení žáků

- propojení s odbornými předměty
- individuální výuka
- frontální výuka
- využití moderních technologií

Způsoby hodnocení žáků

Hlavním kritériem formativního hodnocení žáků je průběžné ústní a písemné zkoušení, dále sumativní hodnocení větších celků, hodnocení seminárních prací a osobní aktivita. Důraz je kladen především na porozumění učivu, na schopnost žáka spojovat získané poznatky s ostatními přírodovědnými znalostmi a na jeho dovednosti tyto poznatky použít při řešení nových úkolů. Příležitostně je využíváno sebehodnocení a hodnocení vzájemné, která podporují kritické myšlení a schopnost poskytovat zpětnou vazbu. Žáci jsou hodnoceni objektivně, tak aby hodnocení mělo motivační charakter. Hodnocení se řídí klasifikačním řádem, který je součástí školního řádu.

Přínos předmětu k rozvoji kompetencí a průřezových témat

Rozvíjené klíčové kompetence

Kompetence k učení:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn., že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání;

Kompetence k řešení problémů:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn., že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení);

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn., že absolventi by měli:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislostí;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým;

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn., že absolventi by měli:

- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn., že absolventi by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady;
- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;

Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymežit, popsat a správně využít pro dané řešení;

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn. že absolvent:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- navrhuje prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie či jejich části; dokáže poradit ostatním s běžnými technickými problémy;
- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy;
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým;

Průřezová témata:

Ročník	Rozvíjená průřezová témata
1.	Digi - sdíleli prostřednictvím digitálních technologií data, informace a obsah s ostatními; používali digitální technologie pro spolupráci a společné vytváření zdrojů a znalostí.
2.	
3.	
4.	

Rozvíjené mezipředmětové vztahy

V předmětu se uplatňují velmi těsné mezipředmětové vztahy s chemií, fyzikou a IKT. Poznatky z biologie jsou využívány ve všech zdravotnických odborných předmětech, ekologická témata zasahují do všech předmětů. Odborná terminologie vychází z latinského jazyka.

Biologie – 1. ročník (66 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">- charakterizuje názory na vznik a vývoj života na Zemi- vyjádří vlastními slovy základní vlastnosti živých soustav- popíše buňku jako základní stavební a funkční jednotku života- uvede základní skupiny organismů a porovná je- objasní význam genetiky	<p>1. Základy biologie</p> <ul style="list-style-type: none">- vznik a vývoj života na Zemi- vlastnosti živých soustav- typy buněk- rozmanitost organismů a jejich charakteristika- dědičnost a proměnlivost
<ul style="list-style-type: none">- Žák:- vysvětlí základní ekologické pojmy- charakterizuje abiotické (sluneční záření, atmosféra, pedosféra, hydrosféra) a biotické faktory prostředí (populace, společenstva, ekosystémy)- charakterizuje základní vztahy mezi organismy ve společenstvu- uvede příklad potravního řetězce- popíše podstatu koloběhu látek v přírodě z hlediska látkového a energetického	<p>2. Ekologie</p> <ul style="list-style-type: none">- základní ekologické pojmy- ekologické faktory prostředí- potravní řetězce- koloběh látek v přírodě a tok energie

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - Žák: - popíše historii vzájemného ovlivňování člověka a přírody - hodnotí vliv různých činností člověka na jednotlivé složky životního prostředí - charakterizuje působení životního prostředí na člověka a jeho zdraví - charakterizuje přírodní zdroje surovin a energie z hlediska jejich obnovitelnosti, posoudí vliv jejich využívání na prostředí - popíše způsoby nakládání s odpady - charakterizuje globální problémy na Zemi - uvede základní znečišťující látky - v ovzduší, ve vodě a v půdě a vyhledá informace o aktuální situaci - uvede příklady chráněných území v ČR a v regionu - uvede základní ekonomické, právní a informační nástroje společnosti na ochranu přírody a prostředí - vysvětlí udržitelný rozvoj jako integraci environmentálních, ekonomických, technologických a sociálních přístupů k ochraně životního prostředí - zdůvodní odpovědnost každého jedince za ochranu přírody, krajiny a životního prostředí 	<p>3. Člověk a životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzájemné vztahy mezi člověkem a životním prostředím - dopady činností člověka na životní prostředí - přírodní zdroje energie a surovin - odpady - globální problémy - ochrana přírody a krajiny - nástroje společnosti na ochranu životního prostředí - zásady udržitelného rozvoje

Název instituce	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou
Adresa instituce:	Dvořákova 4, Žďár nad Sázavou, 591 01
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Název ŠVP	Praktická sestra
Kód a název oboru	53-41-M/03 Praktická sestra
Stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Forma studia	Denní
Datum platnosti	1. 9. 2025

Matematika

Pro obor: 53-41-M/03 Praktická sestra

Celkový počet vyučovacích hodin za studium: 7 (229)

Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl

Obecným cílem matematického vzdělávání je výchova přemýšlivého člověka, který bude umět používat matematiku v různých životních situacích (v odborném vzdělávání, v dalším studiu, v osobním životě, v budoucím zaměstnání apod.). Studium matematiky vybavuje žáka schopností orientovat se v přírodních, technických a ekonomických jevech, vnímat souvislosti mezi nimi a řešit úlohy z praxe. Matematika umožňuje přechod od kvalitativního ke kvantitativnímu pozorování buď přímo udáním číselné hodnoty, nebo určením vztahu, který vyjadřuje závislost mezi veličinami. Matematika se významně podílí na rozvoji intelektuálních schopností žáků, především v jejich logickém myšlení, vytváření úsudků a schopnosti abstrakce.

Učební osnova	Matematika				
Ročník	I	II	III	IV	Celkem
Počet týdenních vyučovacích hodin	3	2	2	0	7

Didaktické pojetí výuky

Výuka matematiky je koncipována tak, aby rozvíjela logické a analytické myšlení žáků a jejich schopnost aplikovat matematické metody v různých kontextech, zejména v oblasti zdravotnictví. Klíčovým cílem je nejen zvládnutí teoretických poznatků, ale i jejich praktické využití při řešení reálných problémů.

Důraz je kladen na:

- Analytické a kritické myšlení – schopnost rozkládat složité problémy na jednodušší části, vyhledávat vztahy mezi proměnnými a vybírat nejvhodnější metody řešení.
- Numerickou gramotnost – správné a efektivní provádění výpočtů, odhad výsledků a jejich kritické posouzení.
- Matematickou komunikaci – porozumění odborným textům, správné používání matematické terminologie a schopnost prezentovat vlastní myšlenky.

- Propojení matematiky s praxí – aplikace poznatků v oblasti zdravotnictví, finanční matematiky či statistiky, se zaměřením na jejich využitelnost v profesním životě.
- Individuální přístup a diferenciací výuky – zohlednění rozdílných vstupních znalostí a schopností žáků, možnost přizpůsobení tempa a úrovně obtížnosti.

Hloubka a rozsah učiva jsou přizpůsobovány aktuálním znalostem a schopnostem žáků. Učitel může flexibilně upravovat metody výuky tak, aby byla zachována logická návaznost a efektivita vzdělávacího procesu.

Preferované strategie výuky

Výuka matematiky kombinuje tradiční i moderní výukové metody s cílem maximálně podpořit aktivní zapojení žáků, rozvoj jejich samostatnosti a schopnosti spolupráce. Důraz je kladen na využití různorodých přístupů, které reflektují potřeby žáků a specifika předmětu.

Mezi hlavní strategie patří:

- Výklad a vedená diskuse – vysvětlení nového učiva s důrazem na porozumění principům a souvislostem.
- Samostatná práce – individuální procvičování nových dovedností, řešení úloh a aplikace poznatků.
- Skupinová práce a kooperativní vyučování – řešení komplexnějších úloh, podpora vzájemné komunikace a argumentace.
- Projektová výuka – zadávání dlouhodobějších úloh (např. finanční matematika, statistická analýza), které vedou k praktické aplikaci matematiky.
- Práce s ICT – využití grafických programů, tabulkových procesorů a výukových aplikací pro vizualizaci a analýzu dat.
- Hry a soutěže – matematické hádanky, rébusy, meziškolní soutěže jako Matematická olympiáda či Matematický klokan.
- Praktické úlohy a modelové situace – řešení slovních úloh s přímým propojením na realitu, například výpočty související s léčivými dávkováním či finanční matematikou.
- Mezipředmětové vztahy – propojení matematiky s fyzikou, biologií, chemií a ekonomii, čímž se posiluje komplexní pohled na problematiku.

Cílem těchto strategií je nejen zvýšení efektivity výuky, ale také podpora zájmu o matematiku a motivace k jejímu dalšímu studiu.

Způsoby hodnocení žáků

Vědomosti budou ověřovány průběžně po celý rok převážně písemnou formou (orientační testy, testy s výběrem odpovědí, čtvrtletní písemné práce, opakovací testy) a hodnoceny v souladu s klasifikačním řádem, který je součástí školního řádu.

Hodnotí se správnost, přesnost, pečlivost při řešení matematických úloh, schopnost samostatného úsudku a schopnost výstižné formulace s využitím odborné terminologie.

Přínos předmětu k rozvoji kompetencí a průřezových témat

Rozvíjené klíčové kompetence

Kompetence k učení:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat

dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn., že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;

Kompetence k řešení problémů:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn., že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn., že absolventi by měli:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;

- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn., že absolventi by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn., že absolventi by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;

Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- správně používat a převádět běžné jednotky;
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru;
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení;
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);
- aplikovat znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru;
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn. že absolvent:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- navrhuje prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie či jejich části; dokáže poradit ostatním s běžnými technickými problémy;

Průřezová témata:

Ročník	Rozvíjená průřezová témata
1.	
2.	Digi - získávali data, informace a obsah z různých zdrojů v digitálním prostředí; při vyhledávání používali různé strategie; získaná data a informace kriticky hodnotili, posuzovali jejich spolehlivost a úplnost;
3.	
4.	

Rozvíjené mezipředmětové vztahy

V předmětu matematika se uplatňují mezipředmětové vztahy k předmětům fyzika, chemie, občanská nauka, ekonomie, ošetřovatelství.

Matematika – 1. ročník (99 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí aritmetické operace v množině reálných čísel; - používá různé zápisy reálného čísla; - používá absolutní hodnotu, zapíše a znázorní interval, provádí operace s intervaly (sjednocení, průnik); - řeší praktické úlohy s využitím procentového počtu; - provádí operace s mocninami a odmocninami; - provádí operace s mnohočleny, lomenými výrazy, výrazy obsahujícími mocniny a odmocniny; 	<p>1. Operace s čísly a výrazy</p> <ul style="list-style-type: none"> - číselné obory – reálná čísla a jejich vlastnosti - absolutní hodnota reálného čísla - intervaly jako číselné množiny - užití procentového počtu - mocniny – s exponentem přirozeným, - celým a racionálním, odmocniny - výrazy s proměnnými
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje jednotlivé druhy funkcí, načrtne jejich grafy a určí jejich vlastnosti; - řeší lineární rovnice a jejich soustavy, lineární nerovnice; - třídí úpravy rovnic na ekvivalentní a neekvivalentní; - převádí jednoduché reálné situace do matematických struktur, pracuje s matematickým modelem a výsledek vyhodnotí vzhledem k realitě; 	<p>2. Funkce a její průběh. Řešení rovnic a nerovnic</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pojmy - pojem funkce, definiční obor a obor hodnot, graf funkce, vlastnosti funkcí - lineární rovnice a nerovnice - racionální funkce
<ul style="list-style-type: none"> - řeší úlohy na polohové i metrické vlastnosti rovinných útvarů; - užívá věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků v početních i konstrukčních úlohách; - rozlišuje základní druhy rovinných obrazců, určí jejich obvod a obsah; 	<p>3. Planimetrie</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní planimetrické pojmy, polohové a metrické vztahy mezi nimi - shodnost a podobnost trojúhelníků - Euklidovy věty - množiny bodů dané vlastnosti - shodná a podobná zobrazení - rovinné obrazce

Matematika – 2. ročník (66 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">– rozlišuje jednotlivé druhy funkcí, načrtne– jejich grafy a určí jejich vlastnosti;– řeší kvadratické rovnice a jejich– soustavy, lineární a kvadratické nerovnice;– třídí úpravy rovnic na ekvivalentní a neekvivalentní;– převádí jednoduché reálné situace do matematických struktur, pracuje s matematickým modelem a výsledek vyhodnotí vzhledem k realitě;– znázorní goniometrické funkce v oboru reálných čísel, používá jejich vlastností a vztahů při řešení jednoduchých goniometrických rovnic i k řešení rovinných i prostorových útvarů;	<p>4. Funkce a její průběh</p> <ul style="list-style-type: none">– řešení rovnic a nerovnic– základní pojmy – pojem funkce, definiční obor a obor hodnot, graf funkce, vlastnosti funkcí– kvadratická rovnice a nerovnice– exponenciální a logaritmické funkce, logaritmus– goniometrie a trigonometrie – orientovaný úhel, goniometrické funkce ostrého a obecného úhlu, řešení pravoúhlého trojúhelníku, věta sinová a kosinová, řešení obecného trojúhelníku– goniometrické rovnice
<ul style="list-style-type: none">– určuje vzájemnou polohu dvou přímk, přímky a roviny, dvou rovin, odchylku dvou přímk, přímky a roviny, dvou rovin, vzdálenost bodu od roviny;– určuje povrch a objem základních těles s využitím funkčních vztahů a trigonometrie;	<p>5. Stereometrie</p> <ul style="list-style-type: none">– základní polohové a metrické vlastnosti v prostoru– tělesa

Matematika – 3. ročník (64 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - určuje vzájemnou polohu dvou přímk, přímky a roviny, dvou rovin, odchylku dvou přímk, přímky a roviny, dvou rovin, vzdálenost bodu od roviny; - určuje povrch a objem základních těles s využitím funkčních vztahů a trigonometrie; 	<p>5. Stereometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní polohové a metrické vlastnosti v prostoru - tělesa
<ul style="list-style-type: none"> - provádí operace s vektory (součet vektorů, násobení vektorů reálným číslem, skalární součin vektorů); - řeší analyticky polohové a metrické vztahy bodů a přímk; - užívá různá analytická vyjádření přímky; 	<p>6. Analytická geometrie v rovině</p> <ul style="list-style-type: none"> - vektory - přímka a její analytické vyjádření
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí posloupnost jako zvláštní případ funkce; - určí posloupnost: vzorcem pro n-tý člen, výčtem prvků, graficky; - rozliší aritmetickou a geometrickou posloupnost; - provádí výpočty jednoduchých finančních záležitostí a orientuje se v základních pojmech finanční matematiky; 	<p>7. Posloupnosti a jejich využití</p> <ul style="list-style-type: none"> - aritmetická a geometrická posloupnost - finanční matematika
<ul style="list-style-type: none"> - užívá vztahy pro počet variací, permutací a kombinací bez opakování; - počítá s faktoriály a kombinačními čísly; - určí pravděpodobnost náhodného jevu kombinatorickým postupem; - užívá pojmy: statistický soubor, absolutní a relativní četnost, variační rozpětí; - čte, vyhodnotí a sestaví tabulky, diagramy a grafy se statistickými údaji. 	<p>8. Kombinatorika, pravděpodobnost a statistika v praktických úlohách</p> <ul style="list-style-type: none"> - variace, permutace a kombinace bez opakování - náhodný jev a jeho pravděpodobnost, nezávislost jevů - základy statistiky

Název instituce	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou
Adresa instituce:	Dvořákova 4, Žďár nad Sázavou, 591 01
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Název ŠVP	Praktická sestra
Kód a název oboru	53-41-M/03 Praktická sestra
Stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Forma studia	Denní
Datum platnosti	1. 9. 2025

Estetická výchova

Pro obor: 53-41-M/03 Praktická sestra

Celkový počet vyučovacích hodin za studium: 1 (33)

Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl

Předmět estetická výchova poskytuje žákům základní informace z oblasti kultury a umění.

Prostřednictvím poznání vybraných uměleckých děl se podílí na hodnotové orientaci žáků, utváří jejich morální profil a estetické cítění.

Pěstuje u žáků potřebu kulturního vyžití a života v kulturním prostředí. Učí žáky uplatňovat v praxi pravidla společenské etikety a vede je k respektování a toleranci v rámci společenských vztahů. Současně u nich prohlubuje kultivované komunikační dovednosti a klade důraz na rozvoj jejich zájmů a vlastní tvůrčí aktivity.

Učební osnova	Estetická výchova				
Ročník	I	II	III	IV	Celkem
Počet týdenních vyučovacích hodin	0	1	0	0	1

Didaktické pojetí výuky

Výuka předmětu je realizována ve 2. ročníku a podle probíraného tématu volí učitel různé formy a metody výuky, kterými jsou zejména výklad učitele a řízený dialog, upřednostňuje se samostatná práce individuální, dle daných témat práce skupinová, žákům je umožněno pracovat na zadaném úkolu doma a výsledek své práce prezentovat před žakovským kolektivem. K dalším metodám, formám učení a způsobům výuky, které jsou při hodinách uplatňovány, patří simulační metody, kooperativní učení, společné návštěvy kulturních institucí (knihovna, divadlo, výstava, muzeum aj. dle aktuální situace a nabídky). Žáci jsou vedeni k tomu, aby se dokázali sami esteticky vyslovit, a to formou vlastní kreativní estetické aktivity.

Preferované strategie výuky

Výuka estetické výchovy směřuje k tomu, aby žáci:

- dodržovali zásady slušnosti a zdvořilosti;
- respektovali názory druhých a byli schopni empaticky navazovat kontakty;
- nenechali sebou manipulovat, tvořili si vlastní úsudek;
- hodnotili kriticky výsledky své práce.

Způsoby hodnocení žáků

Při hodnocení jsou používány formy individuálního i frontálního zkoušení. Hodnoceny jsou jak práce domácí (referáty, prezentace), tak i vlastní esteticky zaměřené práce (vlastní tvorba, výrobky.)

Vědomosti jsou prověřovány průběžně a hodnoceny v souladu s klasifikačním řádem školy. Hodnocení je veřejné, vyučující známku vždy zdůvodní, žáci mají právo se ke známce vyjádřit.

Přínos předmětu k rozvoji kompetencí a průřezových témat

Rozvíjené klíčové kompetence

Kompetence k učení:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího

vzdělávání, tzn., že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn., že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;

- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- dodržovat jazykové a stylistické normy;
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn., že absolventi by měli:

- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn., že absolventi by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje;

- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn., že absolventi by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám.

Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení;
- aplikovat znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru.

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn. že absolvent:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života.

Průřezová témata:

Ročník	Rozvíjená průřezová témata
1.	
2.	Digi - žáci se vyjadřují se za pomoci digitálních prostředků a vytváří a upravují vlastní digitální obsah v různých formátech. Občan v demokratické společnosti (ODS)
3.	
4.	

Rozvíjené mezipředmětové vztahy

V předmětu estetická výchova se uplatňují mezipředmětové vztahy k předmětům jazyk český, dějepis, ošetrovatelství.

Estetická výchova – 2. ročník (33 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
Žák: <ul style="list-style-type: none">- orientuje se v nabídce kulturních institucí;- porovná typické znaky kultur hlavních národností na našem území;- popíše vhodné společenské chování v dané situaci.	1. Principy a normy kulturního chování, společenská výchova <ul style="list-style-type: none">- význam estetické výchovy pro utváření osobnosti a osobnosti zdravotní sestry
	2. Kultura národností na našem území-společenská kultura, kulturní instituce v ČR a v regionu <ul style="list-style-type: none">- aktivní poznávání různých druhů umění našeho i světového- vývoj vybraných druhů umění- praktická cvičení – modelování, malba, kresba
	3. Kultura bydlení-lidové umění a užitá tvorba - estetické a funkční normy při tvorbě a výrobě předmětů používaných v běžném životě - ochrana a využívání kulturních hodnot <ul style="list-style-type: none">- kultura životního stylu současnosti- ochrana životního prostředí a zdraví- kultura bydlení, pracovního prostředí

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
	<p>4. Kultura odívání, funkce reklamy a propagačních prostředků a její vliv na životní styl</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s pojmy kopie, kýč a brak - vzhled zdravotní sestry a její profesionální vystupování
	<p>5. Estetické a funkční normy při tvorbě</p> <ul style="list-style-type: none"> - hudba v životě člověka - praktické hodiny, práce s ukázkami - vlastní produkce studentů
	<p>6. Estetické a funkční normy při tvorbě - estetika projevu a společenská výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s pojmy: zdvořilost, slušnost, takt, kultura vystupování

Název instituce	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou
Adresa instituce:	Dvořákova 4, Žďár nad Sázavou, 591 01
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Název ŠVP	Praktická sestra
Kód a název oboru	53-41-M/03 Praktická sestra
Stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Forma studia	Denní
Datum platnosti	1. 9. 2025

Tělesná výchova

Pro obor: 53-41-M/03 Praktická sestra

Celkový počet vyučovacích hodin za studium: 8 (258)

Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Tělesná výchova usiluje zejména o výchovu a vzdělávání pro celoživotní provádění pohybových aktivit a rozvoj pozitivních vlastností osobnosti. Žáci jsou vedeni k pravidelnému provádění pohybových činností, ke kvalitě v pohybovém učení, jsou jim vytvářeny podmínky k prožívání pohybu a sportovního výkonu, ke kompenzování negativních vlivů způsobu života a ke spolupráci při společných činnostech. Nezanedbatelné je dodržování zásad bezpečnosti a prevence úrazů při pohybových aktivitách. V tělesné výchově se rozvíjejí jak pohybově nadaní, tak zdravotně oslabení žáci

Obecný cíl

Tělesná výchova je součástí vzdělávání pro zdraví a jejím cílem je vybavit žáky znalostmi a dovednostmi potřebnými k preventivní a aktivní péči o zdraví a bezpečnost, podporovat zdravý způsob života a celoživotní odpovědnost za své zdraví.

Tělesná výchova si klade za cíl, aby žáci:

- dovedli vyrovnávat nedostatek pohybu a jednostrannou tělesnou a duševní zátěž
- pociťovali radost a uspokojení z prováděné tělesné (sportovní) činnosti
- usilovali o pozitivní změny tělesného sebepojetí
- využívali pohybových činností, pravidel a soutěží ke správným rozhodovacím postupům podle zásad fair play
- kontrolovali a ovládali své jednání, chovali se odpovědně v zařízeních tělesné výchovy a
- sportu a při pohybových činnostech vůbec
- podle potřeby spolupracovali
- preferovali pravidelné provádění pohybových aktivit v denním režimu
- eliminovali zdraví ohrožující návyky a činnosti

Učební osnova	Tělesná výchova				
	I	II	III	IV	Celkem
Počet týdenních vyučovacích hodin	2	2	2	2	8

Didaktické pojetí výuky

Tělesná výchova bude realizována ve vyučovacím předmětu, sportovních dnech (např. plavání, bruslení, lyžování, cyklistika, hry, turistika) a jiných organizačních formách a podle možností a podmínek (materiální podmínky, zájmy žáků, klimatické podmínky, podíl chlapců a dívek, zdravotně oslabení žáci apod.). Tělesná výchova by měla žáky kultivovat v pohybových projevech a zlepšování tělesného vzhledu pomocí přiměřených prostředků.

Preferované strategie výuky

Při výuce tělesné výchovy je důležité zvolit strategie, které podporují rozvoj fyzických dovedností, ale zároveň motivují žáky k aktivnímu a zdravému životnímu stylu.

- **Diferenciace výuky** – Každý žák má jiné schopnosti, a proto je dobré přizpůsobit výuku individuálním potřebám. Například různé úrovně obtížnosti cvičení nebo možnost volby aktivit, které odpovídají schopnostem žáka.
- **Kooperativní učení** – Spolupráce mezi žáky podporuje týmového ducha a učí je, jak pracovat společně. V kolektivních sportech mohou žáci rozvíjet nejen fyzické dovednosti, ale i sociální interakce a týmovou spolupráci.
- **Začlenění herních prvků** – Hry a soutěže jsou skvělé pro motivaci. Když žáci hrají hry, ani si neuvědomují, že se učí nové dovednosti.
- **Zaměření na celkový rozvoj (motorické dovednosti, flexibilita, síla)** – Je důležité zahrnout různé typy aktivit, které pomáhají rozvíjet všechny základní motorické dovednosti. Žáci by měli mít možnost pracovat na celkové kondici, nejen na specifických sportovních dovednostech.
- **Podpora sebevědomí a sebeúcty** – Výuka by měla být postavena na pozitivní zpětné vazbě. To pomůže žákům, aby se cítili úspěšně i při zvládnání nových a náročnějších úkolů.
- **Inkluzivní výuka** – Tělesná výchova by měla být přístupná všem žákům, včetně těch s různými specifickými potřebami. Učitel by měl vytvářet takové podmínky, aby se každý žák cítil součástí třídy a měl možnost se zapojit do aktivit.
- **Použití moderních technologií** – Technologické nástroje, jako jsou aplikace pro sledování výkonu nebo videa, mohou být užitečné pro zlepšení techniky a motivace.
- **Osvojení si zdravých návyků** – Výuka tělesné výchovy by měla jít ruku v ruce s výchovou ke zdraví, takže je důležité zahrnout i základy výživy, odpočinku a celkového zdravého životního stylu.

Způsoby hodnocení žáků

Žáci jsou hodnoceni v souladu s platným klasifikačním řádem. Je hodnocen praktický i teoretický projev, úroveň pohyblivosti, tělesné zdatnosti, aktivní přístup k prováděným činnostem a schopnost vyhledávání potřebných informací z oblasti zdraví a pohybu.

Přínos předmětu k rozvoji kompetencí a průřezových témat

Rozvíjené klíčové kompetence

Kompetence k učení:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn., že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn., že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn., že absolventi by měli:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislostí;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;

- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn., že absolventi by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn. že absolvent:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života;
- digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby nebo pracovní prostředí a nástroje;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;

Průřezová témata:

Ročník	Rozvíjená průřezová témata
1.	<p>Digi - běžně a samozřejmě využívali vhodné digitální technologie a jejich kombinace k naplnění svých potřeb; digitální technologie a způsob jejich použití nastavovali a měnili podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jejich vlastní potřeby.</p> <p>Digi - komunikovali prostřednictvím různých digitálních technologií a přizpůsobovali prostředky komunikace danému kontextu.</p>
2.	<p>Digi - běžně a samozřejmě využívali vhodné digitální technologie a jejich kombinace k naplnění svých potřeb; digitální technologie a způsob jejich použití nastavovali a měnili podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jejich vlastní potřeby.</p> <p>Digi - komunikovali prostřednictvím různých digitálních technologií a přizpůsobovali prostředky komunikace danému kontextu.</p> <p>Občan v demokratické společnosti (ODS)</p>
3.	<p>Digi - běžně a samozřejmě využívali vhodné digitální technologie a jejich kombinace k naplnění svých potřeb; digitální technologie a způsob jejich použití nastavovali a měnili podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jejich vlastní potřeby.</p> <p>Digi - komunikovali prostřednictvím různých digitálních technologií a přizpůsobovali prostředky komunikace danému kontextu.</p>
4.	<p>Práce - význam celoživotního učení jako požadavku pro osobní růst a udržení konkurenceschopnosti a profesní restart</p>

Rozvíjené mezipředmětové vztahy

Tato vzdělávací oblast navazuje na řadu teoretických předmětů např. biologii, fyziku, somatologii, výchovu ke zdraví a jiné odborné předměty

Tělesná výchova – 1. ročník (66 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - volí sportovní vybavení (výstroj a výzbroj) odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám (klimatickým, zařízením, hygieně, bezpečnosti) a dovede je udržovat a ošetřovat; - komunikuje při pohybových činnostech – dodržuje smluvené signály a vhodně používá odbornou terminologii; - dovede se zapojit do organizace turnajů a soutěží a umí zpracovat jednoduchou dokumentaci; - dokáže rozhodovat, zapisovat a sledovat výkony jednotlivců nebo týmu; - dovede připravit prostředky k plánovaným pohybovým činnostem; - navrhne kondiční program osobního rozvoje a vyhodnotí jej; - uplatňuje zásady sportovního tréninku; - dokáže vyhledat potřebné informace z oblasti zdraví a pohybu; - dovede o pohybových činnostech diskutovat, analyzovat je a hodnotit; - dovede rozvíjet svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost; - ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních sil, i vzhledem k požadavkům budoucího povolání; - uplatňuje osvojené způsoby relaxace; - dovede uplatňovat techniku a základy taktiky v základních a vybraných sportovních odvětvích; - uplatňuje zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách; 	<p>1. Teoretické poznatky</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam pohybu pro zdraví, technika a taktika, zásady sportovního tréninku - odborné názvosloví - vhodné oblečení – cvičební úbor a obutí - hygiena a bezpečnost - záchrana a pomoc - pravidla her, závodů a soutěží - rozhodování, zásady sestavování a vedení sestav - pohybové testy, měření výkonů - zdroje informací
	<p>2. Atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> - běhy (rychlý, vytrvalý); starty; skoky do výšky a do dálky; hody a vrh koulí
	<p>3. Gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> - gymnastika: cvičení s náčiním, cvičení na náradí, akrobacie - rytmická gymnastika: pohybové činnosti a kondiční programy cvičení s hudebním a rytmickým doprovodem; tanec
	<p>4. Pohybové hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - drobné a sportovní - odbíjená, basketbal, florbal
	<p>5. Úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> - úpolová cvičení a hry, přetahy, přetlaky, úpolové odpory, pádová technika
	<p>6. Tělesná cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> - pořadová, kondiční, kompenzační a relaxační cvičení jako součást všech tematických celků
	<p>7. Lyžařská průprava</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravná lyžařská a běžkařská cvičení a hry na sněhu

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - je schopen sladit pohyb s hudbou, umí sestavit pohybové vazby; - využívá pohybové činnosti pro všestrannou pohybovou přípravu a zvyšování tělesné zdatnosti; - participuje na týmových herních činnostech družstva; - dovede rozlišit jednání fair play od nesportovního jednání; - dokáže zjistit úroveň pohyblivosti, ukazatele své tělesné zdatnosti a korigovat si pohybový režim ve shodě se zjištěnými údaji; - pozná chybně a správně prováděné činnosti, umí analyzovat a zhodnotit kvalitu pohybové činnosti nebo výkonu; - ověří úroveň tělesné zdatnosti a svalové nerovnováhy; 	<p>8. Testování tělesné zdatnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - motorické testy

Tělesná výchova – 2. ročník (66 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - volí sportovní vybavení (výstroj a výzbroj) odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám (klimatickým, zařízení, hygieně, bezpečnosti) a dovede je udržovat a ošetřovat; - komunikuje při pohybových činnostech – dodržuje smluvené signály a vhodně používá odbornou terminologii; - dovede se zapojit do organizace turnajů a soutěží a umí zpracovat jednoduchou dokumentaci; - dokáže rozhodovat, zapisovat a sledovat výkony jednotlivců nebo týmu; - dovede připravit prostředky k plánovaným pohybovým činnostem; - navrhne kondiční program osobního rozvoje a vyhodnotí jej; - uplatňuje zásady sportovního tréninku; - dokáže vyhledat potřebné informace z oblasti zdraví a pohybu; - dovede o pohybových činnostech diskutovat, analyzovat je a hodnotit; - dovede rozvíjet svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost; - ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních sil, i vzhledem k požadavkům budoucího povolání; - uplatňuje osvojené způsoby relaxace; - dovede uplatňovat techniku a základy taktiky v základních a vybraných sportovních odvětvích; - uplatňuje zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách; 	<p>9. Teoretické poznatky</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam pohybu pro zdraví, technika a taktika, zásady sportovního tréninku - odborné názvosloví - vhodné oblečení – cvičební úbor a obutí - hygiena a bezpečnost - záchrana a pomoc - pravidla her, závodů a soutěží - rozhodování, zásady sestavování a vedení sestav - pohybové testy, měření výkonů - zdroje informací
	<p>10. Atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> - běhy (rychlý, vytrvalý); starty; skoky do výšky a do dálky; hody a vrh koulí
	<p>11. Gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> - gymnastika: cvičení s náčiním, cvičení na náradí, akrobacie - rytmická gymnastika: pohybové činnosti a kondiční programy cvičení s hudebním a rytmickým doprovodem; tanec
	<p>12. Pohybové hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - drobné a sportovní - odbíjená, basketbal, florbal
	<p>13. Úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> - úpolová cvičení a hry, přetahy, přetlaky, úpolové odpory, pádová technika
	<p>14. Tělesná cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> - pořadová, kondiční, kompenzační a relaxační cvičení jako součást všech tematických celků
	<p>15. Sportovní průprava v přírodě</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cyklistika, turistika, hry přírodě, základy orientačního běhu

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - je schopen sladit pohyb s hudbou, umí sestavit pohybové vazby; - využívá pohybové činnosti pro všestrannou pohybovou přípravu a zvyšování tělesné zdatnosti; - participuje na týmových herních činnostech družstva; - dovede rozlišit jednání fair play od nesportovního jednání; - dokáže zjistit úroveň pohyblivosti, ukazatele své tělesné zdatnosti a korigovat si pohybový režim ve shodě se zjištěnými údaji; - pozná chybně a správně prováděné činnosti, umí analyzovat a zhodnotit kvalitu pohybové činnosti nebo výkonu; - ověří úroveň tělesné zdatnosti a svalové nerovnováhy; 	<p>16. Testování tělesné zdatnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - motorické testy

Tělesná výchova – 3. ročník (64 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - volí sportovní vybavení (výstroj a výzbroj) odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám (klimatickým, zařízení, hygieně, bezpečnosti) a dovede je udržovat a ošetřovat; - komunikuje při pohybových činnostech – dodržuje smluvené signály a vhodně používá odbornou terminologii; - dovede se zapojit do organizace turnajů a soutěží a umí zpracovat jednoduchou dokumentaci; - dokáže rozhodovat, zapisovat a sledovat výkony jednotlivců nebo týmu; - dovede připravit prostředky k plánovaným pohybovým činnostem; - navrhne kondiční program osobního rozvoje a vyhodnotí jej; - uplatňuje zásady sportovního tréninku; - dokáže vyhledat potřebné informace z oblasti zdraví a pohybu; - dovede o pohybových činnostech diskutovat, analyzovat je a hodnotit; - dovede rozvíjet svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost; - ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních sil, i vzhledem k požadavkům budoucího povolání; - uplatňuje osvojené způsoby relaxace; 	<p>17. Teoretické poznatky</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam pohybu pro zdraví, technika a taktika, zásady sportovního tréninku - odborné názvosloví - vhodné oblečení – cvičební úbor a obutí - hygiena a bezpečnost - záchrana a pomoc - pravidla her, závodů a soutěží - rozhodování, zásady sestavování a vedení sestav - pohybové testy, měření výkonů - zdroje informací
	<p>18. Atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> - běhy (rychlý, vytrvalý); starty; skoky do výšky a do dálky; hody a vrh koulí
	<p>19. Gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> - gymnastika: cvičení s náčiním, cvičení na nářadí, akrobacie - rytmická gymnastika: pohybové činnosti a kondiční programy cvičení s hudebním a rytmickým doprovodem; tanec
	<p>20. Pohybové hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - drobné a sportovní - odbíjená, basketbal, florbal
	<p>21. Úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> - úpolová cvičení a hry, přetahy, přetlaky, úpolové odpory, pádová technika
	<p>22. Tělesná cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> - pořadová, kondiční, kompenzační a relaxační cvičení jako součást všech tematických celků

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - dovede uplatňovat techniku a základy taktiky v základních a vybraných sportovních odvětvích; - uplatňuje zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách; - je schopen sladit pohyb s hudbou, umí sestavit pohybové vazby; - využívá pohybové činnosti pro všestrannou pohybovou přípravu a zvyšování tělesné zdatnosti; - participuje na týmových herních činnostech družstva; - dovede rozlišit jednání fair play od nesportovního jednání; - dokáže zjistit úroveň pohyblivosti, ukazatele své tělesné zdatnosti a korigovat si pohybový režim ve shodě se zjištěnými údaji; - pozná chybně a správně prováděné činnosti, umí analyzovat a zhodnotit kvalitu pohybové činnosti nebo výkonu; - ověří úroveň tělesné zdatnosti a svalové nerovnováhy; 	<p>23. Testování tělesné zdatnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - motorické testy

Tělesná výchova – 4. ročník (60 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - volí sportovní vybavení (výstroj a výzbroj) odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám (klimatickým, zařízením, hygieně, bezpečnosti) a dovede je udržovat a ošetřovat; - komunikuje při pohybových činnostech – dodržuje smluvené signály a vhodně používá odbornou terminologii; - dovede se zapojit do organizace turnajů a soutěží a umí zpracovat jednoduchou dokumentaci; - dokáže rozhodovat, zapisovat a sledovat výkony jednotlivců nebo týmu; - dovede připravit prostředky k plánovaným pohybovým činnostem; - navrhne kondiční program osobního rozvoje a vyhodnotí jej; - uplatňuje zásady sportovního tréninku - dokáže vyhledat potřebné informace z oblasti zdraví a pohybu; - dovede o pohybových činnostech diskutovat, analyzovat je a hodnotit; - dovede rozvíjet svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost; - ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních sil, i vzhledem k požadavkům budoucího povolání; - uplatňuje osvojené způsoby relaxace; 	<p>24. Teoretické poznatky</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam pohybu pro zdraví, technika a taktika, zásady sportovního tréninku - odborné názvosloví - vhodné oblečení – cvičební úbor a obutí - hygiena a bezpečnost - záchrana a pomoc - pravidla her, závodů a soutěží - rozhodování, zásady sestavování a vedení sestav - pohybové testy, měření výkonů - zdroje informací
	<p>25. Atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> - běhy (rychlý, vytrvalý); starty; skoky do výšky a do dálky; hody a vrh koulí
	<p>26. Gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> - gymnastika: cvičení s náčiním, cvičení na nářadí, akrobacie - rytmická gymnastika: pohybové činnosti a kondiční programy cvičení s hudebním a rytmickým doprovodem; tanec
	<p>27. Pohybové hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - drobné a sportovní - odbíjená, basketbal, florbal
	<p>28. Úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> - úpolová cvičení a hry, přetahy, přetlaky, úpolové odpory, pádová technika
	<p>29. Tělesná cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> - pořadová, kondiční, kompenzační a relaxační cvičení jako součást všech tematických celků

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - dovede uplatňovat techniku a základy taktiky v základních a vybraných sportovních odvětvích; - uplatňuje zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách; - je schopen sladit pohyb s hudbou, umí sestavit pohybové vazby; - využívá pohybové činnosti pro všestrannou pohybovou přípravu a zvyšování tělesné zdatnosti; - participuje na týmových herních činnostech družstva; - dovede rozlišit jednání fair play od nesportovního jednání; - dokáže zjistit úroveň pohyblivosti, ukazatele své tělesné zdatnosti a korigovat si pohybový režim ve shodě se zjištěnými údaji; - pozná chybně a správně prováděné činnosti, umí analyzovat a zhodnotit kvalitu pohybové činnosti nebo výkonu; - ověří úroveň tělesné zdatnosti a svalové nerovnováhy; 	<p>30. Testování tělesné zdatnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - motorické testy

Název instituce	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou
Adresa instituce:	Dvořákova 4, Žďár nad Sázavou, 591 01
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Název ŠVP	Praktická sestra
Kód a název oboru	53-41-M/03 Praktická sestra
Stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Forma studia	Denní
Datum platnosti	1. 9. 2025

Informační a komunikační technologie

Pro obor: 53-41-M/03 Praktická sestra

Celkový počet vyučovacích hodin za studium: 132

Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl

Vést žáky ke schopnosti rozpoznávat inforatické aspekty světa a využívat poznatky z informatiky k porozumění a uvažování o přirozených i umělých systémech a procesech, ke schopnosti řešit nejrůznější pracovní a životní situace, cílevědomě a systematicky volit a uplatňovat optimální postupy. Výuka informatiky přispívá k hlubšímu a komplexnímu porozumění výpočetním zařízením a principům, na kterých fungují. Tím usnadňuje využití digitálních technologií v ostatních oborech a rozvoj uživatelských dovedností žáků vázaných na vzdělávací obsah těchto oborů.

Učební osnova	Informační a komunikační technologie				
Ročník	I	II	III	IV	Celkem
Počet týdenních vyučovacích hodin	2	0	2	0	4

Didaktické pojety výuky

Výuka bude podporovat kreativitu, týmovou spolupráci a inovativní přístup k řešení úkolů. Studenti budou motivováni k celoživotnímu vzdělávání a sledování nových trendů a technologií v oblasti IT. Praktické zapojení do cvičení a projektů, které jim umožňují aplikovat teoretické znalosti v reálných situacích, zejména ve zdravotnickém prostředí. Studenti jsou vzděláváni v etických otázkách a bezpečnostních rizicích spojených s používáním informačních technologií, což je připravuje na zodpovědné a bezpečné používání technologií.

Preferované strategie výuky

- Studenti pracují na krátkodobých i dlouhodobých projektech, které integrují různé aspekty informatiky. To podporuje hlubší porozumění a praktické dovednosti.
- Studenti mohou pracovat vlastním tempem a mají přístup k široké škále zdrojů.
- Pokročilejší studenti pomáhají méně zkušeným spolužákům, což podporuje spolupráci a sdílení znalostí.

- Použití softwarových nástrojů pro simulaci reálných situací a problémů, které studenti musí řešit. To rozvíjí jejich schopnosti aplikovat teoretické znalosti v praxi.

Způsobu hodnocení žáků

Průběžné hodnocení a zpětná vazba jsou klíčové pro sledování pokroku studentů a přizpůsobení výuky jejich potřebám. Studenti jsou hodnoceni na základě kvality vypracování jednotlivých projektů.

Rozvíjené klíčové kompetence

Kompetence k učení:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn., že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn., že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn., že absolventi by měli:

- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislosti;
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraveni řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotní;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn., že absolventi by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn., že absolventi by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;

Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- správně používat a převádět jednotky informace;

- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn. že absolvent:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života;
- digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby nebo pracovní prostředí a nástroje;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
- vyjadřovali se za pomoci digitálních prostředků a vytvářeli a upravovali vlastní digitální obsah v různých formátech; měnili, vylepšovali a zdokonalovali obsah stávajících děl s cílem vytvořit nový, originální a relevantní obsah;
- navrhuje prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie či jejich části; dokáže poradit ostatním s běžnými technickými problémy;
- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy;
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Průřezová témata:

Ročník	Rozvíjená průřezová témata
1.	
2.	
3.	<p>Digi - běžně a samozřejmě využívali vhodné digitální technologie a jejich kombinace k naplnění svých potřeb; digitální technologie a způsob jejich použití nastavovali a měnili podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jejich vlastní potřeby;</p> <p>Digi - byli schopni podpořit ostatní v rozvoji jejich digitálních kompetencí a předat základní bezpečnostní rady a doporučení;</p> <p>Digi - s vědomím souvislostí fyzického a digitálního světa vytvářeli a spravovali své digitální identity; aktivně pečovali o svou digitální stopu, ať už ji vytvářejí sami, nebo někdo jiný;</p> <p>Digi - chránili sebe a ostatní před možným nebezpečím v digitálním prostředí; chránili digitální zařízení, digitální obsah i osobní údaje v digitálním prostředí před poškozením či zneužitím; při využívání digitálních služeb nejen v online prostředí posuzovali jejich spolehlivost a postupovali vždy s vědomím existence zásad ochrany osobních údajů a soukromí dané služby;</p> <p>Digi - vyjadřovali se za pomoci digitálních prostředků a vytvářeli a upravovali vlastní digitální obsah v různých formátech; měnili, vylepšovali a zdokonalovali obsah stávajících děl s cílem vytvořit nový, originální a relevantní obsah;</p> <p>Digi - aktivně vystupovali proti nepřijatelnému jednání v online světě; s daty získanými prostřednictvím různých nástrojů a služeb, v různém digitálním prostředí pracovali s ohledem na dobrou pověst svou i ostatních;</p> <p>Digi - navrhovali taková (bezpečná) řešení prostřednictvím digitálních technologií, která jim pomohou vylepšit postupy či technologie; dokázali druhým poradit s vyřešením technických problémů;</p> <p>Práce - vyhledávání zaměstnání, informační zdroje a jejich vyhodnocení;</p>
4.	

Rozvíjené mezipředmětové vztahy

V předmětu informační a komunikační technologie se uplatňují mezipředmětové vztahy k předmětům matematika, ošetřovatelství, jazyk anglický, jazyk německý, jazyk český, občanská nauka.

Informační a komunikační technologie – 1. ročník (66 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - interpretuje data (získá z dat informace), posuzuje množství informace v datech, vyslovuje předpovědi na základě dat, uvědomuje si omezení použitých modelů; - odhaluje chyby v datech; - zvažuje přínosy a limity strojového učení v oblasti umělé inteligence; - 	<p>1. Data, informace a modelování</p> <ul style="list-style-type: none"> - data a informace, interpretace dat; - informace a množství informace v datech; - chyby v datech a kontrola dat; - strojové učení na základě dat, jeho limity, přínosy a rizika; - -
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí fungování hardwaru a periférií natolik, aby je mohl efektivně a bezpečně používat a snadno se naučil používat nové; - popíše, jakým způsobem operační systém zajišťuje své hlavní úkoly; - rozpozná různé druhy paměťových úložišť a popíše jejich základní principy, nastavuje sdílení a zálohování dat; - na základě porozumění fungování softwaru efektivně a bezpečně využívá různá uživatelská prostředí; - efektivně a bezpečně využívá vhodné aplikace podle stanoveného cíle; - s vědomím souvislostí fyzického a digitálního světa vytváří, spravuje a chrání jednu či více digitálních identit; 	<p>2. Digitální technologie</p> <p>Hardware a software</p> <ul style="list-style-type: none"> - současná výpočetní zařízení, jejich technické parametry, základní komponenty; - připojitelné periferie, zobrazovací zařízení, vstupní/výstupní zařízení, rozhraní a konektory; - souborový systém a paměťová úložiště; - operační systémy; - aplikační software a jeho využití pro odborné činnosti (např. textový procesor, tabulkový procesor, software pro tvorbu prezentací); - <p>Počítačové sítě a síťové služby</p> <ul style="list-style-type: none"> - internet; - cloudové a sdílené služby v síti, virtualizace; - <p>Bezpečnost v digitálním prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - sociotechnické metody útoků na uživatele, bezpečné chování a nastavení prostředí (např. práce s hesly, více faktorová autentizace, zálohování dat).

Informační a komunikační technologie – 3. ročník (66 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">– porovná různé příklady kódování dat a jejich použití; vysvětlí proces digitalizace a jeho úskalí;– aktivně a s porozuměním používá různé datové formáty, ovládá konverzi mezi různými formáty téhož obsahu;– formuluje problém a požadavky na jeho řešení; získává potřebné informace, posuzuje jejich využitelnost a dostatek (úplnost) vzhledem k řešenému problému; používá systémový přístup k řešení problémů; pro řešení problému sestaví model;– převede data z jednoho modelu do jiného; najde nedostatky daného modelu a odstraní je; porovná různé modely s ohledem na kvalitu řešení daného problému;– zvažuje přínosy a limity statistického zpracování dat;	<p>3. Data, informace a modelování</p> <ul style="list-style-type: none">– kódování informací a dat;– záznam, přenos a distribuce dat a informací v digitální podobě;– datové formáty, kódování různých formátů dat (např. text, obraz, zvuk, video);– zápis informace pomocí kódovací tabulky nebo kódovacího jazyka;– model jako zjednodušení reality (např. schéma, graf, diagram, pojmová a myšlenková mapa);– vlastnosti, vazby a závislosti modelu dat;– statistické zpracování dat, odhad a předpovědi;–

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - na základě analýzy problému specifikuje zadání pro tvorbu programu, skriptu nebo webové aplikace; - rozdělí zadání nebo problém na menší části, rozhodne, které je vhodné řešit algoritmicky, své rozhodnutí zdůvodní; - navrhne algoritmy a datové struktury podle specifikace zadání a zapíše je vhodnou formou; - ve vztahu k charakteru a velikosti vstupu hodnotí algoritmy a datové struktury podle různých hledisek, porovná a vybere pro řešený problém ty nejvhodnější; vylepší algoritmus podle daného hlediska; - vytvoří jednoduchý spustitelný program, skript, nebo webovou aplikaci; - testuje spustitelný program, skript nebo webovou aplikaci; najde, specifikuje a opraví případnou chybu; - spolupracuje při tvorbě programu s další osobou, popisuje strukturu programu další osobě; 	<p>4. Tvorba, testování a provoz softwaru</p> <p>Požadavky a analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> - specifikace a popis řešeného problému, požadavky na řešení; - analýza a dekompozice (rozložení) problému; - <p>Tvorba a vývoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - Základní koncepce tvorby programů (např. proměnná a datový typ, řídicí příkazy, cykly); - návrh algoritmů a datových struktur; - zápis algoritmu vhodnou formou (např. blokové schéma, přirozené a formální jazyky, skriptovací a programovací jazyk); - využívání hotových komponent; - <p>Testování</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy chyb, chybové hlášky, neočekávané ukončení a zamrznutí; - způsoby a druhy testování softwaru; - spotřeba výpočetních a jiných zdrojů; - <p>Běh a provoz</p> <ul style="list-style-type: none"> - verze programu, instalace a aktualizace programu; - hlášení a evidence závad, logování a sledování provozu; - nápověda a licence programu.

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - analyzuje a hodnotí informační systémy podle zadaných hledisek; - vyhledává pomocí uživatelského rozhraní a navigace v informačním systému specifické informace podle zadání; - vyhledává a zpracovává data pomocí vhodných nástrojů pro dotazování; používá při vyhledávání vazby mezi entitami, číselníky a identifikátory; - identifikuje zdroje záznamů v informačním systému a určuje jejich umístění, validitu a míru zabezpečení; provede hromadný import nebo export dat; - navrhne procesy zpracování dat a roli/role jednotlivých uživatelů; - navrhne a vytvoří strukturu vzájemného propojení dat; navrhuje číselníky a identifikátory dat; - třídí a řadí data, která následně vizualizuje nebo zpracuje do obvyklého formátu v daném kontextu a oboru; - navrhne způsob využití informačního systému k řešení problému ve svém oboru, otestuje ho se skupinou uživatelů a vyhodnotí případné chyby, chybové stavy a jejich příčiny; 	<p>5. Informační systémy</p> <ul style="list-style-type: none"> - účel a charakteristika informačního systému nebo služby; - veřejné nebo oborové informační systémy a služby; - uživatelská rozhraní (např. navigace, přístupnost, jazykové mutace); - uživatelské účty, role, oprávnění a bezpečnost v informačních systémech; - datový záznam, entita, atribut a vazba, číselníky a identifikátory; - definice procesů, činností a konfigurace informačního systému; - zdroje záznamů v informačním systému (např. databáze, souborový systém, síťové služby); - vyhledávání a vizualizace dat (např. třídění, řazení a filtrování, rozpoznávání vzorů a trendů); - hromadné zpracování dat, export a import;

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - identifikuje v historii vývoje hardwaru i softwaru zlomové události; ukáže, které koncepty se nemění a které ano; - na základě porozumění fungování softwaru efektivně a bezpečně využívá různá uživatelská prostředí; - efektivně a bezpečně využívá vhodné aplikace podle stanoveného cíle; - porovná jednotlivé způsoby propojení digitálních zařízení, charakterizuje počítačové sítě a internet; vysvětlí, pomocí čeho a jak je komunikace mezi jednotlivými zařízeními v síti zajištěna; - rozumí fungování sítí natolik, aby je mohl bezpečně a efektivně používat; - identifikuje a řeší technické problémy vznikající při práci s digitálními zařízeními; poradí druhým při řešení typických závad; - chrání digitální zařízení, digitální obsah i osobní údaje v digitálním prostředí před poškozením, přepisem/změnou či zneužitím; reaguje na změny v technologiích ovlivňujících bezpečnost; - s vědomím souvislostí fyzického a digitálního světa vytváří, spravuje a chrání jednu či více digitálních identit; - kontroluje svou digitální stopu, ať už ji vytváří sám, nebo někdo jiný, v případě potřeby dokáže používat služby internetu anonymně; - v případě personalizovaného obsahu dokáže identifikovat obsah generovaný algoritmy doporučovacích systémů. 	<p>6. Digitální technologie</p> <p>Hardware a software</p> <ul style="list-style-type: none"> - zlomové události a technologie v historii a jejich vliv na obor, trh práce a společnost; - aplikační software a jeho využití pro odborné činnosti (grafický software, software pro oblast 3D technologií) - zařízení s vestavěnými systémy; - <p>Počítačové sítě a síťové služby</p> <ul style="list-style-type: none"> - internet a počítačové sítě, přenos dat, komunikační protokol a adresování v síti; - typy vlastnosti různých sítí, internet věcí; - fyzická a logická infrastruktura sítě, typy síťových zařízení, servery a datová centra; - webové aplikace a služby, hypertextový formát dat, URL adresa a doména; - <p>Bezpečnost v digitálním prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - způsoby útoků na technologie, základní prvky ochrany (např. aktualizace softwaru, antivir, firewall, VPN, šifrování); - digitální identita, elektronický podpis, eGovernment a státní informační systémy; - digitální stopa – vědomá a nevědomá, logy, metadata, cookies a narušení soukromí při využívání technologií; - sledování uživatele, algoritmy sociálních sítí a personalizace obsahu, doporučovací systémy.

Název instituce	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou
Adresa instituce:	Dvořákova 4, Žďár nad Sázavou, 591 01
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Název ŠVP	Praktická sestra
Kód a název oboru	53-41-M/03 Praktická sestra
Stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Forma studia	Denní
Datum platnosti	1. 9. 2025

Ekonomie

Pro obor: 53-41-M/03 Praktická sestra

Celkový počet vyučovacích hodin za studium: 2 (63)

Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl

V předmětu ekonomie se žáci seznámí s obecnými ekonomickými pojmy, pochopí fungování tržního mechanismu a osvojí si základy ekonomického myšlení. Žáci porozumí podstatě podnikatelské činnosti a principu hospodaření podniku; zejména využití marketingu a managementu jako nástrojů řízení ekonomických subjektů. Vzdělávání dále směřuje k praktické dovednosti použít nabyté poznatky při řešení ekonomických problémů, orientovat se v aktuálním dění v naší i zahraniční ekonomice států Evropské unie a dokázat o nich objektivně informovat.

Učební osnova	Ekonomie				
	I	II	III	IV	Celkem
Ročník					
Počet týdenních vyučovacích hodin	0	1	0	1	2

Didaktické pojetí výuky

Kromě tradičních metod výuky (výklad, řízený rozhovor, přednáška) se využívají i ty, které podněcují aktivitu žáků, např. samostatné vyhledávání aktuálních informací z denního tisku, internetu, jejich následný rozbor a diskuse vedoucí k ujasnění si dané problematiky. Dále bude učivo vhodně doplňováno referáty. Při jejich zpracování využijí žáci nejen internet, ale i odbornou literaturu. Uplatní se i skupinová práce, hlavně při získávání a vyplňování potřebných formulářů. Žáci jsou vedeni k tomu, aby pochopili důležitost ekonomických procesů a dokázali osvojené poznatky efektivně využívat v praktickém životě. V rámci mezipředmětových vztahů lze využít poznatky získané v dějepisu a občanské nauce, např. v učivu o Evropské unii. Při výpočtu procent daní či DPH, zdravotního a sociálního pojištění nebo úrokových sazeb je předmět Ekonomie úzce spjat s matematikou.

Preferované strategie výuky

Diskuse a debaty: Studenti mohou diskutovat o aktuálních otázkách, což podporuje jejich kritické myšlení a schopnost formulovat vlastní názory.

Projektové učení: Studenti mohou pracovat na dlouhodobých projektech, například analýze multikulturní společnosti nebo právních systémů. Projektová práce umožňuje hlubší pochopení daného tématu a rozvíjí dovednosti pro práci v týmu.

Případové studie: Analyzování konkrétních případů, například výpočty sociálního pojištění, pomáhá studentům lépe pochopit teoretické koncepty v reálném světě.

Kritické myšlení a analýza: Aktivní podpora studentů k rozboru ekonomických kategorií a ukazatelů. To je zásadní pro orientaci ve světě financí.

Způsoby hodnocení žáků

Hodnocení výsledků žáků se skládá z ústního i písemného zkoušení a plnění zadaných úkolů. Hodnoceny jsou zejména schopnosti žáka porozumět probranému učivu, společenským jevům a možnosti využít získané poznatky v praxi. Klasifikace se opírá i o stupeň aktivního zapojení žáků do vyučovacího procesu a jejich přístup k probíraným tématům. Důležitou roli hraje samostatné a logicky správné vyjadřování.

Přínos předmětu k rozvoji kompetencí a průřezových témat

Rozvíjené klíčové kompetence

Kompetence k učení:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn., že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn., že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;

- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění podle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě);
- chápat výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, být motivováni k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení.

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn., že absolventi by měli:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislosti;
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraveni řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotní;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn., že absolventi by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě;
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn., že absolventi by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady;
- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle;
- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků;
- rozumět podstatě a principům podnikání, mít představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání;

dokázat vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi.

Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni funkčně využívat

matematické dovednosti v různých životních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- správně používat a převádět běžné jednotky;
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru;
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení;
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn. že absolvent:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života;
- digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby nebo pracovní prostředí a nástroje;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
- navrhuje prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie či jejich části; dokáže poradit ostatním s běžnými technickými problémy;
- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy;
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Průřezová témata:

Ročník	Rozvíjená průřezová témata
1.	
2.	Digi - běžně a samozřejmě využívali vhodné digitální technologie a jejich kombinace k naplnění svých potřeb;
3.	
4.	Práce - nové formy a podmínky práce, pracovní mobilita, možnosti zaměstnání v zahraničí;

Rozvíjené mezipředmětové vztahy

V předmětu ekonomie se uplatňují mezipředmětové vztahy k předmětům občanská nauka, matematika, informační a komunikační technologie, výchova ke zdraví.

Ekonomie – 2. ročník (33 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">- stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH a vysvětlí, jak se cena liší podle zákazníků, místa a období;- vypočítá výsledek hospodaření;- orientuje se v platebním styku a smění peníze podle kurzovního lístku;	<p>1. Podstata fungování tržní ekonomiky</p> <ul style="list-style-type: none">- potřeby- statky, služby- hospodářský proces- výroba a výrobní faktory- zboží, cena, peníze- trh- poptávka, nabídka
<ul style="list-style-type: none">- vysvětlí zásady daňové evidence;- vysvětlí, co jsou kreditní a debetní karty a jejich klady a zápory;- vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN a vyhledá aktuální výši úrokových sazeb na trhu;- orientuje se v produktech pojišťovacího trhu a vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby;- charakterizuje jednotlivé druhy úvěrů a jejich zajištění;- charakterizuje jednotlivé daně a vysvětlí jejich význam pro stát;	<p>2. Daňová soustava a finanční trh</p> <ul style="list-style-type: none">- finanční trh- cenné papíry, platba v národní a zahraniční měně- úroková míra- trh pojišťovacích služeb- formy daní (přímé a nepřímé)- daňová evidence

Ekonomie – 4. ročník (30 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">- vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na finanční situaci obyvatel a na příkladu ukáže, jak se bránit jejím nepříznivým důsledkům;- vysvětlí úlohu státního rozpočtu v národním hospodářství;	<p>3. Národní hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none">- struktura národního hospodářství- životní úroveň- hrubý národní produkt- státní rozpočet- nezaměstnanost,- inflace a její dopady- platební bilance
<ul style="list-style-type: none">- rozlišuje různé formy podnikání a vysvětlí jejich hlavní znaky;- vytvoří jednoduchý podnikatelský záměr a zakladatelský rozpočet; na příkladu vysvětlí základní povinnosti podnikatele vůči státu;- rozliší jednotlivé druhy nákladů a výnosů;	<p>4. Podnikání</p> <ul style="list-style-type: none">- podnikání, právní formy- podnikatelské subjekty- podnikatelský záměr- podnikání podle obchodního zákoníku
<ul style="list-style-type: none">- vypočítá čistou mzdu;- provede jednoduchý výpočet daní;- vyhotoví daňové přiznání k dani z příjmu fyzických osob- provede jednoduchý výpočet zdravotního a sociálního pojištění;- vyhotoví a zkontroluje daňový doklad.	<p>5. Mzdy, zákonné odvody</p> <ul style="list-style-type: none">- mzdová soustava, složky mzdy- mzdové předpisy- daně z příjmu- systém sociálního a zdravot. zabezpečení

Název instituce	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou
Adresa instituce:	Dvořákova 4, Žďár nad Sázavou, 591 01
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Název ŠVP	Praktická sestra
Kód a název oboru	53-41-M/03 Praktická sestra
Stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Forma studia	Denní
Datum platnosti	1. 9. 2025

Somatologie

Pro obor: 53-41-M/03 Praktická sestra

Celkový počet vyučovacích hodin za studium: 4 (132)

Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl

Somatologie zkoumá stavbu lidského organismu a jeho fungování za fyziologických podmínek. Poskytuje základní vědomosti z klinicky aplikované anatomie, fyziologie a histologie. Zdůrazňuje nutnost užívat odbornou medicínskou terminologii. Svým obsahem navazuje na vědomosti z oblasti biologie člověka získané na základní škole. V předmětu somatologie je využíváno znalostí z oblasti biologie, latinského jazyka, první pomoci a ošetrovatelství.

Učební osnova	Somatologie				
Ročník	I	II	III	IV	Celkem
Počet týdenních vyučovacích hodin	4	0	0	0	4

Didaktické pojetí výuky

Předmět somatologie je teoretický předmět, obsah je rozčleněn do tematických celků vyučovaných v 1. ročníku.

Studenti se seznamují s latinskou terminologií a popisem jednotlivých orgánových soustav. Zabývají se základním popisem tkání, soustavou pohybovou, oběhovou, dýchací, zažívací a močovou. Získávají znalosti z oblasti fyziologie krve a homeostázy. Výuka je zaměřena na popis reprodukčních orgánů a jejich funkci. Vysvětluje funkci nervové soustavy, kožní systém.

Preferované strategie výuky

Mezi preferované strategie výuky patří interaktivní, skupinová a projektová výuka. Důraz je kladen na problémově orientované učení, diskusní metody, využití moderních aplikací. Žák je veden k sebehodnocení, k empatii, k interdisciplinární spolupráci a samostatnosti. Výuka vede žáka k pozitivnímu vztahu k lidskému tělu.

Způsoby hodnocení žáků

Žáci jsou hodnoceni v souladu s platným klasifikačním řádem. Je hodnocen ústní, písemný a praktický projev žáka. Důraz je kladen na porozumění učivu a jeho praktické využití. Při hodnocení lze uplatnit formativní hodnocení žáka.

Přínos předmětu k rozvoji kompetencí a průřezových témat

Rozvíjené klíčové kompetence

Kompetence k učení:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn., že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn., že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;

- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i související texty na běžná i odborná témata;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí nejméně v jednom cizím jazyce;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění podle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě);
- chápat výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, být motivováni k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení.

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn., že absolventi by měli:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislostí;
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraveni řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotní;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn., že absolventi by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;

- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě;
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn., že absolventi by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady;
- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle;
- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků;
- rozumět podstatě a principům podnikání, mít představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání; dokázat vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi.

Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- správně používat a převádět běžné jednotky;
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru;

- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymežit, popsat a správně využít pro dané řešení;
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);
- aplikovat znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru;
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn. že absolvent:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií;
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.
-
-

Odborné kompetence

Poskytovat nebo zajišťovat bez odborného dohledu a bez indikace a v souladu s diagnózou stanovenou lékařem nebo zubním lékařem základní ošetrovatelskou péči a podílet se pod odborným dohledem nebo přímým vedením všeobecné sestry, dětské sestry nebo porodní asistentky na poskytování specializované nebo vysoce specializované ošetrovatelské péče. Tzn., aby absolventi byli schopni zejména:

- poskytovat ošetrovatelskou péči v souladu s danými postupy, právními předpisy a standardy;
- sledovat a zaznamenávat fyziologické funkce pacienta za použití zdravotnických prostředků, jeho fyzický a psychický stav a schopnost příjmu potravin;
- provádět komplexní hygienickou péči, včetně prevence proleženin a opruzenin, sledovat poruchy celistvosti kůže;
- rozdělovat stravu pacientům podle diet a dbát na jejich dodržování, dohlížet na dodržování pitného režimu, sledovat bilanci tekutin pečovat o vyprazdňování;
- aplikovat zábaly, obklady, léčivé koupele, teplé a studené procedury;
- provádět sociální aktivizaci zejména v rámci péče o seniory;
- pečovat o zajištění psychické pohody pacienta, pocitu jistoty, bezpečí a sociálního kontaktu;
- vykonávat činnosti při zajištění herních aktivit dětí;

- provádět ve spolupráci s fyzioterapeutem, ergoterapeutem, všeobecnou sestrou, dětskou sestrou a porodní asistentkou rehabilitační ošetrovatelství včetně metod bazální stimulace;
- pečovat o močové katetry pacientů starších 3 let (péči o močové katetry se rozumí zejména hygiena genitálu, dezinfekce katetru, výměna močového sáčku);
- ošetřovat periferní žilní vstupy;
- zajišťovat činnosti spojené s přijetím, přemístováním a propuštěním pacientů;
- poskytovat a zajišťovat psychickou podporu umírajícím a jejich blízkým a po stanovení smrti lékařem zajišťovat péči o tělo zemřelého a činnosti spojené s úmrtím pacienta;
- vykonávat v rozsahu své odborné způsobilosti činnosti při přejímání, kontrole, manipulaci a uložení léčivých prostředků a činnosti při přejímání, kontrole, manipulaci a uložení zdravotnických prostředků vč. prádla, jejich dezinfekci a sterilizaci a zajišťování jejich dostatečné zásoby;
- vykonávat činnosti při stálé připravenosti pracoviště včetně jeho vybavení a funkčnosti zdravotnických prostředků;
- při všech činnostech dbát na dodržování hygienicko-epidemiologického režimu v souladu s právními předpisy;
- provádět zápisy do zdravotnické dokumentace a vykonávat administrativní činnosti související s poskytováním zdravotní péče, pracovat s informačním systémem pracoviště;
- poskytovat pacientovi informace v souladu se svou odbornou způsobilostí a pokyny lékaře, dbát na ochranu osobních údajů;
- motivovat a edukovat jednotlivce, rodiny a skupiny osob k přijetí zdravého životního stylu a k péči o sebe;
- při komunikaci s pacienty a dalšími osobami jednat v souladu se společenskými pravidly a profesní etikou, zohledňovat jejich osobnostní, sociální a kulturní specifika; zvládat základní komunikaci s pacienty v cizím jazyce;
- spolupracovat v rozsahu své odborné způsobilosti při řešení následků mimořádné události nebo krizové situace, poskytnout neodkladnou první pomoc;
- pracovat jako člen zdravotnického týmu, dbát na dodržování pracovněprávních norem a interních předpisů zařízení.
- Vykonávat bez odborného dohledu na základě indikace lékaře nebo zubního lékaře jednoduché výkony při poskytování zdravotní péče. Tzn., aby absolventi byli schopni zejména:
 - podávat léčivé přípravky s výjimkou radiofarmak v rozsahu stanoveném vyhláškou č. 55/2011 Sb., odst. 2 a), ve znění pozdějších předpisů,
 - provádět odsávání sekretů z horních cest dýchacích u pacientů při vědomí starších 10 let a zajišťovat jejich průchodnost;
 - zavádět a udržovat inhalační a kyslíkovou terapii, odebírat kapilární a žilní krev a jiný biologický materiál;
 - provádět vyšetření biologického materiálu získaného neinvazivní cestou a kapilární krve;
 - provádět ošetření nekomplikovaných chronických ran, ošetřovat stomie;
 - podávat potraviny pro zvláštní lékařské účely.
- Pod odborným dohledem zubního lékaře zpracovávat dentální materiály v ordinaci
- a vykonávat činnost zubní instrumentářky.
- Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci. Tzn., aby absolventi:

- chápali bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. pacientů, klientů, návštěvníků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem;
- znali a dodržovali základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence;
- osvojili si zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci s přístroji a u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeje apod.), rozpoznali možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a byli schopni zajistit odstranění závad a možných rizik;
- znali systém péče o zdraví pracujících (včetně preventivní péče, uměli uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce).
- Usilovat o nejvyšší kvalitu své práce a zdravotních služeb Tzn., aby absolventi:
- chápali kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména pracoviště, tj. zdravotnického nebo sociálního zařízení;
- dodržovali stanovené normy (standardy) a předpisy související se systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti;
- dbali na zabezpečování parametrů (standardů) kvality poskytovaných služeb,
- zohledňovali požadavky pacientů a jiných klientů.
- Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje. Tzn., aby absolventi:
- znali význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení;
- zvažovali při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) také možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady;
- efektivně hospodařili s finančními prostředky;
- nakládali se zdravotnickými prostředky i materiálem, energiemi, odpady, vodou a jinými pracovními prostředky ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

Průřezová témata:

Ročník	Rozvíjená průřezová témata
1.	Občan v demokratické společnosti Digi - využívali digitální technologie k vlastnímu vzdělávání a osobnímu rozvoji; orientovali se v aktuálním dění v oblasti kybernetické bezpečnosti; Digi - chránili sebe a ostatní před možným nebezpečím v digitálním prostředí; chránili digitální zařízení, digitální obsah i osobní údaje v digitálním prostředí před poškozením či zneužitím;
2.	
3.	
4.	

Rozvíjené mezipředmětové vztahy

V předmětu somatologie se uplatňují mezipředmětové vztahy k předmětům biologie, chemie, ošetřovatelství, první pomoc, ošetřování nemocných, latinská terminologie, fyzika, výchova ke zdraví, klinická propedeutika, základy epidemiologie a hygieny.

Somatologie – 1. ročník (132hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje somatologii jako vědu a vztah somatologie k dalším vědním oborům; - popíše topografickou stavbu lidského těla; - objasní význam znalostí somatologie pro ošetřovatelské a klinické předměty; - používá jednotlivé biologické pojmy; 	<p>1. Základní biologické pojmy</p>
<ul style="list-style-type: none"> - nakreslí a popíše živočišnou buňku; - objasní význam buňky jako základní stavební, funkční a reprodukční jednotky; 	<p>2. Buňka</p>
<ul style="list-style-type: none"> - znázorní schématicky různé druhy tkání; - vysvětlí funkci jednotlivých druhů tkání 	<p>3. Funkční morfologie tkání</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem a definice tkáně - hierarchické uspořádání – buňka, tkáň, orgánový systém, organismus - tkáně – epitelová, pojivová, svalová, nervová
<ul style="list-style-type: none"> - používá anatomické názvosloví, objasní význam jeho znalosti; - prakticky prezentuje jednotlivé roviny a směry na modelu; 	<p>4. Základní orientace na lidském těle</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní orientace na lidském těle, roviny a směry, anatomická nomenklatura
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam a fyziologii jednotlivých soustav a orgánů lidského těla; - užívá odbornou terminologii; - popíše stavbu a funkci kostí; - rozliší jednotlivé části pohybového systému; - pojmenuje a popíše jednotlivé kosti skeletu; - popíše stavbu a funkci kosterního svalu; - pojmenuje jednotlivé svalové skupiny a svaly těla; 	<p>5. Systém pohybový</p> <p>Soustava kosterní</p> <ul style="list-style-type: none"> - obecná stavba kostí - osový skelet - lebka - pletenec horní a dolní končetiny - kosti horní a dolní končetiny - spojení kostí - <p>Soustava svalová</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a funkce kosterního svalu - svaly hlavy a krku - svaly trupu - svaly končetin
<ul style="list-style-type: none"> - definuje pojem krev, krevní plazma, krevní elementy; - uvede význam jednotlivých složek krve, podstatu určování krevních skupin; - vysvětlí principy srážení krve; 	<p>6. Krev</p> <ul style="list-style-type: none"> - složení a funkce krve - krevní skupiny - hemostáza

<ul style="list-style-type: none"> - popíše stavbu stěn cév, srdce; - rozliší velký a malý oběh; - zapamatuje si principy funkce a řízení srdeční činnosti; - má přehled o hlavních cévách těla, portálním a fetálním oběhu; - vysvětlí stavbu a funkci mízního oběhu; 	<p>7. Systém oběhový</p> <ul style="list-style-type: none"> - srdce - velký a malý oběh - žilní oběh - specializované oběhy - mízní oběh - slezina
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí stavbu a funkci jednotlivých orgánů zažívacího systému; - popíše fyziologii trávení a vstřebávání; 	<p>8. Systém zažívací</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní funkce trávicího ústrojí - obecná stavba trávicí trubice - hlavový a hrudní oddíl trávicí trubice - břišní a pánevní systém - fyziologie trávení a vstřebávání
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší stavbu a funkci ledvin, vývodných cest močových; - vysvětlí princip tvorby moče; 	<p>9. Systém močový</p> <ul style="list-style-type: none"> - ledviny - močové cesty - tvorba a vylučování moče
<ul style="list-style-type: none"> - popíše stavbu a funkci jednotlivých oddílů dýchacích cest, plic; - vysvětlí mechanismus dýchání; - objasní jednotlivé plicní objemy; 	<p>10. Systém dýchací</p> <ul style="list-style-type: none"> - obecná stavba dýchací trubice - dýchací cesty - stavba a funkce plic - mechanika dýchání
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem látkové řízení organismu - objasňuje princip transportu hormonů; - popíše hypothalamo-hypofyzární systém – systém zpětné vazby - objasní stavbu jednotlivých žláz s vnitřní sekrecí - působení jednotlivých hormonů na cílový orgán; 	<p>11. Látkové řízení organismu</p> <ul style="list-style-type: none"> - přehled endokrinních žláz - hypothalamus, hypofýza, epifýza - štítná žláza, příštítná tělíska - nadledvinky - pankreas - pohlavní žlázy – vaječníky, varlata
<ul style="list-style-type: none"> - definuje základní stavbu a funkci nervového systému; - vysvětlí význam stavby a funkce jednotlivých receptorů; - Popíše a vysvětlí základní stavbu a funkci hřbetní míchy - popíše jednotlivé úseky mozku a určuje jejich nejvýznamnější funkce; - rozliší hlavové, míšní a vegetativní nervy; 	<p>12. Nervové řízení organismu</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba a funkce nervového systému – rozdělení obecně - receptory (oko, ucho) - páteřní mícha - prodloužená mícha, most a střední mozek - mezimozek, mozeček - koncový mozek - mozková kůra - obaly mozku, komorový systém
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší stavbu a funkci pohlavního systému muže a ženy; - prezentuje na modelu jednotlivé části pohlavního systému; - vysvětlí fáze menstruačního a ovulačního cyklu; 	<p>13. Systém pohlavní</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anatomie a fyziologie pohlavního systému muže - Anatomie a fyziologie pohlavního systému ženy

- popíše princip oplodnění;	
- vysvětlí stavbu a funkci kůže a přídatných orgánů kůže;	14. Systém kožní - stavba a funkce kůže a přídatných orgánů kůže

Název instituce	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou
Adresa instituce:	Dvořákova 4, Žďár nad Sázavou, 591 01
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Název ŠVP	Praktická sestra
Kód a název oboru	53-41-M/03 Praktická sestra
Stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Forma studia	Denní
Datum platnosti	1. 9. 2025

Patologie

Pro obor: 53-41-M/03 Praktická sestra

Celkový počet vyučovacích hodin za studium: **33**

Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět patologie je předmět s těžištěm teoretických poznatků. Je propojen s ostatními přírodovědnými předměty a s odbornými zdravotnickými předměty.

Obecný cíl

Cílem vzdělávání v předmětu patologie je seznámit žáky s chorobnými procesy v lidském těle a schopnost aplikovat získané znalosti v ostatních odborných předmětech.

Učební osnova	Patologie				
Ročník	I	II	III	IV	Celkem
Počet týdenních vyučovacích hodin	0	1	0	0	33

Didaktické pojetí výuky

Výuka je zaměřena na systematické rozšiřování a prohlubování znalostí, dovedností a návyků získaných v průběhu předchozího vzdělávání.

Jednotlivé tematické celky jsou řazeny v logické návaznosti tak, aby všechna zařazená témata splnila stanovené cíle předmětu.

Preferované strategie výuky

V průběhu výuky patologie žáci získávají celou řadu nových poznatků, osvojí si značné množství nových odborných pojmů. Obsahem předmětu jsou poznatky obecné a speciální patologie.

Vzhledem k náročnosti učiva se doporučuje využívat co nejvíce dostupných názorných pomůcek.

Způsoby hodnocení žáků

Žáci jsou hodnoceni v souladu s platným klasifikačním řádem. Je hodnocen ústní, písemný a praktický projev žáka. Důraz je kladen na porozumění učivu a jeho praktické využití. Při hodnocení lze uplatnit formativní hodnocení žáka.

Žák je hodnocen především v těchto oblastech:

- správné používání a vysvětlení odborných pojmů
- znalost příčin, významu a souvislostí patologických procesů
- dovednost využívat mezipředmětové vztahy, zejména poznatky ostatních přírodovědných předmětů a aplikovat biologické poznatky v odborných zdravotnických předmětech
- schopnost řešit učební a problémové úlohy, schopnost diskutovat, argumentovat a správně a věcně se vyjadřovat
- zvládnutí práce s odborným textem a dalšími zdroji informací

Přínos předmětu k rozvoji kompetencí a průřezových témat

Rozvíjené klíčové kompetence

Kompetence k učení:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn., že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn., že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;

- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí nejméně v jednom cizím jazyce;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění podle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě);
- chápat výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, být motivováni k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení.

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn., že absolventi by měli:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislostí;
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraveni řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotní;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;

- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn., že absolventi by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě;
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn., že absolventi by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady;
- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle;

- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků;
- rozumět podstatě a principům podnikání, mít představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání; dokázat vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi.

Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni funkčně využívat

matematické dovednosti v různých životních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- správně používat a převádět běžné jednotky;
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení;
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);
- aplikovat znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru;
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a uměli využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn. že absolvent:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života;
- digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby nebo pracovní prostředí a nástroje;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
- navrhuje prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie či jejich části; dokáže poradit ostatním s běžnými technickými problémy;
- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy;
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Průřezová témata:

Ročník	Rozvíjená průřezová témata
1.	
2.	Digi - schopnost komunikovat prostřednictvím různých digitálních technologií;
3.	
4.	

Rozvíjené mezipředmětové vztahy

V předmětu se uplatňují velmi těsné mezipředmětové vztahy s biologií, somatologií. Poznatky z patologie jsou využívány ve všech zdravotnických odborných předmětech. Odborná terminologie vychází z latinského jazyka.

Patologie – 2. ročník (33 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, čím se zabývá patologie; - vysvětlí význam patologie pro zdravotnickou praxi 	<p>1. Úvod do studia patologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - předmět studia patologie, - význam patologie pro poznání podstaty nemocí - metody patologie - úloha patologie v léčebně preventivní péči - pitva – druhy, význam - biopsie – význam, způsoby odběru a zpracování tkání -
<ul style="list-style-type: none"> - popíše a vysvětlí podstatu a příčinu smrti; - popíše posmrtné změny a definuje kritéria pro stanovení smrti 	<p>2. Zánik organismu</p> <ul style="list-style-type: none"> - podstata smrti - příčiny smrti - klinická smrt, posmrtné změny - stanovení smrti
<ul style="list-style-type: none"> - popíše a vysvětlí exogenní a endogenní příčiny a mechanismy vzniku onemocnění 	<p>3. Příčina nemocí a jejich prevence</p> <ul style="list-style-type: none"> - exogenní – fyzikální, chemické, biologické - endogenní – genetické, patogenní imunita, typy příklady,
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v regresivních a metabolických změnách; - vysvětlí a zdůvodní problematiku těchto změn; - objasní příčiny a význam uvedených změn 	<p>4. Regresivní a metabolické změny</p> <ul style="list-style-type: none"> - nekróza – definice, druhy, význam, příčiny, příklady, další vývoj - gangréna - definice, druhy, význam, příčiny - dekubit - atrofie – definice, druhy dle příčin, význam - diabetes mellitus – patogeneze, komplikace - litiáza – definice příčiny, příklady - patologická pigmentace - hematogenní – ikterus, patogeneze, onemocnění vedoucí k ikteru

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - klasifikuje a definuje zánět a jeho druhy; - popíše místní a celkové příznaky; - charakterizuje nespecifické a specifické záněty 	5. Zánět <ul style="list-style-type: none"> - definice, příčiny, význam - projevy místní a celkové, makroskopické a mikroskopické - imunitní reakce - formy, klasifikace - nespecifické záněty - specifické záněty – tbc, syfilis
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje jednotlivé progresivní změny 	6. Progresivní změny <ul style="list-style-type: none"> - regenerace - reparace - transplantace
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v klasifikaci nádorů; - definuje a rozezná rozdíly mezi jednotlivými druhy nádorů; - určí příčiny nádorů a prekancerózu; - vyjmenuje účinná preventivní opatření 	7. Nádory <ul style="list-style-type: none"> - definice a obecné vlastnosti nádorů - biologické chování nádorů - význam nádorů, zásady diagnostiky a terapie - příčiny nádorů, prekancerózy a jejich prevence - klasifikace nádorů – biologická a histologická -
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se oběhových poruchách a poruchách mízy ; - definuje jednotlivé porucha a určí jejich příčiny; - vyjmenuje příznaky a význam jednotlivých patologií 	8. Patologie srdce, krve <ul style="list-style-type: none"> - insuficience oběhového systému - ICHS - ateroskleróza - embolie - hemoragie - poruchy ve složení krve
<ul style="list-style-type: none"> - definuje jednotlivé poruchy dýchání; - definuje záněty dýchacích cest; - orientuje se v nádorových a jiných onemocnění dýchacího systému 	9. Patologie dýchacího systému <ul style="list-style-type: none"> - insuficience dýchacího systému - záněty dýchacích cest - poruchy vzdušnosti plic - nádory plic

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - definuje jednotlivé poruchy trávicího systému; - vyjmenuje a určí změny při náhlých příhodách břišních; - orientuje se v zánětlivých a jiných onemocnění trávicího systému 	10. Patologie trávicího systému <ul style="list-style-type: none"> - záněty v trávicím systému - nádory trávicího systému - náhlé příhody břišní - nemoci jater, žlučových cest, slinivky břišní, pobřišnice
<ul style="list-style-type: none"> - definuje jednotlivé poruchy močového systému; - vyjmenuje a určí změny při zánětlivých onemocnění močového systému 	11. Patologie tvorby a vylučování moči <ul style="list-style-type: none"> - insuficience močového systému - urolitiáza, - záněty vylučovacího systému - nádory, vývojové malformace
<ul style="list-style-type: none"> - definuje jednotlivé poruchy nervového systému; - vyjmenuje a určí změny při cévních onemocnění mozku 	12. Poruchy nervového systému <ul style="list-style-type: none"> - nitrolební krvácení - edém mozku - záněty CNS - degenerativní onemocnění CNS

Název instituce	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou
Adresa instituce:	Dvořákova 4, Žďár nad Sázavou, 591 01
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Název ŠVP	Praktická sestra
Kód a název oboru	53-41-M/03 Praktická sestra
Stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Forma studia	Denní
Datum platnosti	1. 9. 2025

Latinská terminologie

Pro obor: 53-41-M/03 Praktická sestra

Celkový počet vyučovacích hodin za studium: 1 (33)

Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl

Latinský jazyk poskytuje žákům jazykovou průpravu a orientaci v řecko-latinském názvosloví, které převládá ve všech lékařských oborech. Základy latinského jazyka jsou nezbytné pro studium dalších odborných předmětů, přispívají ke snadnějšímu osvojování ostatních cizích jazyků a k pochopení názvů a termínů, které mají základ v latině.

Učební osnova	Latinská terminologie				
Ročník	I	II	III	IV	Celkem
Počet týdenních vyučovacích hodin	1	0	0	0	1

Didaktické pojetí výuky

Při výuce pedagog používá a střídá různé formy a metody práce s žáky. Snaží se o vhodnou motivaci a aktivizaci žáků. Vede žáky k samostatné práci, ke zvyšování slovní zásoby i k logickému myšlení. Při výuce využívá vhodné pomůcky: učebnice, slovníky, odborné texty, přehledy, digitální technologie. Vyučující se soustřeďuje na slovní zásobu, tvoření slov, probrané gramatické jevy a procvičování za účelem zapamatování.

Preferované strategie výuky

Výuka se orientuje na podporu individuálního vývoje žáka, kterého učitel vnímá jako všestranně rozvinutou osobnost. Mezi preferované strategie výuky patří interaktivní, skupinová a projektová výuka za využití moderních technologií. Ve výuce pedagog podporuje a rozvíjí týmovou spolupráci a komunikaci žáků, jejich tvořivost, touhu po poznání a snaží se podněcovat žáky k rozvíjení vlastních schopností a dovedností.

Způsoby hodnocení žáků

Hodnocení výsledků vzdělávání vychází z klasifikačního řádu školy, žáci jsou hodnoceni v psaném i mluveném projevu. Při hodnocení je snaha o maximální objektivitu s přihlédnutím k individuálním odlišnostem a schopnostem žáka, popřípadě specifickým

poruchám učení. Žáci jsou pozitivně motivováni k dobrým studijním výsledkům, jsou vedeni k sebehodnocení, k empatii, k interdisciplinární spolupráci a samostatnosti.

Přínos předmětu k rozvoji kompetencí a průřezových témat

Rozvíjené klíčové kompetence

Kompetence k učení:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn., že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje (slovníky, časopisy, počítač);
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;

Kompetence k řešení problémů:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn., že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- dodržovat jazykové normy i odbornou terminologii;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění.

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn., že absolventi by měli:

- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislostí;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn., že absolventi by měli:

- uvědomovat si v rámci plurality a multikulturního soužití vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn., že absolventi by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání;
- uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám.

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn. že absolvent:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
- navrhuje prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie či jejich části; dokáže poradit ostatním s běžnými technickými problémy;
-

Průřezová témata:

Ročník	Rozvíjená průřezová témata
1.	Práce - význam celoživotního učení jako požadavku pro osobní růst a udržení konkurenceschopnosti a profesní restart; Digi - využívali digitální technologie k vlastnímu vzdělávání a osobnímu rozvoji Digi - získávali data, informace a obsah z různých zdrojů v digitálním prostředí; při vyhledávání používali různé strategie
2.	
3.	
4.	

Rozvíjené mezipředmětové vztahy

V předmětu latinský jazyk se uplatňují mezipředmětové vztahy k předmětům biologie, ošetřovatelská propedeutika, klinická propedeutika, mikrobiologie, patologie, český jazyk, cizí jazyky a dějepis.

Latinská terminologie – 1. ročník (33 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí podstatu vzniku latinského jazyka; - vymezí význam latinského jazyka v odborné terminologii; - popíše vliv latiny na český jazyk; 	<p>1. Historie latinského jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik řecko-latinské odborné terminologie - vliv antiky na naši kulturu
<ul style="list-style-type: none"> - správně vyslovuje slova latinská a řecká; - získá přehled o tvarech podstatných jmen; - vyjmenuje základní vybraná slovesa, vysvětlí jejich význam; - produktivně používá základní latinské a řecké číslovky; - uvede a objasní základní předložkové vazby; - uplatní znalost přídavných jmen v ustálených medicínských vazbách; - přeloží základní zdravotnické termíny; 	<p>2. Jazykové prostředky</p> <ul style="list-style-type: none"> - latinská abeceda, pravidla výslovnosti hlásek a jejich skupin - skloňování substantiv - slovesa potřebná pro odbornou terminologii - přehled latinských a řeckých číslovek - latinské předložky - přídavná jména
<ul style="list-style-type: none"> - ovládá slovní zásobu vycházející z odborných předmětů; - vyhledá potřebné odborné výrazy pomocí internetu; - užívá znalostí odborné terminologie k odborné komunikaci; - orientuje se v základních lékařských diagnózách. 	<p>3. Odborná terminologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - anatomie, fyziologie, patologie - klinické obory

Název instituce	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou
Adresa instituce:	Dvořákova 4, Žďár nad Sázavou, 591 01
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Název ŠVP	Praktická sestra
Kód a název oboru	53-41-M/03 Praktická sestra
Stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Forma studia	Denní
Datum platnosti	1. 9. 2025

Klinická propedeutika

Pro obor: 53-41-M/03 Praktická sestra

Celkový počet vyučovacích hodin za studium: 2 (66)

Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl

Cílem předmětu je seznámení žáků se základní lékařskou terminologií, postupy používanými při vyšetření nemocného lékařem, tzn. s lékařskou anamnézou, fyzikálním vyšetřením a vyšetřovacími metodami. Žáci získají přehled o základních projevech nemoci. Důležitou součástí předmětu je získání znalostí z farmakologie, tedy s farmakologickými přípravky, jejich formami, způsobem aplikace, nežádoucími účinky a kontraindikacemi vybraných lékových skupin.

Předmět klinická propedeutika tvoří teoretický základ pro dovednosti, které má žák aplikovat v ošetrovatelství a při praktické výuce.

Učební osnova	Klinická propedeutika				
Ročník	I	II	III	IV	Celkem
Počet týdenních vyučovacích hodin	0	2	0	0	2

Didaktické pojetí výuky

Předmět klinická propedeutika je teoretický předmět. Zde se využívají znalosti ze somatologie a souběžně z ošetrovatelství, psychologie i z přírodovědných předmětů. Výuka je organizována v klasické učebně. Vedle tradičních metod výuky jsou využívány další metody, které zajišťují motivaci a efektivitu vzdělávacího procesu (dialog, diskuse, skupinová práce žáků a jiné). Výuku je dále vhodné doplnit exkurzemi (některá diagnostická pracoviště zdravotnických zařízení, lékárna – uskladnění léků, likvidace prošlých a nepoužitých léčiv).

Ve výuce je používána tradiční forma výuky, kde učitel přednáší před celou třídou a studenti pak pracují ve skupinách na společných úkolech.

Způsoby hodnocení žáků

Žáci jsou hodnoceni v souladu s platným klasifikačním řádem školy. Při písemném a ústním zkoušení je kladen důraz na porozumění učivu.

Přínos předmětu k rozvoji kompetencí a průřezových témat

Rozvíjené klíčové kompetence

Kompetence k učení:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn., že absolventi by měli:

- umět si pořizovat poznámky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem, umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.);
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;

Kompetence k řešení problémů:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn., že absolventi by měli:

- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souviselé texty na běžná i odborná témata;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění podle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě);

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní,

pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn., že absolventi by měli:

- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností a životních podmínek;
- ověřovat si získané poznatky,
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislostí;
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat,
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn., že absolventi by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn., že absolventi by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;

Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- správně používat a převádět běžné jednotky;

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn. že absolvent:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života;

- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;

-

Odborné kompetence

Poskytovat nebo zajišťovat bez odborného dohledu a bez indikace a v souladu s diagnózou stanovenou lékařem nebo zubním lékařem základní ošetrovatelskou péči a podílet se pod odborným dohledem nebo přímým vedením všeobecné sestry, dětské sestry nebo porodní asistentky na poskytování specializované nebo vysoce specializované ošetrovatelské péče. Tzn., aby absolventi byli schopni zejména:

- sledovat a zaznamenávat fyziologické funkce pacienta za použití zdravotnických prostředků, jeho fyzický a psychický stav a schopnost příjmu potravin;
- provádět zápisy do zdravotnické dokumentace a vykonávat administrativní činnosti související s poskytováním zdravotní péče, pracovat s informačním systémem pracoviště;

Průřezová témata:

Ročník	Rozvíjená průřezová témata
1.	
2.	Digi - znali a uplatňovali právní normy v digitálním prostředí včetně norem týkajících se ochrany citlivých ¹ a osobních údajů, duševního vlastnictví a kybernetické bezpečnosti;
3.	
4.	

Rozvíjené mezipředmětové vztahy

V předmětu klinická propedeutika se uplatňují mezipředmětové vztahy k předmětům fyzika, chemie, somatologie, biologie, psychologie a komunikace, ošetřovatelství, výchova ke zdraví, ošetřování nemocných, základy epidemiologie a hygieny.

Klinická propedeutika – 2. ročník (66 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">– charakterizuje obsah klinické propedeutiky a její postavení v kontextu lékařských oborů;– vysvětlí pojem nemoc a obecné principy vzniku a vývoje nemoci;– popíše fáze diagnosticko-terapeutického procesu;– popíše subjektivní a objektivní příznaky nemocí včetně podrobnějšího členění základního příznaku;– stanoví život ohrožující příznaky a stavy;	<p>1. Obecná symptomatologie</p> <ul style="list-style-type: none">– anamnéza– subjektivní a objektivní příznaky
<ul style="list-style-type: none">– vysvětlí podstatu, druhy, zásady uskutečňování fyzikálního vyšetření;– vysvětlí podstatu, druhy, podmínky a zásady uskutečňování standardních a diagnostických metod (laboratorní, zobrazovací a funkční metody);– vysvětlí podstatu, druhy, podmínky a zásady uskutečňování standardních léčebných metod (konzervativní, operativní a doplňkové léčebné metody);	<p>2. Vyšetřovací metody</p> <ul style="list-style-type: none">– fyzikální vyšetření– přístrojové vyšetřovací metody– endoskopie– funkční vyšetřovací metody– vyšetřovací metody v otorinolaryngologii, neurologii, gynekologii, očním lékařství
<ul style="list-style-type: none">– objasní účinky a způsoby podávání základních lékových skupin ovlivňujících nervovou, oběhovou, dýchací, zažívací, vylučovací a endokrinní soustavu;– ilustruje využití doplňkových léčebných metod;– vysvětlí specifika konzervativní a operativní léčby u dětí, seniorů a osob s handicapem;– užívá správně českou i latinskou odbornou terminologii;	<p>3. Farmakologie</p> <ul style="list-style-type: none">– obecná farmakologie– speciální farmakologie

Název instituce	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou
Adresa instituce:	Dvořákova 4, Žďár nad Sázavou, 591 01
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Název ŠVP	Praktická sestra
Kód a název oboru	53-41-M/03 Praktická sestra
Stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Forma studia	Denní
Datum platnosti	1. 9. 2025

Výchova ke zdraví

Pro obor: 53-41-M/03 Praktická sestra

Celkový počet vyučovacích hodin za studium: 33

Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl

Obecným cílem předmětu je poskytnout žákům poznatky z oblasti systému zdravotní péče, organizace a řízení zdravotnictví, právní problematiky ve zdravotnictví, péče o zdraví a prevence nemocí. Za cíl si klade vybavit žáky znalostmi a dovednostmi potřebnými k preventivní i aktivní péči o zdraví a bezpečnost. Podpořit tak jejich chování a postoje ke zdravému způsobu života, aby přistupovali k organismu člověka jako k bio-psycho-sociální jednotě. Důraz se klade na výchovu proti závislostem, proti médii vnucovanému ideálu tělesné krásy mladých lidí a na výchovu k odpovědnému přístupu k sexu.

Protože lidé v současnosti jsou vystaveni řadě nebezpečí, která vyplývají z působení lidské civilizace i z vlivu okolního životního prostředí, je třeba věnovat pozornost vědomostem i dovednostem týkajícím se chování při vzniku mimořádných událostí.

Vyučovací předmět má významnou funkci v tom, že vede žáky k chápání zdraví svého i ostatních lidí, jako nejvyšší hodnoty života a k celoživotní odpovědnosti za zdraví.

Učební osnova	Výchova ke zdraví				
	I	II	III	IV	Celkem
Počet týdenních vyučovacích hodin	0	1	0	0	1

Didaktické pojetí výuky

Předmět Výchova ke zdraví je zařazen do 2. ročníku. Obsah učiva je rozdělen do jednotlivých tematických celků, které na sebe navazují.

První část je ochrana veřejného zdraví. Žáci se seznamují se systémem zdravotní péče, což jsou zásady reformy systému zdravotní péče, soustava zdravotnických zařízení, organizace léčebně preventivní péče, financování a řízení zdravotnictví. Získávají také poznatky z oblasti právní problematiky, zabezpečení v případě nemoci či v jiných tíživých situacích, informace týkající se zdravotnických organizací v ČR i v zahraničí, kategorií zdravotnických pracovníků a jejich pracovního uplatnění a možností dalšího vzdělávání.

Druhou část výuky tvoří výchova ke zdraví. Je zaměřena na problematiku zdraví a nemoci, jejich determinanty. Věnuje se také programům na podporu zdraví. Důraz je kladen na výchovu ke zdraví ve smyslu prevence nemocí a úrazů, metod a prostředků výchovy ke zdraví, zdravého životního stylu, prevenci závislostí.

Předmět jako celek rozvíjí vědomosti v oblasti veřejného zdravotnictví v rámci ČR i v zahraničí. Klade důraz na nezastupitelnou roli zdraví v životě jedince. Tím přispívá k rozvoji obecných i specifických znalostí a dovedností v oblasti zdravotnictví, v péči o zdraví své i ostatních lidí.

Preferované strategie výuky

Mezi preferované strategie výuky patří interaktivní, skupinová a projektová výuka. Důraz je kladen na problémově orientované učení, diskusní metody, využití moderních aplikací. Žák je veden k sebehodnocení, k empatii, k interdisciplinární spolupráci a samostatnosti. Výuka vede žáka k pozitivnímu vztahu k péči o zdraví člověka.

Způsoby hodnocení žáků

Žáci jsou hodnoceni v souladu s platným klasifikačním řádem školy. Vědomosti jsou ověřovány průběžně po celý školní rok, zejména písemnou formou. Důraz je kladen na porozumění učivu a schopnost jeho využití v osobním i profesním životě.

Při hodnocení se přihlíží k aktivitě žáka v průběhu vyučovacích hodin a zvládnutí poznatků a dovedností.

Přínos předmětu k rozvoji kompetencí a průřezových témat

Rozvíjené klíčové kompetence

Kompetence k učení:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn., že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn., že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí nejméně v jednom cizím jazyce;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění podle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě);
- chápat výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, být motivováni k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení.

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn., že absolventi by měli:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislostí;

- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraveni řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotní;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn., že absolventi by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě;
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn., že absolventi by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady;

- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle;
- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků;
- rozumět podstatě a principům podnikání, mít představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání; dokázat vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi.

Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni funkčně využívat

matematické dovednosti v různých životních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- správně používat a převádět běžné jednotky;
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru;
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení;
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);
- aplikovat znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru;
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn. že absolvent:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života;
- digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby nebo pracovní prostředí a nástroje;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
- navrhuje prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie či jejich části; dokáže poradit ostatním s běžnými technickými problémy;
- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy;

- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Průřezová témata:

Ročník	Rozvíjená průřezová témata
1.	Občan v demokratické společnosti (ODS) Digi - využívali digitální technologie k vlastnímu vzdělávání a osobnímu rozvoji, orientovali se v aktuálním dění v oblasti kybernetické bezpečnosti Digi - chránili sebe a ostatní před možným nebezpečím v digitálním prostředí, chránili digitální zařízení, digitální obsah i osobní údaje v digitálním prostředí před poškozením či zneužitím
2.	
3.	
4.	

Rozvíjené mezipředmětové vztahy

V předmětu výchova ke zdraví se uplatňují mezipředmětové vztahy k předmětům občanská nauka, somatologie, biologie, psychologie a komunikace, ošetrovatelství, výchova ke zdraví, ošetřování nemocných, základy epidemiologie a hygieny, ochrana veřejného zdraví, ochrana člověka za mimořádných událostí, tělesná výchova.

Výchova ke zdraví – 1. ročník (33 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vymezí základní pojmy, vztahující se k veřejnému, zdravotnictví; - 	<p>1. Úvod do předmětu, terminologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - odborná terminologie - objasní rozdíl mezi pojmy veřejné zdravotnictví, zdravotní péče, zdravotní služby
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam zdravotní péče o zdraví obyvatelstva; - popíše systém poskytování zdravotní péče a služeb; - objasní principy řízení zdravotnictví; - vysvětlí způsob a zdroje financování zdravotnictví; - uvede základní druhy zařízení léčebně preventivní péče; 	<p>2. Systém zdravotní péče</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam, reforma systému zdravotní péče, její zásady - soustava zdravotnických zařízení - organizace léčebně-preventivní - péče - financování zdravotnictví - řízení zdravotnictví
<ul style="list-style-type: none"> - uvede základní kategorie pracovníků ve zdravotnictví; - vysvětlí postavení praktické sestry v systému zdravotní péče, její základní kompetence, práva a povinnosti, možnosti kariérního růstu; - objasní možnosti uplatnění praktické sestry v sociálních službách; - uvede příklady profesních organizací sester a vysvětlí jejich funkci; - vyhledá informace v základních právních normách týkajících se činnosti praktické sestry a poskytování zdravotních služeb; - dovede posoudit vliv pracovních podmínek a povolání na své zdraví v dlouhodobé perspektivě a ví, jak by mohl kompenzovat jejich nežádoucí důsledky; 	<p>3. Kategorie pracovníků ve zdravotnictví</p> <ul style="list-style-type: none"> - kategorie pracovníků ve zdravotnictví - kompetence praktické sestry a její postavení v systému zdravotní péče - uplatnění praktické sestry v systému zdravotní péče - profesní organizace - pracovní a právní normy

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje hospicovou a paliativní péči vč. Podmínek jejího poskytování; - vysvětlí funkci sociálních služeb, komu jsou poskytovány, kdo je poskytovatelem; - vysvětlí rozdíl mezi komunitní zdravotní péčí a terénní (domácí) sociální péčí; - uvede příklady sociálních služeb a sociálních zařízení, zejména pro osoby se zdravotním postižením, seniory a dlouhodobě nemocné; - vyhledá informace týkající se poskytnutí sociální péče; - vyhledá informace týkající se hrazení zdravotních výkonů a poskytování příspěvků pojišťoven občanům na péči o zdraví; - objasní postavení nemocného/klienta v oblasti zdravotních a sociálních služeb, jeho práva a povinnosti; 	<p>4. Zabezpečení v případě nemoci a jiných tíživých sociálních událostí</p> <ul style="list-style-type: none"> - odpovědnost za zdraví své i druhých; - péče o veřejné zdraví v ČR; - práva a povinnosti v případě nemoci nebo úrazu, prevence úrazů a nemocí - zákonné a dobrovolné pojištění - nemocenské pojištění - starobní a invalidní důchod - sociálně-zdravotní péče o vybrané skupiny občanů (hospic, sociální služby, komunitní, domácí péče) - práva a povinnosti pacienta/klienta v oblasti zdravotních a sociálních služeb
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje význam WHO a program Zdraví pro všechny v 21. století; - vysvětlí hlavní cíle programu Zdraví 21 WHO a způsob jeho aplikace v ČR (dokumenty, cíle); - analyzuje vybrané programy prevence a podpory zdraví obyvatelstva; 	<p>5. Programy na podporu zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - funkce, dokumenty a cíle programů na podporu zdraví - úkoly národního programu Zdraví 21. století

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje ve svém jednání základní znalosti o stavbě a funkci lidského organismu jako celku; - objasní pojem zdraví; - vyjmenuje a charakterizuje determinanty zdraví; - uvede nejčastější příčiny nemocí; - vysvětlí rozdíl mezi primární, sekundární a terciální prevencí; - zdůvodní význam zdravého životního stylu; - vysvětlí pojem odpovědnost za své zdraví a to z pohledu jednání jedince v osobním životě, i z pohledu zdravotnického pracovníka v rámci zdravotní péče; - objasní zdravý způsob života s ohledem na jeho základní oblasti (životní rytmus, pohybový režim, duševní aktivita, zvládání náročných životních situací, životospráva); - popíše, jak faktory životního prostředí ovlivňují zdraví lidí; - zdůvodní význam zdravého životního stylu; - dovede posoudit psychické, estetické a sociální účinky pohybových činností; - popíše vliv fyzického a psychického zatížení na lidský organismus; - orientuje se v zásadách zdravé výživy a v jejích alternativních směrech; - dovede uplatňovat naučené modelové situace k řešení stresových a konfliktních situací; - diskutuje a argumentuje o etice v partnerských vztazích, o vhodných partnerech a o odpovědném přístupu k pohlavnímu životu; - kriticky hodnotí mediální obraz krásy lidského těla a komerční reklamu; dovede posoudit prospěšné možnosti kultivace a estetizace svého vzhledu; 	<p>6. Péče o zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem zdraví, odpovědnost za své zdraví a to z pohledu jednání jedince v osobním životě, i z pohledu zdravotnického pracovníka v rámci zdravotní péče - determinanty zdraví - nejčastější příčiny nemocí - prevence - činitelé ovlivňující zdraví: životní prostředí, životní styl, pohybové aktivity, výživa a stravovací návyky, rizikové chování aj. - zdravý způsob života s ohledem na jeho základní oblast - duševní zdraví a rozvoj osobnosti; sociální dovednosti; - rizikové faktory poškozující zdraví – partnerské vztahy; lidská sexualita - mediální obraz krásy lidského těla, komerční reklama

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - objasní důsledky sociálně patologických závislostí na život jednotlivce, rodiny a společnosti a vysvětlí, jak aktivně chránit svoje zdraví; - charakterizuje jednotlivé druhy sociálně patologických závislostí, jejich negativní účinky na organismus a důsledky na osobní život jedince (zejména mladého člověka), rodiny a společnosti; - navrhne cíle, zásady, formy, metody a prostředky edukace zacílené na přijetí zdravého životního stylu a k péči pro danou cílovou skupinu; - vysvětlí vhodný způsob péče o zdraví s ohledem na osobnostní charakteristiky (věk, zdravotní stav, životní styl atp.) jedince nebo skupiny (např. děti předškolního nebo mladšího školního věku, dospívající, mladí sportovci atp.); 	<p>7. Výchova ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - závislosti na návykových látkách - metody a prostředky výchovy ke zdraví - životní styl z hlediska podpory zdraví a danou cílovou skupinu

Název instituce	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou
Adresa instituce:	Dvořákova 4, Žďár nad Sázavou, 591 01
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Název ŠVP	Praktická sestra
Kód a název oboru	53-41-M/03 Praktická sestra
Stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Forma studia	Denní
Datum platnosti	1. 9. 2025

Základy epidemiologie a hygieny

Pro obor: 53-41-M/03 Praktická sestra

Celkový počet vyučovacích hodin za studium: 1 (33)

Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl

Předmět základy epidemiologie a hygieny navazuje na základní znalosti z biologie, chemie, somatologie a latinského jazyka. Má za úkol poskytovat žákům vybrané poznatky z mikrobiologie, imunologie a hygieny potřebné pro to, aby lépe pochopili příčiny onemocnění, vliv mikroorganismů na zdraví člověka a vztah makroorganismů a životního prostředí. Cílem předmětu je též seznámit žáky s prostředím, kde jsou kladeny vysoké nároky na dodržování hygienických předpisů a prevenci infekčních onemocnění.

Učební osnova	Základy epidemiologie a hygieny				
Ročník	I	II	III	IV	Celkem
Počet týdenních vyučovacích hodin	0	1	0	0	1

Didaktické pojetí výuky

Od žáků je požadována znalost terminologie, porozumění novým poznatkům, je podporována zejména schopnost samostatného získávání vědomostí, práce s odborným textem, aktivita a přemýšlivé učení.

Preferované strategie výuky

Výuka je vedena frontálně, aktivačními metodami

Způsoby hodnocení žáků

Žáci jsou hodnoceni v souladu s platným klasifikačním řádem školy. Při hodnocení je kladem důraz na porozumění získaným poznatkům, jejich ústní i písemnou interpretaci, na přesnou výslovnost a použití odborných termínů a jejich českých významů, na aktivitu žáků při vyučování, na jejich schopnost pracovat s informacemi a odborným textem.

Přínos předmětu k rozvoji kompetencí a průřezových témat

Rozvíjené klíčové kompetence

Kompetence k učení

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího

vzdělávání, tzn., že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn., že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn., že absolventi by měli

- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn., že absolventi by měli:

- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn., že absolventi by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle;

Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- správně používat a převádět běžné jednotky;
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru;
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn. že absolvent:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy;
-

Odborné kompetence

Poskytovat nebo zajišťovat bez odborného dohledu a bez indikace a v souladu s diagnózou stanovenou lékařem nebo zubním lékařem základní ošetrovatelskou péči a podílet se pod odborným dohledem nebo přímým vedením všeobecné sestry, dětské sestry nebo porodní asistentky na poskytování specializované nebo vysoce specializované ošetrovatelské péče. Tzn., aby absolventi byli schopni zejména:

- poskytovat ošetrovatelskou péči v souladu s danými postupy, právními předpisy a standardy;
- pečovat o močové katetry pacientů starších 3 let (péči o močové katetry se rozumí zejména hygiena genitálu, dezinfekce katetru, výměna močového sáčku);
- ošetřovat periferní žilní vstupy;
- vykonávat v rozsahu své odborné způsobilosti činnosti při přejímání, kontrole, manipulaci a uložení léčivých prostředků a činnosti při přejímání, kontrole, manipulaci a uložení zdravotnických prostředků vč. prádla, jejich dezinfekci a sterilizaci a zajišťování jejich dostatečné zásoby;
- vykonávat činnosti při stálé připravenosti pracoviště včetně jeho vybavení a funkčnosti zdravotnických prostředků;
- při všech činnostech dbát na dodržování hygienicko-epidemiologického režimu v souladu s právními předpisy;
- poskytovat pacientovi informace v souladu se svou odbornou způsobilostí a pokyny lékaře, dbát na ochranu osobních údajů;
- motivovat a edukovat jednotlivce, rodiny a skupiny osob k přijetí zdravého životního stylu a k péči o sebe;
- provádět vyšetření biologického materiálu získaného neinvazivní cestou a kapilární krve;
-
- Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci. tzn., aby absolventi:
- chápali bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. pacientů, klientů, návštěvníků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem;
- nakládali se zdravotnickými prostředky i materiálem, energiemi, odpady, vodou a jinými pracovními prostředky ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

Průřezová témata:

Ročník	Rozvíjená průřezová témata
1.	
2.	Digi - získávali data, informace a obsah z různých zdrojů v digitálním prostředí; při vyhledávání používali různé strategie
3.	
4.	

Rozvíjené mezipředmětové vztahy

Využívá mezipředmětových vztahů, především znalostí z biologie, somatologie, a latinského jazyka.

Základy epidemiologie a hygieny – 2. ročník (33 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam pojmů mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygiena; - vysvětlí vztahy mezi těmito obory a jejich přínos pro zdravotní péči; 	<p>1. Úvod do studia</p> <ul style="list-style-type: none"> - vymezení obsahu a funkce předmětu a vysvětlení základních pojmů text
<ul style="list-style-type: none"> - klasifikuje a charakterizuje mikroorganismy; - vyjmenuje mikroorganismy, které nejčastěji způsobují onemocnění; - určí příčiny a vysvětlí způsob přenosu infekčních onemocnění a možnosti jejich prevence; - dokáže vysvětlit účinek antibiotik a chemoterapeutik; - vysvětlí příčiny vzniku a důsledky rezistence mikroorganismů; 	<p>2. Mikrobiologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - morfologie a fyziologie mikrobů - mikrobiální osídlení člověka - možnosti diagnostiky nakažlivých chorob - možnosti diagnostiky nakažlivých chorob - patogenita mikrobů - účinek antibiotik a chemoterapeutik
<ul style="list-style-type: none"> - definuje pojem imunita a popíše fungování imunitních mechanismů; - objasní rozdíl mezi specifickou a nespecifickou imunitou; - vysvětlí význam a fungování imunitních mechanismů v organismu; - charakterizuje přínos imunologie pro ošetrovatelskou péči; 	<p>3. Imunologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem infekce a imunita - podstata imunitních mechanismů - specifická a nespecifická imunita - imunologické vyšetřovací metody - patologie imunity, imunomodulace - současný rozvoj oboru, jeho přínos pro jiné lékařské obory a pro zdravotnickou praxi
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí příčiny a způsoby přenosu infekčních onemocnění a možnosti jejich prevence; - interpretuje příčiny a způsob přenosu infekčních onemocnění i možnosti jejich prevence, zejména primární; - identifikuje etnicky specifické nákazy a infekční onemocnění; - popíše epidemiologickou situaci v ČR; - definuje nozokomiální nákazy; 	<p>4. Epidemiologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - infekční proces a onemocnění - prevence infekčního onemocnění, protiepidemická opatření - očkování a očkovací látky a techniky - přehled infekčních chorob podle původu nákazy, cesty přenosu - vybrané etnicky specifické nákazy a infekční onemocnění - epidemiologická situace v ČR ve srovnání s ostatními zeměmi - nozokomiální nákazy - bojové biologické prostředky

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje požadavky na hygienu, bezpečnost a ochranu zdraví při práci; - popíše, jak faktory životního prostředí ovlivňují zdraví lidí; - zdůvodní význam zdravého životního stylu; - pojmenuje a charakterizuje základní složky potravy; - orientuje se v zásadách zdravé výživy a jejich alternativních směrech; - dovede posoudit vliv pracovních podmínek a povolání na své zdraví v dlouhodobé perspektivě a ví, jak by mohl kompenzovat jejich nežádoucí důsledky. 	<p>5. Základy hygieny</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika oboru, úloha hygieny v primární prevenci - orgány hygienické služby a jejich úkoly - předmět a úkoly komunální hygieny, vliv kvality složek životního prostředí na člověka, způsoby a prostředky jeho řízení - hygiena výživy – základní složky potravy, vliv výživy na zdraví a prevenci onemocnění, současné trendy ve výživě - hygienické požadavky na společné stravování a manipulaci s potravinami - hygiena a bezpečnost práce ve zdravotnických zařízeních, prevence nozokomiálních nákaz, riziková pracoviště, ochrana pracovníků proti infekcím včetně zdravotních rizik souvisejících s výkonem povolání, povinnosti zaměstnavatele a zaměstnance, základní předpisy BOZP pro zdravotnické pracovníky

Název instituce	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou
Adresa instituce:	Dvořákova 4, Žďár nad Sázavou, 591 01
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Název ŠVP	Praktická sestra
Kód a název oboru	53-41-M/03 Praktická sestra
Stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Forma studia	Denní
Datum platnosti	1. 9. 2025

Ošetřovatelství/teorie

Pro obor: 53-41-M/03 Praktická sestra

Celkový počet vyučovacích hodin za studium: 2 (66)

Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl

Obecným cílem předmětu ošetřovatelství je vést žáky k získávání teoretických poznatků v péči o zdraví, prevenci poškození zdraví a ošetřování klientů. Důraz je kladen na vytváření sociálních dovedností a postojů žáků vyplývajících z holistického pojetí osobnosti klienta, z problematiky multikulturního přístupu ke klientovi.

Žáci jsou vzděláváni v základech teorie ošetřovatelského procesu, který je předpokladem pro poskytování individualizované ošetřovatelské péče.

Předmět ošetřovatelství - teorie je zařazen do prvního ročníku. Jedná se o maturitní předmět.

Učební osnova	Ošetřovatelství/teorie				
Ročník	I	II	III	IV	Celkem
Počet týdenních vyučovacích hodin	2	0	0	0	2

Didaktické pojetí výuky

Jedná se o teoretický předmět. V předmětu se navazuje na znalosti ze somatologie a souběžně z klinické propedeutiky, psychologie i z přírodovědných předmětů. Proto je nezbytné spolupracovat s vyučujícími těchto předmětů. Výuka je organizována v odborné i v klasické učebně. Aby bylo možné zvládat jednotlivé dovednosti na takové úrovni, která je žádoucí pro vstup do nemocničního prostředí a kontakt s klienty, dělí se třída při výuce na skupiny.

Při výuce se dbá na bezpečnost a ochranu zdraví při práci, je věnována pozornost osvojování bezpečných pracovních postupů. Na výuku ošetřovatelství se navazuje v předmětech ošetřovatelství v chirurgii, ošetřovatelství ve vnitřním lékařství, ošetřovatelství ve vybraných klinických oborech a ošetřování nemocných.

Preferované strategie výuky

Při výuce se využívají vhodné didaktické pomůcky. Výuka je realizována prostřednictvím výkladu, který učitel doplňuje praktickými ukázkami a praktickým procvičováním odborných výkonů. Je vhodné např. formou referátů využít samostatné práce žáků s dostupnými informačními zdroji (odborná literatura, internet). Také je možné využívat životních zkušeností žáků (pobyt v nemocnici, příznaky nemoci atd.). Dále je vhodné při výuce využívat např. exkurze (ošetřovací jednotka, rehabilitace, transfuzní stanice, centrální sterilizace atd.). Pro plnění požadovaných klíčových kompetencí je žádoucí uplatňovat různé aktivizační metody, které zvyšují motivaci žáků a kladně ovlivňují jejich vztah k učení a konkrétnímu vyučovacímu předmětu. Je to především metoda projektového vyučování nebo týmové práce. Je možné, aby si téma žáci volili sami, pracovali v týmu. Podmínkou je teoretická a praktická část, výsledky jsou prezentovány např. prezentací PowerPoint. Mohou se zařadit i projektové hodiny.

Způsoby hodnocení žáků

Žáci jsou hodnoceni v souladu s platným klasifikačním řádem školy. Při hodnocení písemných testů, ústního a praktického zkoušení se využívá klasifikační stupnice. Slovní hodnocení, sebehodnocení a kolektivní hodnocení se uskutečňuje při práci v týmu a při řízené diskusi na určité téma. Při písemném a ústním zkoušení je kladen důraz na porozumění učivu. Při hodnocení projektu je pak např. posuzována i schopnost spolupracovat v týmu, časové rozvržení práce, komunikační dovednosti atd. Při hodnocení žáků se přihlíží k jejich aktivitě a zvládnutí nejen poznatků, ale také požadovaných dovedností.

Přínos předmětu k rozvoji kompetencí a průřezových témat

Rozvíjené klíčové kompetence

Kompetence k učení:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn., že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn., že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn., že absolventi by měli:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislosti;
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat,
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn., že absolventi by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn., že absolventi by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady;
- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků.

Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- správně používat a převádět běžné jednotky;
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru;
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;

- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymežit, popsat a správně využít pro dané řešení;
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn. že absolvent:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života;
- digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby nebo pracovní prostředí a nástroje;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
- navrhuje prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie či jejich části; dokáže poradit ostatním s běžnými technickými problémy;
- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy;
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Odborné kompetence

Poskytovat nebo zajišťovat bez odborného dohledu a bez indikace a v souladu s diagnózou stanovenou lékařem nebo zubním lékařem základní ošetrovatelskou péči a podílet se pod odborným dohledem nebo přímým vedením všeobecné sestry, dětské sestry nebo porodní asistentky na poskytování specializované nebo vysoce specializované ošetrovatelské péče. Tzn., aby absolventi byli schopni zejména:

- poskytovat ošetrovatelskou péči v souladu s danými postupy, právními předpisy a standardy;
- sledovat a zaznamenávat fyziologické funkce pacienta za použití zdravotnických prostředků, jeho fyzický a psychický stav a schopnost příjmu potravin;
- provádět komplexní hygienickou péči, včetně prevence proleženin a opruzenin, sledovat poruchy celistvosti kůže;
- rozdělovat stravu pacientům podle diet a dbát na jejich dodržování, dohlížet na dodržování pitného režimu, sledovat bilanci tekutin pečovat o vyprazdňování;
- aplikovat zábaly, obklady, léčivé koupele, teplé a studené procedury;

- provádět sociální aktivizaci zejména v rámci péče o seniory;
- pečovat o zajištění psychické pohody pacienta, pocitu jistoty, bezpečí a sociálního kontaktu;
- vykonávat činnosti při zajištění herních aktivit dětí;
- provádět ve spolupráci s fyzioterapeutem, ergoterapeutem, všeobecnou sestrou, dětskou sestrou a porodní asistentkou rehabilitační ošetrovatelství včetně metod bazální stimulace;
- pečovat o močové katetry pacientů starších 3 let (péči o močové katetry se rozumí zejména hygiena genitálu, dezinfekce katetru, výměna močového sáčku);
- ošetřovat periferní žilní vstupy;
- zajišťovat činnosti spojené s přijetím, přemísťováním a propuštěním pacientů;
- poskytovat a zajišťovat psychickou podporu umírajícím a jejich blízkým a po stanovení smrti lékařem zajišťovat péči o tělo zemřelého a činnosti spojené s úmrtím pacienta;
- vykonávat v rozsahu své odborné způsobilosti činnosti při přejímání, kontrole, manipulaci a uložení léčivých prostředků a činnosti při přejímání, kontrole, manipulaci a uložení zdravotnických prostředků vč. prádla, jejich dezinfekci a sterilizaci a zajišťování jejich dostatečné zásoby;
- vykonávat činnosti při stálé připravenosti pracoviště včetně jeho vybavení a funkčnosti zdravotnických prostředků;
- při všech činnostech dbát na dodržování hygienicko-epidemiologického režimu v souladu s právními předpisy;
- provádět zápisy do zdravotnické dokumentace a vykonávat administrativní činnosti související s poskytováním zdravotní péče, pracovat s informačním systémem pracoviště;
- poskytovat pacientovi informace v souladu se svou odbornou způsobilostí a pokyny lékaře, dbát na ochranu osobních údajů;
- motivovat a edukovat jednotlivce, rodiny a skupiny osob k přijetí zdravého životního stylu a k péči o sebe;
- při komunikaci s pacienty a dalšími osobami jednat v souladu se společenskými pravidly a profesní etikou, zohledňovat jejich osobnostní, sociální a kulturní specifika; zvládat základní komunikaci s pacienty v cizím jazyce;
- spolupracovat v rozsahu své odborné způsobilosti při řešení následků mimořádné události nebo krizové situace, poskytnout neodkladnou první pomoc;
- pracovat jako člen zdravotnického týmu, dbát na dodržování pracovněprávních norem a interních předpisů zařízení.

Vykonávat bez odborného dohledu na základě indikace lékaře nebo zubního lékaře jednoduché výkony při poskytování zdravotní péče. Tzn., aby absolventi byli schopni zejména:

- podávat léčivé přípravky s výjimkou radiofarmak v rozsahu stanoveném vyhláškou č. 55/2011 Sb., odst. 2 a), ve znění pozdějších předpisů,
- provádět odsávání sekretů z horních cest dýchacích u pacientů při vědomí starších 10 let a zajišťovat jejich průchodnost;
- zavádět a udržovat inhalační a kyslíkovou terapii, odebírat kapilární a žilní krev a jiný biologický materiál;
- provádět vyšetření biologického materiálu získaného neinvazivní cestou a kapilární krve;

- provádět ošetření nekomplikovaných chronických ran, ošetřovat stomie;
- podávat potraviny pro zvláštní lékařské účely.

Pod odborným dohledem zubního lékaře zpracovávat dentální materiály v ordinaci a vykonávat činnost zubní instrumentářky.

Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci. Tzn., aby absolventi:

- chápali bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. pacientů, klientů, návštěvníků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem;
- znali a dodržovali základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence;
- osvojili si zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci s přístroji a u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeje apod.), rozpoznali možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a byli schopni zajistit odstranění závad a možných rizik;
- znali systém péče o zdraví pracujících (včetně preventivní péče, uměli uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce).

Usilovat o nejvyšší kvalitu své práce a zdravotních služeb Tzn., aby absolventi:

- chápali kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména pracoviště, tj. zdravotnického nebo sociálního zařízení;
- dodržovali stanovené normy (standardy) a předpisy související se systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti;
- dbali na zabezpečování parametrů (standardů) kvality poskytovaných služeb,
- zohledňovali požadavky pacientů a jiných klientů.

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje. Tzn., aby absolventi:

- znali význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení;
- zvažovali při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) také možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady;
- efektivně hospodařili s finančními prostředky;
- nakládali se zdravotnickými prostředky i materiálem, energiemi, odpady, vodou a jinými pracovními prostředky ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

Průřezová témata:

Ročník	Rozvíjená průřezová témata
1.	<p>Práce - význam celoživotního učení jako požadavku pro osobní růst a udržení konkurenceschopnosti a profesní restart;</p> <p>Práce - pracovní uplatnění po absolvování příslušného oboru vzdělání včetně alternativních možností</p> <p>Digi - využívali digitální technologie k vlastnímu vzdělávání a osobnímu rozvoji; budovali si osobní vzdělávací prostředí;</p> <p>Digi - vyjadřovali se za pomoci digitálních prostředků a vytvářeli a upravovali vlastní digitální obsah v různých formátech;</p> <p>Digi - sdíleli prostřednictvím digitálních technologií data, informace a obsah s ostatními;</p> <p>Digi - při interakcích v digitálním prostředí respektovali pravidla chování a jednali eticky, respektovali kulturní rozmanitost;</p> <p>Občan v demokratické společnosti (ODS)</p>
2.	
3.	
4.	

Rozvíjené mezipředmětové vztahy

V předmětu ošetrovatelství se uplatňují mezipředmětové vztahy k předmětům první pomoc v ošetrovatelství, ošetrovatelství v chirurgii, ošetrovatelství ve vnitřním lékařství, ošetrovatelství ve vybraných klinických oborech, ošetřování nemocných, somatologie, patologie, klinická propedeutika, občanská nauka, chemie, fyzika, matematika, jazyk český, jazyk anglický, jazyk německý, latinská terminologie, dějepis, biologie, psychologie a komunikace, výchova ke zdraví, základy epidemiologie a hygieny, informační a komunikační technologie.

Ošetrovatelství/teorie – 1. ročník (66 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - definuje pojem ošetrovatelství; - vyjmenuje charakteristické rysy moderního ošetrovatelství; - vyzvedne význam koncepce současného ošetrovatelství; 	<p>1. Ošetrovatelství jako věda</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika a základní rysy moderního ošetrovatelství - koncepce českého ošetrovatelství
<ul style="list-style-type: none"> - uvede významné osobnosti a mezníky ošetrovatelství; - charakterizuje historický vývoj světového a českého ošetrovatelství; 	<p>2. Vývoj ošetrovatelství</p> <ul style="list-style-type: none"> - významné osobnosti ošetrovatelství - vývoj zdravotnického školství
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v systému vzdělávání zdravotnických pracovníků; - vymezí úlohu a požadavky na osobnost praktické sestry; 	<p>3. Význam zdravotnického povolání</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzdělávání zdravotnických pracovníků - úloha a osobnost praktické sestry
<ul style="list-style-type: none"> - definuje a vymezí ošetrovatelský proces; - uvede jednotlivé fáze ošetrovatelského procesu; - popíše postupy získávání informací o nemocném; - určí hierarchii potřeb nemocných a navrhne intervenci uspokojování jejich potřeb; - uplatňuje holistické pojetí člověka v ošetrovatelství; 	<p>4. Praktická sestra v ošetrovatelském procesu</p> <ul style="list-style-type: none"> - ošetrovatelský proces a jeho fáze - potřeby pacientů - získávání informací o nemocném
<ul style="list-style-type: none"> - uvede typy a stavební uspořádání ošetrovacích jednotek a jejich výhody; - jmenuje základní vybavení ošetrovací jednotky; - objasní pojmy spotřební materiál, inventář; 	<p>5. Ošetrovací jednotka</p> <ul style="list-style-type: none"> - typy - stavební uspořádání - vybavení - inventář, prádlo, spotřební materiál - čistota a pořádek na ošetrovací jednotce
<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje, co je náplní práce zdravotnického týmu; - popíše formy ošetrovatelské péče; - interpretuje práva nemocných; - zajišťuje činnosti spojené s přijetím, přemístováním a propuštěním nemocných 	<p>6. Organizace práce zdravotnického týmu</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizace a řízení ošetrovatelské péče - týmová práce - rozpis služeb, náplň práce - formy ošetrovatelské péče - práva pacientů

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje postupy spojené s příjmem, překladem a propuštěním nemocného; - orientuje se ve zdravotnické dokumentaci a rozumí latinskému textu ve zdravotnické dokumentaci; - definuje pojem sanitární filtr; - popíše rizika spojená s poruchou adaptace nemocného na hospitalizaci; 	<p>7. Pacient a nemocniční prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - příjem - překlad - propuštění - dokumentace - nemocniční prostředí – faktory ovlivňující toto prostředí
<ul style="list-style-type: none"> - definuje pojem vizita; - popíše formy vizity; - vysvětlí význam vizity; - popíše funkci lékařské a sesterské vizity - vyjmenuje úkoly praktické sestry před, po a během vizity. 	<p>8. Vizita</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam, účel, formy - úkoly praktické sestry před, během a po vizitě - záznamy, etické aspekty vizity
<ul style="list-style-type: none"> - určí pojmy REM a nonREM spánek; - vysvětlí význam spánku; - charakterizuje podmínky pro zajištění dostatečného spánku; - vyjmenuje poruchy spánku a navrhne jejich řešení; - definuje bolest a typy bolesti; - popíše projevy bolesti; - uvede postupy a prostředky pro zmírnění a prevenci bolesti; 	<p>9. Odpočinek a spánek, bolest</p> <ul style="list-style-type: none"> - poruchy spánku - zásady - bolest – prevence - možnosti odstranění bolesti
<ul style="list-style-type: none"> - respektuje zásady multikulturního ošetřovatelství - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelské péče u národnostních menšin. 	<p>10. Multikulturní ošetřovatelství</p> <ul style="list-style-type: none"> - úvod - etické aspekty poskytování kulturně shodné péče - specifika ošetřovatelské péče u národnostních menšin

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam auditu ve zdravotnictví; - uvede měřicí techniky; - vysvětlí význam standardů; - vysvětlí, jak je zajištěna ochrana osobních údajů ve zdravotnictví (zvláště pacientů a zaměstnanců) - vysvětlí základní úkoly a povinnosti organizace při zajišťování BOZP - uvede význam ochrany zdraví v práci praktické sestry a jeho zajištění; - uvede povinnosti pracovníka i zaměstnavatele v případě pracovního úrazu 	<p>11. Kvalita ošetrovatelské péče, BOZP</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem kvalita, indikátory kvality, standardy - audit, druhy auditů - BOZP - pracovní úraz

Název instituce	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou
Adresa instituce:	Dvořákova 4, Žďár nad Sázavou, 591 01
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Název ŠVP	Praktická sestra
Kód a název oboru	53-41-M/03 Praktická sestra
Stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Forma studia	Denní
Datum platnosti	1. 9. 2025

Ošetřovatelství/cvičení

Pro obor: 53-41-M/03 Praktická sestra

Celkový počet vyučovacích hodin za studium: 10 (330)

Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl

Obecným cílem předmětu ošetřovatelství je vést žáky k získávání teoretických poznatků a praktických dovedností v péči o zdraví, prevenci poškození zdraví a ošetřování klientů. Důraz je kladen na vytváření sociálních dovedností a postojů žáků vyplývajících z holistického pojetí osobnosti klienta, z problematiky multikulturního přístupu ke klientovi.

Žáci jsou vzděláváni v základech teorie ošetřovatelského procesu, který je předpokladem pro poskytování individualizované ošetřovatelské péče.

Předmět ošetřovatelství je zařazen do prvního a druhého ročníku tohoto oboru. Jedná se o maturitní předmět.

Učební osnova	Ošetřovatelství/cvičení				
Ročník	I	II	III	IV	Celkem
Počet týdenních vyučovacích hodin	4	6	0	0	10

Didaktické pojetí výuky

Předmět ošetřovatelství je teoreticko-praktický předmět. Teoretická část se propojuje s praktickými cvičeními. V předmětu se navazuje na znalosti ze somatologie a souběžně z klinické propedeutiky, psychologie i z přírodovědných předmětů. Proto je nezbytné spolupracovat s vyučujícími těchto předmětů. Výuka je organizována v odborné i v klasické učebně. Aby bylo možné zvládat jednotlivé dovednosti na takové úrovni, která je žádoucí pro vstup do nemocničního prostředí a kontakt s klienty, dělí se třída při výuce na skupiny.

Při výuce se dbá na bezpečnost a ochranu zdraví při práci, je věnována pozornost osvojování bezpečných pracovních postupů. Na výuku ošetřovatelství se navazuje v

předmětech ošetřovatelství v chirurgii, ošetřovatelství ve vnitřním lékařství, ošetřovatelství ve vybraných klinických oborech a ošetřování nemocných.

Preferované strategie výuky

Při výuce se využívají vhodné didaktické pomůcky. Výuka je realizována prostřednictvím výkladu, který učitel doplňuje praktickými ukázkami a praktickým procvičováním odborných výkonů. Je vhodné např. formou referátů využít samostatné práce žáků s dostupnými informačními zdroji (odborná literatura, internet). Také je možné využívat životních zkušeností žáků (pobyt v nemocnici, příznaky nemoci atd.). Dále je vhodné při výuce využívat např. exkurze (ošetřovací jednotka, rehabilitace, transfuzní stanice, centrální sterilizace atd.). Pro plnění požadovaných klíčových kompetencí je žádoucí uplatňovat různé aktivizační metody, které zvyšují motivaci žáků a kladně ovlivňují jejich vztah k učení a konkrétnímu vyučovacímu předmětu. Je to především metoda projektového vyučování nebo týmové práce. Je možné, aby si téma žáci volili sami, pracovali v týmu. Podmínkou je teoretická a praktická část, výsledky jsou prezentovány např. prezentací PowerPoint. Mohou se zařadit i projektové hodiny.

Způsoby hodnocení žáků

Žáci jsou hodnoceni v souladu s platným klasifikačním řádem školy. Při hodnocení písemných testů, ústního a praktického zkoušení se využívá klasifikační stupnice. Slovní hodnocení, sebehodnocení a kolektivní hodnocení se uskutečňuje při práci v týmu a při řízené diskusi na určité téma. Při písemném a ústním zkoušení je kladen důraz na porozumění učivu. Při hodnocení projektu je pak např. posuzována i schopnost spolupracovat v týmu, časové rozvržení práce, komunikační dovednosti atd. Při hodnocení žáků se přihlíží k jejich aktivitě a zvládnutí nejen poznatků, ale také požadovaných dovedností.

Přínos předmětu k rozvoji kompetencí a průřezových témat

Rozvíjené klíčové kompetence

Kompetence k učení:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn., že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn., že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn., že absolventi by měli:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislostí;
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat,
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;

- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn., že absolventi by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn., že absolventi by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady;
- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků.

Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- správně používat a převádět běžné jednotky;
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru;
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymežit, popsat a správně využít pro dané řešení;
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn. že absolvent:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života;
- digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby nebo pracovní prostředí a nástroje;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
- navrhuje prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie či jejich části; dokáže poradit ostatním s běžnými technickými problémy;
- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy;
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Odborné kompetence

Poskytovat nebo zajišťovat bez odborného dohledu a bez indikace a v souladu s diagnózou stanovenou lékařem nebo zubním lékařem základní ošetrovatelskou péči a podílet se pod odborným dohledem nebo přímým vedením všeobecné sestry, dětské sestry nebo porodní asistentky na poskytování specializované nebo vysoce specializované ošetrovatelské péče. Tzn., aby absolventi byli schopni zejména:

- poskytovat ošetrovatelskou péči v souladu s danými postupy, právními předpisy a standardy;
- sledovat a zaznamenávat fyziologické funkce pacienta za použití zdravotnických prostředků, jeho fyzický a psychický stav a schopnost příjmu potravin;
- provádět komplexní hygienickou péči, včetně prevence proleženin a opruzenin, sledovat poruchy celistvosti kůže;

- rozdělovat stravu pacientům podle diet a dbát na jejich dodržování, dohlížet na dodržování pitného režimu, sledovat bilanci tekutin pečovat o vyprazdňování;
- aplikovat zábaly, obklady, léčivé koupele, teplé a studené procedury;
- provádět sociální aktivizaci zejména v rámci péče o seniory;
- pečovat o zajištění psychické pohody pacienta, pocitu jistoty, bezpečí a sociálního kontaktu;
- vykonávat činnosti při zajištění herních aktivit dětí;
- provádět ve spolupráci s fyzioterapeutem, ergoterapeutem, všeobecnou sestrou, dětskou sestrou a porodní asistentkou rehabilitační ošetřovatelství včetně metod bazální stimulace;
- pečovat o močové katetry pacientů starších 3 let (péči o močové katetry se rozumí zejména hygiena genitálu, dezinfekce katetru, výměna močového sáčku);
- ošetřovat periferní žilní vstupy;
- zajišťovat činnosti spojené s přijetím, přemístováním a propuštěním pacientů;
- poskytovat a zajišťovat psychickou podporu umírajícím a jejich blízkým a po stanovení smrti lékařem zajišťovat péči o tělo zemřelého a činnosti spojené s úmrtím pacienta;
- vykonávat v rozsahu své odborné způsobilosti činnosti při přejímání, kontrole, manipulaci a uložení léčivých prostředků a činnosti při přejímání, kontrole, manipulaci a uložení zdravotnických prostředků vč. prádla, jejich dezinfekci a sterilizaci a zajišťování jejich dostatečné zásoby;
- vykonávat činnosti při stálé připravenosti pracoviště včetně jeho vybavení a funkčnosti zdravotnických prostředků;
- při všech činnostech dbát na dodržování hygienicko-epidemiologického režimu v souladu s právními předpisy;
- provádět zápisy do zdravotnické dokumentace a vykonávat administrativní činnosti související s poskytováním zdravotní péče, pracovat s informačním systémem pracoviště;
- poskytovat pacientovi informace v souladu se svou odbornou způsobilostí a pokyny lékaře, dbát na ochranu osobních údajů;
- motivovat a edukovat jednotlivce, rodiny a skupiny osob k přijetí zdravého životního stylu a k péči o sebe;
- při komunikaci s pacienty a dalšími osobami jednat v souladu se společenskými pravidly a profesní etikou, zohledňovat jejich osobnostní, sociální a kulturní specifika; zvládat základní komunikaci s pacienty v cizím jazyce;
- spolupracovat v rozsahu své odborné způsobilosti při řešení následků mimořádné události nebo krizové situace, poskytnout neodkladnou první pomoc;
- pracovat jako člen zdravotnického týmu, dbát na dodržování pracovněprávních norem a interních předpisů zařízení.

Vykonávat bez odborného dohledu na základě indikace lékaře nebo zubního lékaře jednoduché výkony při poskytování zdravotní péče. Tzn., aby absolventi byli schopni zejména:

- podávat léčivé přípravky s výjimkou radiofarmak v rozsahu stanoveném vyhláškou č. 55/2011 Sb., odst. 2 a), ve znění pozdějších předpisů,
- provádět odsávání sekretů z horních cest dýchacích u pacientů při vědomí starších 10 let a zajišťovat jejich průchodnost;

- zavádět a udržovat inhalační a kyslíkovou terapii, odebírat kapilární a žilní krev a jiný biologický materiál;
- provádět vyšetření biologického materiálu získaného neinvazivní cestou a kapilární krve;
- provádět ošetření nekomplikovaných chronických ran, ošetřovat stomie;
- podávat potraviny pro zvláštní lékařské účely.

Pod odborným dohledem zubního lékaře zpracovávat dentální materiály v ordinaci a vykonávat činnost zubní instrumentářky.

Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci. Tzn., aby absolventi:

- chápali bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i spolupracovníků (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. pacientů, klientů, návštěvníků) i jako součást řízení jakosti a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu jakosti podle příslušných norem;
- znali a dodržovali základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence;
- osvojili si zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci s přístroji a u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeji apod.), rozpoznali možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a byli schopni zajistit odstranění závad a možných rizik;
- znali systém péče o zdraví pracujících (včetně preventivní péče, uměli uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce).

Usilovat o nejvyšší kvalitu své práce a zdravotních služeb Tzn., aby absolventi:

- chápali kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména pracoviště, tj. zdravotnického nebo sociálního zařízení;
- dodržovali stanovené normy (standardy) a předpisy související se systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti;
- dbali na zabezpečování parametrů (standardů) kvality poskytovaných služeb,
- zohledňovali požadavky pacientů a jiných klientů.

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje. Tzn., aby absolventi:

- znali význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení;
- zvažovali při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) také možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady;
- efektivně hospodařili s finančními prostředky;
- nakládali se zdravotnickými prostředky i materiálem, energiemi, odpady, vodou a jinými pracovními prostředky ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

Průřezová témata:

Ročník	Rozvíjená průřezová témata
1.	<p>Práce - význam celoživotního učení jako požadavku pro osobní růst a udržení konkurenceschopnosti a profesní restart;</p> <p>Práce - pracovní uplatnění po absolvování příslušného oboru vzdělání včetně alternativních možností</p> <p>Digi - využívali digitální technologie k vlastnímu vzdělávání a osobnímu rozvoji; budovali si osobní vzdělávací prostředí;</p> <p>Digi - vyjadřovali se za pomoci digitálních prostředků a vytvářeli a upravovali vlastní digitální obsah v různých formátech;</p> <p>Digi - sdíleli prostřednictvím digitálních technologií data, informace a obsah s ostatními;</p> <p>Digi - při interakcích v digitálním prostředí respektovali pravidla chování a jednali eticky, respektovali kulturní rozmanitost;</p>
2.	<p>Práce - význam celoživotního učení jako požadavku pro osobní růst a udržení konkurenceschopnosti a profesní restart;</p> <p>Digi - získávali data, informace a obsah z různých zdrojů v digitálním prostředí; při vyhledávání používali různé strategie; získaná data a informace kriticky hodnotili, posuzovali jejich spolehlivost a úplnost;</p> <p>Digi - využívali digitální technologie k vlastnímu vzdělávání a osobnímu rozvoji; budovali si osobní vzdělávací prostředí;</p> <p>Digi - orientovali se v aktuálním dění v oblasti kybernetické bezpečnosti;</p>
3.	
4.	

Rozvíjené mezipředmětové vztahy

V předmětu ošetřovatelství se uplatňují mezipředmětové vztahy k předmětům první pomoc v ošetřovatelství, ošetřovatelství v chirurgii, ošetřovatelství ve vnitřním lékařství, ošetřovatelství ve vybraných klinických oborech, ošetřování nemocných, somatologie, patologie, klinická propedeutika, občanská nauka, chemie, fyzika, matematika, jazyk český, jazyk anglický, jazyk německý, latinská terminologie, dějepis, biologie, psychologie a komunikace, výchova ke zdraví, základy epidemiologie a hygieny, informační a komunikační technologie.

Ošetřovatelství/cvičení – 1. ročník (132 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje základní druhy obvazového materiálu a vymezí jejich užití; - popíše základní techniky obvazování; - zvládá praktické provedení šátkových a obinadlových obvazů; 	<p>1. Obvazový materiál, obvazová technika</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy, pomůcky - obvazy – šátkové, prakové, náplast'ové, obinadlové, z pružného úpletu - imobilizační obvazy
<ul style="list-style-type: none"> - definuje pojem dezinfekce, sterilizace, nozokomiální nákazy, bariérová ošetřovatelská péče, uvede zásady hygieny rukou - vysvětlí postupy prevence nozokomiálních infekcí, význam dekontaminace pomůcek; - vyjmenuje zásady při zacházení se sterilním materiálem; 	<p>2. Péče o pomůcky</p> <ul style="list-style-type: none"> - nozokomiální infekce - dekontaminace - dezinfekce - sterilizace - zásady při zacházení se sterilním materiálem
<ul style="list-style-type: none"> - popíše různé druhy nemocničních lůžek, jejich vybavení, pomůcky doplňující lůžko, pomocná zařízení lůžka; - provede úpravu lůžka a použije pomůcky podle potřeb nemocných; - uvede léčebné a vyšetřovací polohy nemocného; - zvládá praktické provedení základních poloh a jejich změn 	<p>3. Péče lůžko</p> <ul style="list-style-type: none"> - typy, vybavení, pomůcky doplňující lůžko, pomocná zařízení lůžka - úprava bez a s nemocným - polohy – léčebné, vyšetřovací - změny poloh – posazování, posouvání, obracení, přenášení
<ul style="list-style-type: none"> - uvede význam hygienické péče - provádí správně komplexní hygienickou péči u nemocných s různým stupněm sebepéče a soběstačnosti - vyjmenuje zásady při hygienické péči, péči o dutinu ústní, vyprazdňování a inkontinenci; - charakterizuje dekubity a opruzeniny podle doporučených hodnotících škál; - používá vhodné postupy, zdravotnické prostředky a pomůcky při prevenci dekubitů a opruzenin; 	<p>4. Hygienická péče</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam, osobní a ložní prádlo - hygienické návyky - osobní hygiena u dětí a dospělých - péče o dutinu ústní - hygiena při vyprazdňování a inkontinenci - vážení nemocných, hygienické záznamy - proleženiny a opruzeniny – příčiny, vznik, projevy, místa výskytu, prevence
<ul style="list-style-type: none"> - definuje zásady racionální výživy; - stanoví nutriční skóre a orientuje se v dietním systému; 	<p>5. Výživa nemocných</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady racionální výživy, návyky, stolování, nutriční skóre

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - rozděluje stravu nemocných podle diet a dbá na jejich dodržování; - sleduje bilanci tekutin; - pozoruje a zaznamenává fyzický a psychický stav nemocných a zaznamenává schopnost příjmu potravy; - popíše postup podávání stravy nemocných podle stupně sebek péče; - vysvětlí, co jsou potraviny pro zvláštní účely, uvede jejich rozdělení a používání; 	<ul style="list-style-type: none"> - dietní systém - objednávání stravy, přeprava - podávání stravy dle stupně sebek péče - příprava stravy a krmení kojence - alternativní postupy výživy nemocných

Ošetrovatelství – 2. ročník (198 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> – definuje fyziologické a patologické hodnoty fyziologických funkcí; – orientuje se v odchylkách fyziologických funkcí od normy vzhledem k věku pacienta; – vyjmenuje pomůcky pro sledování fyziologických funkcí; – sleduje a změří fyziologické funkce, provádí záznam fyziologických funkcí do zdravotnické dokumentace; – pečuje o močové katétry nemocných starších 3 let; – pečuje o vyprazdňování 	<p>6. Fyziologické funkce (FF)</p> <ul style="list-style-type: none"> – měření, vážení nemocných – tělesná teplota – dech – puls – krevní tlak – záznamy naměřených fyziologických funkcí – subjektivní a objektivní příznaky nemoci – vyprazdňování močového měchýře – diuréza, hustota moči, bilance tekutin, patologické změny, záznamy – cévkování, permanentní cévky, výplach močového měchýře – vyprazdňování střeva – patologické změny, záznamy – klyzma – druhy, pomůcky, způsoby aplikace
<ul style="list-style-type: none"> – popíše formy a postupy podávání a aplikace léků, požadavky na bezpečnost práce a případná rizika; – orientuje se v lékových formách a způsobech podávání léků; – orientuje se v odborné terminologii týkající se problematiky podávání léků; – vyjmenuje zásady pro podávání léků různými způsoby; – popíše požadavky na uložení a manipulaci s léky; – ošetřuje periferní žilní vstupy; – zavádí a udržuje inhalační a kyslíkovou terapii; – provádí odsávání sekretů z horních cest dýchacích u nemocných při vědomí starších 10 let; – uvede, které způsoby podávání léčivých látek nemůže praktická sestra podle vyhlášky č. 55/2011 Sb. provádět (391/2017) 	<p>7. Podávání léků</p> <ul style="list-style-type: none"> – formy léků, označení, objednávání, hospodaření, opiáty – účinek léků, reakce organismu na léky, kumulace léků – způsoby aplikace léků – aplikace léků ústy, do dýchacích cest, konečníku, na kůži, do spojivkového vaku, ucha, na nosní sliznici; – aplikace léků injekčně – infúze, transfúze
<ul style="list-style-type: none"> – definuje pojem biologický materiál a vysvětlí účel jeho odběru; – interpretuje postupy odběru jednotlivých druhů biologického materiálu; 	<p>8. Odběr biologického materiálu</p> <ul style="list-style-type: none"> – obecné zásady, způsoby vyšetření, bezpečnost, záznamy, označení biologického materiálu – odběr moči

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základních odběrech biologického materiálu; - odebírá kapilární a žilní krev a jiný biologický materiál; - provádí vyšetření biologického materiálu získaného neinvazivní cestou a kapilární krve; - objasní specifika odběru biologického materiálu u dětí; - uvede a dodržuje zásady a BOZP při odběru a vyšetření biologického materiálu; 	<ul style="list-style-type: none"> - odběr krve – technika, dokumentace - odběr moči - odběr sputa, zvratků, zbytků potravin, výtěry, stěry, bioptické a cytologické vyšetření - odběr žaludečního a duodenálního obsahu - výplach žaludku
<ul style="list-style-type: none"> - definuje pojem punkce; - popíše druhy punkcí, zná problematiku punkcí; - dodržuje zásady přípravy pacienta před punkcí; - dokáže připravit pomůcky k punkcím a zvládne asistenci u punkcí; 	<p>9. Punkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy, zásady - ošetření nemocného před, během a po vyšetření
<ul style="list-style-type: none"> - popíše základní chirurgické nástroje, šicí materiál a druhy drénů a drenáží; - vysvětlí odlišnost vybavení převazového vozíku na aseptickém a septickém oddělení; - je schopen připravit pomůcky k převazu rány; - dodržuje postupy při ošetřování ran, používá vhodné zdravotnické prostředky a pomůcky; - ošetřuje nekomplikované chronické rány a stomie 	<p>10. Chirurgické výkony</p> <ul style="list-style-type: none"> - chirurgické nástroje, šicí materiál - drény, drenáže - převazový vozík - převazování ran, asistence - stomie - menší chirurgické výkony - příprava sterilního stolku - mytí a oblékání k operaci
<ul style="list-style-type: none"> - objasní význam rehabilitačního ošetřovatelství; - orientuje se v základních metodách rehabilitace; - vysvětlí prevenci vzniku imobilizačního syndromu; - popíše postup a správně provádí polohování, posazování, základní pasivní, dechová a kondiční cvičení s cílem zvyšování soběstačnosti pacienta a metody bazální stimulace; - popíše tradiční balneologické procedury; - aplikuje zábaly, obklady, léčivé koupele, teplé a studené procedury; 	<p>11. Léčebná rehabilitace</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam, metody, účinek na organismus - účinky a způsoby aplikace tepla a chladu - kondiční cvičení, polohování - léčebná tělesná výchova - fyzikální terapie - bazální stimulace

Název instituce	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou
Adresa instituce:	Dvořákova 4, Žďár nad Sázavou, 591 01
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Název ŠVP	Praktická sestra
Kód a název oboru	53-41-M/03 Praktická sestra
Stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Forma studia	Denní
Datum platnosti	1. 9. 2025

První pomoc v ošetřovatelství

Pro obor: 53-41-M/03 Praktická sestra

Celkový počet vyučovacích hodin za studium: 1 (33)

Platnost učební osnovy: od 1.9.2025 počínaje 1. ročníkem

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl

Obecným cílem předmětu je:

Seznámení a vytváření vědomostí a znalostí o předlékařské první pomoci, o fungování integrovaného záchranného systému, o intenzivní nemocniční péči.

Naučit žáky správně a pohotově reagovat při náhlém ohrožení zdraví jak v terénu, tak v nemocnici, s použitím pomůcek i bez nich, při respektování zásad bezpečného chování.

Umět adekvátně reagovat při mimořádných událostech (hromadném neštěstí, živelných pohromách, teroristických útocích...).

Vést žáky k osvojení etických aspektů první pomoci a k získání vlastností záchránce.

Pěstovat v žácích potřebu získávat informace o novinkách v první pomoci

Učební osnova	První pomoc v ošetřovatelství				
	I	II	III	IV	Celkem
Počet týdenních vyučovacích hodin	1	0	0	0	1

Didaktické pojetí výuky

Předmět první pomoc je teoreticko-praktický předmět. Teoretická část se propojuje s praktickými cvičeními. V předmětu se navazuje na znalosti ze somatologie a souběžně z klinické propedeutiky, psychologie i z přírodovědných předmětů a IKT. Proto je nezbytné spolupracovat s vyučujícími těchto předmětů. Výuka je organizována v odborné i v

klasické učebně. Aby bylo možné zvládat jednotlivé dovednosti na takové úrovni, která je žádoucí pro laickou první pomoc.

Při výuce se dbá na bezpečnost a ochranu zdraví při práci, je věnována pozornost osvojování bezpečných pracovních postupů. Na výuku první pomoci se navazuje v předmětech ošetřovatelství, v ošetřování nemocných, v klinické propedeutice.

Preferované strategie výuky

Při výuce se využívají vhodné didaktické pomůcky. Výuka je realizována prostřednictvím výkladu, který učitel doplňuje praktickými ukázkami a praktickým procvičováním při modelových situacích. Je vhodné např. formou referátů využít samostatné práce žáků s dostupnými informačními zdroji (odborná literatura, internet). Velký důraz je kladen na praktické procvičování jednotlivých postupů a na zařazování aktivizačních metod jako např. dialog, diskuse, skupinová práce. Také je možné využívat životních zkušeností žáků (vlastní úrazy, příběhy z okolí atd.). Dále je vhodné při výuce využívat např. exkurze (dispečink ZS, stanoviště IZS atd.). Pro plnění požadovaných klíčových kompetencí je žádoucí uplatňovat různé aktivizační metody, které zvyšují motivaci žáků a kladně ovlivňují jejich vztah k učení a konkrétnímu vyučovacímu předmětu. Je to především metoda projektového vyučování nebo týmové práce. Je možné, aby si téma žáci volili sami, pracovali v týmu. Podmínkou je teoretická a praktická část, výsledky jsou prezentovány např. prezentací PowerPoint. Mohou se zařadit i projektové hodiny.

Způsobu hodnocení žáků

Žáci jsou hodnoceni v souladu s platným klasifikačním řádem školy. Při hodnocení písemných testů, ústního a praktického zkoušení se využívá klasifikační stupnice. Slovní hodnocení, sebehodnocení a kolektivní hodnocení se uskutečňuje při práci v týmu a při řízené diskusi na určité téma, při řešení modelové situace. Při písemném a ústním zkoušení je kladen důraz na porozumění učivu. Při hodnocení projektu je pak např. posuzována i schopnost spolupracovat v týmu, časové rozvržení práce, komunikační dovednosti atd. Při hodnocení žáků se přihlíží k jejich aktivitě a zvládnutí nejen poznatků, ale také požadovaných dovedností.

Přínos předmětu k rozvoji kompetencí a průřezových témat

Rozvíjené klíčové kompetence

Kompetence k učení:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího

vzdělávání, tzn., že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;

- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn., že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí nejméně v jednom cizím jazyce;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění podle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě);
- chápat výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, být motivováni k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení.

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn., že absolventi by měli:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;

- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislostí;
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraveni řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotní;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn., že absolventi by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě;
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn., že absolventi by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady;
- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle;
- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků;
- rozumět podstatě a principům podnikání, mít představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání; dokázat vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi.

Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni funkčně využívat

matematické dovednosti v různých životních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- správně používat a převádět běžné jednotky;
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru;
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení;
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);
- aplikovat znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru;
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn. že absolvent:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života;
- digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby nebo pracovní prostředí a nástroje;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;

- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
- navrhuje prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie či jejich části; dokáže poradit ostatním s běžnými technickými problémy;
- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy;
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Průřezová témata:

Ročník	Rozvíjená průřezová témata
1.	Digi - využívali digitální technologie k vlastnímu vzdělávání a osobnímu rozvoji;
2.	
3.	
4.	

Rozvíjené mezipředmětové vztahy

V předmětu se navazuje na znalosti ze somatologie a souběžně z klinické propedeutiky, psychologie i z přírodovědných předmětů a IKT.

První pomoc v ošetrovatelství – 1. ročník (33 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná základní pojmy vztahující se k PP a adekvátně je používá; - rozumí IZS, dokáže komunikovat v systému a zná své postavení v něm; - zná linky tísňového volání; - 	<p>1. Úvod do předmětu</p> <ul style="list-style-type: none"> - definice základních pojmů - integrovaný záchranný systém (IZS), základní složky, kompetence, způsoby aktivace IZS - vlastnosti zachránce - význam první pomoci (PP)
<ul style="list-style-type: none"> - umí získat a zaznamenat základní informace o vzniklé situaci, charakteru zranění a dokáže je předat IZS; - objasní postup vyšetření zraněných a zná pravidla osobní bezpečnosti zachránce 	<p>2. Jednotný postup poskytování PP</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace na místě nehody, posouzení závažnosti situace, třídění raněných - hromadná neštěstí - zjišťování základních informací, záznam, předávání informací - jednotný postup poskytování PP - nácvik postupu po vyšetřování a předávání informací - osobní bezpečnost zachránce
<ul style="list-style-type: none"> - popíše základní vybavení domácí lékárny, autolékárny, lékárny pro ozdravné pobyty; - uvede, kde se nachází školní lékárna, jak je vybavena a jaké jsou zásady manipulace s ní 	<p>3. Příruční lékárna</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní vybavení a využití obsahu lékárny v domácnosti - uložení a kontrola lékárny v domácnosti a na pracovišti - autolékárna, lékárna pro ozdravné pobyty dětí - význam příruční lékárny
<ul style="list-style-type: none"> - popíše pravidla pro vyprošťování a přenášení zraněných jednou nebo více osobami; - umí nemocného uložit do správné polohy, vyšetřit a ošetřit zraněného a danou polohu zdůvodnit; - zná a správně používá odsunové prostředky a dodržuje zásady BOZP 	<p>4. Polohování a transport</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravidla a způsoby vyprošťování postižených - základní polohy při vyšetřování a ošetřování zraněných, jejich indikace - zásady odsunu zraněných - odsunové prostředky, techniky odsunu a přenášení postižených jednou nebo více osobami - nácvik naléhavých situací

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí pojmu neodkladná resuscitace, dokáže zjistit příčiny nedostatečného dýchání, neprůchodnosti DC, zástavy dechu; - rozpozná zástavu krevního oběhu; - umí použít všech dostupných pomůcek PP jak v terénu, tak v nemocničním prostředí; - zná prostředky osobní ochrany při poskytování PP; - umí zahájit KPR; - je si vědom osobní zodpovědnosti za provedení PP 	<p>5. Neodkladná resuscitace</p> <ul style="list-style-type: none"> - poruchy průchodnosti dýchacích cest (u dětí a dospělých) - zástava krevního oběhu (u dětí a dospělých) - etické aspekty neodkladné resuscitace - pomůcky k osobní ochraně a rozšířené neodkladné resuscitaci - nácvik a provedení modelových situací
<ul style="list-style-type: none"> - umí vyšetřit postiženého v bezvědomí, rozpozná příčiny a příznaky porušeného vědomí; - rozliší stupeň poruchy vědomí; - rozpozná kolaps a umí poskytnout PP při kolapsu a CMP. Je si vědom významu stálého dohledu u postižených 	<p>6. Bezvědomí</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyšetření stavu vědomí, určení poruchy vědomí (kvantitativní, kvalitativní) - vyšetření postiženého v bezvědomí - sledování stavu, záznam informací, transport zraněných v bezvědomí - PP při kolapsu - PP při CMP - nácvik ošetření, modelové situace
<ul style="list-style-type: none"> - zná příčiny a příznaky šoku, způsoby ošetření a nutnosti sledování nemocného; - umí používat vhodná preventivní protišoková opatření. Dokáže zajistit bezpečnost postiženého v křečovém stavu 	<p>7. Šok, křečové stavy</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy, příčiny a příznaky šoku a následné změny v organismu - PP u šokových stavů, preventivní protišoková opatření - křeče a křečové stavy - nácvik modelové situace
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná typ krvácení a používá vhodný postup při stavění jednotlivých druhů krvácení; - zná možné komplikace při krvácení; - dodržuje zásady BOZP s ohledem na riziko přenosu infekčních chorob při krvácení; - rozliší jednotlivé typy ran a poranění; - správně aplikuje jednotlivý postup při ošetření nemocného; - užívá vhodné prostředky obvazové techniky; - dodržuje zásady asepse, antisepse, sterility a BOZP 	<p>8. Krvácení a rány</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy krvácení - jednotný postup při poskytování PP u zevního krvácení - rozpoznání a poskytnutí PP při vnitřním krvácení a krvácení z tělních otvorů nácvik ošetření, modelové situace - druhy ran a poranění - zásady ošetřování jednotlivých typů ran, pomůcky, nácvik ošetření, modelové situace

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - objasní příčiny, příznaky a možné komplikace při poranění břicha a pánve; - poskytne PP při uzavřených i otevřených poranění břicha a pánve uvědomuje si rizika a komplikace spojené s poranění břicha a pánve; - popíše příčiny, příznaky a komplikace při poranění kostí a kloubů; - ošetří nemocného se zlomeninou a uvědomuje si rizika spojená s nevhodným způsobem ošetření. 	<p>9. Poranění kostí, kloubů, pánve</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika, příčiny, rozdělení, obecný postup při poskytování PP - ošetření poraněného se zlomeninou lopatky, klíční kosti a předloktí, drobných kostí ruky a zápěstí, vymknutí kloubů na HKK - ošetření poraněného se zlomeninou stehenní kosti, kosti bérce, hlezna a nohy, vymknutí kloubů na DKK - ošetření poraněného se zlomeninou pánve - nácvik ošetření, modelové situace
<ul style="list-style-type: none"> - popíše příčiny, příznaky, možné komplikace při poranění hlavy a CNS; - umí poskytnout PP při poranění hlavy a CNS a ošetřit raněného; - uvědomuje si význam ochrany hlavy a CNS v různých situacích 	<p>10. Poranění hlavy, CNS</p> <ul style="list-style-type: none"> - mechanismy vzniku poranění, rozdělení, klinické projevy, nejčastější komplikace, zásady poskytování PP - nácvik ošetření, modelové situace
<ul style="list-style-type: none"> - objasní příčiny, příznaky a možné komplikace při poranění páteře a míchy; - umí poskytnout PP u těchto poranění a je si vědoma komplikací v případě nevhodně zvoleného postupu; - uvědomuje si význam prevence těchto úrazů 	<p>11. Poranění páteře, míchy</p> <ul style="list-style-type: none"> - mechanismus vzniku poranění, příznaky, nejčastější komplikace, zásady poskytování PP u poranění páteře, otevřených poranění páteře - nácvik ošetření, modelové situace
<ul style="list-style-type: none"> - popíše příčiny, druhy a příznaky poraněného hrudníku; - umí zvolit vhodný postup při poskytování PP 	<p>12. Poranění hrudníku</p> <ul style="list-style-type: none"> - příčiny poranění, závažnost a rozdělení poranění, příznaky poranění hrudníku, PP - nácvik ošetření, modelové situace
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná podle klinických příznaků možné poranění orgánů dutiny břišní; - zvládne poskytnout adekvátní PP 	<p>13. PP při poranění břicha</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdělení poranění, příznaky a diferenciací poranění, poskytnutí PP - nácvik ošetření, modelové situace
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná dle klinických příznaků jednotlivá poranění; - zná úrazové mechanismy a předpokládaná poranění; - umí poskytnout PP u jednotlivých poranění; - zná závažnost a prognózu polytraumatu 	<p>14. Polytrauma, dopravní úrazy a náhlé zdravotní příhody</p> <ul style="list-style-type: none"> - příčiny úrazu - poranění při hromadném zasažení obyvatel - poranění bezpečnostními pásy a airbagy - tlaková poranění (crush a blast syndrom) - postup ošetření

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná podle klinických projevů různé druhy otrav; - zná postup poskytnutí PP při otravách u nemocných při vědomí, v bezvědomí - umí vyvolat zvracení; - uvědomuje si nebezpečí vzniku závislosti při užívání návykových látek 	15. Otravy <ul style="list-style-type: none"> - druhy nejčastějších otrav - PP při akutních otravách spojených s bezvědomím a při zachovaném vědomí - nácvik ošetření, modelové situace
<ul style="list-style-type: none"> - dokáže rozpoznat druh, stupeň, rozsah a závažnost poranění; - umí poskytnout PP při popálení, úpalu, úžehu, při poleptání, úrazu el. proudem, při působení chladu a jejich možné komplikace; - dodržuje zásady BOZP 	16. Poškození teplem, chladem, el. proudem <ul style="list-style-type: none"> - druhy poškození, stanovení druhu a rozsahu poškození, PP - bezpečnost a ochrana zdraví při poskytování PP při úrazu elektrických proudem a chemickými látkami - nácvik ošetření, modelové situace
<ul style="list-style-type: none"> - popíše příznaky a komplikace při akutních stavech v gynekologii a v těhotenství; - poskytne PP při náhlých stavech v gynekologii a v porodnictví; - ošetří rodičku i novorozence v mimořádných podmínkách 	17. Porod a akutní stavy v gynekologii <ul style="list-style-type: none"> - krvácení, křeče, neočekávaný či překotný porod - zásady PP při náhlých stavech u těhotných žen v mimořádných podmínkách - nácvik ošetření, modelové situace
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná podle základních příznaků IM; - zvládne poskytnout adekvátní PP; - rozpozná podle klinických příznaků CMP; - poskytne adekvátní PP 	18. Stavy bezprostředně ohrožující život <ul style="list-style-type: none"> - PP při infarktu myokardu, CMP
<ul style="list-style-type: none"> - dokáže vymezit pojem mimořádná událost; - zná obecné zásady pro případ ohrožení, varovné signály a obsah pohotovostního zavazadla; - zvládne zásady evakuace; - uvědomuje si nezbytná opatření při havárii s únikem chemických látek, radioaktivních látek, při živelných pohromách, zásahu biologickými zbraněmi, živelných pohromách. 	19. PP při mimořádných událostech

Název instituce	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou
Adresa instituce:	Dvořákova 4, Žďár nad Sázavou, 591 01
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Název ŠVP	Praktická sestra
Kód a název oboru	53-41-M/03 Praktická sestra
Stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Forma studia	Denní
Datum platnosti	1. 9. 2025

Ošetřovatelství v chirurgii

Pro obor: 53-41-M/03 Praktická sestra

Celkový počet vyučovacích hodin za studium: 3 (94)

Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl předmětu

Obecným cílem předmětu ošetřovatelství v chirurgii je vést žáky k získávání teoretických poznatků a praktických dovedností v péči o zdraví, prevenci poškození zdraví a ošetřování klientů. Důraz je kladen na vytváření sociálních dovedností a postojů žáků vyplývajících z holistického pojetí osobnosti klienta, z problematiky multikulturního přístupu ke klientovi.

Žáci jsou vzděláváni v základech teorie ošetřovatelského procesu, který je předpokladem pro poskytování individualizované ošetřovatelské péče.

Učební osnova	Ošetřovatelství v chirurgii				
Ročník	I	II	III	IV	Celkem
Počet týdenních vyučovacích hodin	0	0	2	1	3

Didaktické pojetí výuky

Předmět Ošetřovatelství v chirurgii navazuje na znalosti ze somatologie, latinského jazyka a souběžně z klinické propedeutiky, biologie, patologie, výchovy ke zdraví, ošetřovatelství, ošetřovatelství ve vnitřním lékařství, psychologie a komunikace i z přírodovědných předmětů. Proto je nezbytné spolupracovat s vyučujícími těchto předmětů. Výuka je realizována prostřednictvím výkladu, který učitel doplňuje ošetřovatelskými kazuistikami. Je vhodné např. formou referátů využít samostatné práce žáků s dostupnými informačními zdroji (odborná literatura, internet). Také je možné využívat životních zkušeností žáků (pobyt v nemocnici, příznaky nemoci atd.). Dále je vhodné při výuce využívat např. exkurze (na oddělení poskytující péči o chirurgicky nemocné). Pro plnění požadovaných klíčových kompetencí je žádoucí uplatňovat různé aktivizační metody, které zvyšují motivaci žáků a kladně ovlivňují jejich vztah k učení a konkrétnímu vyučovacímu předmětu. Je to především metoda projektového vyučování nebo týmové práce. Je možné, aby si téma studenti volili sami, pracovali v týmu.

Podmínkou je teoretická a praktická část, výsledky jsou prezentovány např. prezentací PowerPoint. Mohou se zařadit i projektové hodiny.

Na výuku ošetřovatelství v chirurgii se navazuje v předmětu Ošetřování nemocných.

Preferované strategie výuky

Mezi preferované strategie výuky patří interaktivní, skupinová a projektová výuka. Důraz je kladen na problémově orientované učení, diskusní metody, klinické simulace, využití mobilních aplikací. Student je veden k sebehodnocení, k empatii, k interdisciplinární spolupráci a samostatnosti.

Způsoby hodnocení žáků

Žáci jsou hodnoceni v souladu s platným klasifikačním řádem školy. Při hodnocení písemných testů, ústního a praktického zkoušení se využívá klasifikační stupnice. Slovní hodnocení, sebehodnocení a kolektivní hodnocení se uskutečňuje při práci v týmu a při řízené diskusi na určité téma. Při písemném a ústním zkoušení je kladen důraz na porozumění učivu. Při hodnocení projektu je pak např. posuzována i schopnost spolupracovat v týmu, časové rozvržení práce, komunikační dovednosti atd. Při hodnocení žáků se přihlíží k jejich aktivitě a zvládnutí nejen poznatků, ale také požadovaných dovedností. Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí.

Přínos předmětu k rozvoji kompetencí a průřezových témat

Rozvíjené klíčové kompetence

Kompetence k učení:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn., že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn., že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;

- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn., že absolventi by měli:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn., že absolventi by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn., že absolventi by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;

Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- správně používat a převádět běžné jednotky;
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru;
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení;
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn. že absolvent:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
-
- Odborné kompetence

Poskytovat nebo zajišťovat bez odborného dohledu a bez indikace a v souladu s diagnózou stanovenou lékařem nebo zubním lékařem základní ošetrovatelskou péči a podílet se pod odborným dohledem nebo přímým vedením všeobecné sestry, dětské sestry nebo porodní asistentky na poskytování specializované nebo vysoce specializované ošetrovatelské péče. Tzn., aby absolventi byli schopni zejména:

- poskytovat ošetrovatelskou péči v souladu s danými postupy, právními předpisy a standardy;

- provádět zápisy do zdravotnické dokumentace a vykonávat administrativní činnosti související s poskytováním zdravotní péče, pracovat s informačním systémem pracoviště;
- motivovat a edukovat jednotlivce, rodiny a skupiny osob k přijetí zdravého životního stylu a k péči o sebe;

Průřezová témata:

Ročník	Rozvíjená průřezová témata
1.	
2.	
3.	Digi - získávali data, informace a obsah z různých zdrojů v digitálním prostředí; při vyhledávání používali různé strategie; získaná data a informace kriticky hodnotili, posuzovali jejich spolehlivost a úplnost;
4.	Práce - nové formy a podmínky práce, pracovní mobilita, možnosti zaměstnání v zahraničí; Práce - pracovní uplatnění po absolvování příslušného oboru vzdělání včetně alternativních možností;

Rozvíjené mezipředmětové vztahy

V předmětu ošetřovatelství v chirurgii se uplatňují mezipředmětové vztahy k předmětům somatologie, jazyk anglický, jazyk německý, latinský jazyk, biologie, psychologie a komunikace, výchova ke zdraví, základy epidemiologie a hygieny, patologie, informační a komunikační technologie, ošetřovatelství ve vnitřním lékařství, ošetřovatelství ve vybraných klinických oborech, ošetřování nemocných.

Ošetrovatelství v chirurgii – 3. ročník (64 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje základní úseky práce a charakter práce praktické sestry na chirurgickém oddělení; - zná základní chirurgickou terminologii; - popíše jednotlivé typy ran a zná jejich ošetření a fáze hojení; - dokáže připravit pacienta na operační zákrok; - popíše sledování pacienta po operaci; - rozliší základní druhy anestézie; 	<p>1. Ošetřování pacienta na chirurgickém oddělení</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika oddělení a práce sestry - základní výkony v chirurgii - rány, rozdělení a hojení ran - předoperační příprava - anestézie - pooperační péče
<ul style="list-style-type: none"> - prokáže znalosti v péči o nemocné na ortopedii a traumatologii; 	<p>2. Ošetřování pacienta na traumatologii a ortopedii</p> <ul style="list-style-type: none"> - péče o nemocného se zlomeninou - péče o nemocného s poruchami vědomí - péče o nemocného s poraněním hlavy, - péče o nemocného po TEP, CKP
<ul style="list-style-type: none"> - prokáže znalosti v péči o nemocné na břišní chirurgii; 	<p>3. Ošetřování pacienta v břišní chirurgii</p> <ul style="list-style-type: none"> - péče o nemocného s náhlou příhodou břišní - péče o nemocného s appendicitis, - péče o nemocného s pankreatitis, - péče o nemocného s ileem, - péče o nemocného s kýlou, - péče o nemocného s cholelithiázou
<ul style="list-style-type: none"> - prokáže znalosti v péči o nemocné na urologii; 	<p>4. Ošetřování pacienta na urologii</p> <ul style="list-style-type: none"> - péče o nemocného s urolithiázou, - péče o nemocného s hypertrofií prostaty
<ul style="list-style-type: none"> - prokáže znalosti v péči o nemocné po operaci štítné žlázy; 	<p>5. Ošetřování pacienta po operaci štítné žlázy</p>

Ošetřovatelství v chirurgii – 4. ročník (30 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none">- Žák:- prokáže znalosti v péči o nemocné v cévní chirurgii;	6. Ošetřování pacienta v cévní chirurgii <ul style="list-style-type: none">- péče o nemocného s varixy dolních končetin- péče o nemocného s ICHDK- péče o nemocného po amputaci končetiny
<ul style="list-style-type: none">- prokáže znalosti v péči o onkologicky nemocné;	7. Ošetřování nemocného na onkologii <ul style="list-style-type: none">- péče o nemocného s karcinomem plic- péče o nemocného s karcinomem prsu- péče o nemocného s kolorektálním karcinomem- péče o ženu s nádory pohlavních orgánů- péče o nemocného s nádory trávicího traktu

Název instituce	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou
Adresa instituce:	Dvořákova 4, Žďár nad Sázavou, 591 01
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Název ŠVP	Praktická sestra
Kód a název oboru	53-41-M/03 Praktická sestra
Stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Forma studia	Denní
Datum platnosti	1. 9. 2025

Ošetřovatelství ve vnitřním lékařství

Pro obor: 53-41-M/03 Praktická sestra

Celkový počet vyučovacích hodin za studium: 5 (156)

Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl

Obecným cílem předmětu ošetřovatelství ve vnitřním lékařství je vést žáky k získávání teoretických poznatků v péči o zdraví, prevenci poškození zdraví a ošetřování klientů. Důraz je kladen na vytváření sociálních dovedností a postojů žáků vyplývajících z holistického pojetí osobnosti klienta, z problematiky multikulturního přístupu ke klientovi.

Žáci jsou vzděláváni v základech teorie ošetřovatelského procesu, který je předpokladem pro poskytování individualizované ošetřovatelské péče.

Učební osnova	Ošetřovatelství ve vnitřním lékařství				
	I	II	III	IV	Celkem
Počet týdenních vyučovacích hodin	0	0	3	2	5

Didaktické pojetí výuky

Předmět ošetřovatelství ve vnitřním lékařství je teoretický předmět. V předmětu se navazuje na znalosti ze somatologie, klinické propedeutiky, první pomoci, psychologie i z přírodovědných předmětů. Proto je nezbytné spolupracovat s vyučujícími těchto předmětů. Výuka je organizována v klasické učebně.

Preferované strategie výuky

Při výuce se využívají vhodné didaktické pomůcky. Výuka je realizována prostřednictvím výkladu. Je vhodné např. formou referátů využít samostatné práce žáků s dostupnými informačními zdroji (odborná literatura, internet). Také je možné využívat životních zkušeností žáků (pobyt v nemocnici, příznaky nemoci atd.). Dále je vhodné při výuce využívat např. exkurze. Pro plnění požadovaných klíčových kompetencí je žádoucí uplatňovat různé aktivizační metody, které zvyšují motivaci žáků a kladně ovlivňují jejich vztah k učení a konkrétnímu vyučovacímu předmětu. Je to především metoda

projektového vyučování nebo týmové práce. Je možné, aby si téma žáci volili sami, pracovali v týmu. Výsledky jsou prezentovány např. prezentací PowerPoint. Mohou se zařadit i projektové hodiny.

Způsoby hodnocení žáků

Žáci jsou hodnoceni v souladu s platným klasifikačním řádem školy. Při hodnocení písemných testů, ústního a praktického zkoušení se využívá klasifikační stupnice. Slovní hodnocení, sebehodnocení a kolektivní hodnocení se uskutečňuje při práci v týmu a při řízené diskusi na určité téma. Při písemném a ústním zkoušení je kladen důraz na porozumění učivu. Při hodnocení projektu je pak např. posuzována i schopnost spolupracovat v týmu, časové rozvržení práce, komunikační dovednosti atd. Při hodnocení žáků se přihlíží k jejich aktivitě a zvládnutí nejen poznatků, ale také požadovaných dovedností. Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí.

Přínos předmětu k rozvoji kompetencí a průřezových témat

Rozvíjené klíčové kompetence

Kompetence k učení:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn., že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn., že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování.
-

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn., že absolventi by měli:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislostí;
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat,
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.
-

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn., že absolventi by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn., že absolventi by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám.

Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- správně používat a převádět běžné jednotky;
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru;
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení;
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.).

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn. že absolvent:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života;

- digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby nebo pracovní prostředí a nástroje;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
- navrhuje prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie či jejich části; dokáže poradit ostatním s běžnými technickými problémy;
- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy;
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Průřezová témata:

Ročník	Rozvíjená průřezová témata
1.	
2.	
3.	<p>Práce - význam celoživotního učení jako požadavku pro osobní růst a udržení konkurenceschopnosti a profesní restart;</p> <p>Digi - chápali význam digitálních technologií pro sociální začleňování, pro osoby s hendikepem, pro kvalitu života;</p> <p>Digi - při využívání digitálních služeb nejen v online prostředí posuzovali jejich spolehlivost</p> <p>Digi - využívali digitální technologie k vlastnímu vzdělávání a osobnímu rozvoji; budovali si osobní vzdělávací prostředí;</p>
4.	<p>Práce - význam celoživotního učení jako požadavku pro osobní růst a udržení konkurenceschopnosti a profesní restart;</p> <p>Digi - využívali digitální technologie k vlastnímu vzdělávání a osobnímu rozvoji; budovali si osobní vzdělávací prostředí;</p> <p>Digi - při využívání digitálních služeb nejen v online prostředí posuzovali jejich spolehlivost</p>

Rozvíjené mezipředmětové vztahy

V předmětu ošetřovatelství se uplatňují mezipředmětové vztahy k předmětům občanská nauka, chemie, fyzika, matematika, jazyk český, jazyk anglický, jazyk německý latinská terminologie dějepis, somatologie, biologie, psychologie a komunikace, výchova ke zdraví, ošetřování nemocných, ošetřovatelství v chirurgii, základy epidemiologie a hygieny, informační a komunikační technologie.

Ošetrovatelství ve vnitřním lékařství– 3. ročník (96 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
Žák: – vyjmenuje možnosti domácí a sociální péče;	1. Práce v terénu a léčebných ústavech – úseky práce – domácí péče, sociální péče
– charakterizuje úseky práce a charakter práce praktické sestry na interním oddělení;	2. Ošetřování pacienta na interním oddělení – charakteristika práce na oddělení – vyšetřovací metody
– specifikuje zvláštnosti ošetrovatelské péče o seniory, chronicky nemocné, – prokáže znalosti v péči o mrtvé tělo;	3. Ošetřování pacienta na geriatrici – péče o staré a chronicky nemocné – péče o mrtvé tělo
– prokáže znalosti v péči o nemocné s chorobami dýchacích cest;	4. Ošetřování pacienta s onemocněním dýchacích cest – péče o nemocného s pneumonií – péče o nemocného s astma bronchiale – péče o nemocného s chronickou obstrukční plicní nemocí
– prokáže znalosti v péči o nemocné s chorobami oběhového systému;	5. Ošetřování pacienta s onemocněním oběhového systému – péče o nemocného s ICHS – péče o nemocného se selháním srdce – péče o nemocného s hypertenzí – péče o nemocného s onemocněním tepen (ICHDKK) – péče o nemocného s onemocněním žil (tromboflebitis, flebotrombosis) – péče o nemocného s TEN ad pulm
– prokáže znalosti v péči o nemocné s chorobami endokrinními; –	6. Ošetřování pacienta s chorobami endokrinními – péče o nemocného s diabetes mellitus – péče o nemocného s onemocněním štítné žlázy
– prokáže znalosti v péči o nemocné s chorobami zažívacího traktu; –	7. Ošetřování pacienta s chorobami zažívacího traktu – péče o nemocného s onemocnění žaludku a střev – péče o nemocného s jaterní cirhózou – péče o nemocného s akutní pankreatitis
– prokáže znalosti v péči o nemocné s chorobami krve; –	8. Ošetřování pacienta s chorobami krve – péče o nemocného s anémií – péče o nemocného s poruchami srážení krve

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - prokáže znalosti v péči o nemocné s nefrologickými chorobami; - 	<p>9. Ošetřování pacienta s nefrologickými chorobami</p> <ul style="list-style-type: none"> - péče o nemocného se zánětem ledvin - péče o nemocného se selháním ledvin (dialýza)
<ul style="list-style-type: none"> - prokáže znalosti v péči o nemocné s cévní mozkovou příhodou a epilepsií; - 	<p>10. Ošetřování pacienta na neurologii</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika oddělení - vyšetřovací metody - ošetřování nemocného s CMP - ošetřování nemocného s epilepsií

Ošetrovatelství ve vnitřním lékařství – 4. ročník (60 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">- vyjmenuje příznaky onkologických onemocnění;- reprodukuje možnosti terapie u onkologicky nemocných;- prokáže znalosti o péči o nemocné s vybranými onkologickými chorobami;	<p>11. Ošetrování nemocného na onkologii</p> <ul style="list-style-type: none">- specifika oddělení- rozdělení nádorů, diagnostika prevence,- jednotlivé způsoby terapie,- problémy pacientů- péče o pacienta s leukémií
<ul style="list-style-type: none">-- dokáže popsat členění psychiatrického oddělení a specifika práce na jednotlivých úsecích- prokáže znalosti o péči o nemocné s vybranými psychiatrickými chorobami;	<p>12. Ošetrování nemocného na psychiatrickém oddělení</p> <ul style="list-style-type: none">- charakteristika oddělení- vyšetřovací a léčebné metody- péče o nemocného se závislostí- péče o nemocného s demencí- péče o nemocného s poruchami nálady- péče o nemocného s psychotickým onemocněním- péče o nemocného s neurotickým onemocněním

Název instituce	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou
Adresa instituce:	Dvořákova 4, Žďár nad Sázavou, 591 01
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Název ŠVP	Praktická sestra
Kód a název oboru	53-41-M/03 Praktická sestra
Stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Forma studia	Denní
Datum platnosti	1. 9. 2025

Ošetřovatelství ve vybraných klinických oborech

Pro obor: 53-41-M/03 Praktická sestra

Celkový počet vyučovacích hodin za studium: 2 (60)

Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl

Obecným cílem předmětu ošetřovatelství ve vybraných klinických oborech je vést žáky k získávání teoretických poznatků a praktických dovedností v péči o zdraví, prevenci poškození zdraví a ošetřování klientů. Důraz je kladen na vytváření sociálních dovedností a postojů žáků vyplývajících z holistického pojetí osobnosti klienta, z problematiky multikulturního přístupu ke klientovi.

Žáci jsou vzděláváni v základech teorie ošetřovatelského procesu, který je předpokladem pro poskytování individualizované ošetřovatelské péče.

Učební osnova	Ošetřovatelství ve vybraných klinických oborech				
Ročník	I	II	III	IV	Celkem
Počet týdenních vyučovacích hodin	0	0	0	2	60

Didaktické pojetí výuky

Předmět ošetřovatelství ve vybraných klinických oborech je teoretický předmět. V předmětu se navazuje na znalosti ze somatologie a souběžně z klinické propedeutiky, psychologie i z přírodovědných předmětů. Proto je nezbytné spolupracovat s vyučujícími těchto předmětů. Výuka je organizována v klasické učebně. Při výuce se využívají vhodné didaktické pomůcky. Výuka je realizována prostřednictvím výkladu. Je vhodné např. formou referátů využít samostatné práce žáků s dostupnými informačními zdroji (odborná literatura, internet). Také je možné využívat životních zkušeností žáků (pobyt v nemocnici, příznaky nemoci atd.). Pro plnění požadovaných klíčových kompetencí je žádoucí uplatňovat různé aktivizační metody, které zvyšují motivaci žáků a kladně ovlivňují jejich vztah k učení a konkrétnímu vyučovacímu předmětu. Je to především metoda projektového vyučování nebo týmové práce. Je možné, aby si téma studenti volili sami, pracovali v týmu.

Preferované strategie výuky

Mezi preferované strategie výuky patří projektová, interaktivní a skupinová výuka. V průběhu výuky je důraz kladen na využití moderních technologií, aplikací, problémově orientované vyučování. Součástí strategie výuky je vést žáka k empatii, k sebehodnocení.

Způsoby hodnocení žáků

Žáci jsou hodnoceni v souladu s platným klasifikačním řádem školy. Při hodnocení písemných testů, ústního a praktického zkoušení se využívá klasifikační stupnice. Slovní hodnocení, sebehodnocení a kolektivní hodnocení se uskutečňuje při práci v týmu a při řízené diskusi na určité téma. Při písemném a ústním zkoušení je kladen důraz na porozumění učivu. Při hodnocení projektu je pak např. posuzována i schopnost spolupracovat v týmu, časové rozvržení práce, komunikační dovednosti atd. Při hodnocení žáků se může používat i formativní hodnocení.

Přínos předmětu k rozvoji kompetencí a průřezových témat

Rozvíjené klíčové kompetence

Kompetence k učení:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn., že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn., že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;

- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí nejméně v jednom cizím jazyce;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění podle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě);
- chápat výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, být motivováni k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení.

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn., že absolventi by měli:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislostí;
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraveni řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotní;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;

- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn., že absolventi by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě;
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn., že absolventi by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umět je srovnávat se svými představami a předpoklady;
- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle;

- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků;
- rozumět podstatě a principům podnikání, mít představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání; dokázat vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi.

Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni funkčně využívat

matematické dovednosti v různých životních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- správně používat a převádět běžné jednotky;
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení;
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn. že absolvent:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života;
- digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby nebo pracovní prostředí a nástroje;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy;
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Odborné kompetence

- Poskytovat nebo zajišťovat bez odborného dohledu a bez indikace a v souladu s diagnózou stanovenou lékařem nebo zubním lékařem základní ošetrovatelskou péči a podílet se pod odborným dohledem nebo přímým vedením všeobecné sestry, dětské sestry nebo porodní asistentky na poskytování specializované nebo vysoce specializované ošetrovatelské péče. Tzn., aby absolventi byli schopni zejména:
- poskytovat ošetrovatelskou péči v souladu s danými postupy, právními předpisy a standardy;

- provádět zápisy do zdravotnické dokumentace a vykonávat administrativní činnosti související s poskytováním zdravotní péče, pracovat s informačním systémem pracoviště;
- motivovat a edukovat jednotlivce, rodiny a skupiny osob k přijetí zdravého životního stylu a k péči o sebe;

Průřezová témata:

Ročník	Rozvíjená průřezová témata
1.	
2.	
3.	
4.	<p>Digi - kriticky posuzovali vývoj technologií a jeho vliv na různé aspekty života člověka, společnosti a životní prostředí; zvažovali příležitosti a rizika a snažili se rizika minimalizovat;</p> <p>Digi - při pohybu v online světě a při používání digitálních technologií předcházeli situacím ohrožujícím tělesné i duševní zdraví, přizpůsobovali své digitální i fyzické pracovní prostředí tak, aby bylo v souladu s ergonomií a bezpečnostními zásadami;</p>

Rozvíjené mezipředmětové vztahy

V předmětu ošetřovatelství ve vybraných klinických oborech se uplatňují mezipředmětové vztahy k předmětům ošetřovatelství, ošetřovatelství v chirurgii, ošetřovatelství ve vnitřním lékařství, občanská nauka, chemie, fyzika, matematika, jazyk český, cizí jazyk, latinská terminologie, dějepis, somatologie, biologie, psychologie a komunikace, výchova ke zdraví, ošetřování nemocných, základy epidemiologie a hygieny, informační a komunikační technologie.

Ošetřovatelství ve vybraných klinických oborech – 4. ročník (60 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje ošetřovatelskou péči na jednotlivých odděleních; - uvede činnosti, které podle vyhlášky č. 55/2011 Sb. nesmí praktická sestra vykonávat; - orientuje se v etiopatogenezi, diagnostice a léčbě onemocnění; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče na jednotlivých odděleních; - rozlišuje a respektuje zvláštnosti ošetřovatelské péče poskytované dětem a seniorům; - vykonává činnosti podle § 4a) vyhlášky č. 55/2011 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů. 	<p>1. Ošetřování pacienta s onemocněním očí</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika oddělení - vyšetřovací metody - ošetřování nemocného s poruchami zraku (refrakční vady) - ošetřování nemocného s šedým zákalem - ošetřování pacienta se zeleným zákalem
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje ošetřovatelskou péči na jednotlivých odděleních; - uvede činnosti, které podle vyhlášky č. 55/2011 Sb. nesmí praktická sestra vykonávat; - orientuje se v etiopatogenezi, diagnostice a léčbě onemocnění; - specifikuje zvláštnosti ošetřovatelského procesu a postupů ošetřovatelské péče na jednotlivých odděleních; - rozlišuje a respektuje zvláštnosti ošetřovatelské péče poskytované dětem a seniorům; - vykonává činnosti podle § 4a) vyhlášky č. 55/2011 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů 	<p>2. Ošetřování nemocného na Otorhinolaryngologii</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika oddělení - vyšetřovací metody - péče o nemocného po adenotomii - péče o nemocného s otitis acuta media - ošetřování nemocného s tracheostomií

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje ošetrovatelskou péči na jednotlivých odděleních; - uvede činnosti, které podle vyhlášky č. 55/2011 Sb. nesmí praktická sestra vykonávat; - orientuje se v etiopatogenezi, diagnostice a léčbě onemocnění; - specifikuje zvláštnosti ošetrovatelského procesu a postupů ošetrovatelské péče na jednotlivých odděleních; - rozlišuje a respektuje zvláštnosti ošetrovatelské péče poskytované dětem a seniorům; - vykonává činnosti podle § 4a) vyhlášky č. 55/2011 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů 	<p>3. Ošetřování pacientek na gynekologicko-porodnickém oddělení</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika práce sestry, vyšetřovací metody - péče o ženu s fyziologickým a patologickým těhotenstvím - péče o ženu během porodu a po porodu - péče o zralého a nezralého novorozence - zánětlivá onemocnění v gynekologii - péče o ženu s nádorovým onemocněním pohlavních orgánů
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje ošetrovatelskou péči na jednotlivých odděleních; - uvede činnosti, které podle vyhlášky č. 55/2011 Sb. nesmí praktická sestra vykonávat; - orientuje se v etiopatogenezi, diagnostice a léčbě onemocnění; - specifikuje zvláštnosti ošetrovatelského procesu a postupů ošetrovatelské péče na jednotlivých odděleních; - rozlišuje a respektuje zvláštnosti ošetrovatelské péče poskytované dětem a seniorům; - vykonává činnosti podle § 4a) vyhlášky č. 55/2011 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů. 	<p>4. Ošetrovatelská péče v pediatrii</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika práce na dětském oddělení - péče o dítě s onemocněním dýchacích cest - péče o dítě s onemocněním srdce, péče o dítě s onemocněním zažívacího systému

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje ošetrovatelskou péči na jednotlivých odděleních; - uvede činnosti, které podle vyhlášky č. 55/2011 Sb. nesmí praktická sestra vykonávat; - orientuje se v etiopatogenezi, diagnostice a léčbě onemocnění; - specifikuje zvláštnosti ošetrovatelského procesu a postupů ošetrovatelské péče na jednotlivých odděleních; - rozlišuje a respektuje zvláštnosti ošetrovatelské péče poskytované dětem a seniorům; - vykonává činnosti podle § 4a) vyhlášky č. 55/2011 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů. 	<p>5. Práce zdravotnického asistenta v terénu a léčebných ústavech</p> <ul style="list-style-type: none"> - úseky práce, dokumentace - domácí péče, sociální péče, ošetrovatelská péče u handicapovaných spoluobčanů
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje ošetrovatelskou péči na jednotlivých odděleních - uvede činnosti, které podle vyhlášky č. 55/2011 Sb. nesmí praktická sestra vykonávat; - orientuje se v etiopatogenezi, diagnostice a léčbě onemocnění; - specifikuje zvláštnosti ošetrovatelského procesu a postupů ošetrovatelské péče na jednotlivých odděleních; - rozlišuje a respektuje zvláštnosti ošetrovatelské péče poskytované dětem a seniorům; - vykonává činnosti podle § 4a) vyhlášky č. 55/2011 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů. 	<p>6. Ošetřování nemocného na kožním oddělení</p> <ul style="list-style-type: none"> - příznaky onemocnění kůže - charakteristika oddělení - vyšetřovací a léčebné metody - péče o nemocného s lupenkou - péče o nemocného s akné - péče o nemocného s bércovým vředem

Název instituce	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou
Adresa instituce:	Dvořákova 4, Žďár nad Sázavou, 591 01
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Název ŠVP	Praktická sestra
Kód a název oboru	53-41-M/03 Praktická sestra
Stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Forma studia	Denní
Datum platnosti	1. 9. 2025

Ošetřování nemocných

Pro obor: 53-41-M/03 Praktická sestra

Celkový počet vyučovacích hodin za studium: 31 (967)

Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025 počínaje 2. ročníkem

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl

Obecným cílem předmětu je profesní příprava žáků k poskytování komplexní ošetrovatelské péče v rozsahu náplně práce zdravotnického asistenta.

Výuka předmětu upevňuje a doplňuje znalosti, dovednosti a návyky získané v ostatních teoretických a teoreticko-praktických odborných předmětech.

Předmět ošetřování nemocných směřuje k osvojení praktických dovedností a odborných činností nezbytných pro ošetřování nemocných, a to v reálném prostředí zdravotnických zařízení.

Učební osnova	Ošetřování nemocných				
Ročník	I	II	III	IV	Celkem
Počet týdenních vyučovacích hodin	0	3	14	14	31

Předmět ošetřování nemocných je zařazen do 2. ročníku (rozsah 3 hodiny týdně), 3. ročníku (rozsah 14 hodin týdně) a 4. ročníku (14 hodin týdně).

Učivo předmětu ošetřování nemocných je rozděleno do jednotlivých tematických celků a uvádí činnosti, podle § 4a) vyhlášky č. 55/2011 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.

Didaktické pojetí výuky

Při odborné praxi budou žáci vedeni k tomu, aby

- jednali odpovědně a přijímali odpovědnost za svá rozhodnutí a jednání;
- nenechali sebou manipulovat a vytvořili si vlastní úsudek;
- vážili si života, zdraví, materiálních a duchovních hodnot;
- měli vhodnou míru sebevědomí;
- dodržovali zásady a předpisy BOZP;
- pracovali kvalitně a pečlivě;

- byli schopni kriticky hodnotit výsledky své vlastní práce;
- vážili si práce jiných lidí;
- měli pozitivní vztah k danému předmětu.

Preferované strategie výuky

Při ošetřování nemocných se žáci snaží v reálném prostředí reagovat na vzniklou situaci. Pracují ve skupinách na společných úkolech, tento přístup v nich podporuje týmovou spolupráci a komunikaci.

Při ošetřování nemocných žáci využívají digitální technologie – v aplikaci vyhledávají informace o léčích, měří fyziologické funkce, vyhledávají informace na webových stránkách v databázi článků a studií z oblasti medicíny a zdravotnictví.

Způsoby hodnocení žáků

Žáci jsou hodnoceni v souladu s platným klasifikačním řádem školy. Při hodnocení písemných testů, ústního i praktického zkoušení se využívá klasifikační stupnice. Slovní hodnocení a sebehodnocení se využívá při práci v týmu. U hodnocení praktických dovedností je kladen důraz na vztah k praktickým činnostem, schopnosti spolupráce v týmu, organizaci práce, komunikační dovednosti, implementaci teoretických poznatků do praxe a schopnosti vést výukovou dokumentaci předmětu.

Přínos předmětu k rozvoji kompetencí a průřezových témat

Rozvíjené klíčové kompetence

Kompetence k učení:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn., že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn., že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle,
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí nejméně v jednom cizím jazyce;
- porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě;
- chápat výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, být motivováni k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení.

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn., že absolventi by měli:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností,
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislostí;
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat,
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn., že absolventi by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí, vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- uvědomovat si vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn., že absolventi by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle;
- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků;

Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- správně používat a převádět běžné jednotky;

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn. že absolvent:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života;
- digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby nebo pracovní prostředí a nástroje;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
- navrhuje prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie či jejich části; dokáže poradit ostatním s běžnými technickými problémy;

- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy;
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Průřezová témata:

Ročník	Rozvíjená průřezová témata
1.	
2.	Digi - chápali význam digitálních technologií pro sociální začleňování, pro osoby s hendikepem, pro kvalitu života
3.	Digi - využívali digitální technologie k vlastnímu vzdělávání a osobnímu rozvoji;; byli schopni rozpoznat, kdy je třeba vlastní digitální kompetence zdokonalit nebo aktualizovat
4.	Práce - vytvoření osobního portfolia dovedností i se zkušenostmi z informálního učení; Práce - aktivní plánování projektování profesní kariéry, dosahovat cílů podle stanoveného plánu; Práce - pracovní uplatnění po absolvování příslušného oboru vzdělání včetně alternativních možností;

Rozvíjené mezipředmětové vztahy

V předmětu ošetřování nemocných se uplatňují mezipředmětové vztahy k předmětům občanská nauka, chemie, fyzika, matematika, jazyk český, cizí jazyk, latinská terminologie, estetická výchova, dějepis, somatologie, biologie, psychologie a komunikace, výchova ke zdraví, základy epidemiologie a hygieny, informační a komunikační technologie.

Ošetřování nemocných – 2. ročník (99 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše organizaci a harmonogram práce praktické sestry a celého týmu; - vykonává činnosti podle § 4a) vyhlášky č. 55/2011 Sb. - používá platné ošetřovatelské standardy - dodržuje interní předpisy týkající se BOZP, PO a krizových situací; - dokáže poskytnout první pomoc při úrazu na pracovišti; - zná specifika vybavení a pracovních postupů v sociálních zařízeních; - provádí zápis do zdravotnické dokumentace a další dokumentace; - používá zdravotnickou dokumentaci a informační systémy pracoviště, dodržuje postupy pracoviště pro ochranu osobních údajů; - dbá na estetickou úpravu zevnějšku a vystupování před nemocnými; - pracuje dle etického kodexu a dodržuje práva pacientů; - spolupracuje se členy pracovního týmu; - používá platné ošetřovatelské standardy; - komunikuje s nemocnými adekvátně jejich osobnosti a v souladu s etickými a společenskými zásadami, vhodně používá odbornou terminologii; - motivuje a edukuje jednotlivce, rodiny k přijetí zdravého životního stylu a k péči o sebe 	<p>1. Management ošetřovatelské péče</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizace a harmonogram práce zdravotnického týmu - specifika vybavení - léčebný a organizační řád - práva nemocných
<ul style="list-style-type: none"> - pečuje o osobní hygienu nemocných; - dbá na úpravu lůžka; - sleduje zdravotní stav nemocného; - sleduje poruchy celistvosti kůže; - předchází vzniku imobilizačního syndromu; - polohuje nemocné; - předchází vzniku opruzenin a dekubitů; 	<p>2. Základní ošetřovatelské péče</p> <ul style="list-style-type: none"> - péče o osobní hygienu nemocných - sledování zdravotního stavu nemocného - prevence imobilizačního syndromu - polohování nemocných - prevence opruzenin a dekubitů

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje hygienické zásady při rozdělování stravy; - vyjmenuje druhy diet; - podává stravu nemocným podle stupně jejich sebedpěče; - dohlíží na dodržování pitného režimu, sleduje, hodnotí a zaznamenává bilanci tekutin; - podává potraviny pro zvláštní lékařské účely 	3. Péče o výživu <ul style="list-style-type: none"> - dietní systém - podávání stravy nemocným - bilance tekutin
<ul style="list-style-type: none"> - pečuje o vyprazdňování nemocného; - provádí hygienu genitálu, dezinfekci katetru a výměnu močového sáčku; - provádí klyzma; - aktivně pečuje o inkontinentní nemocné; - provádí dezinfekci a dekontaminaci pomůcek; - sleduje diurézu, sleduje odchod stolice a moče 	4. Péče o vyprazdňování <ul style="list-style-type: none"> - péče o vyprazdňování nemocného - sledování odchodu stolice a moče - nácvik defekace - sledování diurézy
<ul style="list-style-type: none"> - pečuje o pohodlí nemocného; - zajišťuje s ostatními zdravotnickými pracovníky polohování, základní pasivní, dechová a kondiční cvičení, nácvik sebeobsluhy, metody bazální stimulace; - provádí sociální aktivizaci zejména v rámci péče o seniory; - pečuje o zajištění psychické pohody, pocitu bezpečí a sociálního kontaktu; - aktivně vyhledává a saturuje psychické, fyzické a sociální potřeby nemocných; - komunikuje s nemocnými a objektivně hodnotí jejich potřeby 	5. Aktivizace nemocných <ul style="list-style-type: none"> - péče o pohodlí nemocného - dechová rehabilitace - nácvik sebeobsluhy - péče o psychickou pohodu, pocit jistoty, bezpečí a sociální kontakt

Ošetřování nemocných – 3. ročník (448 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aplikuje teoretické znalosti v ošetrovatelských dovednostech; - dodržuje správné pracovní postupy ošetrovatelské péče (vykonává činnosti podle § 27 Vyhlášky č. 424/2004 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků); - orientuje se v organizaci a harmonogramu práce jednotlivých pracovišť; - dodržuje práva nemocných; 	<p>6. Organizace ošetrovatelské péče</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizace a harmonogram práce zdravotnického týmu - specifika vybavení a pracovních postupů na ošetrovací jednotce - požadavky na bezpečnost a ochranu zdraví při práci - léčebný a organizační řád, práva nemocných - zdravotnická dokumentace a informační systémy pracoviště - ošetrovatelské standardy
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy dezinfekce, sterilizace a nozokomiální nákazy; - orientuje se v dezinfekčním řádu; - dokáže manipulovat se sterilním materiálem; - dodržuje interní předpisy týkající se BOZP 	<p>7. Péče o pomůcky</p> <ul style="list-style-type: none"> - dezinfekční řád, příprava dezinfekčních roztoků - příprava pomůcek a materiálu ke sterilizaci - manipulace se sterilním materiálem – prevence nozokomiálních nákaz
<ul style="list-style-type: none"> - používá správné postupy při úpravě lůžka; 	<p>8. Péče o lůžko</p> <ul style="list-style-type: none"> - úprava lůžka u chodícího nemocného - úprava lůžka s nemocným
<ul style="list-style-type: none"> - používá správné postupy při hygienické péči a úpravě lůžka; - aplikuje preventivní opatření BOZP; - komunikuje s nemocným adekvátně jejich osobnosti; - objektivně hodnotí potřeby nemocných 	<p>9. Základní ošetrovatelská péče o chodící nemocné</p> <ul style="list-style-type: none"> - hygienická péče - úprava lůžka - sledování zdravotního stavu nemocného
<ul style="list-style-type: none"> - používá správné postupy při hygienické péči a úpravě lůžka; - aplikuje preventivní opatření dekubitů a opruzenin, sleduje poruchy celistvosti kůže - pečuje o pohodlí pacienta - aplikuje preventivní opatření dekubitů a opruzenin; 	<p>10. Ošetrovatelská péče o ležícího nemocného</p> <ul style="list-style-type: none"> - hygienická péče - úprava lůžka - péče o pomůcky - prevence opruzenin a dekubitů - polohování nemocných

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve fyziologických a patologických hodnotách fyziologických funkcí; - ovládá správné postupy při měření fyziologických funkcí; - přesně zjišťuje, měří a zaznamená do dokumentace fyziologické funkce; 	11. Sledování fyziologických funkcí <ul style="list-style-type: none"> - měření tělesné teploty - měření krevního tlaku - měření pulsu a dechu - zjišťování hmotnosti, výšky a tělních obvodů - zjišťování a posuzování stavu vědomí
<ul style="list-style-type: none"> - připraví pomůcky i pacienty k vizitě a k diagnostickým a léčebným výkonům; - asistuje při vizitě; 	12. Vizita <ul style="list-style-type: none"> - příprava pomůcek k vizitě - příprava nemocného – asistence u vizity
<ul style="list-style-type: none"> - popíše postup při příjmu, překlada, propuštění nebo úmrtí pacienta; - dokáže edukovat pacienta a jeho rodinu; 	13. Příjem, překlad, propuštění pacienta <ul style="list-style-type: none"> - práce s dokumentací - edukace nemocného před propuštěním - péče o mrtvé tělo
<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje lékové formy, účinky a způsoby podání léku; - ovládá techniky aplikace léků; - používá správné pomůcky k podávání léků - sleduje a zaznamenává účinky léků na zdravotní stav nemocných; - používá správně pomůcky k podávání léků - dodržuje zásady BOZP při manipulaci s centrálním rozvodem kyslíku a kyslíkovou lahví - aplikuje injekce pod kůži a do svalu u dospělých a dětí starších 3 let věku - vykonává činnosti při přejímání, kontrole, manipulaci a uložení léčivých přípravků, zdravotnických prostředků a prádla; 	14. Podávání léků <ul style="list-style-type: none"> - podávání léků per os - podávání léků per rektum - podávání léků do dýchacího systému - aplikace léků do očí, na kůži - aplikace kyslíku - aplikace injekcí pod kůži - aplikace inzulínu - aplikace léků do svalu - asistence u aplikace infúze - asistence u podání transfúze
<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje zásady při odběru a manipulaci s biologickým materiálem; - provádí odběry venózní a kapilární krve, dodržuje bezpečnost práce; - vykonává činnosti pro zajištění stálé připravenosti pracoviště; - vede příslušnou dokumentaci 	15. Odběry biologického materiálu <ul style="list-style-type: none"> - příprava pomůcek a dokumentace - fyzická a psychická příprava pacientů - odběr materiálu na biochemické, hematologické a mikrobiologické vyšetření - odběr materiálu na cytologické a bioptické vyšetření - zásady odběru a transportu biologického materiálu

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - zajišťuje s ostatními zdravotnickými pracovníky polohování, základní pasivní, dechová a kondiční cvičení; - dodržuje nácvik sebeobsluhy, metody bazální stimulace; 	16. Rehabilitace <ul style="list-style-type: none"> - polohování - kondiční a dechová cvičení - aktivizace pacientů - bazální stimulace

Ošetřování nemocných – 4. ročník (420 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
Žák: <ul style="list-style-type: none"> - popíše zvláštnosti chorob a změn ve stáří a u chronicky nemocných; - aktivně vyhledává a saturuje psychické, fyzické a sociální potřeby nemocných; - pečuje o pohodlí pacienta; - provádí sociální aktivizaci v rámci péče o seniory; - rozlišuje a respektuje zvláštnosti ošetrovatelské péče poskytované dětem a seniorům; - 	17. OP u starých a chronicky nemocných <ul style="list-style-type: none"> - uspokojování bio-psych-sociálních potřeb nemocných - specifika péče u chronicky nemocných -
<ul style="list-style-type: none"> - poskytuje a zajišťuje psychickou podporu umírajícím a jejich blízkým; - pečuje o tělo zemřelých a činnosti spojené s úmrtím nemocného; - vede příslušnou dokumentaci; - dodržuje hygienické zásady a BOZP; 	18. OP o umírající nemocné <ul style="list-style-type: none"> - uspokojování biologických a psycho – sociálních potřeb umírajících - ošetrovatelský proces u nemocných v terminálním stádiu nemoci, péče o mrtvé tělo
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje ošetrovatelskou péči na jednotlivých odděleních; - uvede činnosti, které podle vyhlášky č. 55/2011 Sb. nesmí praktická sestra vykonávat; - orientuje se v etiopatogenezi, diagnostice a léčbě onemocnění; - spolupracuje při přijetí, přemístování a propouštění nemocných; - vyjmenuje příznaky, vyšetřovací metody, základní terapeutické postupy související s onemocněním dýchacích cest; - identifikuje a řeší ošetrovatelské problémy u pacientů s jednotlivými chorobami dýchacích cest; 	19. OP u nemocných na interním oddělení Dýchací systém <ul style="list-style-type: none"> - příznaky, vyšetřovací metody a léčebné postupy - ošetrovatelská péče u pacienta se záněty dýchacích cest a plic - ošetrovatelská péče u pacienta s astma bronchiale - ošetrovatelská péče u pacienta s chronickou obstrukční bronchopulmonální chorobou - ošetrovatelská péče u pacienta s karcinomem plic

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - popíše jednotlivé vyšetřovací a léčebné metody a způsoby jejich provedení (rentgenologická, EKG, srdeční katetrizace, angioplastika aj.); - zvládá přípravu nemocného k vyšetření (koronarografie) a péči o nemocného po výkonu; - identifikuje a řeší ošetrovatelské problémy u pacientů s jednotlivými chorobami oběhového systému; 	<p>Oběhový systém</p> <ul style="list-style-type: none"> - příznaky, vyšetřovací metody a léčebné postupy - ošetrovatelská péče u pacienta s ischemickou chorobou srdeční - ošetrovatelská péče u pacienta s hypertenzí - ošetrovatelská péče u pacienta se srdečním selháním - ošetrovatelská péče u pacienta s tromboembolickou nemocí - ošetrovatelská péče u pacienta s onemocněním tepen
<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje příznaky onemocnění zažívacího traktu, vyšetřovací metody, základní léčebné postupy; - zvládá přípravu nemocného k vyšetření zažívacího traktu a péči o nemocného po výkonu; - identifikuje a řeší ošetrovatelské problémy u pacientů s jednotlivými chorobami zažívacího traktu; 	<p>Zažívací systém</p> <ul style="list-style-type: none"> - příznaky, vyšetřovací metody - ošetrovatelská péče u nemocného s vředovou chorobou gastrointestinálního traktu - ošetrovatelská péče u nemocného s onemocněním jater (jaterní cirhóza) - ošetrovatelská péče u nemocného s onemocněním pankreatu - ošetrovatelská péče u nemocného s nespecifickými střevními záněty
<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje příznaky, vyšetřovací metody a základní léčebné postupy u diabetu mellitu a nemocí štítné žlázy; - vymezí zásady dietoterapie, zásady podávání perorálních antidiabetik, inzulínu a zvláštnosti životosprávy; - popíše příznaky akutních a pozdních komplikací 	<p>Poruchy metabolismu</p> <ul style="list-style-type: none"> - ošetrovatelská péče u pacienta s diabetem mellitem, včetně pozdních komplikací - ošetrovatelská péče u nemocných s onemocněním štítné žlázy
<ul style="list-style-type: none"> - popíše příznaky jednotlivých onemocnění, vyšetřovací metody a základní léčebné postupy; - identifikuje a řeší ošetrovatelské problémy u pacientů s neurologickým onemocněním; 	<p>Centrální nervový systém</p> <ul style="list-style-type: none"> - příznaky, vyšetřovací metody a léčebné postupy - ošetrovatelská péče u pacienta s cévní mozkovou příhodou - ošetrovatelská péče u pacienta s epilepsií

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příznaky jednotlivých onemocnění, vyšetřovací metody a základní léčebné postupy; - identifikuje a řeší ošetrovatelské problémy u pacientů s onemocněním ledvin a močových cest; 	<p>Vylučovací systém</p> <ul style="list-style-type: none"> - příznaky, vyšetřovací metody a léčba onemocnění ledvin a močových cest - ošetrovatelská péče u klienta se zánětlivým onemocněním ledvin a močových cest - ošetrovatelská péče u klienta s renální insuficiencí - ošetrovatelská péče u dialyzovaných pacientů
<ul style="list-style-type: none"> - popíše zvláštnosti poruch vědomí; - sleduje stav vědomí, GCS; - dokáže pečovat o pacienta s poruchou vědomí 	<p>Poruchy vědomí</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvláštnosti při poruchách vědomí - uspokojování biologických a psychosociálních potřeb - ošetrovatelský proces u nemocných s poruchou vědomí
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí zvláštnosti chorob pohybového systému - dokáže pečovat o pacienta s poruchou hybnosti 	<p>Pohybový systém</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvláštnosti chorob pohybového aparát - uspokojování biologických a psychosociálních potřeb - ošetrovatelský proces u nemocných s poruchou hybnosti
<ul style="list-style-type: none"> - provádí aktivní a pasivní polohování nemocných; - aplikuje základní prvky bazální stimulace; - vysvětlí prevenci imobilizačního syndromu; - dokáže pečovat o pacienta s poruchou soběstačnosti; - provádí aktivitu a zaměstnávání nemocných; - spolupracuje s fyzioterapeutem 	<p>Rehabilitace</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní polohy nemocných - dechová rehabilitace - aktivizace pacientů - bazální stimulace

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - specifikuje zvláštnosti ošetrovatelského procesu a postupů ošetrovatelské péče na jednotlivých odděleních; - vykonává činnosti při zajištění stálé připravenosti pracoviště; - vykonává činnosti podle § 4a) vyhlášky č. 55/2011 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění pozdějších předpisů. - vykonává činnosti při zajištění stálé připravenosti pracoviště; - definuje základní pojmy; - orientuje se v postupech a zásadách při ošetřování nemocného před a po jednotlivých operačních výkonech; - asistuje při převazech a ošetřování ran; - připravuje pomůcky a dokumentaci, dodržuje předepsané pracovní postupy a zásady BOZP; - vysvětlí zvláštnosti ošetřování nemocných před a po operačních výkonech; - vysvětlí pojem anestézie a její využití; - aplikuje zásady ošetrovatelské péče po aplikaci anestezie - popíše pooperační komplikace 	<p>20. OP na chirurgickém oddělení</p> <p>Příprava k operaci a pooperační péče, anestézie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - příprava nemocného - zásady ošetrovatelské péče po operaci a aplikované anestézii - pooperační komplikace
<ul style="list-style-type: none"> - definuje základní rozdělení ran a hojení ran - identifikuje a řeší ošetrovatelské problémy u pacientů s nehojícími se defekty 	<p>Péče o rány, hojení ran</p> <ul style="list-style-type: none"> - převaz rány, asistence - metody hojení ran
<ul style="list-style-type: none"> - definuje základní rozdělení náhlou příhodou břišní; - identifikuje a řeší ošetrovatelské problémy u pacientů s náhlými příhodami břišními; 	<p>Břišní chirurgie (NPB)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ošetrovatelská péče u nemocného zánětlivými náhlými příhodami břišními - ošetrovatelská péče u nemocného s otevřeným a zavřeným poraněním břicha

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - definuje základní pojmy; - identifikuje a řeší ošetrovatelské problémy u pacientů před a po operaci zažívacího traktu; 	<p>Zažívací trakt</p> <ul style="list-style-type: none"> - ošetrovatelská péče u nemocného před a po operaci žaludku - ošetrovatelská péče u nemocného před a po operaci žlučových cest - ošetrovatelská péče u nemocného před a po operaci kýly - ošetrovatelská péče u nemocného před a po operaci střev - ošetrovatelská péče u nemocného před a po operaci hemeroidů - ošetrovatelská péče u nemocného s nádorem střev - ošetření stomie
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v postupech a zásadách ošetrování nemocného na traumatologickém oddělení; - identifikuje a řeší ošetrovatelské problémy u pacientů s traumaty; 	<p>Traumatologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - ošetrovatelská péče u nemocného se sádrovým obvazem - ošetrovatelská péče nemocného s extenzí - ošetrovatelská péče u nemocného s poraněním hrudníku a žeber - ošetrovatelská péče u nemocného se zlomeninami - ošetrovatelská péče u nemocného s poraněním hlavy - ošetrovatelská péče u nemocného s endoprotézou kolenního kloubu a kyčelního kloubu
<ul style="list-style-type: none"> - definuje základní pojmy; - řeší ošetrovatelské problémy u pacientů s onemocněním ledvin a močových cest; 	<p>Urologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - ošetrovatelská péče u nemocného s urolitiázou - ošetrovatelská péče u nemocného před a po operaci ledvin - ošetrovatelská péče u nemocného před a po operaci prostaty
<ul style="list-style-type: none"> - definuje základní pojmy; - identifikuje a řeší ošetrovatelské problémy u pacientů s onemocněním cév; - definuje pojem amputace a její indikaci; - identifikuje a řeší ošetrovatelské problémy u pacientů před a po amputacích 	<p>Cévní chirurgie</p> <ul style="list-style-type: none"> - ošetrovatelská péče u nemocných před a po operaci varixů - ošetrovatelská péče u nemocného před a po amputaci dolní končetin

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - prování aktivní a pasivní polohování nemocných; - aplikuje základní prvky bazální stimulace; - vysvětlí prevenci imobilizačního syndromu; - dokáže pečovat o pacienta s poruchou soběstačnosti; - provádí aktivitu a zaměstnávání nemocných; - spolupracuje s fyzioterapeutem 	Rehabilitace <ul style="list-style-type: none"> - polohování - spolupráce s fyzioterapeutem - kondiční a dechová cvičení - aktivizace pacientů - imobilizačního syndrom - - bazální stimulace
<ul style="list-style-type: none"> - definuje základní pojmy; - identifikuje a řeší ošetrovatelské problémy u žen před a po gynekologické operaci; 	21. Ošetrovatelská péče u žen na gynekologicko-porodnickém oddělení <ul style="list-style-type: none"> - vyšetřovací a léčebné postupy - ošetrovatelská péče u ženy se zánětlivým onemocněním - ošetrovatelská péče u ženy před a po operaci
<ul style="list-style-type: none"> - identifikuje a řeší ošetrovatelské problémy u žen před a po porodu; 	22. OP u žen před a po porodu
<ul style="list-style-type: none"> - přebaluje kojence a dbá na vytvoření hygienických návyků u batolat; - -identifikuje a řeší ošetrovatelské problémy u dětí; - aplikuje injekce pod kůži a do svalu u dospělých a dětí starších 3 let věku; - vykonává činnosti při zajištění herních aktivit dětí; - rozlišuje a respektuje zvláštnosti ošetrovatelské péče poskytované dětem a seniorům; - spolupracuje s ergoterapeutem; 	23. Dětské oddělení OP u větších dětí Aktivita a zaměstnávání dětí

Název instituce	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou
Adresa instituce:	Dvořákova 4, Žďár nad Sázavou, 591 01
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Název ŠVP	Praktická sestra
Kód a název oboru	53-41-M/03 Praktická sestra
Stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Forma studia	Denní
Datum platnosti	1. 9. 2025

Psychologie a komunikace

Pro obor: 53-41-M/03 Praktická sestra

Celkový počet vyučovacích hodin za studium: 5 (158)

Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl

Psychologie a komunikace je jedním ze základních odborných předmětů, který rozvíjí osobnost žáka, formuje jeho vztah k povolání a rozvíjí profesní kompetence, zejména vztah ke klientům. Žáci si osvojují vybrané vědomosti a dovednosti z psychologie a aplikují je především při řešení konkrétních problémů a situací. Cílem výuky je naučit žáky poznávat sebe sama, zhodnotit své schopnosti a vlastnosti, vhodně prezentovat sama sebe a plánovat svůj osobní rozvoj. Tyto vědomosti umožní žákům vytvořit si pozici nejen v ošetrovatelském týmu, ale i ve společnosti. Dalším cílem předmětu je předat žákům teoretické vědomosti a praktické dovednosti v oblastech obecná psychologie, psychologie osobnosti, ontogenetická psychologie, psychologie nemocných, sociální psychologie a komunikace, které by aplikovali při praktických činnostech v péči o zdravé i nemocné klienty různých věkových kategorií. Jednou z hlavních priorit předmětu psychologie je vést žáky ke způsobu efektivní komunikace s nemocnými, spolupracovníky, s lékaři a nadřízenými a učí je řešit náročné životní situace. Cílem předmětu je také vést žáky k rozvoji občanské kompetence a kulturního povědomí tím, že formuje postoje a chování žáků k nemocným a zdravotně nebo sociálně handicapovaným osobám i k osobám z jiného jazykového a kulturního prostředí.

Učební osnova	Psychologie a komunikace				
Ročník	I	II	III	IV	Celkem
Počet týdenních vyučovacích hodin	0	2	1	2	5

Didaktické pojetí výuky

Předmět Psychologie a komunikace je teoreticko-praktický. Výuka je realizována výkladem, praktickým cvičením, diskuzí, skupinovou prací a projektovým učením. Výuka je propojována s odbornou praxí. Žáci pod vedením učitele pracují s odbornou literaturou, internetem a s dalšími mobilními aplikacemi.

Preferované strategie výuky

Mezi preferované strategie výuky patří interaktivní, skupinová a projektová výuka. Důraz je kladen na problémově orientované učení, diskusní metody, klinické simulace, využití mobilních aplikací. Žáci jsou vedeni k sebehodnocení, k empatii, k interdisciplinární spolupráci a k péči o své duševní zdraví.

Způsoby hodnocení žáků

Žáci jsou hodnoceni v souladu s platným klasifikačním řádem. Je hodnocen ústní, písemný a praktický projev žáka. Důraz je kladen na porozumění učivu a jeho praktické využití.

Přínos předmětu k rozvoji kompetencí a průřezových témat

Rozvíjené klíčové kompetence

Kompetence k učení:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, tzn., že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn., že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- zpracovávat administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění podle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě).

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn., že absolventi by měli:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislosti;
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, být připraveni řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotní;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn., že

absolventi by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn., že absolventi by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle.

Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení;
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.).

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn. že absolvent:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;

- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy;
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Odborné kompetence

Poskytovat nebo zajišťovat bez odborného dohledu a bez indikace a v souladu s diagnózou stanovenou lékařem nebo zubním lékařem základní ošetrovatelskou péči a podílet se pod odborným dohledem nebo přímým vedením všeobecné sestry, dětské sestry nebo porodní asistentky na poskytování specializované nebo vysoce specializované ošetrovatelské péče. Tzn., aby absolventi byli schopni zejména:

- provádět sociální aktivizaci zejména v rámci péče o seniory;
- pečovat o zajištění psychické pohody pacienta, pocitu jistoty, bezpečí a sociálního kontaktu;
- vykonávat činnosti při zajištění herních aktivit dětí;
- poskytovat a zajišťovat psychickou podporu umírajícím a jejich blízkým a po stanovení smrti lékařem zajišťovat péči o tělo zemřelého a činnosti spojené s úmrtím pacienta;
- poskytovat pacientovi informace v souladu se svou odbornou způsobilostí a pokyny lékaře, dbát na ochranu osobních údajů;
- motivovat a edukovat jednotlivce, rodiny a skupiny osob k přijetí zdravého životního stylu a k péči o sebe;
- při komunikaci s pacienty a dalšími osobami jednat v souladu se společenskými pravidly a profesní etikou, zohledňovat jejich osobnostní, sociální a kulturní specifika; zvládat základní komunikaci s pacienty v cizím jazyce.

Průřezová témata:

Ročník	Rozvíjená průřezová témata
1.	
2.	Práce - sebereflexe ve vztahu k osobním profesním a vzdělávacím plánům, mimoškolním aktivitám, přístupu k učení a studijním výsledkům, schopnostem, vlastnostem i zdravotním předpokladům Digi - chránili sebe a ostatní před možným nebezpečím v digitálním prostředí Digi - komunikovali prostřednictvím různých digitálních technologií a přizpůsobovali prostředky komunikace danému kontextu
3.	
4.	Digi - chápali význam digitálních technologií pro sociální začleňování, pro osoby s hendikepem, pro kvalitu života Digi - při pohybu v online světě a při používání digitálních technologií předcházeli situacím ohrožujícím tělesné i duševní zdraví

Rozvíjené mezipředmětové vztahy

V předmětu psychologie a komunikace se uplatňují mezipředmětové vztahy k předmětům občanská nauka, jazyk český, jazyk anglický, jazyk německý, latinská terminologie, somatologie, biologie, výchova ke zdraví, ošetřování nemocných, základy epidemiologie a hygieny, informační a komunikační technologie.

Psychologie a komunikace – 2. ročník (66 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">- definuje předmět psychologie;- popíše základní mezníky vývoje psychologie jako vědní disciplíny;- vysvětlí význam psychologie a uplatnění v různých oblastech lidské činnosti;- vysvětlí biologickou a sociální determinaci lidské psychiky;	<p>1. Psychologie jako věda</p> <ul style="list-style-type: none">- předmět psychologie- vývoj psychologie jako vědní disciplíny- význam psychologie a její uplatnění,- biologická a sociální determinace lidské psychiky
<ul style="list-style-type: none">- popíše a vytvoří na základě pozorování a rozhovoru jednoduchou charakteristiku člověka;- užívá techniky sebepoznání, sebevýchovy a učení k rozvoji vlastní osobnosti;- užívá dovednosti potřebné pro seberegulaci a sebehodnocení a pro zvládání náročných pracovních a životních situací;- rozliší základní psychické procesy, stavy a vlastnosti;- ovládá jednoduché techniky na rozvoj a posilování psychických procesů, stavů a vlastností;- objasní na příkladech psychosomatickou jednotu lidského organismu;	<p>2. Psychologie osobnosti a obecná psychologie</p> <ul style="list-style-type: none">- charakteristika člověka- třídění psychických procesů, stavů, vlastností- vnímání- představivost- pozornost- paměť a učení- emoce- motivace a vůle- myšlení a řešení problému- využití technik sebepoznání, sebevýchovy a učení k rozvoji vlastní osobnosti- využití technik na rozvoj a posilování psychických procesů, stavů a vlastností- využití dovedností pro seberegulaci a pro sebehodnocení a zvládání náročných situací- psychosomatická jednota organismu

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem socializace a fáze socializačního procesu; - vyjmenuje formy sociálního učení a ty demonstruje na konkrétních příkladech; - vysvětlí pojem sociální vnímání a dokumentuje chyby, předsudky a stereotypy v posuzování osobnosti; - definuje pojem sociální interakce a objasní jednotlivé typy sociálních vztahů; - uplatňuje v pracovních a v mimopracovních vztazích znalosti sociální stránky psychiky člověka; - charakterizuje základní typy sociálních skupin, vymezí jejich znaky; - identifikuje vztahy mezi členy skupiny a tyto poznatky využívá pro práci v týmu; - uvede příznaky, příčiny a možné důsledky zátěžových situací, jako je stres, frustrace, deprivace a umí na ně vhodným způsobem reagovat; 	<p>3. Základy sociální psychologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - socializace, fáze socializačního procesu - formy sociálního učení - sociální skupiny – typy a znaky, vztahy mezi členy skupiny, týmová práce - sociální vnímání, chyby sociálního vnímání, předsudky, stereotypy - sociální interakce a typy soc. vztahů - příčiny, příznaky a důsledky zátěžových situací (stres, frustrace, deprivace), způsoby reakce na ně

Psychologie a komunikace – 3. ročník (32 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">- specifikuje jednotlivé vývojové etapy v životě člověka;- charakterizuje a porovná tělesný, psychický a sociální vývoj v daném vývojovém období;- uvede potřeby člověka v jednotlivých vývojových stádiích;- vysvětlí, jak se do práce zdravotnického pracovníka promítají specifika jednotlivých vývojových etap;-	<p>4. Vývojová psychologie</p> <ul style="list-style-type: none">- rozdělení jednotlivých vývojových etap- biopsychosociální vývoj a specifika jednotlivých vývojových etap:- prenatální období- období novorozence- období kojence- období batolete- předškolní období- mladší školní věk- období dospívání- období dospělosti- období stáří- potřeby člověka v jednotlivých vývojových etapách

Psychologie a komunikace – 4. ročník (60 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem komunikace, rozdíl mezi verbální a neverbální komunikací; - předvede na modelových situacích jednotlivé typy neverbální komunikace; - řeší vhodným způsobem modelové komunikační situace; - rozliší na příkladech projevy asertivního a neasertivního chování; - identifikuje direktivní a nedirektivní způsob chování; - rozliší evalvační a devalvační chování, identifikuje prvky tohoto chování v komunikaci; - dodržuje zásady zdravotnické etiky a společenského chování; - dodržuje práva pacientů; - vyjmenuje zásady komunikace s nemocným dítětem, dospělým a s rodinnými příslušníky; - předvede taktiku komunikace s agresivním nemocným; - popíše zvláštnosti komunikace u nemocných s psychickými obtížemi; - uplatňuje zásady komunikace se smyslově a tělesně handicapovanými; - vyjmenuje specifika komunikace s pacienty s PAS (postižení autistického spektra) a mentálním postižením; - objasní zásady komunikace s pacienty-cizinci, nebo s pacienty s nedostatečnou znalostí češtiny; - volí vhodné formy komunikace a uplatňuje nedirektivní přístup k seniorům, nevyléčitelně nemocným a umírajícím; - komunikuje s pacienty vhodným způsobem s ohledem na jejich věk, osobnost a zdravotní stav a s vědomím respektování národnostních, náboženských, jazykových a jiných odlišností, zejména vlivu sociokulturního prostředí; 	<p>5. Komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace a její druhy (verbální, neverbální) - asertivní a neasertivní chování - direktivní a nedirektivní způsob chování - evalvace a devalvace - zásady zdravotnické etiky a společenského chování - práva pacientů - zásady komunikace s dítětem, dospělým, rodinnými příslušníky - komunikace s agresivním pacientem, s psychicky nemocnými - zásady komunikace se smyslově, tělesně, mentálně handicapovanými - specifika komunikace s pacienty s PAS (postižení autistického spektra) - zásady komunikace s cizinci a s pacienty s nedostatečnou znalostí češtiny - komunikace se seniory, nevyléčitelně nemocnými, umírajícími - řešení modelových situací z běžného života a pracovního prostředí - komunikace s pacienty s ohledem na jejich individuální zvláštnosti (věk, osobnost, zdravotní stav, náboženství, národnost...)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<ul style="list-style-type: none"> - objasní pojmy klinická psychologie, zdravotnická psychologie, psychologie zdraví; - vyjmenuje a objasní faktory ovlivňující psychiku nemocného; - popíše, jak se nemoc nebo zdravotní postižení může projevit v chování a jednání člověka (dítěte, dospělého, seniora a příbuzného pacienta) ; - vysvětlí změny chování v souvislosti s prožíváním bolesti, strachu a úzkosti; - popíše na příkladu individuální přístup k nemocným s respektováním jejich osobnosti, věku, potřeb, zdravotního znevýhodnění, sociokulturních a jiných zvláštností; - vyjmenuje a vysvětlí fáze procesu umírání; - charakterizuje empatický přístup zdravotnického pracovníka k umírajícímu nemocnému a pozůstalým; - rozliší a zhodnotí na příkladech různé přístupy a postoje zdravotnického pracovníka k pacientům; - vyjmenuje faktory, které mají vliv na psychický a fyzický stav zdravotnického pracovníka; - objasní příznaky syndromu vyhoření a účinné způsoby prevence vzniku syndromu; - diskutuje o etických tématech moderní medicíny; 	<p>6. Zdravotnická psychologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - klinická, zdravotnická psychologie, psychologie zdraví - faktory ovlivňující psychiku nemocného - projevy nemoci, postižení v chování člověka - bolest, strach, úzkost - umírání a smrt, přístup k umírajícím, pozůstalým - psychologie zdravotníka – přístup a postoj k nemocnému - syndrom vyhoření a jeho prevence - etická témata moderní medicíny

Název instituce	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou
Adresa instituce:	Dvořákova 4, Žďár nad Sázavou, 591 01
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Název ŠVP	Praktická sestra
Kód a název oboru	53-41-M/03 Praktická sestra
Stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Forma studia	Denní
Datum platnosti	1. 9. 2025

Odborný cizí jazyk

Pro obor: 53-41-M/03 Praktická sestra

Celkový počet vyučovacích hodin za studium: 3(95)

Platnost učební osnovy: od 1. 9. 2025

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl

Obecným cílem výuky anglického jazyka v odborném zaměření je rozvoj komunikativní kompetence žáků se zvláštním důrazem na terminologii a jazykové dovednosti potřebné pro oblast zdravotnictví. Schopnost dorozumět se v cizím jazyce je v současném zdravotnickém prostředí stále důležitější a přispívá k profesní připravenosti žáků.

Výuka směřuje k osvojení odborné terminologie a jazykových struktur nezbytných pro efektivní komunikaci s pacienty, zdravotnickým personálem i dalšími odborníky v oblasti zdravotnictví. Zahrnuje témata jako lidské tělo, nemoci a symptomy, úrazy, hospitalizace, zdravotnická zařízení, zdravotnické profese a pracovní náplň zdravotní sestry.

Vzdělávání a komunikace v anglickém jazyce podporují schopnost žáků porozumět odborným textům, pracovat s informačními zdroji a orientovat se v mezinárodním zdravotnickém prostředí. Žáci se učí formulovat své myšlenky v mluveném i psaném projevu, aktivně reagovat v situacích souvisejících s poskytováním zdravotní péče a efektivně komunikovat v běžné i odborné praxi.

Učební osnova	Odborný cizí jazyk				
	I	II	III	IV	Celkem
Počet týdenních vyučovacích hodin	0	1	1	1	3

Didaktické pojetí výuky

Výuka odborné angličtiny směřuje k osvojení a systematickému rozšiřování zdravotnické terminologie a jazykových dovedností potřebných pro profesní komunikaci. Zaměřuje se na porozumění odborným textům, poslech profesně relevantních nahrávek a schopnost formulovat základní informace v ústním i písemném projevu.

Metody a přístupy:

- Frontální výuka a řízené procvičování – výklad odborné terminologie a její následné upevnění v kontextu

- Práce s odbornými texty a poslechy – zaměřené na klíčové situace v zdravotnickém prostředí
- Modelové dialogy – simulace komunikace mezi zdravotníky a pacienty
- Podpora porozumění a správného použití odborné terminologie – práce se slovníky, překlad a interpretace textů

Preferované strategie výuky

Klíčové principy výuky:

- Postupné osvojování odborné terminologie – výklad, práce se slovníky, překlad a aplikace v kontextu.
- Řízené procvičování – práce s odbornými texty, poslechovými materiály a modelovými dialogy.
- Praktická využitelnost – simulace komunikace s pacientem a zdravotnickým personálem.

Preferované výukové strategie:

- Frontální výklad s následným procvičením – osvojení a upevnění odborné slovní zásoby.
- Práce s odbornými texty a poslechy – analýza instrukcí, lékařských zpráv, rozhovorů s pacienty.
- Modelové dialogy a řízené rozhovory – nácvik profesní komunikace v angličtině.
- Použití autentických materiálů – brožury, videa.

Způsoby hodnocení žáků

Cílem je poskytovat informativní a výchovnou zpětnou vazbu, která vede žáky k sebereflexi a aktivnímu zapojení do vlastního učení.

- Sumativní hodnocení – klasifikace pomocí známek (1–5), přičemž se přihlíží nejen ke gramatické a lexikální správnosti, ale také k rozsahu a rozmanitosti používaných jazykových a stylizačních prostředků.
- Formativní hodnocení – průběžná zpětná vazba pomáhá žákům identifikovat silné a slabé stránky.
- Sebehodnocení a kolektivní hodnocení – žáci kriticky hodnotí vlastní výkony i práci spolužáků, což posiluje jejich odpovědnost za učení.
- Spolupráce učitelů a žáků – otevřená diskuse pomáhá identifikovat nedostatky a navrhnout strategie ke zlepšení.
- Hodnocení zaměřené na kompetence – důraz na praktické použití jazyka, kreativní úkoly a projekty.

Přínos předmětu k rozvoji kompetencí a průřezových témat

Rozvíjené klíčové kompetence

Kompetence k učení:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího

vzdělávání, tzn., že absolventi by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; být čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizovat si poznámky;
- využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů:

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn., že absolventi by měli:

- porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni vyjadřovat se v písemné i ústní formě v různých učebních, životních i pracovních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí nejméně v jednom cizím jazyce;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění podle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumět běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě);
- chápat výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, být motivováni k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení.

Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli připraveni stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní,

pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, tzn., že absolventi by měli:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímat radu i kritiku;
- ověřovat si získané poznatky, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí;
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislosti;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly;
- podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi uznávali hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, tzn., že absolventi by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívat k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomovat si – v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupovat s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- chápat význam životního prostředí pro člověka a jednat v duchu udržitelného rozvoje;
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporovat hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a mít k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni optimálně využívat svých osobnostních a odborných předpokladů pro úspěšné uplatnění ve světě práce, pro budování a rozvoj své profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, tzn., že absolventi by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraveni přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;
- umět získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívat poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;
- vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle;

Matematické kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni funkčně využívat

matematické dovednosti v různých životních situacích, tzn., že absolventi by měli:

- používat pojmy kvantifikujícího charakteru;
- aplikovat znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru;
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn. že absolvent:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Průřezová témata:

Ročník	Rozvíjená průřezová témata
1.	
2.	Digi - běžně a samozřejmě využívali vhodné digitální technologie a jejich kombinace k naplnění svých potřeb; digitální technologie a způsob jejich použití nastavovali a měnili podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jejich vlastní potřeby;
3.	Práce - sebereflexe ve vztahu k osobním profesním a vzdělávacím plánům, mimoškolním aktivitám, přístupu k učení a studijním výsledkům, schopnostem, vlastnostem i zdravotním předpokladům
4.	

Rozvíjené mezipředmětové vztahy

Výuka odborné angličtiny se úzce propojuje s dalšími zdravotnickými předměty, zejména v oblasti terminologie, odborných textů a profesní komunikace. Pomáhá žákům lépe porozumět odborným konceptům a připravuje je na práci s cizojazyčnými situacemi a materiály v praxi.

Somatologie – osvojení anatomické a fyziologické terminologie v anglickém jazyce.

Klinická propedeutika – nácvik komunikace s pacientem, popis symptomů, základní diagnostika.

Patologie – porozumění anglickým názvům nemocí, příznaků a jejich klasifikace.

Ošetřování nemocných – orientace v anglické terminologii týkající se ošetrovatelských postupů a zdravotní péče.

Ošetrovatelství – práce s odbornými texty, porozumění lékařským zprávám, instrukce pro pacienty.

Díky propojení s odbornými předměty si žáci nejen osvojují jazyk, ale zároveň získávají hlubší porozumění zdravotnickým tématům v mezinárodním kontextu.

Odborný cizí jazyk – 2. ročník (33 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Řečové dovednosti: Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokáže vyjádřit své názory a postoje; - dokáže zjistit v diskusi názory a stanoviska ostatních; - obstojí v komunikaci týkající se všech probíraných témat; - dokáže vysvětlit podstatu problému; - umí rozvíjet myšlenky a své názory týkající se daných témat; - rozumí hlavním myšlenkám věcně a komplexně konkrétního problému v anglickém jazyce, včetně snadných abstraktních a odborných diskusí, během nichž umí používat spisovný jazyk; - umí si ověřit získané informace; - osvojuje si zřetelnou, přirozenou výslovnost a intonaci; - používá běžné jazykové prostředky a neutrální styl projevu; - dokáže změnit formulace a používá synonymické výrazy nebo vyjádřit daný problém opisným způsobem; - používá idiomatické fráze a spojení, aby odpovídala správnému vyjádření v angl. j. <p>Jazykové prostředky: Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivně používá frazeologismy, terminologii vztahující se k danému tématu; - rozšiřuje slov. zásobu k tématu. 	<p>1. Lidské soustavy</p> <ul style="list-style-type: none"> - do zdravotní terminologie - orgánové soustavy – základy anatomie, funkce - běžná onemocnění postihující jednotlivé soustavy, jejich léčba a prevence: pohybová soustava, dýchací soustava, oběhový systém, trávicí soustava, vylučovací systém, nervová soustava <p>2. Pacient, rodina a rodinná anamnéza</p> <ul style="list-style-type: none"> - členové rodiny, zdravotní historie <p>3. Zdravotnická zařízení</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní terminologie, typy zdravotnických zařízení <p>4. Nemocnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - oddělení, jednotky a speciální pracoviště - základní rozdělení nemocnice, ambulantní a lůžková část - pokoj pacienta - pracoviště zdravotní sestry <p>5. Zdravotnický personál</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní terminologie, pracovníci ve zdravotnictví, specialisté <p>6. Zdravotní sestra</p> <ul style="list-style-type: none"> - pracovní zařazení, náplň práce, specializace; - potřebné dovednosti a charakterové vlastnosti <p>7. Ošetřovatelské posouzení pacienta</p> <ul style="list-style-type: none"> - sběr údajů pacienta, posouzení zdravotního stavu a vyhodnocení potřeb pacienta <p>8. Péče o pacienta na lůžkovém oddělení</p> <ul style="list-style-type: none"> - denní rutina, sledování průběžného zdravotního stavu pacienta a monitoring životních funkcí (měření teploty, krevního tlaku atd.), odběry

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
	<p data-bbox="820 232 1358 271">9. Stravování pacienta v nemocnici</p> <ul data-bbox="847 286 1342 398" style="list-style-type: none"> <li data-bbox="847 286 1342 398">– typy jídel a nápojů podávané pacientům, porce a režim, pomoc pacientovi s jídlem <p data-bbox="820 398 1066 436">10. Léky a léčiva</p> <ul data-bbox="847 452 1353 564" style="list-style-type: none"> <li data-bbox="847 452 1353 564">– způsoby podávání, dávka a dávkování, vedlejší účinky a jejich řešení

Odborný cizí jazyk – 3. ročník (32 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Řečové dovednosti:</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">- dokáže se zapojit do konverzace se spontánností a plynulostí;- rozumí článkům se zdravotnickou tematikou a pochopí názor autora, dokáže vyjádřit k danému tématu své stanovisko;- ovládá dostatečnou zásobu jazykových prostředků pro vyjádření své myšlenky a její zdůvodnění;- osvojil si zřetelnou, přirozenou výslovnost a intonaci;- umí hodnotit informace argumenty, které získal z více zdrojů;- používá běžné správné jazykové prostředky;- umí měnit formulace, aby se vyhnul stálému opakování ve výrazech;- dodržuje správnost použitých výrazů, které by měly být na správné úrovni a občasné chyby nenarušují zásadní význam konverzace; <p>Jazykové prostředky:</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">- aktivně používá frazeologismy, terminologii vztahující se k danému tématu;- rozšiřuje slov. zásobu k tématu.	<p>11. Běžná onemocnění – symptomy</p> <ul style="list-style-type: none">- příznaky, léčba a prevence.- Chřipka, COVID- dětské nemoci – neštovice- problémy s pohybovým aparátem (bolest zad). <p>12. Zranění a první pomoc</p> <ul style="list-style-type: none">- bolest- lehká a vážná zranění- ošetření lehkých zranění, triage (třídění pacientů + urgentní příjem pacienta v nemocnici)- první pomoc a stabilizovaná poloha- lékárnička a její obsah <p>13. Léky a léčiva</p> <ul style="list-style-type: none">- druhy léčiv- způsoby podání- dávka a dávkování- dostupnost a výdej léků <p>14. Věda a medicína</p> <ul style="list-style-type: none">- zobrazovací metody: ultrazvuk, RTG, CT, MR <p>15. Civilizační nemoci a nemoci spojené se životním stylem</p> <ul style="list-style-type: none">- rakovina (diagnostika a léčba, specializovaná pracoviště);- alergie;- hypertenze;- nespavost;- poruchy příjmu potravy, psychiatrická onemocnění a duševní zdraví <p>16. Zdravý životní styl</p> <ul style="list-style-type: none">- obecná doporučení WHO;- zdravý jídelníček – složení, výživa;- pohyb;- koníčky;- nezdravé návyky a závislosti – škodlivost kouření, drogy a alkohol, přejídání a obezita;- psychické zdraví a koníčky

	<p>17. Stáří a péče o geriatrického pacienta</p> <ul style="list-style-type: none">- problémy stáří,- pomůcky – mobilita,- zdravotnická zařízení pro seniory <p>18. Vlastní praxe studentů</p> <ul style="list-style-type: none">- náplň práce zdravotní sestry, popis povinností, práce, zkušenosti;- jednotlivá oddělení;- vlastní profesní plány
--	---

Odborný cizí jazyk – 4. ročník (30 hodin)

Výsledky vzdělávání:	Učivo:
<p>Řečové dovednosti: Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">– dokáže vyjádřit své názory a postoje;– dokáže zjistit v diskusi názory a stanoviska ostatních;– obstojí v komunikaci týkající se všech probíraných témat;– dokáže vysvětlit podstatu problému;– umí rozvíjet myšlenky a své názory týkající se daných témat;– rozumí hlavním myšlenkám věcně a komplexně konkrétního problému v anglickém jazyce, včetně snadných abstraktních a odborných diskusí, během nichž umí používat spisovný jazyk;– umí si ověřit získané informace;– osvojuje si zřetelnou, přirozenou výslovnost a intonaci;– používá běžné jazykové prostředky a neutrální styl projevu;– dokáže změnit formulace a používá synonymické výrazy nebo vyjádřit daný problém opisným způsobem;– používá idiomatické fráze a spojení, aby odpovídala správnému vyjádření v angl. j. <p>Jazykové prostředky: Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">– aktivně používá frazeologismy, terminologii vztahující se k danému tématu;– rozšiřuje slov. zásobu k tématu;	<p>19. Intenzivní příprava k maturitní zkoušce z odborného jazyka</p> <ul style="list-style-type: none">– Maturitní okruhy:<ol style="list-style-type: none">1. Lidské tělo2. Zdravý životní styl3. Běžná onemocnění4. Zranění a bolest5. Nemocnice6. Věda a medicína7. Specialisté v nemocnici8. Léky a léčiva9. Praxe v nemocnici10. Civilizační nemoci11. Lidské tělo II.12. Zdravý jídelníček a zdravé návyky13. Symptomy, léčba a prevence běžných onemocnění14. První pomoc15. Manipulace se základním zdravotnickým vybavením16. Lůžková a ambulantní část nemocnice17. Profese zdravotní sestry a hierarchie v ošetřovatelství18. Druhy léků a způsoby podávání19. Nemoci spojené se životním stylem20. Vlastní profesní plány do budoucna

Název instituce	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou
Adresa instituce:	Dvořákova 4, Žďár nad Sázavou, 591 01
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Název ŠVP	Praktická sestra
Kód a název oboru	53-41-M/03 Praktická sestra
Stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Forma studia	Denní
Datum platnosti	1. 9. 2025 počínaje 1. ročníkem

5. Personální a materiální zabezpečení vzdělávání

5.1. Personální zabezpečení

Výuku oboru praktická sestra zajišťuje škola kvalifikovanými učiteli, kteří se nadále vzdělávají tak, aby mohli žákům předávat nové poznatky, které přináší současná věda v lékařských, přírodovědných a společenských disciplínách. Škola současně preferuje vzdělávání i v oblasti pedagogiky a psychologie.

Učitelský sbor lze rozdělit na učitele všeobecně vzdělávacích předmětů a učitele odborných předmětů. Odborné učitelky jsou kvalifikovány pro výuku komplexu odborných předmětů a splňují dané požadavky na výkon povolání bez odborného dohledu. Učitelé všeobecně vzdělávacích předmětů jsou v současné době plně kvalifikováni k výkonu své profese.

5.2. Materiální zabezpečení

Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou působí v oblasti s více než dvaceti tisíci obyvateli v centru spádové oblasti, ve které dle posledních statistik žije více než 124 tisíce obyvatel. V regionu se nachází velké množství soukromých lékařských praxí s různým zaměřením, jejichž provozy jsou částečně umístěny v soukromých prostorách a částečně v pěti poliklinikách a třinácti zdravotnických střediscích. Kromě výše uvedeného se v oblasti nachází několik dalších zdravotnických zařízení a zařízení sociálních služeb.

Původní budova zdravotnické školy sloužila již v průběhu své historie vždy ke vzdělávacím účelům. V současné době je pro výuku plně k dispozici:

- 8 učeben, které jsou standardně vybavené a ve kterých jsou instalovány nejmodernější audiovizuální pomůcky;
- 2 jazykové učebny, vybavené moderními pomůckami, jež podporují nové trendy jazykové výuky;
- 3 učebny pro výuku odborných předmětů, které disponují vyhovujícím a dostatečným prostorem a jsou vybaveny moderními zdravotnickými pomůckami;
- 2 učebny pro výuku ICT, které využívají žáci po vyučování k dalšímu studiu, popř. jako podpůrnou pomůcku pro plnění svých domácích úkolů apod.;
- 1 učebna pro výuku somatologie;
- 1 laboratoř.

V suterénu budovy je umístěna školní knihovna s tituly jak krásné literatury, tak i odborných publikací a příruček, které žáci využívají k prohloubení svých odborných znalostí. Součástí knihovny je čítárna, již žáci zejména v době volna využívají pro

získávání nových poznatků v daném oboru. Volné chvíle mohou žáci trávit též v prostorách jídelny, kde se po celý den mohou občerstvovat, popř. hudebně vyžít díky klavíru, který byl do jídelny instalován. Škola bohužel nedisponuje tělocvičnou. Tento zdánlivý nedostatek byl odstraněn zajištěním náhradních prostor v budově Sokolu Žďár nad Sázavou, která se nachází v blízkosti školy. Žáci se mohou bez jakýchkoli časových prodlev přemístit z jedné budovy do druhé, aniž by k tomu bylo zapotřebí učinit mimořádná opatření. Prostory tohoto zařízení škola využívá nejen pro výuku, ale také pro realizaci sportovních soutěží a kroužků. V prostorách nemocnice vlastní škola budovu, která slouží jako zázemí pro praktické vyučování. Jsou zde umístěny šatny a učebny, které slouží pro výuku.

5.3. Spolupráce se sociálními partnery

Škola spolupracuje s širokým spektrem sociálních partnerů. Za důležité partnery jsou považována nemocniční zařízení, kde jsou žáci školy připravováni pro své povolání.

K jedním z nejdůležitějších patří Nemocnice v Novém Městě na Moravě, kde žáci školy vykonávají kromě povinné praxe, potřebné pro výkon své budoucí profese, i praktickou část maturitní zkoušky. Velmi dobré zkušenosti máme se spoluprací zdravotnického personálu v průběhu odborné praxe. V tomto období jsou žáci naší školy začleněni do jednotlivých pracovních kolektivů a je jim umožněno pracovat jako právoplatný člen ošetrovatelského týmu. Jednotlivá pracoviště využíváme též k doplnění teoretické výuky ve formě miniexkurzí a exkurzí. Žáci tak poznávají zdravotnická pracoviště z dalšího úhlu pohledu, získávají nejmodernější poznatky z ošetrovatelství a příslušných lékařských oborů.

Za další sociální partnery jsou považována sociální zařízení v Kraji Vysočina, ve kterých je taktéž realizována doplňková praktická výuka. Žáci zde získávají poznatky v péči o klienty v jiném než nemocničním prostředí. Do těchto prostor docházejí mimo výuku, a to zejména při akcích, které jsou pro klienty zařízení v rámci školy, eventuálně ve spolupráci s nějakou další organizací připravovány.

K velmi důležitým sociálním partnerům školy patří rodiče. Spolupráce s nimi se odehrává prostřednictvím školské rady a Sdružení přátel školy. Na pravidelných setkáních s vedením školy jsou zástupci rodičů informováni o školním i mimoškolním dění.

V rámci výuky Občanské nauky a Ekonomiky rozvíjí škola spolupráci s Úřadem práce, čímž žáci získávají schopnost se lépe orientovat na trhu práce.

K dalším významným partnerům školy patří mnohé instituce města Žďáru nad Sázavou a Nového Města na Moravě.

5.4. Organizační podmínky

Studium je organizováno jako denní čtyřleté ukončené maturitní zkouškou. Teoretická výuka začíná v 7:00 hodin a končí podle individuálního rozvrhu jednotlivých tříd. V průběhu jsou zařazeny přestávky, a to následovně:

- po 1. hodině 10 minut
- po 2. hodině 20 minut
- po 3. hodině 10 minut
- po 4. hodině 10 minut
- po 5. hodině 5 minut
- po 6. hodině 30 minut
- po 7. hodině 5 minut
- v průběhu odborného výcviku 30 minut maximálně po čtyřech vyučovacích hodinách
- před teoretickou výukou po odborném výcviku náleží 30-ti minutová přestávka

V průběhu vyučování se žáci řídí školním řádem, který je schválen Školskou radou.

Praktické vyučování začíná v nemocničních zařízeních v 6⁰⁰ hodin, v sociálních zařízeních dle dohody s vedoucími pracovníky.

Praktické vyučování na určených pracovištích je nedílnou součástí výuky na střední zdravotnické škole, a proto zde platí v plném rozsahu nařízení uvedená v řádu školy, a to:

- před zahájením a po ukončení výuky Ošetřování nemocných nenese škola za žáky odpovědnost;
- žáci se na praktické vyučování dopravují samostatně
- zařízení, kde probíhá praktické vyučování, mohou žáci opouštět pouze v době, kdy mají podle rozvrhu přerušení nebo ukončení výuky;
- žák nastupuje na školní pracoviště ve stanovenou dobu, v předepsaném pracovním oděvu a obuvi, vhodně upraven dle platných předpisů a dle posouzení příslušného vyučujícího;
- před nástupem na klinické pracoviště je žák povinen se dle platné vyhlášky podrobit očkování proti hepatitidě B; nástup na klinické pracoviště je možný nejdříve po podání druhé dávky očkovací látky;
- žák na školním pracovišti podléhá vedení učitelky (v případě nepřítomnosti vyučující vedení určené sestry; druhá vyučující provádí zápis do příslušné dokumentace);
- k pracovníkům oddělení i nemocným se chová zdvořile, v případě nedorozumění s nemocným nebo zaměstnancem si spor nevyřizuje sám, ale ihned oznámí celou záležitost učitelce a požádá ji o urovnání; rovněž ihned nahlásí každou chybu, opomenutí nebo úraz;
- žákům je zakázáno přinášet na praktické vyučování život ohrožující předměty, cenné předměty a větší částky peněz;
- osobní věci zamykají žáci v šatně, anebo je uloží na určeném místě klinického pracoviště;
- žákům je zakázáno v průběhu praktického vyučování přijímat osobní návštěvy.

Pro výuku některých předmětů je třída dělena na skupiny.

Jedná se o následující předměty:

- cizí jazyk
- latinská terminologie
- informační a komunikační technologie
- první pomoc v ošetrovatelství
- ošetřování nemocných (2.,3.,4., ročníku)
- ošetrovatelství (cvičení v 1. a 2. ročníku)
- fyzika (laboratorní cvičení)
- chemie (laboratorní cvičení)
- matematika (cvičení v 1. ročníku)
- tělesná výchova

Výuka je doplňována besedami, exkurzemi, přednáškami, návštěvami výstav, divadelních a filmových představení.

Ve všech ročnících denního studia je v každém školním roce zařazeno 6 vyučovacích hodin ochrany obyvatelstva při mimořádných situacích, které jsou organizovány dle platných pokynů MŠMT ČR.

5.5. BOZP

Škola v teoretickém i praktickém vyučování dodržuje BOZP a PO jak u učitelů, tak i u žáků. Žáci jsou prokazatelně proškoleni v souladu se školním řádem, platnou legislativou a platnými právními předpisy se zásadami bezpečného chování a s možnými riziky, plynoucími z porušování výše uvedených předpisů.

Před začátkem školního roku třídní učitel seznámí a poučí žáky s platným školním řádem a s nutností dodržování zásad BOZP a PO. Poučení BOZP a PO probíhá i před každou akcí a aktivitou organizovanými školou v době mimo vyučování; zejména při výletech, zahraničních zájezdech, exkurzích, letních i zimních výcvikových kurzech, sportovních akcích, kurzech první pomoci, před návštěvou kulturních akcí, výstav, divadelních a filmových představení, před prázdninami aj.

Před zahájením výuky v odborných učebnách, učebně chemie, tělocvičně a hřišti jsou žáci prokazatelným způsobem vyučujícím seznámeni a proškoleni s bezpečnostním a provozním řádem a se zásadami jejich dodržování, včetně používání předepsaných ochranných pomůcek, popř. cvičebního úboru.

Na začátku školního roku, před nástupem na praktickou výuku a odbornou praxi do nemocnice nebo do jiného zdravotnického zařízení, jsou všichni žáci poučeni bezpečnostním technikem o předpisech a nařízeních týkajících se dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany na konkrétním pracovišti (viz. zápis v třídní knize). Dále před nástupem na praktické vyučování musí být posouzena zdravotní způsobilost žáků závodním lékařem smluvního zařízení. Při výuce ošetřování nemocných jsou žáci i učitelé povinni používat předepsané ochranné pomůcky. Tomuto předchází i povinné očkování proti virové hepatitidě typu B, jehož kontrolu provádí pověřený pracovník.

Název instituce	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Žďár nad Sázavou
Adresa instituce:	Dvořákova 4, Žďár nad Sázavou, 591 01
Zřizovatel	Kraj Vysočina
Název ŠVP	Praktická sestra
Kód a název oboru	53-41-M/03 Praktická sestra
Stupeň vzdělání	střední vzdělání s maturitní zkouškou
Forma studia	Denní
Datum platnosti	1. 9. 2025 počínaje 1. ročníkem

6. Přílohy

6.1. Průřezové téma *Občan v demokratické společnosti*

Charakteristika tématu

Výchova k demokratickému občanství se zaměřuje na vytváření a upevňování takových postojů a hodnotové orientace žáků, které jsou potřebné pro fungování a zdokonalování demokracie, včetně občanské gramotnosti prostupující celým vzděláváním.

Výchova k občanství v demokratické společnosti zahrnuje tyto oblasti:

- osobnost a její rozvoj;
- komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů;
- společnost —jednotlivec a společenské skupiny, kultura, náboženství;
- historický vývoj (především v 19. a 20. století);
- stát, politický systém, politika, soudobý svět;
- masová a síťová média;
- morálka, svoboda, odpovědnost, tolerance, solidarita;
- potřebné právní minimum pro soukromý a občanský život.

Realizace

Škola odpovědně provádí etickou výchovu, která vede k rozvoji občanských dovedností a ctností. Tyto dovednosti se prolínají s ostatními vyučovacími předměty a podporují vztah žáků nejen k sobě samým, ale i k ostatním lidem. Etická výchova je přirozenou součástí školního prostředí.

Demokratické klima školy je vytvářeno prostřednictvím zapojení žáků, učitelů i rodičů do rozhodovacích procesů. Škola dbá na to, aby žáci měli možnost vyjadřovat své názory, spolupracovat na projektech a učit se vzájemnému respektu.

Elementy průřezového tématu jsou rozvrženy do jednotlivých částí školního vzdělávacího programu. Škola rozvíjí znalosti, dovednosti a postoje žáků, které jsou nezbytné pro informované a odpovědné občanské rozhodování a jednání. Tento rozvoj je podpořen promyšlenou integrací témat do výuky.

Škola aktivně využívá aktivizující formy a metody výuky. Tyto metody zahrnují skupinovou práci, diskuse, projekty a další způsoby, které podporují spolupráci a kreativitu žáků. Mediální výchova je rovněž důležitou součástí výuky, která žákům poskytuje nástroje pro kritické hodnocení informací a zodpovědné používání médií.

6.2. Člověk a životní prostředí

Hlavním cílem průřezového tématu je rozvoj environmentální gramotnosti a odpovědného přístupu k životnímu prostředí. Aktivita jsou zaměřeny na pěstování hodnotového systému, který vychází z principů udržitelného rozvoje, a na propojení environmentální problematiky s odborným vzděláváním žáků.

Realizace probíhá formou žákovských projektů orientovaných na environmentální otázky, které mohou být zpracovávány individuálně nebo ve skupinách. Tyto projekty, zaměřené na aktuální globální, regionální nebo lokální problémy se uskutečňují v průběhu 1. ročníku.

Organizační zajištění

V rámci třídnických hodin žáci nejprve vyberou témata svých projektů, která budou reflektovat praktické porozumění vztahům mezi člověkem a přírodou. Témata mohou být komplexnější, jako například analýzu kvality ovzduší v okolí školy, návrhy na úsporu energie v domácnostech, porovnání ekologických stop různých životních stylů nebo praktičtější, jako například úklid veřejných prostor, úprava zeleně, dobrovolnictví. Důraz bude kladen na rozvíjení environmentální a společenské odpovědnosti žáků.

Žáci budou tyto projekty realizovat během 1. ročníku studia. V rámci těchto aktivit se seznámí se školou a jejím okolím, osvojí si návyky související s odpovědným a udržitelným chováním a získají zkušenosti s reflexí své role v ochraně životního prostředí. Během studia žáci zhodnotí výsledky svých projektů i svůj vlastní pokrok v oblasti environmentální gramotnosti a občanské odpovědnosti.

Formy a výstupy

Metody a formy práce zahrnují problémově orientované učení, terénní pozorování a sběr dat, skupinovou spolupráci a prezentace výsledků. Důležitou součástí je také spolupráce s ekologickými centry a místní samosprávou, která umožňuje propojení teoretických znalostí s praktickými zkušenostmi. Nedílnou součástí procesu je reflexe a sebehodnocení žáků, což přispívá k jejich osobnímu rozvoji a k pochopení environmentálních problémů v širším kontextu.

Výstupy projektů mohou mít různorodé podoby, například prezentace před spolužáky, které podporují rozvoj komunikačních dovedností. Praktické výstupy zahrnují tvorbu informačních letáků, návrhy opatření, digitální modely nebo videoreportáže, čímž žáci demonstrují svou schopnost aplikovat získané znalosti do praxe a prezentovat konkrétní řešení problémů.

Výsledky projektů žáci představí na závěr školního roku během projektového dne, který se stane příležitostí k veřejné prezentaci jejich práce.

Nejlepší projekty, které dosáhnou nejvyšší úrovně hodnocení, budou navrženy k účasti v prestižní soutěži ENERSOL. Tato soutěž podporuje inovativní přístupy k environmentálním výzám a poskytuje platformu pro prezentaci nejkreativnějších a nejúčinnějších řešení na národní i mezinárodní úrovni.

6.3. *Člověk a svět práce*

Charakteristika tématu

Cílem průřezového tématu Člověk a svět práce je vybavit žáka praktickými dovednostmi a informacemi pro jeho budoucí pracovní život tak, aby byl schopen efektivně reagovat na dynamický rozvoj trh práce a s ním měnící se požadavky. Prostřednictvím kariérového vzdělávání si žák osvojí znalosti a především dovednosti pro řízení své kariéry a života (Career Management Skills), které využije pro cílené plánování a odpovědné rozhodování o svém osobním rozvoji, dalším vzdělávání a seberealizaci v profesních záměrech. Zároveň se naučí přijímat změny ve své profesní kariéře jako běžnou součást života.

Přínos tématu k naplňování cílů rámcového vzdělávacího programu

Téma Člověk a svět práce přispívá k naplňování cílů vzdělávání zejména rozvojem těchto kompetencí:

- Identifikace a formulování vlastních priorit a cílů;
 - aktivní a tvořivý přístup při vytváření profesní kariéry;
 - přijetí osobní odpovědnosti při rozhodování;
 - vyhledávání a kritické hodnocení kariérových informací;
 - komunikační dovednosti a sebeprezentace;
 - otevřenost vůči celoživotnímu učení.
-
- **Uskutečňování tohoto cíle předpokládá:**
 - vést žáka k osobní odpovědnosti za vlastní život;
 - naučit žáka formulovat své profesní cíle, plánovat a cílevědomě vytvářet profesní kariéru podle svých potřeb a schopností;
 - motivovat žáka k celoživotnímu učení pro udržení konkurenceschopnosti na trhu práce a pro aktivní osobní i profesní rozvoj;
 - seznámit žáka s globalizovaným světem práce a rozvojem pracovních příležitostí;
 - naučit žáka vyhledávat v relevantních informačních zdrojích a kriticky posuzovat informace o profesních příležitostech a možnostech dalšího vzdělávání;
 - naučit žáka efektivní sebeprezentaci při jednání s potenciálními zaměstnavateli;
 - seznámit žáka se základními aspekty pracovního vztahu, právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů i aspekty soukromého podnikání, včetně klíčových právních předpisů;
 - představit žákům služby kariérového poradenství a služby zaměstnanosti.

Obsah tématu a jeho realizace

Obsah kariérového vzdělávání je možné rozdělit do několika tematických okruhů:

- **Individuální příprava na pracovní trh**

- sebereflexe ve vztahu k osobním profesním a vzdělávacím plánům, mimoškolním aktivitám, přístupu k učení a studijním výsledkům, schopnostem, vlastnostem i zdravotním předpokladům, vytvoření osobního portfolia dovedností i se zkušenostmi z informálního učení;
- písemná i verbální prezentace v prostředí trhu práce – formy aktivního hledání práce, zpracování žádosti o zaměstnání, formy životopisů a motivačních dopisů a jejich vytvoření, praktická příprava na jednání s potenciálním zaměstnavatelem, přijímací pohovor a výběrové řízení;
- vyhledávání zaměstnání, informační zdroje a jejich vyhodnocení;
- aktivní plánování a projektování profesní kariéry, dosahování cílů podle stanoveného plánu.

- **Svět vzdělávání**

- význam celoživotního učení jako požadavku pro osobní růst a udržení konkurenceschopnosti a profesní restart;
- formální a neformální vzdělávací příležitosti, možnosti vzdělávání v zahraničí, návaznosti vzdělávání po absolvování střední školy, rekvalifikace;
- ověřené kariérové informace jako podmínka při rozhodování o profesních a vzdělávacích záměrech – informační zdroje, posuzování informací o vzdělávání, pracovních nabídkách, trhu práce.

- **Svět práce**

- trh práce z hlediska globalizace i regionální ekonomiky, jeho ukazatele, všeobecné
- vývojové trendy, požadavky zaměstnavatelů;
- nové formy a podmínky práce, pracovní mobilita, možnosti zaměstnání v zahraničí;
- technologický rozvoj v činnostech lidské práce, základní charakteristiky pracovních činností;
- pracovní uplatnění po absolvování příslušného oboru vzdělání včetně alternativních možností;
- zákoník práce, formy pracovního vztahu, práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele.

- **Podpora státu ve sféře zaměstnanosti**

- služby kariérového poradenství;

Jednotlivé tematické okruhy průřezového tématu Člověk a svět práce se začlení ve školním vzdělávacím programu do všeobecné i odborné složky. Kariérové vzdělávání není jednorázovým tématem. Je třeba věnovat se této oblasti systematicky po celou dobu vzdělávání, a to nejen v rámci vyučovacího procesu, ale i s využitím jiných forem.

Výuka tematických okruhů musí být koncipována tak, aby měl žák praktické příležitosti k sebereflexi a objevování vlastního potenciálu, učil se řešit konkrétní situace, se kterými se může potkat na pracovním trhu a pracoval s konkrétními kariérovými informacemi. Při výuce lze využívat různé techniky, např. rolové hry, pracovní listy k sebepoznávání a vytváření osobního portfolia, simulační hry v rámci odborné praxe nebo odborného výcviku (ideálně v reálném pracovním prostředí), týmová i individuální práce, besedy s podporou sociálních partnerů, pracovních agentur, úřadů práce, odborníků z praxe apod., exkurze ve firmách.

6.4. Člověk a digitální svět

Charakteristika tématu

Digitální technologie přinášejí vzdělávání řadu nových příležitostí. Schopnost bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě využívat digitální technologie pro učení, vzdělávání se a zvyšování vlastní kvalifikace, stejně jako při práci, občanských aktivitách i ve volném čase je jedna z klíčových kompetencí a je nezbytná pro schopnost celoživotního učení i zapojení absolventů do společenského a pracovního života.

Cílem tématu je začlenit digitální technologie do výukových aktivit a do života školy a propojit formální výuku se zkušenostmi žáků z jejich neformálních vzdělávacích aktivit a učení mimo školu. Důležitým předpokladem rozvoje digitálních dovedností žáků i formování jejich postojů a hodnot souvisejících s využíváním digitálních technologií je promyšlené a plánované využívání digitálních technologií ve výuce různých předmětů tak, aby měli žáci dostatek příležitostí učit se s nimi bezpečně, tvořivě pracovat a diskutovat o možnostech i rizicích jejich využití.

Přínos tématu k naplňování cílů rámcového vzdělávacího programu

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn. že absolvent:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života; digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby nebo pracovní prostředí a nástroje;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
- navrhuje prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie či jejich části; dokáže poradit ostatním s běžnými technickými problémy;
- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy;

- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým. V jazykovém vzdělávání a komunikaci jsou žáci vedeni zejména k tomu, aby byli schopni využít digitální technologie k vyjádření, formulaci a obhajobě svých názorů, k získávání informací z různých zdrojů i k jejich sdílení, předávání a prezentaci způsobem vhodným pro danou (komunikační) situaci a s ohledem na zamýšleného příjemce.
- Ve společenskovědním vzdělávání jsou žáci vedeni zejména k tomu, aby vnímali postavení, roli či vliv digitálních technologií a práci s nimi v historickém, politickém, sociálním, právním a ekonomickém kontextu.
- V přírodovědném vzdělávání jsou žáci vedeni zejména k tomu, aby pracovali s digitálními technologiemi při vytváření modelů, při badatelských a experimentálních činnostech a jejich prezentaci, při zpracování a vyhodnocování získaných údajů, při analýze a řešení přírodovědných problémů a při komunikaci, vyhledávání a interpretaci přírodovědných informací.
- Matematické vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci pracovali s digitálními technologiemi při řešení běžných situací vyžadujících efektivní způsoby výpočtu, při práci s matematickým modelem a při vyhodnocování a interpretaci výsledku řešení vzhledem k realitě, při řešení problémů, včetně diskuse a prezentace výsledků těchto řešení.
- V estetickém vzdělávání jsou žáci vedeni zejména k tomu, aby byli při tvořivých činnostech schopni využít potenciál, který nabízejí digitální média, a aby při digitální tvorbě a posuzování výsledků této tvorby uplatňovali estetická kritéria.
- Oblast vzdělávání pro zdraví vybaví žáky také znalostmi a dovednostmi potřebnými k preventivní a aktivní péči o zdraví a bezpečnost při používání digitálních technologií.
- Informatické vzdělávání vede žáky k hlubšímu porozumění principům, na kterých pracují digitální technologie, a k rozvoji informatického myšlení žáků, které uplatní při řešení i neinformatických problémů.
- V ekonomickém vzdělávání jsou žáci vedeni k tomu, aby využívali vhodné nástroje pro výpočty ekonomických údajů (mzdy, RPSN aj.), pro jejich zobrazování (trendy nabídky a poptávky, podnikatelský záměr, rozpočet apod.) a aby používali dostupné aplikace k ekonomickým či pracovním účelům, např. k daňovým evidenčním povinnostem.
- V odborné oblasti jsou žáci vedeni k efektivnímu využívání digitálních nástrojů potřebných nebo vhodných pro odborné činnosti.

Obsah tématu a jeho realizace

Digitální kompetence, ke kterým jsou žáci vedeni, jsou v dnešní době nezbytné pro zaměstnatelnost, osobní naplnění a zdraví, aktivní a odpovědné občanství i sociální začlenění každého žáka.

Žáci jsou vedeni zejména k tomu, aby:

- vyhledávali příležitosti k zapojení se do občanského života prostřednictvím vhodných digitálních technologií a služeb, např. při komunikaci s úřady; chápali význam digitálních technologií pro sociální začleňování, pro osoby s hendikepem, pro kvalitu života;
- kriticky posuzovali vývoj technologií a jeho vliv na různé aspekty života člověka, společnosti a životní prostředí; zvažovali příležitosti a rizika a snažili se rizika minimalizovat;
- běžně a samozřejmě využívali vhodné digitální technologie a jejich kombinace k naplnění svých potřeb; digitální technologie a způsob jejich použití nastavovali a měnili podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jejich vlastní potřeby;
- využívali digitální technologie k vlastnímu vzdělávání a osobnímu rozvoji; budovali si osobní vzdělávací prostředí; byli schopni rozpoznat, kdy je třeba vlastní digitální kompetence zdokonalit nebo aktualizovat, orientovali se v aktuálním dění v oblasti kybernetické bezpečnosti; byli schopni podpořit ostatní v rozvoji jejich digitálních kompetencí a předat základní bezpečnostní rady a doporučení;
- s vědomím souvislostí fyzického a digitálního světa vytvářeli a spravovali své digitální identity; aktivně pečovali o svou digitální stopu, ať už ji vytvářejí sami, nebo někdo jiný;
- chránili sebe a ostatní před možným nebezpečím v digitálním prostředí; chránili digitální zařízení, digitální obsah i osobní údaje v digitálním prostředí před poškozením či zneužitím; při využívání digitálních služeb nejen v online prostředí posuzovali jejich spolehlivost a postupovali vždy s vědomím existence zásad ochrany osobních údajů a soukromí dané služby;
- při pohybu v online světě a při používání digitálních technologií předcházeli situacím ohrožujícím tělesné i duševní zdraví, přizpůsobovali své digitální i fyzické pracovní prostředí tak, aby bylo v souladu s ergonomií a bezpečnostními zásadami;
- znali a uplatňovali právní normy v digitálním prostředí včetně norem týkajících se ochrany citlivých¹ a osobních údajů, duševního vlastnictví a kybernetické bezpečnosti;
- při interakcích v digitálním prostředí respektovali pravidla chování a jednali eticky, respektovali kulturní rozmanitost; aktivně vystupovali proti nepřijatelnému jednání v online světě; s daty získanými prostřednictvím různých nástrojů a služeb, v různém digitálním prostředí pracovali s ohledem na dobrou pověst svou i ostatních;
- navrhovali taková (bezpečná) řešení prostřednictvím digitálních technologií, která jim pomohou vylepšit postupy či technologie; dokázali druhým poradit s vyřešením technických problémů;
- vyjadřovali se za pomoci digitálních prostředků a vytvářeli a upravovali vlastní digitální obsah v různých formátech; měnili, vylepšovali a zdokonalovali obsah stávajících děl s cílem vytvořit nový, originální a relevantní obsah;
- získávali data, informace a obsah z různých zdrojů v digitálním prostředí; při vyhledávání používali různé strategie; získaná data a informace kriticky hodnotili, posuzovali jejich spolehlivost a úplnost;
- přizpůsobovali organizaci a uchování dat, informací a obsahu danému prostředí a účelu;
- komunikovali prostřednictvím různých digitálních technologií a přizpůsobovali prostředky komunikace danému kontextu;

- sdíleli prostřednictvím digitálních technologií data, informace a obsah s ostatními; používali digitální technologie pro spolupráci a společné vytváření zdrojů a znalostí.

Průřezové téma je vhodné rozpracovat ve školním vzdělávacím programu v co nejužší vazbě na činnosti a témata v jednotlivých vyučovacích předmětech všeobecně vzdělávací i odborné složky vzdělávání. Základem je reagovat na změny ve společnosti, v profesních požadavcích a v pracovním prostředí způsobené rozvojem digitálních technologií

a poskytnout žákům dostatek příležitostí, situací a kontextů, ve kterých se budou učit bezpečně a efektivně využívat různé digitální technologie.

Použití informačních a komunikačních technologií ve vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním.

Využívání ICT ve vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním je nutné přizpůsobit individuálním potřebám žáka, a to jak ve smyslu druhu nebo typu používaných produktů, tak rozsahu jejich uplatňování. Při posuzování těchto hledisek je nutné mj. vycházet z toho, jaké podpůrné nebo kompenzační technologie a produkty žák v průběhu předchozího vzdělávání využíval, na jaké úrovni je využívá a do jaké míry lze toto využívání dále zdokonalovat, aby co nejlépe reflektovaly individuální vzdělávací potřeby žáka. Při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu zdravotně znevýhodněného žáka je proto důležité vycházet z odborného hodnocení a doporučení školského poradenského zařízení, jehož je žák klientem, případně dalších odborných pracovišť, která se zabývají specializovanými technologiemi pro zdravotně znevýhodněné.

Výrobci prostředků informačních a komunikačních technologií vycházejí vstříc zdravotně znevýhodněným osobám a upravují tyto prostředky pro jejich specifické potřeby. Tělesně a zrakově postiženým lidem je k dispozici široké spektrum hardwarových a softwarových produktů, které usnadňují používání osobního počítače a umožňují jim tak komunikaci se světem, pomáhají jim vzdělávat se i pracovat. V oblasti hardwaru byly vyvinuty pomůcky pro jednodušší ovládání klávesnice počítačů, nahrazení části klávesnice pohybem myši, úpravy ovládání monitorů a nastavení tiskáren, řada přístrojů je nastavována vzdáleně prostřednictvím připojení k síti. Při potížích s používáním standardního rozložení klávesnice se používá rozložení alternativní (např. typu Dvorak). K použití těchto funkcí není zapotřebí žádné zvláštní vybavení. Bylo vyvinuto alternativní vstupní zařízení, jako je jednoduchý vypínač nebo vstupní zařízení ovládané nádechem a výdechem pro osoby, které nemohou používat myš ani klávesnici.

Pro potřebu nevidomých a slabozrakých byla vyvinuta komplexní řešení, která umožňují realizovat vstup i výstup dat pomocí externího zařízení pracujícího s Braillovým písmem, navíc v kombinaci s hlasovým výstupem.

V oblasti softwaru má většina operačních systémů již zabudované usnadňující funkce. Tyto funkce pomohou lidem, kteří mají problémy s používáním klávesnice nebo myši, jsou mírně zrakově postižení, či osobám s poškozeným sluchem. Usnadňující funkce je možné nainstalovat spolu s operačním systémem nebo je lze přidat později z instalačního disku. Vzhled a chování prostředí operačních systémů lze vzhledem k různým omezením zraku pohybu upravit rovněž pomocí ovládacích panelů a dalších vestavěných funkcí. Patří sem například nastavení barev a velikostí ikon a písma, hlasitosti a chování myši a klávesnice.

Mezi podpůrné aplikace dostupné pro běžné operační systémy patří například:

- programy pro osoby s postižením zraku, které mění barvu informací na obrazovce nebo informace na obrazovce zvětšují;
- programy pro nevidomé nebo osoby, které nemohou číst; tyto programy zprostředkují informace z obrazovky na externí zařízení v Braillově písmu nebo je převádějí do syntetizované řeči;
- programy, které dovolují „psát“ pomocí myši nebo hlasu;
- software, který umožňuje předvídat slova nebo fráze; tento software umožňuje rychlejší zadávání textu s menším počtem úhozů na klávesnici.

6.5. Ochrany člověka za mimořádných událostí

Výchovné cíle:

- Pokyn k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance. Č.j. 14 423/99-22 Věstník MŠMT 1995/5
- Pokyn k zařazení učiva „Úvodu do světa práce“ do vzdělávacích programů středních škol. Č.j. 22 067/2000-Věstník MŠMT 2000/10
- Pokyn k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení. Č.j. 28 275/2000-22 Věstník MŠMT 2001/10
- Pokyn k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže. Č.j. 14 514/2000-51 Věstník MŠMT 2000/10
- Pokyn k začlenění tematiky ochrany člověka za mimořádných událostí do vzdělávacích programů. Č.j. 12 050/03-22 Věstník MŠMT 2003/10

Zařazena budou následující témata:

- Téma č. 1 – Ochrana obyvatelstva
- Téma č. 2 – Živelné pohromy
- Téma č. 3 – Havárie s únikem nebezpečných látek
- Téma č. 4 – Radiační havárie jaderných energetických zařízení

1. ročník

První pomoc	téma č. 1	2 hod
Výchova ke zdraví	téma č. 2	1 hod
Chemie	téma č. 3	2 hod
Fyzika	téma č. 4	1 hod
Třídnická hodina	test	

2. ročník

První pomoc	téma č. 1, 2	2 hod
Chemie	téma č. 3	2 hod
Fyzika	téma č. 4	2 hod
Třídnická hodina	test	

3. ročník

Ošetřovatelská péče	téma č. 1, 2	4 hod
Třídnická hodina	téma č. 3, 4	2 hod
Třídnická hodina	test	

4. ročník

Ošetřovatelská péče	téma č. 1, 2	4 hod
Třídnická hodina	téma č. 3, 4	2 hod

7. Seznam zkratek

CJL.....	Český jazyk a literatura
ANJ.....	Anglický jazyk
DEJ.....	Dějepis
OBN.....	Občanská nauka
FYZ.....	Fyzika
CHE.....	Chemie
BIO.....	Biologie
MAT.....	Matematika
ESV.....	Estetická výchova
TEV.....	Tělesná výchova
IKT.....	Informační a komunikační technologie
EKM.....	Ekonomie
PPO.....	První pomoc
SOM.....	Somatologie
LAT.....	Latinská terminologie
KLP.....	Klinická propedeutika
VKZ.....	Výchova ke zdraví
ZEH.....	Základy epidemiologie a hygieny
OSEC.....	Ošetrovatelství/cvičení
OSET.....	Ošetrovatelství/teorie
OSN.....	Ošetrování nemocných
PAK.....	Psychologie a komunikace
VNJ.....	Konverzace v německém jazyce
VAJ.....	Konverzace v anglickém jazyce
BOZ.....	Bezpečnosti a ochrana zdraví při práci
PO.....	Požární ochrana
IKT.....	Informační a komunikační technologie
FG.....	Finanční gramotnost
ODS.....	Občan v demokratické společnosti
PRÁCE.....	Člověk a svět práce
ČŽP.....	Člověk a životní prostředí
DIGI.....	Člověk a digitální svět

8. Autoři:

Koordinátor:

Mgr. Šmerda Stanislav

Vedoucí pracovních týmů:

PhDr. Holubová Václava, Mgr. Bednářová Petra, MBA, Mgr. Bubák Jiří, Mgr. Sobotková Hana

Jazyková úprava textů:

PhDr. Odehnalová Ivana

Grafická úprava:

Mgr. Bubák Jiří

Autorský kolektiv:

Mgr. Apolínová Nikola

PhDr. Bačovská Fabini Linda

Mgr. Bednářová Petra, MBA

Mgr. Bergl Vladimír

Mgr. Brabcová Michaela

Mgr. Březková Veronika

Mgr. Bubák Jiří

Mgr. Coufalová Iva

Ing. Dokulil Jiří

MVDr. Hamerníková Renata

Mgr. Holemářová Iva

PhDr. Holubová Václava

Mgr. Jebavý Milan

Koudelková Romana

MUDr. Krábková Irena

Mgr. Kratochvílová Monika

Mgr. Lysá Pavlína

Mgr. Málková Martina

Mgr. Mazlová Miluše

Mgr. Musilová Hana

Mgr. Nováková Radana

PhDr. Odehnalová Ivana

Mgr. Ošťádalová Iva

Mgr. Petrová Ivona

Mgr. Sobotková Hana

Mgr. Střechová Petra

Mgr. Šmerda Stanislav

Mgr. Švomová Jana